

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

65. vuosikerta

16. joulukuuta 2022

Sisältö

EUROOPAN PARLAMENTTI

ISTUNTOKAUSI 2022–2023

Istunnot 18.–19. toukokuuta 2022

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

I Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot

PÄÄTÖSLAUSELMAT

Euroopan parlamentti

Torstai 19. toukokuuta 2022

2022/C 479/01	Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 EU:n ja Moldovan tasavallan assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanosta (2021/2237(INI))	2
2022/C 479/02	Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 komission oikeusvaltiokertomuksesta 2021 (2021/2180(INI))	18
2022/C 479/03	Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 Pohjois-Makedoniaa koskevasta komission vuoden 2021 kertomuksesta (2021/2248(INI))	33
2022/C 479/04	Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 Albaniaa koskevasta komission vuoden 2021 kertomuksesta (2021/2244(INI))	45
2022/C 479/05	Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 oppositiojohtajien syytteenpanosta ja ammattiliittojen johtajien pidättämisestä Valko-Venäjällä (2022/2664(RSP))	57
2022/C 479/06	Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 eurooppalaisen koulutusalueen perustamisesta vuoteen 2025 mennessä – mikrotutkinnot, yksilölliset oppimistilit ja oppiminen kestäväää ympäristöä varten (2022/2568(RSP))	65

2022/C 479/07	Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 Ukrainassa tehtyjen sotarikosten rankaisemattomuuden torjumisesta (2022/2655(RSP))	68
2022/C 479/08	Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 Venäjän Ukrainassa käymän sodan sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista EU:hun – EU:n toimintavalmiuksien vahvistaminen (2022/2653(RSP))	75

III Valmistelevat säädökset

Euroopan parlamentti

Torstai 19. toukokuuta 2022

2022/C 479/09	P9_TA(2022)0208 EU:n ja Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukainen ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävä kaupan väliaikainen vapauttaminen ***I Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 19. toukokuuta 2022 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävästä kaupan väliaikaisesta vapauttamisesta (COM(2022)0195 – C9-0159/2022 – 2022/0138(COD)) P9_TC1-COD(2022)0138 Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 19. toukokuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/... antamiseksi Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävistä väliaikaisista kauppaa vapauttavista toimenpiteistä	86
2022/C 479/10	P9_TA(2022)0209 Joukkotuhontaa, ihmisyyttä vastaan tehtyjä rikoksia, sotarikoksia ja niiden liitännäisrikoksia koskevien todisteiden säilyttäminen, analysointi ja tallentaminen Eurojustissa ***I Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 19. toukokuuta 2022 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2018/1727 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse joukkotuhontaa, ihmisyyteen kohdistuvia rikoksia ja sotarikoksia koskevien todisteiden keräämisestä, säilyttämisestä ja analysoinnista Eurojustissa (COM(2022)0187 – C9-0155/2022 – 2022/0130(COD)) P9_TC1-COD(2022)0130 Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 19. toukokuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/... antamiseksi asetuksen (EU) 2018/1727 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse joukkotuhontaa, ihmisyyttä vastaan tehtyjä rikoksia, sotarikoksia ja niiden liitännäisrikoksia koskevien todisteiden säilyttämisestä, analysoinnista ja tallentamisesta Eurojustissa	87

2022/C 479/11

P9_TA(2022)0210

Asetus (EU) 2016/1628: delegoitujen säädösten antamista koskevien valtuuksien jatkaminen ***I

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 19. toukokuuta 2022 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2016/1628 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse delegoitujen säädösten antamista koskevien komission valtuuksien jatkamisesta (COM(2022)0113 – C9-0119/2022 – 2022/0080(COD))

P9_TC1-COD(2022)0080

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 19. toukokuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/... antamiseksi asetuksen (EU) 2016/1628 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse delegoitujen säädösten antamista koskevien komission valtuuksien jatkamisesta 88

2022/C 479/12

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 19. toukokuuta 2022 ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi monikansallisten konsernien maailmanlaajuisen vähimmäisverotason varmistamisesta unionissa (COM(2021)0823 – C9-0040/2022 – 2021/0433(CNS)) 89

Käytettyjen merkkien selitykset

- * Kuulemismenettely
- *** Hyväksyntämenettely
- ***I Tavallinen lainsäätämistäjärjestys: ensimmäinen käsittely
- ***II Tavallinen lainsäätämistäjärjestys: toinen käsittely
- ***III Tavallinen lainsäätämistäjärjestys: kolmas käsittely

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

Parlamentin tarkistukset:

Uusi teksti merkitään **lihavoidulla kursivilla**. Poistot ilmaistaan joko merkillä ■ tai yliivauksella. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään siten, että uusi teksti **lihavoidaan ja kursivoidaan** ja korvattava teksti poistetaan tai viivataan yli.

EUROOPAN PARLAMENTTI

ISTUNTOKAUSI 2022–2023

Istunnot 18.–19. toukokuuta 2022

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

Torstai 19. toukokuuta 2022

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

EUROOPAN PARLAMENTTI

P9_TA(2022)0211

EU:n ja Moldovan tasavallan assosiaatiosopimus

Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 EU:n ja Moldovan tasavallan assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanosta (2021/2237(INI))

(2022/C 479/01)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 8 artiklan ja V osaston, erityisesti sen 21, 22, 36 ja 37 artiklan, sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) viidennen osan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Moldovan tasavallan (jäljempänä Moldova) välisen assosiaatiosopimuksen, johon sisältyy pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue ja joka tuli kaikilta osin voimaan 1. heinäkuuta 2016,
- ottaa huomioon viisumivapauden käyttöönoton maaliskuussa 2014 Moldovan kansalaisten osalta niiden muutosten seurauksena, joita Euroopan parlamentti ja neuvosto tekivät neuvoston asetukseen (EY) N:o 539/2001 ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon suosituksensa neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle itäisestä kumppanuudesta ennen kesäkuussa 2020 pidettävää huippukokousta,
- ottaa huomioon 13. lokakuuta 2021 julkaistun komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) yhteisen valmisteluasiakirjan Moldovan tasavallan assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanoa koskevasta selvityksestä ("Association Implementation Report on the Republic of Moldova") (SWD(2021)0295),
- ottaa huomioon 28. lokakuuta 2021 pidetyn Euroopan unionin ja Moldovan assosiaationeuvoston kuudennen kokouksen tulokset,
- ottaa huomioon itäisen kumppanuuden huippukokousten yhteiset julkilausumat, joista viimeisin annettiin Brysselissä 15. joulukuuta 2021,
- ottaa huomioon 2. heinäkuuta 2021 julkaistun komission ja EUH:n yhteisen valmisteluasiakirjan elpymisestä, palautumisesta ja uudistuksista ja itäisen kumppanuuden prioriteeteista vuoden 2020 jälkeen ("Recovery, resilience and reform: post 2020 Eastern Partnership priorities") (SWD(2021)0186),

---

⁽¹⁾ Neuvoston asetukseen (EY) N:o 539/2001, annettu 15. maaliskuuta 2001, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1).

Torstai 19. toukokuuta 2022

- ottaa huomioon 17. toukokuuta 2021 allekirjoitetun Georgian ulkoministeriön, ulkopoliitikasta ja Euroopan yhdentymisestä vastaavan Moldovan tasavallan ministeriön ja Ukrainan ulkoministeriön yhteisymmärryspöytäkirjan Euroopan yhdentymiseen liittyvästä tehostetusta yhteistyöstä,
- ottaa huomioon kolmen assosioituneen maan, eli Georgian, Moldovan tasavallan ja Ukrainan, valtion- tai hallitusten johtajien yhteisen julkilausuman 15. joulukuuta 2021 pidetyn kuudennen itäisen kumppanuuden huippukokouksen jälkeen,
- ottaa huomioon Moldovan 3. maaliskuuta 2022 jättämän Euroopan unionin jäsenyyttä koskevan hakemuksen,
- ottaa huomioon Moldovan pääministerin 16. maaliskuuta 2022 Euroopan parlamentin puhemiehelle lähettämän kirjeen, jossa pyydetään lisäämään Moldovalle myönnettävää makrotaloudellista rahoitusapua,
- ottaa huomioon 26. helmikuuta 2018 annetut EU:n ulkoasiainneuvoston päätelmät Moldovan tasavallasta,
- ottaa huomioon 26. tammikuuta 2021 annetun Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselman tarpeesta säilyttää Puolan ja Moldovan tasavallan tuomareiden riippumattomuus jatkossakin ("Judges in Poland and in the Republic of Moldova must remain independent")⁽²⁾,
- ottaa huomioon Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) ja Euroopan neuvoston Venetsian komission lausunnot ja suositukset ja erityisesti 15. maaliskuuta 2018 Moldovan vaaliuudistuksesta, 24. kesäkuuta 2019 Moldovan perustuslaillisesta tilanteesta ja erityisesti mahdollisuudesta hajottaa parlamentti, 14. lokakuuta 2019 korkeimman oikeuden ja syyttäjänviraston uudistamista koskevasta lakiesityksestä ja 13. joulukuuta 2021 muutoksista, jotka tehtiin 24. elokuuta 2021 syyttäjälaitosta koskevaan lakiin, annetut lausunnot ja suositukset,
- ottaa huomioon Etyjin mediavaltuutetun 14. tammikuuta 2022 esittelemän oikeudellisen analyysin Moldovan tasavallan audiovisuaalisten mediapalvelujen säännösten muuttamista koskevasta laista,
- ottaa huomioon 13. syyskuuta 2021 videokokouksena pidetyn EU:n ja Moldovan 12. ihmisoikeusvuoropuhelun tulokset,
- ottaa huomioon EU:n ja Moldovan parlamentaarisen assosiaatiovaliokunnan, Euronestin parlamentaarisen edustajakokouksen, itäisen kumppanuuden kansalaisyhteiskuntafoorumin, EU:n ja Moldovan kansalaisyhteiskuntafoorumin ja Moldovan muiden kansalaisyhteiskunnan edustajien suositukset ja toimet,
- ottaa huomioon Moldovan hallituksen hyväksymän kansallisen aluekehitysstrategian vuosiksi 2022–2028,
- ottaa huomioon hallituksen uuden toimintasuunnitelman vuosiksi 2020–2023,
- ottaa huomioon Moldovassa 11. heinäkuuta 2021 pidettyjen ennenaikaisten parlamenttivaalien Etyj/ODIHR:n johtamaan kansainväliseen vaalitarkkailuvaltuuskuntaan osallistuneen Euroopan parlamentin vaalitarkkailuvaltuuskunnan päätelmät,
- ottaa huomioon korkean edustajan Josep Borrellin ja komission jäsenen Olivér Várhelyin 12. heinäkuuta 2021 antaman julkilausuman parlamenttivaaleista,

⁽²⁾ Päätöslauselma 2359 (2021).

Torstai 19. toukokuuta 2022

- ottaa huomioon aiemmat Moldovaan liittyvät päätöslauselmansa ja erityisesti 20. lokakuuta 2020 EU:n ja Moldovan tasavallan assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanosta antamansa aiemman päätöslauselman⁽³⁾ sekä 5. heinäkuuta 2018 poliittisesta kriisistä Moldovassa Chişinăun kaupunginjohtajan vaalin mitätöinnin jälkeen⁽⁴⁾, 4. heinäkuuta 2017 makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Moldovan tasavallalle⁽⁵⁾ ja 21. tammikuuta 2016 Georgian, Moldovan ja Ukrainan kanssa tehdyistä assosiaatiosopimuksista / pitkälle menevistä ja laaja-alaisista vapaakauppa-alueista⁽⁶⁾ antamansa päätöslauselmat,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan sekä valiokunta-aloitteisten mietintöjen laatimista koskevasta lupamenettelystä 12. joulukuuta 2002 tehdyn puheenjohtajakokouksen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja liitteen 3,
  - ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan lausunnon,
  - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0143/2022),
- A. ottaa huomioon, että Venäjän Ukrainaa vastaan 24. helmikuuta 2022 julistama provosoimaton, perusteeton ja laitton sota on vaikuttanut suhteettomasti Moldovaan naapurivaltiona, jonne saapui Ukrainasta kahdessa viikossa yli 360 000 pakolaista, joista 100 000 on jäänyt maahan, mikä aiheuttaa valtavia paineita maan resursseille;
- B. toteaa, että Moldovassa on ollut lavastetuiksi epäiltyjä iskuja siitä lähtien, kun Venäjä aloitti sodan Ukrainaa vastaan;
- C. huomauttaa, että 22. huhtikuuta 2022 kenraalimajuri, Venäjän keskustilaspäivän apulaishenkilö Rustam Minnekajev totesi, että yhtenä Venäjän Ukrainassa meneillään olevan hyökkäyksen tavoitteena on luoda maakäytävä Transnistrian alueelle; ottaa huomioon, että kenraalimajuri Minnekajev väitti myös virheellisesti, että Transnistriassa oli havaittu venäjänkieliseen väestöön kohdistuvia sortotoimia;
- D. ottaa huomioon, että itäisen kumppanuuden huippukokouksessa tunnustettiin asianomaisten kumppanien halu liittyä EU:hun ja eurooppalaiset valinnat ja rohkaistiin panemaan täysimääräisesti täytäntöön assosiaatiosopimukset ja niihin kuuluvat pitkälle menevät ja laaja-alaiset vapaakauppa-alueet;
- E. ottaa huomioon, että poliittisen epävakauden ja demokraattisen taantumisen kauden jälkeen Maia Sandu voitti 15. marraskuuta 2020 järjestetyt presidentinvaalit 57,75 prosentilla äänistä ja toiminta- ja solidaarisuuspuolue sai 11. heinäkuuta 2021 järjestetyissä ennenaikaisissa parlamenttivaaleissa 52,8 prosenttia äänistä ja voitti 63 paikkaa 101 parlamentin paikasta, mikä osoitti Moldovan kansan vahvan sitoutumisen demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen ja maansa tulevaisuuteen Euroopassa ja antoi toiminta- ja solidaarisuuspuolueelle vahvan valtuutuksen kunnianhimoista uudistusohjelmaa varten;
- F. ottaa huomioon, että assosiaatiosopimus ja pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppasopimus perustuvat EU:n perustana oleviin yhteisiin arvoihin – demokratiaan, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamiseen ja oikeusvaltioperiaatteeseen – ja että nämä arvot ovat myös poliittisen assosiaation ja taloudellisen yhdentymisen ytimessä assosiaatiosopimuksen ja pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen mukaisesti;
- G. ottaa huomioon, että tuoreiden mielipidemittausten mukaan 71,6 prosenttia Moldovan kansalaisista kannattaa tavoitetta maan EU-jäsenyydestä;
- H. ottaa huomioon, että EU:n ja Moldovan parlamentaarisen assosiaatiovaliokunnan 6. ja 7. huhtikuuta 2022 pidetyn 11. kokouksen osallistujat panivat merkille, että Moldovan presidentti, hallitus ja parlamentin enemmistö ovat vakaasti päättäneet panna EU:n ja Moldovan assosiaatio-ohjelman perusteellisesti täytäntöön ja siten parantaa Moldovan kansalaisten elämää konkreettisesti;

⁽³⁾ EUVL C 404, 6.10.2021, s. 136.

⁽⁴⁾ EUVL C 118, 8.4.2020, s. 109.

⁽⁵⁾ EUVL C 334, 19.9.2018, s. 199.

⁽⁶⁾ EUVL C 11, 12.1.2018, s. 82.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- I. katsoo, että 28. lokakuuta 2021 pidetyn EU–Moldova-assosiaationeuvoston kuudennen kokouksen konkreettiset tulokset antavat uutta pontta tiiviimmälle ja tehostetulle yhteistyölle keskeisillä aloilla;
- J. ottaa huomioon, että Moldovan talouden elvytysuunnitelmaa ehdotettiin osana itäisen kumppanuuden maiden elpymistä, palautumista ja uudistuksia koskevaa uudistettua toimintasuunnitelmaa, jota tuetaan covid-19-kriisin jälkeisen ajan sosioekonomista elpymistä ja pitkän aikavälin häiriönsietokykyä edistävällä talous- ja investointisuunnitelmalla parempaa jälleenrakentamista koskevan periaatteen mukaisesti; ottaa huomioon, että talous- ja investointisuunnitelman Moldovaan koskevat lippulaiva-aloitteet sisältävät investointeja energiatehokkuuteen, infrastruktuuriin ja yhteenliitettävyyteen mutta eivät puhtaaseen energiaan siirtymiseen;
- K. ottaa huomioon, että Moldovalle covid-19-pandemian yhteydessä myönnetyn EU:n makrotaloudellisen hätärahoitusavun nykyinen ohjelma saatettiin päätökseen ja sen 50 miljoonan euron ensimmäinen erä maksettiin marraskuussa 2020 ja 50 miljoonan euron toinen erä maksettiin 7. lokakuuta 2021, koska yhteisymmärryspöytäkirjan toimintapoliittisten edellytysten täyttämiseksi oli edistytty merkittävästi,
- L. ottaa huomioon, että vuonna 2021 Moldova oli korruptioindeksissä 105. sijalla 180 maan joukossa (vuonna 2020 se oli 115.) ja että hallituksessa tapahtuneista muutoksista huolimatta korruption vastaisen taistelun merkittävien parannusten puute aiheuttaa vakavaa huolta, sillä korruptio on vuosien ajan vaikuttanut merkittävästi valtiokoneistoon, hidastanut talouskasvua ja nykyaikaistamista ja heikentänyt demokratiaa;
- M. ottaa huomioon, että uuden hallituksen on vielä puuttettava oikeusalaan ja oikeusvaltioperiaatteeseen liittyviin vakaviin puutteisiin, jotka haittaavat edelleen demokraattista hallintoa Moldovassa;
- N. ottaa huomioon, että vuonna 2021 Moldova oli lehdistönvapausindeksissä 89. sijalla 180 maan joukossa (sijoitus parani kahdella edelliseen vuoteen verrattuna) ja että huolta aiheuttavat edelleen seikat, jotka liittyvät tiedotusvälineiden omistajuuteen, mainosmarkkinoiden monopolisoitumiseen, toimitukselliseen riippumattomuuteen sekä taloudellisten ja poliittisten ryhmien media-alan laitoksiin kohdentamaan valvontaan;
- O. ottaa huomioon, että kansalaisyhteiskunnan järjestöt kehottavat edelleen lisäämään parlamentin ja muiden viranomaisten päätöksenteon avoimuutta ja esittävät jälleen vuosien 2016–2017 ehdotuksensa tiedonsaantia koskevasta lainsäädäntökehiksestä;
- P. ottaa huomioon, että viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö on edelleen ollut satunnaista eikä se useinkaan ole institutionalisoitua;
- Q. ottaa huomioon, että komissio yksilöi tuoreimmassa täytäntöönpanokertomuksessaan keskeisiä ongelmia, jotka liittyvät oikeuteen saada terveydenhuoltopalveluja ja yleisen edun mukaisia tietoja, oikeuteen tehdä työtä ja ihmisarvoiseen elämään, vapaaseen liikkuvuuteen ja sananvapauteen;
- R. ottaa huomioon, että naisten asema on edelleen epätasa-arvoinen ja heidän osallistumisensa päätöksentekoon on vähäistä sukupuolistereotyypioiden ja -normien vuoksi;
- S. ottaa huomioon, että vaikka lainsäädäntökehiksessä ei enää kielletä pääsyä tiettyihin ammatteihin, sen täytäntöönpano on edelleen hidasta ja naisten työnteolla on edelleen tosiasiallisia esteitä, kuten kohtuuhintaisten hoitopalvelujen puuttuminen;
- T. ottaa huomioon, että vihapuhe on edelleen huolenaihe ja että se kohdistuu pääasiassa naisiin ja hlbt-henkilöihin;
- U. ottaa huomioon, että komission täytäntöönpanokertomuksessa todetaan, että maassa on vakavia ongelmia, jotka liittyvät imeväiskuolleisuuteen, lapsityövoimaan, mukaan lukien yhteydet ihmiskauppaan ja hyväksikäyttöön, romanilasten ja vanhempiensa hylkäämien lasten erityistilanteeseen, laitoshoidossa olevien vammaisten vauvojen ja lasten muuttumattomaan määrään ja siihen, ettei sosiaalipalvelujen laatu riitä takaamaan tukea haavoittuvassa asemassa oleville perheille;
- V. ottaa huomioon, että Moldova tuo noin 80 prosenttia tarvitsemastaan energiasta ja että tuuli- ja aurinkoenergian sekä pienimuotoisen vesivoiman osuus on vain noin 1 prosentti Moldovan energiapaletista;

Torstai 19. toukokuuta 2022

- W. ottaa huomioon, että biomassan on Moldovan ainoa merkittävä kotimainen energialähde ja sen osuus on 19 prosenttia energian kokonaistoimituksista;
- X. ottaa huomioon, että Pariisin sopimuksen mukaisesti Moldova on sitoutunut vähentämään päästöjä 70 prosentilla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä;

Yhteiset arvot ja yleiset periaatteet

1. pitää myönteisinä vuoden 2020 presidentinvaalien ja vuoden 2021 parlamenttivaalien historiallisia tuloksia ja toteaa, että kyseisissä vaaleissa Moldovan kansa antoi ylivoimaisen enemmistön uudistusmielisille ja Eurooppa-myönteisille poliittisille voimille, joilla on nyt täysi vastuu valtiosta; kehottaa unionin toimielimiä ja Moldovan poliittista johtoa hyödyntämään tätä ainutlaatuista tilaisuutta tehdä yhteistyötä kauan kaivattujen uudistusten toteuttamiseksi ja edistää Moldovan EU-jäsenyyttä demokratian, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen ja oikeusvaltioperiaatteen yhteisten arvojen perusteella;
2. pitää myönteisenä, että Moldova jätti EU:hun liittymistä koskevan hakemuksensa 3. maaliskuuta 2022, mikä vahvisti sen valinneen eurooppalaisen tien; toteaa, että tämä askel korostaa entisestään tarvetta tiivistää korkean tason poliittista vuoropuhelua Moldovan viranomaisten kanssa, jotta keskeisten uudistusten täytäntöönpanossa voidaan edistyä konkreettisesti ja kestävästi; kehottaa EU:n toimielimiä myöntämään Moldovalle sekä Ukrainalle ja Georgialle EU:n ehdokasvaltion aseman SEU 49 artiklan mukaisesti ja ansioiden perusteella, ja jatkamaan tällä välin työtä Moldovan integroimiseksi EU:n sisämarkkinoihin; kehottaa komissiota ja EUH:ta lisäämään yhteydenpitoa moldovalaisien vastapuoltensa kanssa ja maksimoimaan Moldovalle osoitettavan poliittisen, teknisen ja taloudellisen tukensa näinä äärimmäisen tärkeinä aikoina, jotta voidaan vauhdittaa enemmän edistymistä ja varmistaa, että kyky ottaa vastaan EU:n tukea on riittävä; korostaa, että on tutkittava keinoja vahvistaa ja parantaa Moldovan julkisten instituutioiden valmiuksia tältä osin, mukaan lukien EU:n ja Moldovan yhteinen hanke, jolla perustetaan korkea-asteen oppilaitos Moldovan julkishallinnon henkilöresurssien kouluttamiseksi, varmistetaan valinta- ja ylennysmenettelyn mahdollisimman suuri avoimuus ja tarjotaan EU:n tukea yhdentymiseen liittyvillä keskeisillä aloilla työskentelevien Moldovan hallituksen virkamiesten palkkojen tarvittaviin täydennyksiin;
3. toteaa, että Euroopan unionin tuen olisi oltava strategisempaa, ja kehottaa perustamaan komissioon Moldovan tasavaltaa varten tukiryhmän, joka perustuu Ukrainaa varten perustetun tukiryhmän alkuperäisessä toimeksiannossa esitettyyn malliin; korostaa, että tällaisella ryhmällä voisi olla keskeinen rooli EU:n taloudellisen ja teknisen tuen järjestämisessä ja monitahtoisen avun tarjoamisessa Moldovan viranomaisille uudistusten edistämiseksi keskeisillä oikeudenaaloilla, korruption torjunnassa ja julkishallinnossa, itäisen kumppanuuden maita koskevien eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien ja Moldovan talouden elvytysuunnitelman täytäntöönpanossa sekä Moldovan avustamisessa tulevien liittymisneuvottelujen valmistelussa;
4. kehottaa komissiota auttamaan Moldovaa valmistelemaan uskottavan EU:hun liittymistä valmistelevan strategian; kehottaa jälleen komissiota hyväksymään säännöllisesti kattavia vuotuisia kertomuksia, joissa arvioidaan uudistusten täytäntöönpanoa selkeiden vertailuarvojen pohjalta ja Länsi-Balkanin maihin sovellettuja menetelmiä käyttäen;
5. korostaa, että Ukrainan, Moldovan ja Georgian EU-jäsenyyshakemukset ovat avanneet uuden luvun niiden yhdentymisessä Eurooppaan, mikä edellyttää tehostettuja toimia asiaankuuluvien assosiaatiosopimusten / pitkälle menevien ja laaja-alaisen vapaakauppasopimusten täytäntöönpanemiseksi ja strategisempaa EU:n lähestymistapaa näiden maiden tukemiseksi;
6. pitää myönteisinä tuloksia, jotka saavutettiin 15. joulukuuta 2021 pidetyssä itäisen kumppanuuden kuudennessa huippukokouksessa, jossa vahvistettiin tässä muodossa tehtävän yhteistyön merkittävät saavutukset ja laadittiin kunnianhimoinen suunnitelma tulevalle yhteistyölle, joka perustuu yhteisiin arvoihin ja jossa keskitytään elpymiseen, häiriönsietokykyyn ja uudistuksiin;
7. antaa tunnustusta Moldovan, Georgian ja Ukrainan aloitteelle tehostaa yhteistyötä EU:n kolmena assosioituneena kumppanina sekä niiden eurooppalaisille pyrkimyksille ja eurooppalaiselle valinnalle; kannustaa näitä kolmea maata työskentelemään yhdessä niiden asettaman EU-jäsenyystvoitteen saavuttamiseksi edistämällä edelleen uudistusohjelmaa ja vaihtamalla parhaita käytäntöjä hyvästä hallinnosta ja tavasta panna täytäntöön assosiaatiosopimuksia / pitkälle meneviä ja laaja-alaisia vapaakauppasopimuksia, jotka muodostavat perustan ansioihin perustuvalla tulevalle liittymiselle; kehottaa

Torstai 19. toukokuuta 2022

komissiota arvioimaan Moldovan EU-jäsenyyshakemusta ja tällä välin vastaamaan assosioituneiden maiden toiveeseen tiivistää alakohtaista yhteistyötä EU:n kanssa yhteistä etua koskevilla aloilla ja noudattamaan samalla edelleen osallistavuuden periaatetta;

8. pitää myönteisenä Moldovan rakentavaa panosta yhteistyöhön, jota tehdään itäisen kumppanuuden yhteydessä ja erityisesti assosioituneiden maiden puitteissa, ja toivoo, että julkilausumista, jotka koskevat maan kunnianhimoista ohjelmaa ja alakohtaista yhdentymistä liikenteen ja energian aloilla ja muilla aloilla, siirrytään sekä Moldovan viranomaisten että unionin konkreettisiin päätöksiin ja toimiin;

9. kehottaa EU:n toimielimiä arvioimaan mahdollisuutta ottaa Moldova tarkkailijaksi SEUT 291 artiklan ja asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽⁷⁾ nojalla perustettujen komiteoiden menettelyihin sekä neuvoston työryhmien ja komiteoiden kokouksiin osoituksena EU:n sitoumuksesta jatkaa yhdentymistä ja vahvistaa maiden uudistussuuntautuneisuutta ja hallinnollista osaamista;

10. toteaa, että Ukrainan sota on vaikuttanut suhteettomasti Moldovan talouteen menetettyjen tuonti- ja vientimahdollisuuksien, korkeampien kuljetuskustannusten, energian hintojen nopean nousun ja Ukrainasta saapuvien pakolaisten suuren määrän aiheuttaman kriittisen humanitaarisen tilanteen vuoksi; antaa Moldovan kansalle ja valtion instituutioille tunnustusta niiden poikkeuksellisesta panoksesta, kun ne ovat huolehtineet suuresta määrästä Ukrainasta maahan tulevia pakolaisia, sillä Moldovassa on väkilukuun suhteutettuna eniten Ukrainasta tulevia pakolaisia; korostaa, että tämä merkitsee sitä, että myös Moldovan taloudellisen tuen, myös makrotaloudellisen avun, tarpeet ovat kasvaneet dramaattisesti; kehottaa EU:ta ja muita Moldovan kansainvälisiä kumppaneita tarkistamaan kiireellisesti politiikkaansa tätä vastaavasti ja lisäämään tukeaan maalle, jotta voidaan vakauttaa maan sosioekonominen tilanne ja varmistaa sen jatkuva kehitys;

11. pitää myönteisenä EU:n ja jäsenvaltioiden päättävistä "Team Europe" -toimintaa covid-19-pandemian sosioekonomisten vaikutusten lieventämisessä rokotelahjoitusten ja rahoitustuen avulla; kehottaa EUH:ta tukemaan East StratCom -työryhmän ja Moldovan tasavallassa olevan Euroopan unionin edustuston avulla Moldovan viranomaisia covid-19-rokotteita koskevien väärin tietojen torjunnassa ja sosiaalisen vuoropuhelun edistämisessä, jotta saavutetaan vähintään 70-prosenttisen rokotuskattavuuden tavoite;

12. korostaa, että Moldovan tasavallan talouden elvytysuunnitelmalla, jonka arvo on enintään 600 miljoonaa euroa, on keskeinen merkitys Moldovan elpymisprosessissa, joka on ainutlaatuinen tilaisuus kiihdyttää rakenteellisia uudistuksia, uudistaa talouden rakennetta, torjua köyhyyttä ja yhteiskunnallista eriarvoisuutta, edistää vihreää ja digitaalista siirtymää ja auttaa maata varautumaan muihin tuleviin haasteisiin; pitää myönteisenä, että Moldovalle on maksettu osana talouden elvytyspakettia ensimmäinen 36,4 miljoonan euron avustuserä, jolla tuetaan edelleen poliisitoimen uudistusta ja covid-19-taudin torjuntaa maassa;

13. suhtautuu myönteisesti Moldovan uuteen talousuudistusohjelmaan, jonka Kansainvälinen valuuttarahasto hyväksyi joulukuussa 2021, mikä avaa tien komission uudelle ehdotukselle enintään 150 miljoonan euron makrotaloudellisesta rahoitusapupaketista Moldovalle; pitää myönteisenä uuden makrotaloudellisen rahoitusavun nopeaa hyväksymistä parlamentissa ja neuvostossa; pitää erityisen tärkeänä tiukkaa ehdollisuutta, joka liittyy pääasiassa demokraattisiin uudistuksiin pikemminkin kuin taloudellisiin tekijöihin ja jota sovelletaan kaikkeen muuhun EU:n kumppaneilleen myöntämään rahoitukseen; kehottaa komissiota varmistamaan, että Moldovan viranomaisten saatavilla on teknistä tukea, jotta makrotaloudellisen rahoitusavun yhteydessä sovitut uudistukset voidaan panna asianmukaisesti täytäntöön;

Uudistukset ja institutionaalinen kehys

14. pitää myönteisinä Natalia Gavrilițan hallituksen ennennäkemättömän kunnianhimoista uudistussuunnitelmaa ja sen täytäntöönpanossa jo alkuun saavutettua edistystä erityisesti korruption torjunnassa, hallinnon avoimuuden lisäämisessä, oikeusvaltion ja digitalisaation alaa koskevien uudistusten edistämisessä, kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien väestöryhmien elintason parantamisessa sekä maan liiketoimintaympäristön parantamisessa; toteaa jälleen, että riittävä edistyminen sovitujen uudistusten täytäntöönpanossa on keskeinen edellytys EU:n taloudellisen tuen saamiselle jatkossakin ja "enemmällä enemmän" -periaatteen soveltamiselle;

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 182/2011, annettu 16. helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

Torstai 19. toukokuuta 2022

15. kannustaa voimakkaasti Moldovan hallitusta jatkamaan työtään maan saattamiseksi peruuttamattomasti Euroopan unionin yhteyteen; kehottaa sekä viranomaisia että oppositiota tekemään rakentavaa yhteistyötä maansa muuttamiseksi toimivaksi valtioksi, joka voi tarjota kansalaisilleen mahdollisuuksia ja saada aikaan parannuksia kaikilla sen vastuulla olevilla aloilla, sillä tämä vaikuttaa myönteisesti elintason Moldovassa ja houkuttaa ulkomailla asuvia moldovalaisia palaamaan kotimaahansa;

16. korostaa, että Moldovan kansalaisten suuriin odotuksiin on vastattava parantamalla heidän toimeentuloaan ja palauttamalla heidän luottamuksensa valtion instituutioihin sekä torjumalla korruptiota ja oligarkkisia rakenteita;

17. panee merkille, että vaikka presidentinvaalit ja ennenaikaiset parlamenttivaalit olivat hyvin hallinnoitua ja kilpailuttua, vaalikampanja oli repivä ja toteutettiin negatiivisella tavalla, johon liittyi suvaitsematonta retoriikkaa ja henkilökohtaisia hyökkäyksiä; korostaa, että jäljellä olevat puutteet on korjattava panemalla täytäntöön Euroopan neuvoston Venetsian komission ja Etyjin/ODIHR:n suositukset, mukaan lukien vaalilainsäädännön tehostaminen Etyjin sitoumusten ja muiden kansainvälisten normien mukaisesti, äänen ostamista ja äänestäjien laitonta johdattelua koskevien uskottavien väitteiden ripeä ja perusteellinen tutkiminen, valtion varojen väärinkäyttöön puuttuminen, kampanjarahoituksen avoimuuden ja siihen liittyvän vastuuvuorollisuuden lisääminen, audiovisuaalisia mediapalveluja koskevien nykyisten sääntöjen kampanjan aikaisesta tasapuolisesta näkyvyydestä annettujen sääntöjen täytäntöönpanon valvonnan parantaminen ja paremmat takeet siitä, että tuomioistumiin ei kohdistu poliittista painostusta ja että ne pysyvät täysin puolueettomina käsitellessään vaaleihin liittyviä asioita; kehottaa Moldovan hallitusta toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Moldovan ulkopuolella asuvat Moldovan kansalaiset voivat osallistua vaaleihin osallistavalla, avoimella ja oikeudenmukaisella tavalla ilman ulkomaiden puuttumista asiaan;

Energiavarmuus ja häiriönsietokyky

18. pitää myönteisenä komission päätöstä myöntää Moldovalle 60 miljoonaa euroa uudella budjettitukiohjelmalla, jotta se voi ratkaista Gazpromin keinoitekoisesti luoman kaasuntoimituskriisin ja lieventää hintojennousun vaikutuksia kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin ihmisiin; pitää myönteisenä muun muassa Puolan, Romanian ja Ukrainan pyrkimyksiä tarjota ripeästi vaihtoehtoisia kaasutoimituksia; toteaa, että energia on Venäjän talousarvion sekä sotilaallisten ja sosiaalialan ohjelmien tärkein tulonlähde ja että Gazpromia käytetään Venäjän taloudellisten ja geopoliittisten etujen ajamiseen ulkomailla; pitää myönteisenä, että EU:n Chişinău-edustusto täydensi energiakriisin yhteydessä annettua EU:n apua ottamalla käyttöön 5 miljoonaa euroa tuen tarjoamiseksi haavoittuville ryhmille, joihin energian hintojen nousu vaikuttaa eniten; toteaa kuitenkin, että energian hintojen jatkuva nousu edellyttää tuntuvampaa tukea;

19. panee merkille, että Venäjän sota Ukrainaa vastaan ja sen energiavarojen käyttö aseena tekee geostrategiselta kannalta erittäin tärkeäksi, että toteutetaan energia-alan uudistuksia, joilla poistettaisiin riippuvuus venäläisestä kaasusta ja edistettäisiin energiatoimitusten ja -reittien monipuolistamista, parannetaan pitkän aikavälin häiriönsietokykyä siirtymällä uusiutuviin energialähteisiin ja investoidaan olemassa olevan infrastruktuurin ja energiatehokkuuden parantamiseen ja luomiseen, myös energiantuotannon, liikenteen ja kotitalouksien aloilla, ja siten parannetaan yhteyksiä ja varmistetaan samalla ympäristön kestävyys; toteaa, että tämä voisi myös auttaa parantamaan kykyä selviytyä kaikista kolmansien osapuolten mahdollisista toimista energian käyttämiseksi geopolitiikan vipuvartena;

20. korostaa, ettei kaasuntoimitusta Venäjältä saa käyttää aseena, jolla pyritään luomaan Moldovan hallitukselle poliittista painetta muuttamalla geopolitiittista kursiaan ja olla vastaamatta moldovalaisien äänestäjien oikeutettuihin toiveisiin; kehottaa komissiota ja EUH:ta sisällyttämään Moldovan EU:n suunnitelmiin pyrkiä energiahuollon riippumattomuuteen Venäjältä ja lisäämään EU:n taloudellista ja teknistä tukea Moldovalle, mikä on tarpeen, jotta voidaan varmistaa maan kyky selviytyä tällaisesta ulkoisesta sekaantumisesta ja vähentää sen voimakasta riippuvuutta venäläisestä energiasta; pyytää EU:ta osoittamaan vahvempaa energia-alan solidaarisuutta Moldovaa kohtaan assosiaatiosopimuksen mukaisesti lisäämällä energiainfrastruktuurien yhteyksiä EU:n ja alueen maiden välillä; painottaa, että on tärkeää tehdä viipymättä kaikki tarpeelliset investoinnit Euroopan energiainfrastruktuuriin ja huollettava sitä, jotta EU:n jäsenvaltioiden varastot ja yhdysputket mahdollistavat riittävät kaasuntoimitukset EU:sta kumppanimaihin; kehottaa Moldovan viranomaisia varmistamaan pitkällä aikavälillä, että maa on energiayhteisön jäsenenä edelleenkin sitoutunut kolmannen EU:n energiapakettin täytäntöönpanoon ja erityisesti kaasun ja sähkön siirron ja jakelun eriyttämiseen;

Torstai 19. toukokuuta 2022

21. korostaa tarvetta lisätä sähköntuotantokapasiteettia Moldovassa, joka on tällä hetkellä 80-prosenttisesti riippuvainen Transnistrian alueella tuotetusta sähköstä; pitää myönteisenä Moldovan ja Ukrainan sähköverkkojen onnistunutta synkronointia Manner-Euroopan sähköverkon kanssa 16. maaliskuuta 2022, mikä auttaa varmistamaan niiden vakauden ja toimitusvarmuuden; antaa sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaiselle verkostolle (ENTSO-E) tunnustusta sen työstä tämän välitavoitteen saavuttamiseksi poikkeuksellisissa olosuhteissa; pyytää komissiota jatkamaan tukeaan Moldovan ja Ukrainan yhdentymiselle Manner-Euroopan sähköverkkoon ja perustamaan hallintoonsa kiireellisesti erityisen rakenteen tätä tarkoitusta varten; pitää myönteisinä toimia, joita on toteutettu Moldovan sähköjärjestelmän liittämiseksi yhteen EU:n kanssa Romanian kautta; kehottaa kaikkia viranomaisia toteuttamaan toimia, jotta voidaan saavuttaa tavoite Moldovan liittamisestä Romanian sähköverkkoon vuoteen 2024 mennessä EU:n tuella; kehottaa komissiota sisällyttämään Moldovan stressitesteihin, joita suoritetaan energian sisämarkkinoita varten; toteaa, että EU:n ja itäisen kumppanuuden piiriin kuuluvien assosioituneiden maiden tehostetun yhteistyön tukeminen ja edistäminen näillä aloilla saa myös aikaan talouskasvua ja vahvistaa alueen energia-alan häiriönsietokykyä;

22. pitää myönteisenä korkean tason energiavuoropuhelun käynnistämistä Euroopan unionin ja Moldovan välillä, kun otetaan huomioon Moldovan kaasualan hätätilanne; kannustaa komissiota harkitsemaan vastaavien korkean tason vuoropuhelujen käynnistämistä EU:n kanssa yhteistyön vahvistamiseksi muilla aloilla, kuten oikeusallalla tai ilmaston ja vihreän kehityksen ohjelman alalla, mikä edistäisi assosiaatiosopimuksen / pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen tavoitteiden saavuttamista;

23. kehottaa Moldovaa ja EU:ta parantamaan Moldovan yhteyksiä Mustanmeren alueella ja Karpaattien alueella sekä viemään eteenpäin itäisen kumppanuuden maita varten tarkoitettua Euroopan laajuista laajennettua liikenneverkkoa (TEN-T) Moldovan osuuksien rakennustöitä, tukemaan rautatiealan uudistuksia ja tarkastelemaan yhdessä jäsenvaltioiden ja kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa mahdollisuuksia parantaa EU:n ja Moldovan välisiä rautatieyhteyksiä varmistamalla ympäristökestävyyden; kannustaa Moldovaa edistämään asiaa koskevan yhteisön sääntöjen täytäntöönpanossa ja kehottaa lisäämään yhteistyötä ja sisällyttämään Moldovan asteittain EU:n liikennemarkkinoihin ja liikenneyhteisöön;

24. kehottaa EU:ta tarjoamaan Moldovalle investointisuunnittelufoorumia infrastruktuurin yhteenliitettävyyttä koskevan laajamittaisen toimintaohjelman täytäntöönpanemiseksi erityisesti parantamalla Moldovan valmiuksia ottaa vastaan tukea ja antamalla tarvittavaa teknistä tukea, kuten toimitaan Länsi-Balkanin maiden kanssa Länsi-Balkanin investointikehyksessä (WBIF), joka on komission hallinnoima valmiuksien tukemisen foorumi;

25. pitää myönteisenä ja tukee Moldovan kiinnostusta edistää yhteistyötä EU:n kanssa digitalisaation ja televiestinnän alalla; kehottaa EU:ta ja Moldovaa poistamaan vastavuoroisesti Moldovan ja EU:n väliset verkkovierailumaksut;

26. pitää myönteisinä Moldovan viranomaisten toimia ja jatkuvaa edistymistä maan turvallisuusvalvontajärjestelmän parantamisessa edelleen ja kansainvälisten lentoturvallisuusnormien täytäntöönpanossa, minkä seurauksena Moldovassa lentotoimintaluvan saaneet lentoliikenteen harjoittajat poistettiin EU:ssa toimintakieltoon asetettujen lentoyhtiöiden luettelosta, ja kehottaa Moldovan viranomaisia varmistamaan EU:n ja Moldovan yhteistä ilmailualuetta koskevan sopimuksen täytäntöönpanon;

Yhteistyö yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla (YUTP) ja edistyminen Transnistrian konfliktin ratkaisemisessa

27. pitää myönteisinä EU:n ja Moldovan sopimusta aloittaa korkean tason poliittinen ja turvallisuusvuoropuhelu ja uudistettua sitoutumista turvallisuuteen ja yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kahdenvälisen poliittisten henkilöstötasolla suoritettujen kuulemisten kautta; kehottaa EU:ta ja Moldovaa hyödyntämään täysimääräisesti näitä foorumeja yhteistyön edistämiseksi muun muassa hybridiuhkien torjunnan, häiriönsietokyvyn parantamisen, kyberturvallisuuden vahvistamisen ja kriittisten infrastruktuurien suojelun sekä strategisen viestinnän tehostamisen kaltaisissa asioissa; kehottaa Moldovaa lähentämään kantojaan edelleen YUTP:n kantoihin sekä jatkamaan ja parantamaan osallistumistaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan ja sen operaatioihin; kannustaa EU:ta ja Moldovaa etsimään keinoja tämän yhteistyön laajentamiseksi erityisesti itäisen naapuruston epävakaa turvallisuustilanteen vuoksi;

28. ilmaisee vakavan huolensa viimeaikaisista tapahtumista Transnistrian alueella ja tuomitsee ne vaarallisiksi provokaatioyrityksiksi erittäin tulenarassa turvallisuustilanteessa; kehottaa malttiin, jotta voidaan taata Nistru-joen molemmin puolin ja naapurimaissa asuvien ihmisten turvallisuus ja hyvinvointi; pitää tässä yhteydessä myönteisenä Moldovan hallituksen rauhallista ja maltillista reagoitua;

Torstai 19. toukokuuta 2022

29. torjuu Moldovan miehitetyn Transnistrian alueen viranomaisten 3. maaliskuuta 2022 antaman julkilausuman, jossa ilmoitettiin konfliktinratkaisuprosessin lopettamisesta ja vaadittiin uudelleen Transnistrian niin kutsutun itsenäisyyden tunnustamista, ja ilmaisee huolensa siitä; toteaa jälleen tukevansa Transnistrian konfliktin kokonaisvaltaista ja rauhanomaista ratkaisemista 5+2-neuvotteluprosessin välityksellä siten, että se perustuu Moldovan suvereniteettiin ja alueelliseen koskemattomuuteen sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä sekä Transnistrian alueen erityisasemaan elinkelpoisessa Moldovan valtiossa; korostaa, että Transnistrian kysymyksen ratkaisemisessa on kaikissa tapauksissa kunnioitettava Moldovan suvereenia oikeutta valita oma puolustus- ja ulkopolitiittinen linjansa; tukee pyrkimyksiä laajentaa pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen ja viisumivapauden edut koskemaan Transnistrian aluetta, mikä mahdollistaisi liikkuvuuden ja alueen kanssa käytävän kaupan merkittävän kasvun;

30. panee merkille, että EU:n rajavalvonnan avustusoperaatiolla Moldovassa ja Ukrainassa on erittäin tärkeä rooli rajaturvallisuuden ja tullijärjestelmien yhdenmukaistamisessa unionin vastaavien menettelyjen kanssa myös järjestäytyneen rikollisuuden ja salakuljetuksen torjunnan kannalta ja pyrittäessä Transnistrian kysymyksen rauhanomaiseen ratkaisemiseen luottamusta lisäävillä toimilla ja valvontaläsnäololla Moldovan ja Ukrainan välisen rajan Transnistrian osassa; kannustaa Moldovan hallitusta edistämään edelleen konfliktien ratkaisemiseksi suotuisaa toimintaympäristöä ja tukemaan toimia, joilla lisätään luottamusta ja ihmisten välisiä yhteyksiä konfliktialueiden jakautuneissa yhteisöissä; katsoo, että Transnistrian kysymyksen rakentava ratkaisu tuo vakautta ja vaurautta paitsi Moldovaan niin myös laajemmalle alueelle;

31. kehottaa Moldovaa, Venäjän federaatiota, EU:n jäsenvaltioita ja muita kansainvälisiä kumppaneita yhteistyössä siirtämään pois ja tuhoamaan kaikki Kobasnan ammusvarastossa säilytetyt vanhat Neuvostoliiton aikaiset ampumatarvikkeet, joita on noin 20 000 tonnia ja jotka ovat vakava uhka Dnestr-joen kummankin rannan ihmisille, sillä ne ovat vanhentuneet jo kauan sitten; on huolissaan Venäjän sotilasjoukkojen Transnistrian alueella toteuttamista useista sotaharjoituksista ja kehottaa Venäjän federaatiota vetämään kokonaan ja ehdoitta sotilasjoukkonsa ja aseensa pois Transnistrian alueelta hallitusti Moldovan viranomaisten toistuvien pyyntöjen mukaisesti ja Moldovan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta kunnioittaen;

32. ilmaisee syvän huolensa Transnistrian alueen heikentyneestä ihmisoikeustilanteesta, erityisesti tosiasiallista hallintoa ja Venäjän armeijan sijoittamista alueelle arvostelevien henkilöiden vainoamisesta sekä julkisia kokoontumisia ja paikallisten kansalaisjärjestöjen toimintaa koskevista rajoituksista; muistuttaa Venäjän federaatiota sen velvollisuudesta kunnioittaa ihmisoikeuksia Transnistrian alueella, kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen useissa tuomioissa on vahvistettu; kehottaa Venäjän viranomaisia panemaan täytäntöön kaikki Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiot, jotka koskevat ihmisoikeuksien ja vapautta ja turvallisuutta koskevan oikeuden loukkauksia Transnistrian alueella;

33. antaa tunnustusta Moldovan viranomaisille tuesta, jota annettiin Transnistrian alueelle covid-19-pandemian yhteydessä, mukaan lukien se, että ne lahjoittivat alueelle 10 prosenttia maan rokotetoimituksista, antoivat koulutusta terveydenhuollon henkilöstölle ja käsitelivät covid-19-testejä;

34. pitää myönteisenä neuvoston päätöstä myöntää Euroopan rauhanrahastosta 7 miljoonaa euroa tukea Moldovan asevoimille lääketieteellisten ja räjähteiden raivaamisessa käytettävien tarvikkeiden hankkimista varten; kehottaa EUH:ta ja neuvostoa edelleen laajentamaan Moldovan kanssa tehtävää yhteistyötä ja tukemaan puolustusalan valmiuksien vahvistamista tämän välineen avustustoimenpiteillä;

35. kannustaa Moldovan viranomaisia hyödyntämään edelleen Euroopan rauhanrahaston mahdollista tukea myöhemmissä vuotuisissa ohjelmissa, jotta voidaan vakauttaa maan valmiuksia torjua kyber- ja hybridiuhkia; kehottaa EU:n toimielimiä ottamaan Moldovan mukaan uusiin yhteistyömuotoihin, jotka koskevat kyberturvallisuutta, hybridiuhkia ja kyberrikollisuuden tutkiminta, myös ottamalla niihin mukaan uuden Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskuksen;

Oikeusvaltioperiaate ja hyvä hallintotapa

36. toteaa jälleen, että on äärimmäisen tärkeää uudistaa oikeuslaitosta erityisesti vahvistamalla sen riippumattomuutta ja toimivaltaa ja torjua korruptiota; panee merkille viranomaisten haasteen laajuuden ja kannustaa niitä keskittymään vahvistettuihin prioriteetteihin; panee merkille, että presidentti Maia Sandu ja Natalia Gavrilișan hallitus ovat sitoutuneet perustamaan politiikkansa Moldovan perustuslakituomioistuimen ratkaisuihin; kehottaa vauhdittamaan meneillään olevaa oikeuslaitoksen uudistusta, myös panemalla täytäntöön oikeuslaitosta koskevien perustuslain säännösten muutokset, joista Moldovan parlamentti äänesti 23. syyskuuta 2021, sekä panemalla täytäntöön oikeuslaitoksen riippumattomuuden ja koskemattomuuden varmistamista koskevan vuosien 2022–2025 strategian;

Torstai 19. toukokuuta 2022

37. korostaa, että EU:n on tarjottava enemmän tukea, myös lisämäärärahoja, Moldovan oikeusjärjestelmän monitahoista uudistusta varten; toteaa, että oikeusjärjestelmä kaipaa perinpohjaisia uudistuksia, joiden tarkoituksena on saavuttaa oikeuslaitoksen tehokkuus sekä täysi ja todellinen riippumattomuus, palauttaa kansalaisten luottamus oikeuslaitokseen ja julkisen hallinnon järjestelmään ja katkaista yhteydet kommunismin jälkeisiin epävirallisiin verkostoihin ja oligarkkeihin sekä torjua korruptiota ja rahanpesua myös korkeimmalla poliittisella ja yritysmaailman tasolla; tukee voimakkaasti tavoitetta poistaa oikeusjärjestelmästä henkilöt, joiden lahjomattomuus on kyseenalainen, ja saada aikaan kattavia muutoksia, jotka loisivat vahvan perustan oikeusvaltioperiaatteelle maassa;

38. pitää erityisen tärkeänä varmistaa, että tuomareita nimitettäessä noudatetaan ansioihin perustuvaa ja avointa valintamenettelyä; kehottaa Moldovan viranomaisia jatkamaan Euroopan neuvoston ja Euroopan unionin kanssa yhteistyötä oikeuslaitoksen uudistamiseksi, mukaan lukien aloitteet, jotka liittyvät tuomareiden ja syyttäjien ylimääräiseen arviointiin (taustaselvitys) sekä ylimmän tuomarineuvoston ja ylimmän syyttäjäneuvoston jäsen ehdokkaiden lahjomattomuuden arviointiin (taustan ennakkoselvitys); muistuttaa, että on tärkeää kuulla Venetsian komissiota ja panna sen suositukset täytäntöön oikeuslaitoksen uudistusprosessin yhteydessä;

39. on vakuuttunut siitä, että laajamittainen korruptio on yksi pääasiallisista Moldovan edistystä haittaavista ongelmista; kehottaa Moldovan hallitusta lisäämään oikeudellisen ja institutionaalisen korruptiontorjuntainfrastruktuurin tehokkuutta; panee tyytyväisenä merkille, että on perustettu korruption vastainen riippumaton neuvoa-antava komitea, joka tutkii korruptiota maan rahoitus- ja pankkialalla sekä valtion instituutioissa;

40. kehottaa Moldovan hallitusta lisäämään avoimuutta, demokraattista valvontaa ja vastuuvollisuutta kaikissa päätöksentekoprosesseissa ja tekemään tiivistä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta mahdollistetaan riittävä julkinen valvonta ja se, että kaikki voivat antaa panoksensa näihin prosesseihin; muistuttaa, että on tärkeää varmistaa kansalaisyhteiskunnan kestävä rahoitus, erityisesti kun otetaan huomioon pandemian aikana tehdyt merkittävät budjettileikkaukset; korostaa, että hallituksen aktiivinen ja avoin vuoropuhelu kansalaisjärjestöjen, ammattiliittojen, liike-elämän järjestöjen sekä parlamentaarisen ja ulkoparlamentaarisen opposition kanssa on yleisesti tärkeää osallistavan päätöksentekoprosessin varmistamiseksi;

41. panee merkille viranomaisten toteuttamat toimet ja kehottaa niitä jatkamaan pyrkimyksiään ratkaista kysymys, joka liittyy perusteettomiin turvapaikkahakemuksiin, sekä saattaa Moldovan viisumipolitiikka vastaamaan EU:n luetteloita EU:n ulkopuolisista maista, joista vaaditaan viisumi;

42. kehottaa Moldovan hallitusta jatkamaan toimia lainvalvontaviranomaisten ja julkisten korruptiontorjuntainstituutioiden poliittisen riippumattomuuden lisäämiseksi sekä panostamaan kansalaisten ja lainvalvontaviranomaisten välisen luottamuksen lisäämiseen;

43. kehottaa panemaan poliisitoimen uudistuksen määrätietoisesti täytäntöön; pitää myönteisenä naispoliisien määrän lisääntymistä; kehottaa lisäämään yhteistyötä Moldovan ja jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten sekä lainvalvontaviranomaisten välillä, jotta voidaan vähentää rajat ylittävää rikollisuutta, erityisesti ihmiskauppaa ja laittomien huumausaineiden kauppaa, sillä Moldova on valitettavasti edelleen lähde maahimmiskaupalle, jonka tarkoituksena on seksuaalinen hyväksikäyttö ja työntekijöiden hyväksikäyttö ja johon syyllistyvät sekä moldovalaiset että kansainväliset rikollisverkostot; pitää myönteisenä Euroopan raja- ja merivartioviraston (Frontex) Moldovassa toteuttamia operatiivisia toimia koskevan EU:n ja Moldovan välisen sopimuksen allekirjoittamista ja Frontexin henkilöstön lähettämistä tukemaan Moldovan viranomaisia rajavalvontatoimissa; kehottaa tehostamaan yhteistyötä Europolin, Interpolin ja tullijärjestöjen, kuten Maailman tullijärjestön ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön korruptiontorjuntaverkostojen, kanssa;

44. kehottaa komissiota ja Moldovan viranomaisia tekemään yhteistyötä, koordinoimaan ja toteuttamaan kiireellisiä toimenpiteitä, joilla suojellaan Moldovaan majoitettuja tai sen kautta kulkevia Ukrainasta tulevia pakolaisia, erityisesti naisia ja lapsia, jotka ovat vaarassa joutua ihmiskaupan uhreiksi ja jotka edustavat suurinta osaa Ukrainasta tulevista pakolaisista;

45. kehottaa viranomaisia takaamaan oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen säilöönottoyksiköissä, myös puuttamalla riittämättömään terveydenhuoltoon, sekä välttämään valikoivaa ja poliittisesti motivoitunutta oikeudenkäyttöä; korostaa tarvetta kitkeä kidutus ja huono kohtelu sekä tutkia väitteet, joiden mukaan poliisi ja muut lainvalvontaviranomaiset ovat syyllistyneet kidutukseen ja muihin ihmisoikeusloukkauksiin;

Torstai 19. toukokuuta 2022

46. korostaa, että on tärkeää torjua talouspetoksia, rahanpesua ja järjestäytyneitä rikollisuutta kattavan lainsäädännön ja tehokkaan täytäntöönpanon avulla; pitää myönteisinä suunnitelmia hyväksyä Moldovan parlamentissa oikeudellisia muutoksia, joilla pyritään parantamaan oikeudellista kehystä, jotta voidaan panna täytäntöön korruptiosta kertyneiden varojen laajennettua menetetyksi tuomitsemista koskeva mekanismi;

47. vaatii, että väärinkäytettyjen ja vilpillisten varojen takaisinperimisen alalla toteutetaan selkeää ja tehokasta politiikkaa aloittamalla kansainvälinen yhteistyö, jossa keskitytään parantamaan yhteyksiä Europolin ja Eurojustin kanssa; kehottaa Moldovan viranomaisia luomaan kehyksen strategiselle yhteistyölle Euroopan syyttäjänviraston kanssa petosten ja korruption torjumiseksi toteutettavien tutkimusten hallinnoinnin parantamiseksi;

48. kannustaa Chişinăun yleisen syyttäjän viraston ja Eurojustin käynnissä olevaa tiivistä yhteistyötä, mukaan lukien Moldovan edustajien lähettäminen Eurojustiin valmistelevana toimena väärinkäytettyjen ja vilpillisten varojen takaisinperintää käsittelevän työryhmän perustamiselle;

49. korostaa kiireellistä tarvetta vauhdittaa vuonna 2014 paljastuneen pankkipetoksen tutkintaa, jossa ei ole vielä saatu aikaan merkittäviä tuloksia vastuullisten saattamisessa oikeuteen ja menetettyjen varojen takaisin saamisessa; korostaa, että edistymisen puute vaikuttaa erittäin kielteisesti Moldovan kansainväliseen maineeseen ja erityisesti oikeusjärjestelmän uskottavuuteen paitsi Moldovan kansan niin myös maan kansainvälisten kumppaneiden silmissä; kehottaa tehostamaan ”Venäjän rahanpesuautomaattiin” ja pankkipetokseen osallistuneita henkilöitä koskevien rikosoikeudellisten menettelyjen saattamista päätökseen; kehottaa vahvistamaan EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan viranomaisten välistä yhteistyötä pankkipetosten tutkinnassa, jotta varmistetaan varastettujen varojen oikea-aikainen takaisinperintä;

50. toistaa kehotuksensa laajentaa EU:n maailmanlaajuisia ihmisoikeuspakotejärjestelmää eli EU:n Magnitski-lakia siten, että korruptio sisällytetään rangaistavaksi rikokseksi, mikä mahdollistaisi seuraamusten määräämisen vuoden 2014 pankkipetoksesta vastuussa oleville ja torjuisi samanlaisia korruptiorikoksia;

Ihmisoikeudet ja perusvapaudet

51. pitää myönteisenä, että Moldovan parlamentti ratifioi 14. lokakuuta 2021 Euroopan neuvoston yleissopimuksen naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin yleissopimus); panee merkille, että Venetsian komissio antoi Moldovan perustuslakituomioistuimen pyynnöstä 10.–11. joulukuuta 2021 oikeudellisen selvityksen Istanbulin yleissopimuksen ratifioinnin perustuslaillisista vaikutuksista; kehottaa varmistamaan Istanbulin sopimuksen tehokkaan täytäntöönpanon kaikilla tasoilla naisten ja tyttöjen aseman parantamiseksi ja toteuttamaan lisätoimia, jotta voidaan edistyä sukupuolten tasa-arvon saavuttamisessa ja erityisesti naisten työmarkkinoille pääsyn parantamisessa, sukupuolten väliseen palkkakuiluun puuttumisessa, ikään perustuvaan syrjintään puuttumisessa ja naisten edustuksen ja yhdenvertaisen kohtelun takaamisessa kaikilla poliittisen ja yhteiskunnallisen elämän tasoilla;

52. korostaa, että on tärkeää vahvistaa edelleen tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä koskevaa oikeudellista kehystä erityisesti korjaamalla nykyiset lainsäädännölliset puutteet, jotta voidaan puuttua syrjintään työelämässä, torjua tehokkaasti viharikoksia ja vihapuhetta sekä edelleen suojella vähemmistöjen, myös romanien, hlbt-henkilöiden ja maahanmuuttajien, oikeuksia; kehottaa Moldovaa lakkauttamaan samaa sukupuolta olevien henkilöiden avioliittojen perustuslaillisen kiellon vuodelta 1994 ja ottamaan käyttöön hlbt-henkilöitä koskevia syrjinnän vastaisia toimenpiteitä;

53. pyytää komissiota ja EUH:ta sisällyttämään sukupuolten tasa-arvon kaikkiin Moldovaan liittyviin politiikkoihinsa, ohjelmiinsa ja toimiinsa; kehottaa Moldovan hallitusta nopeuttamaan EU:n normien mukaisen ihmisoikeuslainsäädännön ja syrjinnän vastaisen lainsäädännön hyväksymistä ja täytäntöönpanoa ja mahdollistamaan näiden oikeuksien toteutumisen asianmukaisesti toimivien ja riippumattomien tuomioistuinten avulla;

54. kehottaa Moldovan hallitusta covid-19-pandemiaan vastatessaan painottamaan erityisesti toimia, joilla torjutaan pandemian myötä lisääntyneitä sukupuolten epätasa-arvoa, sukupuolistunutta väkivaltaa ja syrjäytyneiden ryhmien syrjintää; kehottaa viranomaisia puuttumaan siihen, että lapsiin kohdistuva väkivalta ja lapsiköyhyys ovat lisääntyneet covid-19-pandemian ja sen hillitsemiseksi toteutettujen toimenpiteiden seurauksena;

Torstai 19. toukokuuta 2022

Kauppa ja taloudellinen yhteistyö

55. toteaa jälleen, että on tärkeää panna tehokkaasti täytäntöön uudistukset, joita tarvitaan, jotta voidaan hyödyntää pitkälle menevää ja laaja-alaista vapaakauppa-aluetta täysimääräisesti, edistyä toimissa, joilla jatketaan talouden yhdentämistä EU:n sisämarkkinoihin ja lisätä Moldovan talouden, erityisesti lisäarvoa tuottavien tavaroiden, monipuolisuutta ja kilpailukykyä; kehottaa Moldovaa panemaan täysimääräisesti täytäntöön pitkälle menevää ja laaja-alaista vapaakauppa-aluetta koskevan sopimuksen kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevan luvun ja noudattamaan kansainvälisiä velvoitteitaan, erityisesti Pariisin sopimusta ja Maailman kauppajärjestön (WTO) sääntöjä; kehottaa korjaamaan kansallista kauppalainsäädäntöä, joka ei vastaa Moldovalla pitkälle menevää ja laaja-alaista vapaakauppa-aluetta koskevan sopimuksen ja WTO:n määräysten mukaisesti olevia velvoitteita;

56. korostaa EU:n ja Moldovan välisen pitkälle menevää ja laaja-alaista vapaakauppa-aluetta koskevan sopimuksen myönteistä vaikutusta osapuolten väliseen kauppaan, sillä kokonaiskauppa kasvoi yli 33 prosenttia vuosina 2015–2020, yli 61 prosenttia Moldovan viennistä suuntautuu EU:n markkinoille ja yli 70 prosenttia vientitoimintaa harjoittavista moldovalaisista yrityksistä vie tuotteitaan EU:n markkinoille; toteaa, että EU:n markkinoista tulee Moldovalle vieläkin tärkeämpiä Venäjän Ukrainaa vastaan käymän sodan aiheuttamien kaupan häiriöiden vuoksi; pitää myönteisenä, että unioni on maan suurin investoija; kannustaa lisäedistykseen sellaisilla aloilla kuin tullikoodeksi, teollis- ja tekijänoikeuksien suojeleminen, terveys- ja kasvinsuojelunormien parantaminen, markkinaolosuhteiden parantaminen energia-alalla, julkiset hankinnat ja pk-yritysten rahoituksen saanti;

57. korostaa, että Moldovan vienti voisi lisääntyä, jos tuotantoa laajennetaan, viennin painopisteitä muutetaan ja laatunormeja mukautetaan; muistuttaa, että tärkeimmät vientitavaruokat ovat edelleen eläin- ja kasvituotteet, jotka ovat vähiten kannattavia tuotteita, joita Moldova voi tarjota jäsenvaltioille; kehottaa komissiota tukemaan Moldovaa sen pyrkiessä monipuolistamaan EU:hun suuntautuvaa vientiään muun muassa täyttämällä paremmin korkean katteen tuotteiden tariffikiintiönsä;

58. kehottaa komissiota aloittamaan prosessin itäisen kumppanuuden maiden integroimiseksi Euroopan sisämarkkinoihin ensimmäiseksi analysoimalla niiden yhteensovittamista oikeudellisesta, taloudellisesta ja teknisestä näkökulmasta ja kehittämällä sääntöjä ja normeja, joilla valmistellaan kumppanimaita taloudelliseen yhdentymiseen yhteismarkkinoille;

59. panee merkille Kiinan kasvaneen kiinnostuksen investoida Moldovan talouteen muun muassa energia-, televiestintä- ja lääkealalle; muistuttaa Kiinan aikomuksesta rakentaa Moldovaan merkittävää liikenneinfrastruktuuria osana laajempaa uutta silkkitietä koskevaa aloitettaan; muistuttaa, että uutta silkkitietä koskeva aloite on Kiinan ulkopoliittikan keskiössä ja se on luonteeltaan geopoliittinen hanke;

60. antaa tunnustusta Moldovan hallitukselle sen jo toteuttamista demokratiaa edistäviä uudistuksista; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tarjoamaan ja edistämään EU:n tehostettuja investointeja Moldovaan ”enemmällä enemmän” -periaatteen mukaisesti ja myös kannustamaan Moldovaa lähestymään proaktiivisesti EU:ta ja eurooppalaisia rahoituslaitoksia;

61. kehottaa jatkamaan pyrkimyksiä saada aikaan todellinen digitaalinen markkinatalous ja kehittää avointa dataa edelleen, laajentaa pääsyä digitaalitelevision ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmiin ja virtuaaliverkkopalveluihin sekä lisätä kansalaisten käytettävissä olevia sähköisiä viestintäpalveluita ja julkisia rekistereitä; kannattaa taloudellisten prosessien digitalisointiprosessia ja erityismekanismien kehittämistä tietotekniikkayrityksille, erityisesti innovaatio- ja startup-yrityksille, joilla on vaikeuksia löytää rahoituslähteitä ja jotka eivät näin ollen pysty tukemaan siirtymä- ja kasvuprosessiaan; korostaa, että tarvitaan lisää työtä sen varmistamiseksi, että internetiä käyttävien Moldovan kansalaisten oikeudet ja tarpeet suojataan ja digitaalisten sisämarkkinoiden edellytykset toteutuvat täysin;

62. pitää myönteisenä, että assosiaatiosopimuksen / pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen mukaisesti 499 (joista 152 osittain) EU:n säännösten 681 säädöksestä on saatettu osaksi Moldovan kansallista lainsäädäntöä, ja korostaa julkishallintoa, pankkijärjestelmää ja oikeuslaitoksen riippumattomuuden varmistamista koskevien jatkuvien uudistusten merkitystä; kehottaa Moldovaa jatkamaan sääntelykehityksensä lähentämistä EU:n säännöstöön; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan Moldovan instituutioita ja julkishallintoa tarvittavalla asiantuntemuksella sekä teknisellä ja taloudellisella avulla; kehottaa Moldovan viranomaisia etenemään nopeammin lähentymisessä assosiaatiosopimukseen / pitkälle menevään ja laaja-alaiseen vapaakauppasopimukseen;

Torstai 19. toukokuuta 2022

63. kannustaa yhdenmukaistamaan kansalliset laatustandardit EU:n laatustandardien kanssa; korostaa, että moldovalaiset yrittäjät ja yritykset ovat epäedullisessa asemassa, koska niiden on täytettävä suuri määrä erilaisia vaatimuksia voidakseen viedä tuotteita jäsenvaltioihin, ja korostaa, että tarvitaan politiikkaa, jolla suljetaan pois vaatimukset, jotka eivät ole yhdenmukaisia tai ovat suoraan ristiriidassa eurooppalaisten vaatimusten kanssa;

64. katsoo, että takaamalla Dnestrin länsirannalla rekisteröidyille Transnistrian yrityksille tullittoman pääsyn EU:n markkinoille ja valtuuttamalla Moldovan viranomaiset tekemään tullitarkastukset pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue on johtanut kauppavirran huomattavaan siirtymiseen Euraasian talousunionista EU:hun; kannustaa Moldovan viranomaisia edistämään edelleen kauppaa ja yhteistyötä EU:n markkinoiden kanssa, jotta voidaan parantaa markkinoille pääsyä, avoimuutta ja hyviä liiketoimintakäytäntöjä ja vähentää oligarkkien kykyä manipuloida ja monopolisoida markkinoita;

65. pitää myönteisenä EU:n tukea, joka on kohdennettu mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten taloudelliseen elpymiseen; kehottaa asiasta vastaavia EU:n ja Moldovan toimielimiä varmistamaan, että tämä tekninen ja taloudellinen tuki räätälöidään moldovalaisten mikro- ja pk-yritysten tarpeisiin, että se kattaa koko maan, myös Transnistrian alueen, ja vahvistaa mikro- ja pk-yritysten valmiuksia ja niiden osallistumista EU:n sisämarkkinoille;

66. panee tyytyväisenä merkille julkisia hankintoja koskevat uudet säännökset, mutta korostaa, että julkisia hankintoja on valvottava julkisesti ja että suurelle yleisölle on tärkeää raportoida selkeämmin ja pysyvästi; kannustaa yksinkertaistamaan mekanismeja, joiden avulla kansalaisyhteiskunnan edustajat voivat osallistua hankintamenettelyihin, ja korostaa tarvetta korvata byrokraattiset prosessit avoimilla prosesseilla, joilla poistetaan esteitä ja palautetaan luottamus julkisten varojen kohdentamiseen ja käyttöön;

67. panee merkille, että Moldova on sitoutunut lähentämään lainsäädäntöään EU:n maatalouslainsäädäntöön voidakseen lisätä vientiä EU:hun ja avata uusia kaupallisia mahdollisuuksia paikallisyhteisöille; kehottaa Moldovan viranomaisia etenemään nopeammin lähentymisessä assosiaatiosopimukseen / pitkälle menevään ja laaja-alaiseen vapaakauppasopimukseen eläinten terveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden osalta;

68. korostaa, että on tärkeää nykyaikaistaa terveys- ja kasvinuojeluvaatimuksista vastaavia kansallisia laboratorioita ja mahdollistaa eläinperäisten tuotteiden vienti sekä vastata päteväen laboratoriohenkilöstön vajeeseen;

69. korostaa tarvetta lisätä komission terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston tarkastuskäyntien tulosten avoimuutta ja korostaa tarvetta lisätä ja vahvistaa terveys- ja kasvinuojeluanalyysseja tekevien laboratorioiden verkostoa ja samalla tehostaa näissä laboratorioissa työskentelevien tarkastajien ja asiantuntijoiden koulutusta kasvinuojelua ja elintarviketurvallisuutta koskevien säännösten täytäntöönpanon parantamiseksi;

70. kannustaa Moldovaa hyödyntämään täysimääräisesti etuuskohteluun perustuvia vientimahdollisuuksia EU:hun viljelysmaiden tehokkaamman ja kestävämmän viljelyn sekä maatalousmaan demokraattisempien hankintamahdollisuuksien ja käytön avulla, mikä tuottaisi maataloustuotteita, jotka lisäisivät Moldovan tasavallan maatalouden suhteellisia etuja;

71. kehottaa Moldovaa lisäämään infrastruktuuriyhteistyötä EU:n ja alueen maiden kanssa ja toteuttamaan energia-alalla perusteellisia rakenneuudistuksia muun muassa monipuolistamalla energiahuoltoa, lisäämällä energiatehokkuutta, houkuttelemalla investointeja uusiutuviin energialähteisiin ja parantamalla yhteyksiä varmistaen samalla ympäristökestävyyden; kehottaa Moldovaa panemaan täysimääräisesti täytäntöön energiyhteisösovimuksen mukaiset sitoumuksensa;

72. kehottaa EU:n toimielimiä antamaan Moldovalle konkreettista tukea, jotta se voisi täyttää kaikki tarvittavat vaatimukset yhtenäiseen euromaksualueeseen liittymistä varten;

73. kehottaa Moldovan hallitusta keskittymään myös kaupan ja kestävä kehityksen sosiaaliseen ulottuvuuteen noudattamalla työelämän normeja ja valvomalla niiden täytäntöönpanoa, ratifoimalla ja panemalla täysimääräisesti täytäntöön kaikki Kansainvälisen työjärjestön yleissopimukset ja poistamalla jäljellä olevat työsuojelutarkastusjärjestelmän puutteet;

Torstai 19. toukokuuta 2022

74. panee merkille biomassan ja vesivoiman käytön Moldovan monipuolistamispyrkimyksissä, mutta muistuttaa tarpeesta varmistaa niiden kestävyys, tehokkuus ja asiaankuuluvat ympäristövaatimukset; korostaa, että uusiutuvien energialähteiden kehittäminen on ratkaiseva tekijä, kun pyritään siirtymään puhtaaseen energiaan ja parantamaan energiaomavaraisuutta samalla kun edistetään myös paikallisten työpaikkojen luomista, ilmanlaadun parantamista ja kansalaisten terveyttä;

75. korostaa, että alueellisella yhteistyöllä on tärkeä merkitys maan nykyaikaistamisessa ja assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanoon liittyvien valmiuksien lisäämisessä; kehottaa tehostamaan alueellista yhteistyötä sekä Moldovan eri alueiden välillä että Moldovan alueiden ja EU:n alueiden välillä; kehottaa komissiota ja asiaankuuluvia EU:n virastoja helpottamaan tätä prosessia tiiviissä yhteistyössä Moldovan hallituksen kanssa;

76. pitää myönteisenä vuosien 2022–2028 aluekehitystä koskevan kansallisen strategian hyväksymistä ja kehottaa toteuttamaan aluehallinnon uudistuksen, jossa keskitytään kilpailukyvyyn ja kestäväen kehityksen parantamiseen; korostaa, että tasapainoista sosiaalista kasvua ja talouskasvua tarvitaan Moldovan kaikilla alueilla ja että kansallista aluekehityspoliittikkaa on pantava täytäntöön tehokkaasti;

77. kehottaa Moldovan viranomaisia noudattamaan paikallisdemokratian ja paikallisen itsehallinnon periaatteita paikallista itsehallintoa koskevan eurooppalaisen peruskirjan mukaisesti tarjoamalla paikallishallinnoille asianmukaista toimivaltaa ja riittävää rahoitusta ja varmistamalla niiden tehokas toiminta, myös tekemällä lisää oikeusvaltioperiaatteeeseen liittyviä parannuksia ja panemalla hyvän hallintotavan periaatteet täytäntöön kaikilla tasoilla;

78. kehottaa Moldovan viranomaisia toteuttamaan lisätoimia sen varmistamiseksi, että assosiaatiosopimuksen / pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen tarjoamat mahdollisuudet sekä EU:n apu ja ohjelmat ulottuvat paikallistasolle, myös maan syrjäisille alueille ja erityisesti maaseutualueille, jotta asukkaat voivat ajaa positiivisia muutoksia; kehottaa tiedottamaan enemmän ja paremmin EU:n tuesta kehityshankkeille, joita toteutetaan Gagauzian autonomisella alueella;

Alakohtainen yhteistyö

79. pitää rohkaisevana, että Moldova liittyi EU:n tutkimuksen- ja innovoinnin Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan 2021–2027, joka antaa sen tiede- ja innovointiyhteisölle uusia mahdollisuuksia luoda kumppanuuksia vastaavien yhteisöjen kanssa EU:ssa, ja että Moldova osallistuu kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelmaan;

80. kehottaa parantamaan yhteistyötä kaikkien EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden ja Moldovan viranomaisten välillä, kun Moldovan kansalaisille tiedotetaan assosiaatiosopimuksen tai pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen eduista ja EU:n tuesta; pitää tärkeänä institutionaalista kehystä ja johdonmukaisia julkisia toimintapolitiikkoja, joilla torjutaan disinformaatiota, myös EU:n vastaista disinformaatiota, tiedon manipulointia, valeutisia ja propagandaa sekä kaikkea pahantahtoista ulkoista vaikuttamista erityisesti strategisella viestinnällä sekä vahvistamalla häiriönsietokykyä kotimaisten ja ulkomaisten toimijoiden niin verkossa kuin sen ulkopuolella harjoittamaa disinformaatiota ja tiedon manipulointia vastaan; kehottaa Moldovan viranomaisia ja komissiota tekemään yhteistyötä media- ja informaatiolukutaitoa koskevien ohjelmien ja uudistusten alalla, jotta ne olisivat nykyisen digitaalisen aikakauden mukaisia, sekä parantamaan alakohtaista yhteistyötä digitaalityössä;

81. toteaa jälleen, että tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja riippumattomuuden vahvistamisen olisi oltava yksi sekä unionin että Moldovan painopisteistä; kehottaa komissiota lisäämään tukeaan riippumattomille tiedotusvälineille myös pääkaupungin ulkopuolella ja pyrkimään uskottavan tiedon antamiseen Moldovan kansalaisille maan kaikissa osissa; kehottaa eurooppalaista demokratia rahastoa tukemaan edelleen tällaisia toimia;

82. kehottaa Moldovaa tukemaan edelleen vapaita ja riippumattomia tiedotusvälineitä laatimalla kansallisen tiedotusvälineiden kehittämisohjelman, jolla tarkistetaan lainsäädäntökehystä, jotta voidaan puuttua tiedotusvälineiden omistajuuden keskittymiseen, mainosmarkkinoiden monopolisoitumiseen, puutteelliseen toimitukselliseen riippumattomuuteen, taloudellisten ja poliittisten ryhmien media-alan laitoksiin kohdentamaan valvontaan, tiedonsaannin esteisiin sekä toimittajiin kohdistuviin hyökkäyksiin;

Torstai 19. toukokuuta 2022

83. kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti Moldovan media-alaa; toivoo, että uudelleen muodostettu televisio- ja radiolähetysneuvosto toteuttaa tehokkaasti tehtäviään tiedotusvälineiden riippumattomana valvojana ja puuttuu mediaympäristön pitkäaikaisiin puutteisiin, mukaan lukien julkisen yleisradioyhtiön poliittinen riippumattomuus; muistuttaa, että on tärkeää varmistaa audiovisuaalialan säännösten täysimääräinen täytäntöönpano;

Institutionaaliset määräykset

84. pitää myönteisenä Europan parlamentin ja Moldovan parlamentin 29. marraskuuta 2021 allekirjoittamaa parlamentaarisen demokratian tuen yhteistä kehystä koskevaa yhteisymmärryspöytäkirjaa, joka avaa mahdollisuuksia institutionaalisten valmiuksien ja siten parlamentaarisen demokratian vahvistamiselle Moldovassa tiiviimpien kahdenvälisten institutionaalisten suhteiden avulla;

85. kehottaa Moldovan parlamenttia toteuttamaan yhdessä sovitun etenemissuunnitelman perusteella monenlaisia sen käytettävissä olevia demokratiaa tukevia toimia, mukaan lukien Jean Monnet -vuoropuhelu ja Simone Veil -ohjelma;

86. korostaa EU:n ja Moldovan tasavallan parlamentaarisen assosiaatiovaliokunnan ja Euronestin parlamentaarisen edustajakokouksen tärkeää roolia pyrittäessä edistämään kahdenvälistä ja alueellista yhteistyötä EU:n kanssa sekä kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihtoa Moldovan parlamentin jäsenten kanssa; kehottaa syventämään Euroopan parlamentin jäsenten ja Moldovan parlamentin jäsenten välistä rakenteellista yhteistyötä, jotta voidaan tehdä yhteistyötä uudistusten tukemiseksi ja niiden täytäntöönpanon valvomiseksi;

87. toteaa jälleen tukevansa kansalaisyhteiskunnan, myös ammattiliittojen, osallistumista päätöksentekoprosesseihin, jotta voidaan lisätä uudistusten julkista valvontaa ja edistää niiden avoimuutta ja yhteiskunnallista hyväksyttävyyttä; korostaa lisäarvoa, jota eri järjestöt tuottavat yleistä etua koskevissa tärkeissä kysymyksissä Moldovassa; pitää huolestuttavana, että kansalaisyhteiskunnan kehittämistä koskevasta strategiasta ja toimintasuunnitelmasta huolimatta viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan välinen yhteistyö on suhteellisen vaatimatonta; on myös huolestunut siitä, että kansalaisjärjestöille myönnettäviä avustuksia on vähennetty 17 prosentilla;

88. kehottaa EU:ta ja Moldovaa parantamaan edelleen ihmisten välisiä yhteyksiä ja vaihtoja, jotta väestöjen keskuudessa voidaan luoda vastavuoroisesti myönteinen kuva vastapuolesta kansalaisyhteiskunnan tasolla kehitettyjen yhteisten hankkeiden avulla, muun muassa tukemalla nuoria opiskelijoita ja ammattilaisia, jotta he voivat osallistua Erasmus +-ohjelman kaltaisiin EU:n koulutusohjelmiin; pyytää komissiota tutkimaan mahdollisuutta ulottaa tietyt EU:n ohjelmat koskemaan Moldovan ja muiden itäisen kumppanuuden maiden kansalaisia; korostaa, että ohjelmien, kuten DiscoverEU:n, laajentaminen koskemaan Moldovaa voisi entisestään vahvistaa EU-myönteistä ilmapiiriä maassa;

Sosiaaliset oikeudet

89. toteaa, että vajaatyöllisyys ja epävarmat työsuhteet ovat edelleen korkealla tasolla Moldovassa ja että työikäinen väestö on altis talouden häiriöille; kehottaa ottamaan käyttöön elvytysstrategian, joka vastaa väestön tarpeita ja sisältää vihreän siirtymän ja kestävästä kehityksen;

90. pitää huolestuttavana Moldovan kansalaisten laajamittaista maastamuuttoa, joka voimistaa väestökehityksen kielteisiä suuntauksia ja muodostaa vakavan uhan Moldovan tulevaisuudelle; kannustaa Moldovan hallitusta ryhtymään lisätoimiin tämän ilmiön ehkäisemiseksi ja torjumiseksi erityisesti luomalla nuorille työntekijöille mahdollisuuksia ja parantamalla heidän työolojaan ja palkkaustaan;

91. kehottaa hallitusta kiinnittämään aivan erityistä huomiota Moldovan oikeusasiamiehen pyyntöihin saada aikaan parannuksia terveydenhuollon saatavuutta, oikeutta työhön sekä liikkumis- ja sananvapautta koskevissa asioissa;

92. kehottaa Moldovan hallitusta vahvistamaan terveydenhuoltojärjestelmää, puuttumaan sitä heikentävään työntekijäpulaan ja parantamaan hygienianormeja erityisesti sairaaloissa; kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja Moldovaa lisäämään yhteistyötä kansanterveysjärjestelmien häiriönsietokyvyn alalla sekä vaihtamaan parhaita käytäntöjä ja tekemään kansalaisyhteiskunnan kanssa yhteistyötä kaikkein heikoimmassa asemassa yhteiskunnassa oleviin ryhmiin keskittyvien epidemiastrategioiden laatimiseksi;

Torstai 19. toukokuuta 2022

93. kannattaa sitä, että Moldovan ja EU:n välistä yhteistyötä covid-19-pandemian ja sen seurausten torjumiseksi jatketaan, samoin kuin sitä, että tehostetaan kansanterveyden alan pitkän aikavälin yhteistyötä; kehottaa Moldovan viranomaisia hyödyntämään tilaisuutta käyttää covid-19-elpymisvaroja sairaaloiden nykyaikaistamiseksi ja terveydenhuoltopalvelujen laadun ja saatavuuden parantamiseksi erityisesti alueilla;

94. panee tyytyväisenä merkille, että komissio on hyväksynyt päätöksen Moldovan myöntämien koronatodistusten ja EU:n digitaalisen koronatodistuksen vastaavuudesta, ja kannustaa EU:n jäsenvaltioita edelleen varmistamaan sen soveltamisen;

95. panee merkille, että työlainsäädännön puutteet tuovat mukanaan vahingollisia käytäntöjä, erityisesti joissakin tapauksissa liiallisen pitkiä päivittäisiä työaikoja sekä matalapalkkaisia ja osittain dokumentoimattomia työsuhteita; on huolestunut siitä, että tällaisten käytäntöjen estämiseen tarkoitettuja sääntöjä sovelletaan vain osittain;

96. panee merkille, että työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu on heikentynyt viime vuosina ja se on keskeytetty kokonaan covid-19-pandemian aikana; kehottaa hallitusta varmistamaan, että käynnistetään aito työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu, joka johtaa kaikkien työmarkkinaosapuolten osallistumiseen pandemian jälkeiseen elvytysprosessiin;

97. panee tyytyväisenä merkille sen, että Moldova on edennyt lastensuojelujärjestelmän lastenhoidon purkamisprosessissa, ja pitää myönteisinä uuden lastensuojeluohjelman ja toimintasuunnitelman 2022–2026 laatimiseksi toteutettuja toimia;

98. panee tyytyväisenä merkille Moldovan sitoumukset ympäristön ja ilmastonmuutoksen alalla; kehottaa Moldovaa tehostamaan edelleen sitoutumistaan ilmastonmuutoksen torjuntaan ja kehottaa komissiota helpottamaan Moldovan osallistumista Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja varmistamaan, että pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppasopimus ei ole ristiriidassa siinä esitettyjen ympäristötavoitteiden ja -aloitteiden kanssa;

99. kannattaa ympäristöpolitiikkojen integroimista paremmin talouden aloihin ja kansalaisten laajempaa osallistumista ympäristönsuojelupolitiikkojen laadintaprosessiin; vaatii kehittämään tiiviimpiä kumppanuuksia kansalaisyhteiskunnan kanssa jätteiden keräys- ja kierrätystoiminnan paremman toimivuuden varmistamiseksi sekä kiinnittämään enemmän huomiota maan metsitykseen, maaperän heikkenemisen vähentämiseen ja veden laadun parantamiseen;

o

o o

100. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle sekä Moldovan tasavallan presidentille, hallitukselle ja parlamentille.

Torstai 19. toukokuuta 2022

P9_TA(2022)0212

Komission oikeusvaltiokertomus 2021

Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 komission oikeusvaltiokertomuksesta 2021 (2021/2180(INI))

(2022/C 479/02)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja erityisesti sen 2 artiklan, 3 artiklan 1 kohdan, 3 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan, 4 artiklan 3 kohdan sekä 5, 6, 7, 11, 19 ja 49 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen artiklat, jotka liittyvät demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien kunnioittamiseen, suojelemiseen ja edistämiseen unionissa, mukaan lukien sen 70, 258, 259, 260, 263, 265 ja 267 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ”perusoikeuskirja”,
- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön, erityisesti päätökset asiassa C-156/21, Unkari v. Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto ⁽¹⁾, ja asiassa C-157/21 ⁽²⁾, Puola v. Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto, unionin talousarvion suojaamiseksi toteutettavista toimenpiteistä,
- ottaa huomioon 20. heinäkuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Oikeusvaltiokertomus 2021 – Oikeusvaltiotilanne Euroopan unionissa” (COM(2021)0700),
- ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27. huhtikuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 ⁽³⁾ (yleinen tietosuoja-asetus),
- ottaa huomioon audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta vaihtuvien markkina-alueiden vuoksi 14. marraskuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1808 (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi 16. joulukuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092 ⁽⁵⁾ (oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annettu asetus),
- ottaa huomioon kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelman perustamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1381/2013 ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 390/2014 kumoamisesta 28. huhtikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/692 ⁽⁶⁾,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
- ottaa huomioon YK:n välineet ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi, YK:n yleisen määräaika-arvioinnin yhteydessä annetut suositukset ja raportit sekä YK:n sopimuselinten oikeuskäytännön ja YK:n ihmisoikeusneuvoston erityismenettelyt,

⁽¹⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 16.2.2022, Unkari v. Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97.

⁽²⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 16.2.2022, Puolan tasavalta v. Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98.

⁽³⁾ EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁽⁴⁾ EUVL L 303, 28.11.2018, s. 69.

⁽⁵⁾ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

⁽⁶⁾ EUVL L 156, 5.5.2021, s. 1.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- ottaa huomioon Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston, vähemmistövaltuutetun, mediavaltuutetun ja muiden elinten suositukset ja raportit,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen, Euroopan sosiaalisen peruskirjan, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitean päätökset sekä Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen, ministerikomitean, ihmisoikeusvaltuutetun, Euroopan rasismien ja suvaitsemattomuuden vastaisen komission, syrjimättömyyttä, monimuotoisuutta ja osallisuutta käsittelevän ohjauskomitean, Venetsian komission ja muiden elinten yleissopimukset, suositukset, päätöslauselmat, lausunnot ja raportit,
- ottaa huomioon 23. toukokuuta 2007 tehdyn Euroopan neuvoston ja Euroopan unionin välisen yhteisymmärryspöytäkirjan ja 8. heinäkuuta 2020 annetut neuvoston päätelmät EU:n painopisteistä Euroopan neuvoston kanssa vuosina 2020–2022 tehtävälle yhteistyölle,
- ottaa huomioon 20. joulukuuta 2017 SEU 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti annetun komission perustellun ehdotuksen neuvoston päätökseksi sen toteamisesta, että on olemassa selvä vaara, että Puolan tasavalta loukkaa vakavasti oikeusvaltioperiaatetta (COM(2017)0835),
- ottaa huomioon 18. syyskuuta 2020 otsikolla ”Tasa-arvon unioni” käynnistetyn EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman 2020–2025 (COM(2020)0565),
- ottaa huomioon 9. marraskuuta 2021 julkaistun EU:n perusoikeusviraston raportin ”Antisemitismi: katsaus EU:ssa vuosina 2010–2020 rekisteröityihin antisemitistisiin tapauksiin”,
- ottaa huomioon 22. syyskuuta 2021 kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien suojelusta EU:ssa julkaistun EU:n perusoikeusviraston raportin ”Protecting civic space in the EU” ja sen muut raportit, tiedot ja välineet, erityisesti perusoikeuksia koskevan Euroopan unionin tietojärjestelmän (EFRIS),
- ottaa huomioon 25. lokakuuta 2016 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevan EU:n järjestelmän perustamisesta ⁽⁷⁾,
- ottaa huomioon 1. maaliskuuta 2018 antamansa päätöslauselman komission päätöksestä käynnistää SEU 7 artiklan 1 kohdan mukainen menettely Puolan tilanteen johdosta ⁽⁸⁾,
- ottaa huomioon 19. huhtikuuta 2018 antamansa päätöslauselman tarpeesta luoda eurooppalaisten arvojen väline perusarvoja Euroopan unionissa paikallisella ja kansallisella tasolla edistävien kansalaisyhteiskunnan järjestöjen tukemiseksi ⁽⁹⁾,
- ottaa huomioon 12. syyskuuta 2018 antamansa päätöslauselman ehdotuksesta, jolla neuvostoa pyydetään toteamaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan nojalla, onko olemassa selvä vaara, että Unkari loukkaa vakavasti unionin perustana olevia arvoja ⁽¹⁰⁾,
- ottaa huomioon 14. marraskuuta 2018 antamansa päätöslauselman kattavan EU-mekanismin tarpeesta demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien suojelemiseksi ⁽¹¹⁾,

⁽⁷⁾ EUVL C 215, 19.6.2018, s. 162.

⁽⁸⁾ EUVL C 129, 5.4.2019, s. 13.

⁽⁹⁾ EUVL C 390, 18.11.2019, s. 117.

⁽¹⁰⁾ EUVL C 433, 23.12.2019, s. 66.

⁽¹¹⁾ EUVL C 363, 28.10.2020, s. 45.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- ottaa huomioon 16. tammikuuta 2020 antamansa päätöslauselman käynnissä olevista SEU 7 artiklan 1 kohdan mukaisista Puolaa ja Unkaria koskevista kuulemisista ⁽¹²⁾,
- ottaa huomioon 8. lokakuuta 2020 antamansa päätöslauselman oikeusvaltioperiaatteesta ja perusoikeuksista Bulgariassa ⁽¹³⁾,
- ottaa huomioon 7. lokakuuta 2020 antamansa päätöslauselman demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevan EU:n järjestelmän perustamisesta ⁽¹⁴⁾,
- ottaa huomioon 13. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman covid-19-toimenpiteiden vaikutuksesta demokratiaan, oikeusvaltioon ja perusoikeuksiin ⁽¹⁵⁾,
- ottaa huomioon 26. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa – vuosikertomus 2018–2019 ⁽¹⁶⁾,
- ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman komission oikeusvaltiokertomuksesta 2020 ⁽¹⁷⁾,
- ottaa huomioon 8. heinäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman suuntaviivojen laatimisesta unionin talousarvion suojaamista koskevan yleisen ehdollisuusjärjestelmän soveltamiseksi ⁽¹⁸⁾,
- ottaa huomioon 8. heinäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman Unkarin parlamentin hyväksymistä lakimuutoksista johtuvista EU:n oikeuden ja hlbtqi-kansalaisten oikeuksien loukkauksista Unkarissa ⁽¹⁹⁾,
- ottaa huomioon 14. syyskuuta 2021 antamansa päätöslauselman hlbtqi-henkilöiden oikeuksista EU:ssa ⁽²⁰⁾,
- ottaa huomioon 16. syyskuuta 2021 antamansa päätöslauselman tiedotusvälineiden vapaudesta ja oikeusvaltion heikkenemisestä edelleen Puolassa ⁽²¹⁾,
- ottaa huomioon 20. lokakuuta 2021 antamansa päätöslauselman Euroopan media-alasta digitaalisella vuosikymmenellä: elpymistä ja muutosta tukeva toimintasuunnitelma ⁽²²⁾,
- ottaa huomioon 21. lokakuuta 2021 antamansa päätöslauselman Puolan oikeusvaltiokriisistä ja EU:n oikeuden ensisijaisuudesta ⁽²³⁾,
- ottaa huomioon 11. marraskuuta 2021 antamansa päätöslauselman demokratian, tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden vahvistamisesta EU:ssa: yksityis- ja rikosoikeudellisten keinojen aiheeton käyttö toimittajien, kansalaisjärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan vaientamiseksi ⁽²⁴⁾,
- ottaa huomioon 11. marraskuuta 2021 antamansa päätöslauselman Puolan tosiasiallisen aborttikiellon ensimmäisestä vuosipäivästä ⁽²⁵⁾,

⁽¹²⁾ EUVL C 270, 7.7.2021, s. 91.

⁽¹³⁾ EUVL C 395, 29.9.2021, s. 63.

⁽¹⁴⁾ EUVL C 395, 29.9.2021, s. 2.

⁽¹⁵⁾ EUVL C 415, 13.10.2021, s. 36.

⁽¹⁶⁾ EUVL C 425, 20.10.2021, s. 107.

⁽¹⁷⁾ EUVL C 81, 18.2.2022, s. 27.

⁽¹⁸⁾ EUVL C 99, 1.3.2022, s. 146.

⁽¹⁹⁾ EUVL C 99, 1.3.2022, s. 218.

⁽²⁰⁾ EUVL C 99, 1.3.2022, s. 218.

⁽²¹⁾ EUVL C 117, 11.3.2022, s. 151.

⁽²²⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0428.

⁽²³⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0439.

⁽²⁴⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0451.

⁽²⁵⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0455.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- ottaa huomioon 15. joulukuuta 2021 antamansa päätöslauselman korruption, sääntöjenvastaisten menojen ja EU:n ja jäsenvaltioiden varojen väärinkäytön välttämiseen hätäapurahastojen ja kriiseihin liittyvien menoalojen tapauksessa tähtävien ennaltaehkäisevien toimenpiteiden arvioinnista ⁽²⁶⁾,
  - ottaa huomioon 16. joulukuuta 2021 antamansa päätöslauselman perusoikeuksista ja oikeusvaltioperiaatteesta Sloveniassa, erityisesti Euroopan syyttäjänviraston syyttäjien nimittämisen viivästymisestä ⁽²⁷⁾,
  - ottaa huomioon 9. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman ulkomaisesta sekaantumisesta kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvästä disinformaatiosta ⁽²⁸⁾,
  - ottaa huomioon 3. kesäkuuta 2021 annetun tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 09/2021 ”Disinformaation vaikutus Euroopan unioniin: ongelmaan on tartuttu, mutta sitä ei ole vielä taltutettu”,
  - ottaa huomioon 10. tammikuuta 2022 annetun Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 01/2022 ”EU:n tuki oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi Länsi-Balkanilla: perustavanlaatuiset ongelmat istuvat edistämisyrittämyksistä huolimatta sitkeässä”,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
  - ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan, oikeudellisten asioiden valiokunnan, budjettivaliokunnan, perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan ja vetoomusvaliokunnan lausunnot,
  - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A9-0139/2022),
- A. ottaa huomioon, että unioni perustuu SEU 2 artiklassa vahvistettuihin yhteisiin arvoihin, joita ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, demokratia, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina, ja toteaa, että nämä ovat EU:n jäsenvaltioille yhteisiä arvoja, joita ehdokasmaiden on noudatettava osana Kööpenhaminan kriteereitä voidakseen liittyä unioniin ja joita ei voida hylätä tai tulkita uudelleen liittymisen jälkeen; ottaa huomioon, että demokratia, oikeusvaltio ja perusoikeudet ovat toisiaan vahvistavia arvoja, ja katsoo, että niiden heikentäminen voi muodostaa järjestelmätason uhkan unionille ja sen kansalaisten oikeuksille ja vapauksille; toteaa, että oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen sitoo koko unionia ja sen jäsenvaltioita kaikilla hallintotasolla, myös valtiotasoa alemmilla tasoilla;
- B. ottaa huomioon, että SEU 4 artiklan 3 kohdassa vahvistettu vilpittömän yhteistyön periaate velvoittaa unionin ja jäsenvaltiot kunnioittamaan ja avustamaan toisiaan perussopimuksista johtuvia tehtäviä täyttäessään ja jäsenvaltiot toteuttamaan kaikki yleis- tai erityistoimenpiteet, joilla voidaan varmistaa perussopimuksista tai unionin toimielinten säädöksistä johtuvien veloitteiden täyttäminen;
- C. katsoo, että oikeusvaltioperiaatetta koskeva vuosittainen tarkastelukierros on tervetullut lisä SEU 2 artiklan mukaisten arvojen säilyttämiseksi käytettävissä oleviin välineisiin, sillä sen avulla voidaan puuttua kaikkien EU:n jäsenvaltioiden tilanteeseen kertomuksessa, joka perustuu neljään osa-alueeseen, jotka vaikuttavat suoraan oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen;
- D. katsoo, että ilman konkreettisia suosituksia ja vaikuttavia jatkotoimia oikeusvaltiokertomuksella ei ehkä kyetä estämään ja havaitsemaan useissa EU:n jäsenvaltioissa viime vuosina ilmenneitä järjestelmätason haasteita ja oikeusvaltion taantumista ja puuttumaan niihin vaikuttavasti ja oikea-aikaisesti;
- E. ottaa huomioon, että jäsenvaltiot ottivat käyttöön hätätoimenpiteitä covid-19-pandemian torjumiseksi; toteaa, että niiden oli oltava tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisia, jotta ne olivat laillisia, kun niillä rajoitettiin perusoikeuksia tai -vapauksia; ottaa huomioon, että joissakin jäsenvaltioissa on ollut nähtävissä kielteistä oikeusvaltiokehitystä, koska hallitukset ovat käyttäneet poikkeustoimenpiteitä tekosyynä demokraattisen valvontajärjestelmän heikentämiseen;

⁽²⁶⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0502.

⁽²⁷⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0512.

⁽²⁸⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0064.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- F. toteaa, että nykyisiä mekanismeja on vahvistettava ja yhdenmukaistettava ja on kehitettävä kattava EU:n mekanismi, jolla suojellaan tehokkaasti demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia ja varmistetaan, että SEU 2 artiklan mukaisia arvoja kunnioitetaan kaikkialla unionissa ja ehdokasmaissa, vaikka seurantajärjestelmät ovat erilaisia, jotta jäsenvaltioita estetään laatimasta kansallista lainsäädäntöä, joka on ristiriidassa SEU 2 artiklan mukaisten arvojen suojelun kanssa;
- G. katsoo, että sananvapautta, tiedonvälityksen vapautta ja julkista osallistumista koskevat oikeudet ovat demokratian kulmakiviä;
- H. ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston vihapuheen torjumista käsittelevä asiantuntijakomitea on laatinut luonnoksen vihapuhetta koskevaksi ministerikomitean suositukseksi, jossa annetaan ei-sitovia ohjeita ilmiöön puuttumisesta ja joka odottaa parhaillaan hyväksyntää vuonna 2022⁽²⁹⁾; ottaa huomioon, että vasta perustetun viharikosten torjumista käsittelevän asiantuntijakomitean tehtävänä on laatia vuoden 2023 loppuun mennessä luonnos viharikoksia koskevaksi ministerikomitean suositukseksi;
- I. ottaa huomioon, että kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelma mahdollistaa suoran ja joustavan tuen kansalaisyhteiskunnan toimijoille, jotka edistävät ja suojelevat SEU 2 artiklassa vahvistettuja arvoja paikallisella, kansallisella ja unionin tasolla;

Oikeusvaltiokertomus 2021: yleisiä huomioita

1. suhtautuu myönteisesti komission toiseen vuotuiseseen oikeusvaltiokertomukseen; panee merkille, että parlamentti käyttää tätä vuosikertomusta säännöllisesti tiedon ja palautteen lähteenä keskustellessaan oikeusvaltiotilanteesta tietyssä jäsenvaltiossa; pitää valitettavana, että komissio ei ottanut kaikilta osin huomioon suosituksia, jotka parlamentti esitti 24. kesäkuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa komission oikeusvaltiokertomuksesta 2020 ja jotka koskivat erityisesti komission raportoinnin soveltamisalan laajentamista kattamaan kaikki SEU 2 artiklassa vahvistetut arvot, järjestelmätason ja yksittäisten loukkausten erottamista toisistaan sekä perusteellisempaa ja avoimempaa arviointia, mukaan lukien toimien toteuttaminen loukkausten johdosta; katsoo, että nämä suositukset ovat edelleen päteviä, ja esittää ne uudelleen;
2. pitää myönteisenä, että oikeuslaitosten toiminta, korruptiontorjunnan kehys, tiedotusvälineiden moniarvoisuus ja tietyt hallitusjärjestelmän osien keskinäiseen valvontaan liittyvät institutionaaliset kysymykset, tietyssä määrin myös kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet, ovat kaikki osa komission vuosikertomusta; pitää kuitenkin valitettavana, että vuoden 2021 kertomuksessa ei ole käsitelty riittävän yksityiskohtaisesti tai laajasti kaikkia oikeusvaltioperiaatteeseen liittyviä kysymyksiä; ehdottaa, että komissio analysoi oikeusvaltioon liittyviä kysymyksiä kullakin osa-alueella kaikkien SEU 2 artiklassa vahvistettujen arvojen ja perusoikeuskirjassa kuvattujen perusoikeuksien pohjalta; kehottaa sisällyttämään vuosikertomukseen Venetsian komission vuonna 2016 laatiman oikeusvaltion tarkistuslistan muita tärkeitä osia, kuten toimivallan väärinkäytön estäminen, yhdenvertaisuus lain edessä, syrjimättömyys ja oikeuden saavutettavuus, johon sisältyy myös oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin koskevat näkökohdat; kehottaa jälleen komissiota sisällyttämään tuleviin kertomuksiin arvioinnin vankilaoloista;
3. panee tyytyväisenä merkille, että kertomuksessa on maakohtaisia lukuja; antaa tunnustusta komission pyrkimyksille toimia yhdessä kansallisten hallitusten, kansallisten parlamenttien ja Euroopan parlamentin sekä kansalaisyhteiskunnan ja muiden kansallisten toimijoiden kanssa; kehottaa jäsenvaltioita tekemään ennakoivaa yhteistyötä komission kanssa ja julkistamaan kirjalliset huomautuksensa, jotta riippumattomat asiantuntijat ja kansalaisyhteiskunnan ryhmät voivat tarkistaa faktat ja reagoida niihin, sekä varmistamaan täyden avoimuuden; kannustaa komissiota tekemään entistä perinpohjaisemman analyysin ja kehottaa komissiota varmistamaan tätä varten asianmukaiset resurssit, myös henkilöresurssit, jotta voidaan tavoittaa mahdollisimman laaja ja monipuolinen joukko sidosryhmiä; katsoo, että komission maavierailuihin olisi varattava enemmän aikaa ja niille olisi annettava enemmän painoarvoa, etenkin paikan päällä; kehottaa komissiota lisäämään yleisön tietoisuutta näistä vierailuista, jotta voidaan edistää oikeusvaltiokulttuuria kansallisella tasolla; pitää myönteisinä komission kansallisiin parlamentteihin tekemiä vierailuja kertomuksen havaintojen esittelemiseksi;

⁽²⁹⁾ Luonnos ministerikomitean suositukseksi vihapuheen torjumisesta, saatavilla osoitteessa <https://rm.coe.int/draft-recommendation-on-combating-hate-speech-public-consultation-v-18/native/1680a2ef25>; Uutinen julkaistiin osoitteessa <https://www.coe.int/en/web/committee-antidiscrimination-diversity-inclusion/-/the-cdadi-finalised-important-deliverables-at-its-fourth-ordinary-meeting>.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Menetelmät

4. korostaa sitä tosiseikkaa, että kaikkia jäsenvaltioita valvotaan samojen indikaattoreiden ja menetelmien mukaisesti ilman mihinkään jäsenvaltioon kohdistuvaa syrjintää; kehottaa komissiota kehittämään indikaattoreitaan, joita käytetään jäsenvaltioiden oikeusvaltiotilanteen arviointiin; kehottaa komissiota järjestämään joka syyskuu vuotuisen EU:n arvojen viikon, jonka aikana kertomus esitellään Euroopan parlamentille ja kansallisille parlamenteille samaan aikaan ja integroidaan paremmin EU:n oikeusalan tulostauluun, EU:n perusoikeusviraston perusoikeusraporttiin ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden seurantavälineeseen; katsoo, että oikeusvaltiokertomus toimii tällä hetkellä kuvailevana dokumentaationa jäsenvaltioiden tilanteesta, mutta katsoo, että sen olisi oltava analyttinen ja ohjaileva väline, jotta voidaan täyttää sen ennaltaehkäisevät ja lieventävät tarkoitukset; korostaa, että jäsenvaltioiden tilanteen perusteellinen analysointi edellyttää oikeusvaltioperiaatteen yleistä analysointia ja arviointia jäsenvaltioissa; korostaa, että jos luonteeltaan tai vakavuudeltaan erilaiset puutteet ja rikkomiset esitetään samanarvoisina, vaarana on, että kaikkein vakavimpia oikeusvaltioperiaatteen rikkomisia aliarvioidaan; kehottaa komissiota eriyttämään raportointiaan erottamalla toisistaan oikeusvaltioperiaatteen järjestelmätason tahalliset rikkomiset ja yksittäiset rikkomiset selkeämmällä ja kokonaisvaltaisemmalla tavalla;

5. pitää valitettavana, että kertomuksessa ei todeta selkeästi oikeusvaltion heikentämiseen liittyvää tahallista prosessia maissa, joihin sovelletaan SEU 7 artiklan 1 kohdan mukaisia menettelyjä, etenkin Puolassa ja Unkarissa, eikä kartoiteta oikeusvaltioperiaatteen puutteita erinäisissä jäsenvaltioissa; kehottaa komissiota tekemään selväksi, että jos SEU 2 artiklan mukaisia arvoja loukataan järjestelmällisesti, tahallisesti, vakavasti ja pysyvästi tietyn ajanjakson aikana, jäsenvaltiot eivät enää välttämättä täytä kaikkia demokratian kriteereitä ja niiden hallintojärjestelmistä tulee autoritaarisia;

6. pitää valitettavana, että komissio joutui mainitsemaan useita jäsenvaltioita, erityisesti Unkarin ja Puolan, useaan otteeseen huolenaiheina yhteenvetokertomuksessa ja että kertomuksen julkaisemisen jälkeen ei ole tehty konkreettisia parannuksia; muistuttaa, että parlamentti on myös käsitellyt Unkarin, Puolan ja Slovenian oikeusvaltiotilannetta täysistuntopäätöslauselmissaan kesäkuusta 2021 lähtien; muistuttaa lisäksi, että parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksia käsittelevä seurantaryhmä ja parlamentin talousarvion valvontavaliokunta ovat myös käsitelleet useissa jäsenvaltioissa esiintyviä ongelmia; korostaa, että sen jälkeen, kun joihinkin näistä jäsenvaltioista lähetettiin useita tilapäisiä valtuuskuntia, on käynyt selväksi, että oikeusvaltion, demokratian ja perusoikeuksien tilanne näissä jäsenvaltioissa on paljon huonompi kuin komission kertomuksessa kuvattu tilanne; katsoo, että taantuvien maiden tunnistamiseksi paremmin komission olisi tehtävä kokonaisvaltaisempi arviointi samoista tekijöistä kaikissa maakohtaisissa luvuissa;

7. kehottaa komissiota sisällyttämään kunkin maakohtaisen luvun loppuun arvioinnin siitä, miten jäsenvaltiot ovat suoriutuneet kertomuksen kuhunkin yksittäiseen osa-alueeseen nähden, ja osoittamaan, missä määrin oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetussa asetuksessa asetetut edellytykset on täytetty; kehottaa siksi komissiota kehittämään laadullisen arvioinnin lisäksi eri osa-alueita varten oikeusvaltioindeksin, joka perustuu objektiiviseen, helposti saatavilla olevaan, avoimeen, luettavaan ja syrjimättömään esitystapaan ja riippumattomien asiantuntijoiden laatimaan vertailevaan analyysiin, jotta voitaisiin osoittaa oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen taso jäsenvaltioissa;

8. katsoo, että vuosikertomuksessa olisi yksilöitävä EU:n tasolla esiintyviä monialaisia suuntauksia, myös mahdollisia järjestelmätason heikkouksia; kehottaa komissiota yksilöimään tapaukset, joissa jonkin jäsenvaltion oikeusvaltiota heikentävät toimenpiteet tai käytännöt muodostuvat tai uhkaavat muodostua malliksi muille; korostaa, että tarkoituksellinen hyökkääminen vähemmistöryhmien oikeuksia vastaan joissakin jäsenvaltioissa on pannut alulle vastaavia toimia ja antanut niille vauhtia muualla, mistä on osoituksena naisten, hlbtq-henkilöiden ja muiden vähemmistöryhmien oikeuksien taantuminen; kehottaa lisäksi komissiota korostamaan kielteisiä vaikutuksia, joita oikeusvaltioperiaatteen rikkomisilla voi olla koko unioniin;

9. katsoo, että kertomuksessa olisi mentävä vuotuisia tilannekuvia pidemmälle ja esitettävä kehittyvä ja dynaaminen näkymä oikeusvaltion kunnioittamisesta tai taantumisesta kaikkien jäsenvaltioiden oikeuslaitoksissa; antaa tunnustusta pyrkimykselle verrata tilannetta vuoden 2021 kertomuksessa tilanteeseen vuoden 2020 kertomuksessa; katsoo, että on tarpeen yksilöidä selkeästi myönteiset ja kielteiset suuntaukset oikeusvaltiotilanteessa ja analysoida sen taustalla olevia syitä;

10. pitää toivottavana unionin toimielimiä koskevaa uutta erillistä lukua, jossa arvioitaisiin tilannetta vallanjaon, vastuuvälillisyyden ja keskinäisen valvonnan osalta;

Torstai 19. toukokuuta 2022

Arviointi ja suositukset

11. katsoo, että vuoden 2021 kertomuksessa olisi voitu esittää selkeämpiä arviointeja ja todeta kunkin maakohtaisen luvun analysoitavalla osa-alueella, oliko olemassa puutteita tai vakava vaara SEU 2 artiklan mukaisten arvojen loukkaamisesta tai loukattiinko niitä tosiasiallisesti; kehottaa komissiota sisällyttämään kertomukseen arvion kaikista edellisestä vuonna toteutetuista oikeusvaltiotoimenpiteistä sekä analyysin niiden vaikuttavuudesta ja mahdollisista parannuskohteista; kehottaa tekemään kokonaisvaltaisemman analyysin näiden neljän osa-alueen välisiä yhteyksistä ja siitä, miten puutteet voivat yhdessä johtaa SEU 2 artiklan mukaisten arvojen loukkaamisiin tai vaaran, että niitä loukataan; muistuttaa komission kannan mukaisesti, että on tärkeää käyttää suoraa ja yksiselitteistä kieltä ja korostaa selkeästi käsiteltävänä olevaa asiaa;

12. suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen sisällyttää maakohtaiset suositukset vuoden 2022 kertomukseen; kehottaa komissiota liittämään näihin suosituksiin täytäntöönpanoa koskevat määräajat, tavoitteet ja toteutettavat konkreettiset toimet; kehottaa komissiota sisällyttämään tuleviin kertomuksiinsa tietoja suositustensa täytäntöönpanon edistymisestä ja lisäksi käymään asiasta jäsenneltyä vuoropuhelua parlamentin kanssa ympäri vuoden; kehottaa komissiota varmistamaan, että sen vuotuisessa kertomuksessa käsitellään myös talouspolitiikan eurooppalaisen ohjauksen asiaankuuluvia maakohtaisia suosituksia ja erityisesti niitä, jotka liittyvät oikeuslaitoksen ja yleisen syyttäjän riippumattomuuteen sekä korruption torjuntaan ja avoimuuden ja lahjomattomuuden varmistamiseen;

13. suositaa, että komissio esittää kunkin suosituksensa yhteydessä ei-tyhjentyvän luettelon välineistä, jotka soveltuvat EU:n toimielinten käyttöön, jos puutteita ei korjata; kehottaa komissiota käyttämään näitä välineitä rohkeasti erityisesti silloin, kun suositusten nopeaan täytäntöönpanoon ei luoteta tai on olemassa vaara tilanteen heikkenemisestä edelleen, odottamatta seuraavaa vuosittaista raportointikierrosta;

Soveltamisala

14. pitää valitettavana, että vuosien 2020 ja 2021 kertomukset eivät kata kokonaisuudessaan SEU 2 artiklan mukaisia demokratian arvoja ja perusoikeuksia, joihin kohdistuu välittömästi vaikutuksia, kun oikeusvaltioperiaate alkaa taantua jossakin maassa; muistuttaa, että oikeusvaltion, demokratian ja perusoikeuksien välillä on luontainen yhteys;

Oikeuslaitokset

15. korostaa, että oikeuslaitoksen vastuuvollisuus, syyttäjä- ja oikeuslaitoksen riippumattomuus ja tuomioiden täytäntöönpanon valvonta ovat oikeusvaltion keskeisiä osatekijöitä; pitää valitettavana oikeuslaitoksen riippumattomuuteen liittyviä vakavia ja rakenteellisia ongelmia tietyissä jäsenvaltioissa; korostaa oikeusalan ammattilaisten keskeistä asemaa perusoikeuksien suojelun varmistamisessa ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistamisessa; kehottaa jäsenvaltioita suojelemaan tuomareita ja syyttäjiä poliittisilta hyökkäyksiltä ja painostukselta, joilla pyritään horjuttamaan heidän työtään, ja vaatii, että jäsenvaltioiden on noudatettava täysimääräisesti oikeuslaitoksen riippumattomuutta koskevaa unionin ja kansainvälistä oikeutta; kehottaa komissiota sisällyttämään vuoden 2022 kertomukseensa konkreettisia suosituksia, jotta voidaan varmistaa oikeuslaitoksen riippumattomuus kaikissa jäsenvaltioissa, ja käsittelemään myös asianajajien ja asianajajayhdistysten riippumattomuutta vuosikertomuksessa, sillä nämä ovat olennaisen tärkeitä riippumattomalle oikeuslaitokselle;

16. muistuttaa, että unionin oikeus on ensisijainen kansalliseen lainsäädäntöön nähden riippumatta siitä, miten kansalliset oikeuslaitokset on organisoitu; kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti kansallisten tuomioistuinten päätöksiä, jotka koskevat unionin oikeuden ensisijaisuutta kansalliseen lainsäädäntöön nähden, ja erityisesti tiettyjen perussopimusten artiklojen yhteensopimattomuutta kansallisten perustuslakien kanssa; kehottaa komissiota varmistamaan konkreettiset, välittömät ja asianmukaiset toimet tapauksissa, joissa unionin tuomioistuimen tuomioita kieltäydytään panemasta täytäntöön ja noudattamasta, ja raportoimaan parlamentille tällaisissa tapauksissa toteutetuista toimista;

17. korostaa tuomarineuvostojen tärkeää roolia oikeuslaitoksen riippumattomuuden turvaamisessa; huomauttaa, että useilla jäsenvaltioilla on pitkäkestoisia ongelmia, jotka liittyvät niiden tuomarineuvostojen kokoonpanoon ja tuomareiden nimittämiseen, ja toteaa, että nimitykset ovat toisinaan alttiita aiheettomalle poliittiselle puuttumiselle; kannustaa jäsenvaltioita pyytämään järjestelmällisesti Venetsian komission lausuntoa, jos ne pyrkivät mukauttamaan näiden elinten kokoonpanoa ja toimintaa, ja noudattamaan sen suosituksia; katsoo, että komission on arvioitava suositusten noudattamista vuosikertomuksessa;

Torstai 19. toukokuuta 2022

18. huomauttaa, että syyttäjälaitos on keskeinen tekijä rikollisuuden, korruption ja vallan väärinkäytön torjunnassa; korostaa, että on otettava käyttöön suojatoimia syyttäjälaitoksen ja yksittäisten syyttäjien riippumattomuuden säilyttämiseksi, jotta niihin ei kohdistu aiheetonta poliittista painostusta, erityisesti hallituksen taholta, ja että samalla on täytettävä tarvittavat vastuuvuorollisuutta koskevat ehdot väärinkäytösten tai laiminlyöntien estämiseksi; ilmaisee täyden solidaarisuutensa ja tukensa kaikille rikosten uhreille;

19. huomauttaa, että sen lisäksi, että häirintätarkoituksessa nostetut ilmeisen perusteettomat ja aiheettomat kanteet (SLAPP-kanteet) vaarantavat vakavalla tavalla uhriensa oikeussuojan tehokkaan saatavuuden ja samalla oikeusvaltioperiaatteen, niissä käytetään myös väärin jäsenvaltioiden oikeuslaitoksia ja ne vaikeuttavat erityisesti jäsenvaltioiden mahdollisuuksia vastata menestyksekkäästi olemassa oleviin haasteisiin, jotka liittyvät muun muassa menettelyjen kestoon ja oikeuslaitosten laatuun sekä tapausten määrän hallintaan ja käsittelyn viivästymiseen;

Korruptiontorjunnan kehys

20. palauttaa mieliin näkemyksensä siitä, että korruptio on vakava uhka demokratialle, unionin varoille ja oikeusvaltioperiaattele; on erittäin huolissaan korruption lisääntymisestä ja tilanteen heikkenemisestä tietyissä jäsenvaltioissa, jatkuvasti ilmenevistä korruptiotapauksista, joissa on osallisina korkean tason virkamiehiä ja poliitikkoja, ja järjestäytyneen rikollisuuden soluttautumisesta talouteen ja julkiselle sektorille; suhtautuu myönteisesti tätä asiaa koskeviin tietoihin vuoden 2021 oikeusvaltiokertomuksessa ja kehottaa selvittämään tulevissa kertomuksissa, ovatko ne vaikuttaneet EU:n varoihin;

21. kehottaa komissiota päivittämään ja tehostamaan unionin korruptionvastaista politiikkaa ja välineitä muun muassa säätämällä korruptiorikoksen yhdenmukaisesta määritelmästä ja luomalla yhteisiä normeja ja vertailuarvoja sekä varmistamalla niiden asianmukaisen täytäntöönpanon ja noudattamisen; muistuttaa, että jäsenvaltioiden on tärkeää tehdä yhteistyötä Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) kanssa ja tukea aktiivisesti sen tehtäviä; kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole sitä tehneet, osallistumaan EPPO:n toimintaan; suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio on lähettänyt viralliset ilmoitukset lähes kaikille jäsenvaltioille, koska väärinkäytösten paljastajien suojelusta annettua direktiiviä ⁽³⁰⁾ ei ole saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä;

Sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus sekä tiedotusvälineiden moniarvoisuus ja vapaus

22. muistuttaa, että tiedotusvälineiden vapaus ja moniarvoisuus, mukaan lukien laadukkaat, kestävästi ja avoimesti rahoitetut ja riippumattomat sekä perinteiset että digitaaliset uutismediat, riippumattomat toimittajat, faktantarkistajat ja tutkijat, sekä vahvat julkiset tiedotusvälineet ovat olennaisen tärkeitä demokratialle, tae vallan väärinkäyttöä vastaan ja paras keino disinformaation torjuntaan; ilmaisee huolensa tiedotusvälineiden poliittisesta riippumattomuudesta joissakin jäsenvaltioissa, sillä toimitukselliset linjat heijastavat poliittisen kentän voimakasta polarisoitumista;

23. on huolissaan yhä vihamielisemmästä toimintaympäristöstä, jossa toimittajat ja media-alan toimijat toimivat monissa jäsenvaltioissa, erityisesti silloin, kun he kiinnittävät työssään huomiota vallan väärinkäyttöön, korruption, perusoikeuksien loukkauksiin ja rikolliseen toimintaan; muistuttaa, että toimittajiin ja tiedotusvälineisiin kohdistuu yhä enemmän pelottelua, uhkailua (myös sosiaalisessa mediassa), rikossyytteitä, fyysisiä hyökkäyksiä, väkivaltaisia välikohtauksia ja murhia joissakin jäsenvaltioissa; tuomitsee joidenkin jäsenvaltioiden hallitusten käyttämät sortostrategiat, kuten SLAPP-kanteiden ja mustamaalauskampanjoiden käytön, sekä julkisiin tiedotusvälineisiin, kansalaisyhteiskuntaan ja akateemisiin laitoksiin kohdistuvan valtion valvonnan lisääntymisen, mikä johtaa itsensensuuriin sekä tiedotusvälineiden vapauden ja akateemisen vapauden heikkenemiseen entisestään; muistuttaa, että kun tutkiva toimittaja Daphne Caruana Galizia murhattiin, häntä vastaan oli nostettu 47 yksityis- ja rikosoikeudellista kunnianloukkauksikannetta, ja monet niistä on edelleen kohdistettu hänen perheensä vastaan; varoittaa, että tällaiset kehityssuuntaukset, joita ei voida hyväksyä, voivat vaikuttaa tukahduttavasti sananvapauteen ja lehdistönvapauteen eivätkä ne saa muodostaa ennakkotapausta unionissa eivätkä unionin ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa;

24. pitää valitettavana, että vuoden 2021 kertomuksessa ei oteta huomioon näiden suuntausten vakavuutta, erityisesti kun on kyse valtion valvonnasta, SLAPP-kanteista ja tiettyjen jäsenvaltioiden toteuttamista mustamaalauskampanjoista; kehottaa komissiota parantamaan tiedotusvälineitä koskevia lukuja arvioimalla tiedotusvälineiden vapauden, tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja tiedotusvälineiden omistuksen avoimuuden suojelua koskevien kansallisten kehysten tehokkuutta ja vaikuttavuutta, antamaan unionin lainsäädäntöä, jolla torjutaan SLAPP-kanteiden käyttöä siten, että

⁽³⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1937, annettu 23. lokakuuta 2019, unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17).

Torstai 19. toukokuuta 2022

asetetaan vähimmäisvaatimuksia, ja esittämään tulevassa medianvapaussäädöksessä kunnianhimoisen oikeudellisen kehityksen, jolla torjutaan tiedotusvälineiden lisääntyvää politisoitumista tietyissä jäsenvaltioissa; korostaa, että kertomukseen olisi sisällytettävä perusteellinen arviointi jäsenvaltioiden audiovisuaalisten mediapalvelujen sääntelyviranomaisten riippumattomuudesta, sillä unionin oikeuden mukaan näiden on oltava riippumattomia jäsenvaltioiden hallituksista; kehottaa komissiota varmistamaan lisää ja joustavampaa rahoitusta riippumattomalle tutkivalle journalismille unionissa;

25. korostaa toimituksellisesti riippumattomien julkisten tiedotusvälineiden merkitystä, jotta voidaan tarjota laadukasta, puolueetonta ja vapaata tietoa julkisista asioista erityisesti vaalien aikana; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan julkisille tiedotusvälineille vakaan, avoimen, läpinäkyvän, kestävä ja riittävän rahoituksen monivuotiselta pohjalta, jotta voidaan taata niiden laatu ja riippumattomuus hallitusten sekä poliittisten, taloudellisten ja muiden tahojen painostuksesta; pitää valitettavana, että julkiset tiedotusvälineet on jätetty pois vuosikertomuksesta; kehottaa komissiota arvioimaan julkisia tiedotusvälineitä tulevilla kertomuksissaan;

26. toteaa, että EU:n kansalaisille suunnatut valeutiset ja niistä johtuvat väärät tiedot ovat uhka demokratialle ja oikeusvaltiolle unionissa, koska disinformaation leviäminen polarisoi ja heikentää demokratiaamme; suhtautuu myönteisesti komission vuosikertomuksessa esittämään kuvaukseen poliittisesta painostuksesta ja vaikuttamisesta tiedotusvälineisiin ja kehottaa komissiota antamaan selkeän kuvan järjestelmällisistä disinformaatiokampanjoista ja ulkomaisesta sekaantumisesta, joilla pyritään heikentämään kansalaisten luottamusta valtion instituutioihin ja riippumattomiin tiedotusvälineisiin; toteaa, että maailmanlaajuisilla verkkoalustoilla voi olla valtava haitallinen vaikutus media-alaan; korostaa tässä yhteydessä, että nykyisessä lainsäädännössä ei säädetä kaikilta osin oikeudenmukaisesta ympäristöstä verkkoekosysteemeissä, kuten disinformaation torjunnasta ja algoritmista vastuuvollisuudesta; katsoo, että asiaa koskevan lainsäädännön, erityisesti digitaalisia palveluja koskevan säädöksen ja digitaalisia markkinoita koskevan säädöksen, hyväksyminen oli askel oikeaan suuntaan, mutta enemmän on tehtävä eurooppalaisessa medianvapaus-säädöksessä, jotta voidaan luoda oikeudenmukaiset olosuhteet media-alan digitalisaatio ja verkkoalustojen leviäminen huomioon ottaen;

27. korostaa, että tiedotusvälineiden vapaus liittyy läheisesti taiteelliseen ja akateemiseen vapauteen; pitää valitettavana, että joissakin jäsenvaltioissa sananvapautta, taiteen vapautta ja kokoontumisvapautta rajoitetaan ja tiukennetaan ankarasti; korostaa, että koulutusjärjestelmien riippumattomuus on uhattuna, jos oppilaitosten itsenäistä organisaatiorakennetta ei taata; kehottaa komissiota sisällyttämään oikeusvaltiokertomukseensa kaikki sananvapauden näkökohdat;

Demokratia ja keskinäinen valvonta

28. puolustaa kantaa, jonka mukaan vallanjaon periaate on olennainen tehokkaasti toimivalla valtiolla, mukaan lukien oikeuslaitosten vaikuttava, riippumaton, puolueeton ja tehokas toiminta kaikkialla unionissa, ja edellyttää, että toimielimet pidättäytyvät harjoittamasta tuomareihin ja syyttäjiin kohdistuvaa painostusta erityisesti poliittisella ja taloudellisella tasolla;

29. korostaa, että oikeudenmukaiset ja vapaat vaalit kuuluvat toimivan demokratian ehdottomiin vähimmäisvaatimuksiin ja että missään unionin vaaliprosessissa ei saisi esiintyä sopimatonta vaikuttamista ja sääntöjenvastaisuuksia; korostaa, että jos Etyjin harjoittamassa tarkkailussa todetaan, että vaaleja ei ole järjestetty oikeudenmukaisella ja vapaalla tavalla, on ryhdyttävä konkreettisiin toimiin, myös SEU 7 artiklan 1 kohdan mukaista menettelyä noudattaen; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet, kun jossakin jäsenvaltiossa havaitaan joko toisen valtion tai ulkomaisten tai yksityisten toimijoiden toiminnasta johtuva vaalien manipuloinnin riski;

30. muistuttaa, että perusvapauksien käyttäminen, mukaan lukien oikeus esittää julkisesti kritiikkiä, on osa vapaata ja demokraattista yhteiskuntaa; ilmaisee huolensa kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventumisesta eri jäsenvaltioissa, mikä ilmenee SLAPP-kanteiden käyttämisestä tiedotusvälineitä ja toimittajia, ihmisoikeuksien puolustajia ja kansalaisyhteiskunnan toimijoita ja poliittisia vastustajia vastaan ja näiden valvontana; suhtautuu myönteisesti komission sitoumukseen ehdottaa direktiiviä toimittajiin ja oikeuksien puolustajiin kohdistuvien perusteettomien oikeudenkäyntien torjumiseksi ja korostaa, että soveltamisalan on oltava riittävän kattava, jotta se sisältää kaikki oikeuksien puolustajat, myös yksittäiset aktivistit;

Torstai 19. toukokuuta 2022

31. korostaa, että Pegasuksen ja vastaavien vakoiluohjelmien laitton käyttö jäsenvaltioissa toimittajia, asianajajia, oppositiopoliitikkoja ja muita henkilöitä vastaan on välitön uhka demokratialle, oikeusvaltiolle ja ihmisoikeuksille; kehottaa komissiota arvioimaan valvontavälineiden väärinkäyttöä ja tämän vaikutusta demokraattisiin prosesseihin unionissa sekä mahdollisia SEU 2 artiklan ja perusoikeuskirjan mukaisten arvojen loukkauksia;

32. katsoo, että kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien tilanne jäsenvaltioissa ansaitsee kertomuksessa erillisen luvun ja että on luotava ”kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien eurooppalainen indeksi”, koska kansalaisyhteiskunta on keskeisessä asemassa täysin demokraattisen ja osallistavan ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen perustuvan yhteiskunnan ylläpitämisessä ja kun otetaan huomioon eri jäsenvaltioissa kansalaisyhteiskuntaan kohdistuvat haasteet, kuten lainsäädännölliset ja hallinnolliset toimenpiteet, rahoituksen saannin rajoittaminen ja mustamaalauskampanjat;

33. suosittaa, että komissio kehittää vuosikertomuksen neljännessä osa-alueesta ”muut hallitusjärjestelmän osien keskinäiseen valvontaan liittyvät institutionaaliset kysymykset” demokratiaa ja keskinäistä valvontaa koskevan osa-alueen, jossa arvioidaan sellaisia tekijöitä kuin unionin ja jäsenvaltioiden demokraattisiin prosesseihin mahdollisesti kohdistuvat uhkat, vaalien manipulointi mukaan lukien;

Covid-19-toimenpiteiden vaikutus demokratiaan, oikeusvaltioon ja perusoikeuksiin

34. muistuttaa covid-19-pandemiaan liittyvien toimenpiteiden, kuten poikkeusjärjestelyjen ja asetusten, voimakkaasta vaikutuksesta demokratiaan, oikeusvaltioon ja perusoikeuksiin unionissa, erityisesti oikeuden, tiedotusvälineiden vapauden ja korruption torjunnan aloilla;

35. pitää valitettavana hätätoimenpiteiden luonnetta ja liiallista käyttöä covid-19-pandemian aikana ja sitä, että jotkut kansalliset parlamentit eivät valvo tällaisia toimenpiteitä jälkikäteen, ja jopa parlamenttien toiminnan keskeyttämistä useissa jäsenvaltioissa, mikä on lisännyt hallitusten valtaa ja johtanut toimeenpanovallan käyttäjän vastuuvälillisyyden ja avoimuuden puutteeseen;

36. muistuttaa, että covid-19-pandemialla oli kielteisiä vaikutuksia sekä oikeuspuolustajan saatavuuteen että kansallisten tuomioistuimien tehokkuuteen ja se johti muun muassa kansallisten tuomioistuimien toiminnan osittaiseen keskeyttämiseen; korostaa, että pandemian aiheuttama poikkeustilanne toi esiin kiireellisen tarpeen nykyaikaistaa oikeusmenettelyjä ja ottaa käyttöön digitaalisia osatekijöitä, jotta voidaan lisätä oikeuslaitosten tehokkuutta ja helpottaa oikeusavun ja tietojen saatavuutta;

37. suhtautuu myönteisesti siihen, että kertomukseen sisältyy osio, jossa käsitellään covid-19-pandemian vaikutusta oikeusvaltioon; korostaa, että näiden toimenpiteiden käytön ja oikeasuhteisuuden seuranta olisi jatkettava, kunnes kaikki toimenpiteet on poistettu poikkeuksesta; panee tässä yhteydessä merkille vaaran, että EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen varoja käytetään väärin; toteaa jälleen, että nämä varat voidaan jakaa vasta, kun nämä huolenaiheet on otettu täysimääräisesti huomioon; kehottaa komissiota arvioimaan hyvissä ajoin, olivatko jäsenvaltioiden toteuttamat toimenpiteet todella ajallisesti rajoitettuja, tarpeellisia ja oikeasuhteisia, ottaen huomioon keskinäisen valvonnan; kehottaa komissiota antamaan suosituksia, jotta voidaan auttaa jäsenvaltioita lieventämään pandemian kielteisiä vaikutuksia oikeuden, korruption torjunnan ja tiedotusvälineiden vapauden aloilla;

Perusoikeudet ja tasa-arvo

38. painottaa huolestuneena, että naisten ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten vammaisten henkilöiden, lasten, uskonnollisten vähemmistöjen, erityisesti juutalais-, romani- ja islamvihan lisääntyessä Euroopassa, romanien, afrikkalaista ja aasialaista alkuperää olevien sekä muiden etnisiin ja kielivähemmistöihin kuuluvien henkilöiden, maahantulijoiden, turvapaikanhakijoiden, pakolaisten, hlbtqi-henkilöiden ja ikääntyneiden henkilöiden, erityisesti syrjäisillä alueilla asuvien henkilöiden, oikeuksia ei edelleenkaan kunnioiteta täysimääräisesti kaikkialla unionissa ja heihin kohdistuu edelleen syrjiviä käytäntöjä; korostaa selvää yhteyttä oikeusvaltionormien heikkenemisen ja perusoikeuksien ja vähemmistöjen oikeuksien loukkaamisen välillä, kuten lainvalvontaviranomaisten liiallinen voimankäyttö mielenosoitusten aikana ja unionin rajoilla; muistuttaa, että joissakin olosuhteissa jäsenvaltiot turvautuivat tarkoituksellisesti toimenpiteisiin, jotka ovat kyseenalaisia oikeusvaltioperiaatteen näkökulmasta, kuten lainsäädäntöön, joka on hyväksytty nopeutetuissa menettelyissä ilman julkista kuulemistä, tai poikkeustapauksissa jopa perustuslain muutoksiin keinona oikeuttaa syrjivät politiikat, joista ei muuten voitaisi säätää, kuten erityisesti hlbtqi-henkilöihin kohdistuvat säännökset tai lähes täydellisen aborttikiellon asettaminen; muistuttaa, että jäsenvaltiot ovat vastuussa haavoittuvassa asemassa olevista kansalaisista ja että niiden olisi tarjottava heille turvaa ja suojelua syrjinnältä; kehottaa jälleen painokkaasti komissiota sisällyttämään tulevien

Torstai 19. toukokuuta 2022

kertomusten soveltamisalaan perusteellisen arvioinnin jatkuvista perusoikeuksien loukkauksista kaikkialla unionissa, mukaan lukien tasa-arvo ja vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeudet; kehottaa unionin toimielimiä ottamaan tällä välin huomioon vuotuisia oikeusvaltiokertomuksia lukiessaan EU:n perusoikeusviraston julkaisemat perusoikeusraportit;

39. pitää valitettavana, että jotkin jäsenvaltiot eivät ole saattaneet rasismiin ja muukalaisvihan torjuntaa koskevaa neuvoston puitepäätöstä⁽³¹⁾ täysimääräisesti ja asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään ja että rotusyrjintädirektiivin⁽³²⁾ säännöksiä ei ole vieläkään pantu täysimääräisesti täytäntöön kaikissa jäsenvaltioissa; suosittaa kiinnittämään enemmän huomiota poliittisiin ja tiedotusvälineissä käytäviin keskusteluihin, jotka ruokkivat vähemmistöihin kohdistuvaa vihaa, ja niiden välittömään vaikutukseen sellaisten syrjivien lakien tai käytäntöjen hyväksymiseen, jotka heikentävät oikeusvaltioperiaatetta kaikkien kannalta, myös terrorisminvastaisen politiikan ja turvallisuuspolitiikan alalla George Floydista vuonna 2020 annetun parlamentin päätöslauselman⁽³³⁾ valossa;

40. on erityisen huolissaan naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien tilanteen heikkenemisestä joissakin jäsenvaltioissa, mukaan lukien erittäin rajoittavien aborttilakien säätäminen, ja jatkuvista ja järjestelmällisistä hyökkäyksistä hlbtq -henkilöiden perusoikeuksia vastaan, mitä vahvistaa oikeusvaltioperiaatteen heikkeneminen useissa jäsenvaltioissa; pitää valitettavana, että näitä kehityssuuntauksia ei ole otettu johdonmukaisesti huomioon komission oikeusvaltiokertomuksessa; kehottaa komissiota käsittelemään näitä kysymyksiä järjestelmällisesti kaikissa asiaankuuluvissa maaraporteissa ja yhteenvetokertomuksessa;

41. suhtautuu myönteisesti rikkomusmenettelyihin, jotka komissio käynnisti Unkaria ja Puolaa vastaan osana heinäkuussa 2021 hyväksyttyä rikkomuspakettia, joka koski hlbtq-henkilöiden ihmisoikeuksien kunnioittamista ja unionin oikeuden rikkomista; panee merkille, että tämä on ensimmäinen kerta, kun komissio on nimenomaisesti käynnistänyt rikkomusmenettelyjä hlbtq-henkilöiden oikeuksien turvaamiseksi;

42. panee huolestuneena merkille lukuisat tiedot maahantulijoiden ja turvapaikanhakijoiden perusoikeuksien merkittävistä ja järjestelmällisistä loukkauksista kaikkialla unionissa ja erityisesti sen ulkorajoilla; pitää valitettavana, että useat jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kansallista lainsäädäntöä, jolla rajoitetaan merkittävästi turvapaikanhakijoiden oikeuksia ja joka joissakin tapauksissa jopa uhkaa palauttamiskiellon periaatetta ja oikeutta tehokkaihin oikeussuojakeinoihin; pitää valitettavana, että parlamentin kehoituksista huolimatta komissio ei saattanut päätökseen arviointiaan useiden turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita koskevien kansallisten lainsäädäntötoimien yhteensopivuudesta unionin oikeuden kanssa; muistuttaa, että perusoikeuksien, kuten turvapaikkaoikeuden ja tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden, kunnioittaminen on erottamaton osa asianmukaisesti toimivaa oikeusvaltiota;

Lähteet

43. kehottaa komissiota vahvistamaan edelleen säännöllistä, osallistavaa ja jäseneltyä vuoropuhelua hallitusten ja kansallisten parlamenttien, kansalaisjärjestöjen, kansallisten ihmisoikeuselinten, oikeusasiamiesten, tasa-arvoelinten, ammattilajijärjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa ja lisäämään niiden kriteerien avoimuutta, joita käytetään valittaessa tietoja kyseisiltä sidosryhmiltä komission vuosikertomusten laatimisprosessissa; katsoo, että kansalaisyhteiskunnan järjestöt olisi otettava tiiviisti mukaan tarkastelukierroksen kaikkiin vaiheisiin selkeisiin kriteereihin perustuvan avoimen prosessin kautta; korostaa, että temaattisesti jäsenneuljet kuulemiset lisäävät prosessin tehokkuutta ja arvokkaan palautteen määrää; pitää myönteisenä, että kuulemiseen liittyvän kyselylomakkeen avulla sidosryhmät voivat nyt raportoida näkökohdista, jotka eivät kuulu komission kaavailemaan soveltamisalaan, ja kehottaa komissiota tarvittaessa mukauttamaan kansallisten kertomusten rakennetta; kehottaa komissiota tarkastelemaan uudelleen ja parantamaan verkkotyökaluja, joilla sidosryhmät antavat palautetta, ja olemaan joustava käytettävissä olevien tilarajoitusten suhteen;

⁽³¹⁾ Neuvoston puitepäätös 2008/913/YOS, tehty 28. marraskuuta 2008, rasismiin ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 328, 6.12.2008, s. 55).

⁽³²⁾ Neuvoston direktiivi 2000/43/EY, annettu 29. kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22).

⁽³³⁾ Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. kesäkuuta 2020 rasisminvastaisista mielenosoituksista George Floydin kuoleman johdosta (EUVL C 362, 8.9.2021, s. 63).

Torstai 19. toukokuuta 2022

44. katsoo, että kansalaisyhteiskunnan kuulemisen määräajat olivat liian lyhyitä tai huonosti ajoitettuja aiemmin ja niitä olisi mukautettava asianmukaisesti ja joustavasti, jotta saadaan täydellistä ja kattavaa palautetta; huomauttaa, että tämä on vaikeuttanut sidosryhmien mahdollisuuksia valmistella ja suunnitella kannanottojaan ja tiedotustoimiaan, kun otetaan huomioon niiden rajalliset valmiudet ja taloudelliset resurssit ja erityisesti, jos kuulemiset ajoittuvat loma-aikoihin; kehottaa komissiota ottamaan käyttöön mahdollisuuden kansalaisyhteiskunnan ympärivuotiseen kuulemiseen sen sijaan, että keskitytään pääasiassa ajallisesti rajattuihin palautepyyntöihin; pitää myönteisenä, että komissio sallii tietojen toimittamisen monikielisesti kaikilla unionin virallisilla kielillä; kehottaa komissiota määrittämään ja julkaisemaan etukäteen tulevan kertomuksen aikataulun vahvistamalla prosessin eri vaiheiden päivämäärät, mukaan lukien maavierailujen aikataulu sekä kertomuksen julkaisupäivä; toteaa, että kuulemista voidaan edelleen parantaa, ja kannustaa komissiota toteuttamaan jatkotoimia kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa niiden esittämän palautteen pohjalta;

45. kannustaa komissiota varmistamaan vuosikertomuksen yhteydessä asianmukaiset jatkotoimet, jotka koskevat vetoomuksia ja muita yksittäisten kansalaisten ilmaisemia huolenaiheita ja lausuntoja oikeusvaltioperiaatteen puutteista; katsoo, että oikeusvaltiokulttuurin vahvistamiseksi ja EU:n toimielinten sitouttamiseksi kansalaisiin olisi perustettava osallistavia foorumeja ja rakenteita, joiden avulla voidaan tunnistaa suuntauksia ja lisätä SEU 2 artiklassa vahvistettuihin arvoihin kohdistuvien uhkien, puutteiden ja loukkausten näkyvyyttä kaikkialla unionissa;

46. muistuttaa, että komission olisi edelleen otettava järjestelmällisesti huomioon asiaankuuluvista lähteistä ja tunnustetuilta instituutioilta saadut merkitykselliset tiedot; muistuttaa, että asiaankuuluvien kansainvälisten elinten, kuten YK:n, Etyjin ja Euroopan neuvoston alaisuudessa toimivien elinten, havainnot olisi otettava huomioon; kehottaa komissiota ottamaan paremmin huomioon asiaankuuluvista indekseistä, kuten Worldwide Governance Indicators (WGI) -hankkeesta, World Justice Project Rule of Law Index -hankkeesta tai Varieties of Democracy (V-DEM) -hankkeesta saadut tiedot ja havainnot;

47. pitää myönteisenä neuvoston sopimusta EU:n perusoikeusviraston toimeksiannon muuttamisesta askeleena eteenpäin; kehottaa komissiota hyödyntämään tätä tilaisuutta ja pyytämään EU:n perusoikeusvirastoa antamaan menetelmiä koskevaa neuvontaa ja tekemään vertailevaa tutkimusta sen panoksen lisäksi, jonka virasto jo antaa esimerkiksi EFRISin ja kansalaistoimintamahdollisuuksia koskevien raporttiansa kautta, jotta voidaan täydentää yksityiskohtia vuosikertomuksen keskeisiin aloihin, ottaen huomioon, että oikeudella oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, sananvapaudella ja muilla perusoikeuksilla on luontaiset yhteydet oikeusvaltioon;

48. pitää yhteistyötä Euroopan neuvoston ja muiden kansainvälisten organisaatioiden kanssa erityisen tärkeänä demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien edistämiseksi EU:ssa; kehottaa komissiota analysoimaan järjestelmällisesti tietoja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden noudattamatta jättämisestä ja YK:n sopimuselinten näkemyksiä yksittäisistä tiedonannoista;

Demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskeva järjestelmä

49. pitää valitettavana komission ja neuvoston vastahakoisuutta vastata myönteisesti parlamentin 7. lokakuuta 2020 antamassa päätöslauselmassa esittämään kehoitukseen perustaa yhteinen demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskeva EU:n järjestelmä, joka kattaa kaikki SEU 2 artiklan mukaiset arvot; kehottaa jälleen komissiota ja neuvostoa aloittamaan viipymättä neuvottelut parlamentin kanssa asiaa koskevasta toimielinten välisestä sopimuksesta;

50. muistuttaa kannastaan, joka koskee riippumattomista asiantuntijoista koostuvan paneelin ottamista mukaan neuvomaan kolmea toimielintä tiiviissä yhteistyössä EU:n perusoikeusviraston kanssa; pyytää komission ja neuvoston vastahakoisuuden vuoksi parlamentin puhemiehistöä järjestämään julkisia hankintoja koskevan menettelyn tällaisen paneelin perustamiseksi parlamentin alaisuuteen komission oikeusvaltiokertomuksesta 2020 24. kesäkuuta 2021 annetussa päätöslauselmassa antamansa sitoumuksen mukaisesti, jotta parlamenttia voidaan neuvota SEU 2 artiklan mukaisten arvojen noudattamisesta eri jäsenvaltioissa ja jotta voidaan osoittaa esimerkin avulla, miten tällainen paneeli voisi toimia käytännössä;

Torstai 19. toukokuuta 2022

51. kehottaa jälleen komissiota harkitsemaan EU:n perusoikeusvirastosta annetun asetuksen⁽³⁴⁾ kattavampaa ja kunnianhimoisempaa tarkistamista; kehottaa komissiota sen vuoksi tutkimaan pitkällä aikavälillä kaikkia mahdollisuuksia kehittää EU:n perusoikeusvirastoa ihmisoikeuksien suojelua ja edistämistä käsittelevien kansallisten instituutioiden asemaa ja toimintaa koskevien periaatteiden (Pariisin periaatteet) mukaisesti, jotta siitä voi tulla täysin riippumaton elin, joka esittää puolueettomia ja julkisesti saatavilla olevia kantoja maakohtaisista tilanteista demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien alalla; korostaa, että tällaisen kehityksen olisi tapahduttava yhtä aikaa käytettävissä olevien resurssien lisäämisen kanssa;

Täydentävyys muiden oikeusvaltiovälineiden kanssa

52. muistuttaa, että vuosikertomuksen on sovelluttava käytettäväksi tärkeänä lähde- ja viiteasiakirjana, jonka avulla voidaan päättää, otetaanko käyttöön yksi tai useampi asiaankuuluva väline, kuten SEU 7 artikla, oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annettu asetus, muut EU:n rahoituslainsäädännön nojalla käytettävissä olevat välineet ja sovellettavat alakohtaiset ja varainhoitoa koskevat säännöt, jotta voidaan tehokkaasti suojata EU:n talousarviota, oikeusvaltiota koskeva toimintakehys tai rikkomusmenettelyt, mukaan lukien nopeutetut menettelyt, välitoimia koskevat hakemukset unionin tuomioistuimessa ja kanteet, jotka koskevat unionin tuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanon laiminlyöntiä; kehottaa komissiota kytkemään nämä välineet selkeästi kertomuksessa yksilöityihin tai mahdollisiin oikeusvaltion liittyviin kysymyksiin; kehottaa toimielimiä ottamaan viipymättä käyttöön tällaiset keinot ja välineet, mukaan lukien oikeusvaltioperiaatetta koskeva ehdollisuusmekanismi, jotta voidaan tukea ennakoivasti oikeusvaltioperiaatetta ja puuttua demokratian taantumiseen unionissa, sillä komission oikeusvaltiokertomus 2021 sisältää useita ehdollisuusasetuksen soveltamisalaan kuuluvia yksityiskohtaisia esimerkkejä oikeusvaltioperiaatteen rikkomisesta; kehottaa jälleen komissiota luomaan suoran yhteyden vuotuisen oikeusvaltiokertomuksen sekä muiden oikeusvaltioperiaatetta koskevien lähteiden ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan ehdollisuusmekanismin välille;

53. muistuttaa, että rikkomusmenettelyt ovat keskeinen väline EU:n lainsäädännön ja SEU 2 artiklassa vahvistettujen yhteisten arvojen suojelemiseksi ja puolustamiseksi; panee huolestuneena merkille, että komission käynnistämien rikkomusmenettelyjen määrä on romahtanut vuodesta 2004; on yllätynyt siitä, että rikkomusmenettelyjä ei aloiteta järjestelmällisesti vähintäänkin heti, kun asianomainen rikkomus on dokumentoitu vuosikertomuksessa; pitää valitettavana, että komissio on haluton valvomaan aktiivisesti ja järjestelmällisesti EU:n oikeuden täytäntöönpanoa ja hyödyntämään mahdollisuuksia käyttää rikkomusmenettelyjä jäsenvaltioita vastaan sopivimpana välineenä ongelmien ratkaisemiseksi tehokkaasti ja viipymättä; toteaa, että tämän vastahakoisuuden johdosta jäsenvaltioita kehoitettiin käynnistämään valtioiden välisiä asioita SEUT 259 artiklan mukaisesti; on huolissaan siitä, että ilman järjestelmällistä ja oikea-aikaista soveltamista rikkomusmenettelyjen teho ennaltaehkäisevänä keinona heikkenee; kehottaa sisällyttämään kertomukseen jäsenvaltiokoh- taisten yleiskatsauksen kaikista komission toteuttamista täytäntöönpanon valvontatoimista, mukaan lukien vireillä olevat rikkomusmenettelyt, sekä Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen välitoimenpiteiden ja päätösten noudattamisesta ja toteaa, että tästä on hyötyä EU:n oikeusalan tulostaulun kattavalle soveltamiselle;

54. muistuttaa oikeusvaltioperiaatetta koskevien ennakkoratkaisujen merkityksestä; katsoo, että asiaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö on auttanut määrittämään oikeusvaltioperiaatetta tarkemmin ja voisi auttaa komissiota tarkentamaan edelleen vertailuarvojaan, joiden avulla se voi arvioida oikeusvaltion tilannetta jäsenvaltioissa;

55. on huolissaan siitä, että jotkut jäsenvaltiot, esimerkiksi Unkari ja Puola, eivät edelleenkään ole panneet täytäntöön kansallisia, Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioita, mikä osaltaan rapauttaa oikeusvaltiota; korostaa, että tuomioiden täytäntöönpanon laiminlyönti voi johtaa siihen, että ihmisoikeusloukkauksiin ei puututa; tähdentää, että tämä voi antaa kansalaisille sellaisen käsityksen, että tuomiot voidaan jättää huomiotta, mikä heikentää oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja yleistä luottamusta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyttöön; kehottaa komissiota raportoimaan edelleen maakohtaisissa luvuissa tuomioiden täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa tapauksissa, joissa täytäntöönpano on osittaista tai puutteellista; kannustaa komissiota tekemään yhteistyötä viranomaisten kanssa sopivien ratkaisujen löytämiseksi täysimääräistä täytäntöönpanoa ja tietojen päivittämistä varten vuosittain; muistuttaa, että koska unionin tuomioistuimen asiassa Coman ja Hamilton antamaa tuomiota⁽³⁵⁾ ei pantu täytäntöön, kantajat joutuivat turvautumaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen muutoksenhakua varten;

⁽³⁴⁾ Ehdotusta neuvoston asetukseksi Euroopan unionin perusoikeusviraston perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 168/2007 muuttamisesta koskeva 25. maaliskuuta 2021 annettu väliraportti (COM(2020)0225).

⁽³⁵⁾ Tuomio 5.6.2018, Relu Adrian Coman ym. v. Inspectoratul General pentru Imigrări ja Ministerul Afacerilor Interne, C-673/16, ECLI:EU:C:2018:385.

Torstai 19. toukokuuta 2022

56. korostaa jälleen oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen merkitystä silloin, kun oikeusvaltioperiaatteen rikkominen vaikuttaa tai uhkaa vakavasti vaikuttaa unionin talousarvion moitteettomaan varainhoitoon tai unionin taloudellisten etujen suojaamiseen; pitää myönteisinä Euroopan unionin tuomioistuimen 16. helmikuuta 2022 antamia tuomioita ja sen havaintoja, joiden mukaan unionilla on oikeusvaltioperiaatetta koskevaa toimivaltaa jäsenvaltioissa ja oikeusvaltioperiaatetta koskeva ehdollisuusasetus on unionin oikeuden mukainen, ja sitä, että se hylkäsi Unkarin ja Puolan nostamat kanteet oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetusta asetuksesta; kehottaa jälleen komissiota ryhtymään välittömästi toimiin asetuksen nojalla, sillä kyseinen väline on ollut voimassa tammikuusta 2021 lähtien;

57. katsoo, että vuosikertomus on sopivin paikka, johon voi sisällyttää osion oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen mukaisen asiaankuuluvan analyysin tekemiseen; panee merkille, että komissio käynnisti vihdoin 27. huhtikuuta 2022 oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuusjärjestelmästä annetun asetuksen mukaisen virallisen menettelyn Unkaria vastaan lähettämällä kirjallisen ilmoituksen; kehottaa komissiota käynnistämään kyseisen asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa säädetyn menettelyn myös ainakin Puolan tapauksessa; muistuttaa, että asetuksen sovellettavuus, tarkoitus ja soveltamisala on määritelty selkeästi eikä niiden tueksi tarvitse esittää lisäselvityksiä; tuomitsee komission päätöksen laatia edelleen suuntaviivoja senkin jälkeen, kun Euroopan unionin tuomioistuin on antanut tuomion, jossa vahvistetaan asetuksen laillisuus ja pätevyys; kehottaa komissiota varmistamaan mahdollisesti lainsäädäntöehdotuksen avulla, että oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen 6 artiklan soveltaminen ei vaikuta suoraan tai välillisesti kansalaisiin, koska oikeusvaltioperiaatteen rikkomisesta vastuussa olevat ovat hallitusten edustajia tai valtionpäämiehiä, ja että paikalliset julkiset laitokset tai yksityiset elimet voivat käyttää unionin konsolidoidussa talousarviossa jäljellä olevia varoja suoraan; kehottaa komissiota soveltamaan yhteisiä säännöksiä koskevaa asetusta ja varainhoitoasetusta tiukemmin, jotta voidaan puuttua EU:n varojen syrjivään käyttöön, erityisesti poliittisiin syihin perustuvaan käyttöön, ja tutkimaan näiden välineiden ja oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen koko potentiaalia demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien suojelemiseksi ja varmistamaan näin, että unionin varoja ei käytetä aloitteisiin, jotka eivät ole SEU 2 artiklassa vahvistettujen unionin arvojen mukaisia, samalla kun otetaan huomioon sellaisten lopullisten edunsaajien edut, jotka eivät ole valtionhallinnon yksiköjä;

58. on huolissaan komission oikeusvaltiokertomuksessa 2021 esitetystä havainnoista, joiden mukaan joissakin maissa valtion tukema hlbtq-järjestöjen häirintä ja pelottelu vaikuttaa niiden mahdollisuuksiin saada rahoitusta; kehottaa komissiota arvioimaan asiaa lähemmin ja varmistamaan tarvittavin välinein, että unionin varojen saatavuutta koskevaa syrjimättömyysperiaatetta noudatetaan täysimääräisesti kaikkialla unionissa; katsoo, että nämä havainnot tukevat parlamentin pitkäaikaista kantaa, jonka mukaan oikeusvaltiokertomuksen soveltamisala olisi laajennettava kattamaan kaikki SEU 2 artiklan mukaiset arvot;

59. pitää erittäin valitettavana, että neuvosto ei ole kyennyt edistymään merkittävällä tavalla meneillään olevissa SEU 7 artiklan 1 kohdan mukaisissa menettelyissä; kehottaa neuvostoa varmistamaan, että kuulemisia järjestetään ainakin kerran kullakin puheenjohtajakaudella käynnissä olevien 7 artiklan 1 kohdan mukaisten menettelyjen aikana ja että niissä käsitellään myös oikeusvaltioon, demokratiaan ja perusoikeuksiin vaikuttavia uusia kehityskulkuja; korostaa, että neuvostossa ei tarvita yksimielisyyttä, jotta voidaan todeta, että on olemassa SEU 7 artiklan 1 kohdan nojalla selvä vaara, että unionin arvoja loukataan vakavasti, eikä myöskään siihen, että annetaan konkreettisia suosituksia kyseisille jäsenvaltioille ja asetetaan määräaikoja näiden suositusten täytäntöönpanolle; toistaa neuvostolle esittämänsä kehotuksen tehdä näin ja korostaa, että tällaisten toimien lykkääminen edelleen merkitsisi, että neuvosto itse rikkoo oikeusvaltioperiaatetta; vaatii kunnioittamaan parlamentin roolia ja toimivaltaa;

60. panee merkille maakohtaiset keskustelut, joita on käyty yleisten asioiden neuvostossa komission vuotuisen oikeusvaltiokertomusten pohjalta neuvoston vuotuisen oikeusvaltiovuoropuhelun puitteissa; ehdottaa, että keskusteluissa keskityttäisiin jäsenvaltioihin, joissa oikeusvaltioon liittyvät kysymykset ovat kaikkein kiireellisimpiä, samalla kun säilytetään aakkosjärjestykseen perustuva käytäntö; korostaa, että avoimuuden lisääminen tehostaisi oikeusvaltiovuoropuhelua unionissa, ja kehottaa sen vuoksi neuvostoa julkistamaan nämä maakohtaiset keskustelut, mukaan lukien yksityiskohtaiset julkiset päätelmät;

61. tuomitsee jyrkästi jäsenvaltioiden viranomaiset, jotka kieltäytyvät osallistumasta komission vuotuisen oikeusvaltiovuoropuheluun; pitää kieltäytymistä riittävänä perusteena, jotta komissio voi nopeuttaa ja täsmentää edelleen oikeusvaltiotilanteen tarkastelua kyseisissä maissa; on vahvasti sitä mieltä, että oikeusvaltiokierros voi olla tehokas vain, jos EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot noudattavat ja soveltavat yhtäläisesti SEU 4 artiklan 3 kohdassa vahvistettua vilpittömän yhteistyön periaatetta;

Torstai 19. toukokuuta 2022

62. kehottaa komissiota osallistumaan aktiivisesti julkisiin keskusteluihin paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla ja panostamaan lisää tietoisuuden lisäämiseen SEU 2 artiklassa vahvistetuista unionin arvoista ja sovellettavista välineistä, myös vuosikertomuksesta, erityisesti niissä maissa, joissa on vakavia huolenaiheita; korostaa strategisen viestinnän merkitystä demokratian vastaisten narratiivien torjumisessa ja näihin narratiiveihin puuttumista selittämällä paremmin unionin toimia; kehottaa komissiota sen vuoksi järjestämään tiedotuskampanjoita oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen tärkeydestä; kehottaa komissiota käynnistämään erityisen ohjelman, jolla tuetaan innovatiivisia aloitteita, joilla pyritään edistämään virallista koulutusta, erityisesti oikeusalan ammattilaisten parissa, sekä oikeusvaltioperiaatetta ja demokraattisia instituutioita koskevaa kaikenikäisten EU:n kansalaisten epävirallista koulutusta;

63. sitoutuu käynnistämään säännöllisiä kuulemisia jäsenvaltioiden hallitusten ja parlamenttien kanssa vuosikertomuksessa esitetyistä havainnoista; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden edustajat mahdollisimman korkealla tasolla osallistuvat parlamentin kanssa käytävään keskusteluun oikeusvaltioperiaatteesta; pitää erittäin valitettavana, että Puolan parlamentin alahuone kieltäytyi tapaamasta Euroopan parlamentin valiokuntien välistä valtuuskuntaa helmikuussa 2022 ja että viralliseen kutsuun ei vastattu, mikä on suoraan vastoin EU:n perussopimukseen liitetyn, kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa tehdyn pöytäkirjan (N:o 1) 9 artiklaa;

64. korostaa, että oikeusvaltioperiaatteen sisäiset puutteet voivat heikentää unionin ulkopoliittikan uskottavuutta erityisesti sen lähinaapurustossa ja unionin ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokasmaissa;

65. korostaa, että unionin tason keskinäistä valvontaa olisi myös arvioitava riippumattomasti; sitoutuu tämän vuoksi pyytämään Venetsian komissiolta tutkimusta keskeisistä demokratiaperiaatteista unionin hallinnossa ja erityisesti vallanjaosta, vastuuvollisuudesta sekä keskinäisestä valvonnasta;

o

o o

66. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan unionin perusoikeusvirastolle, Euroopan neuvostolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

Torstai 19. toukokuuta 2022

P9_TA(2022)0213

Pohjois-Makedoniaa koskeva vuoden 2021 kertomus**Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 Pohjois-Makedoniaa koskevasta komission vuoden 2021 kertomuksesta (2021/2248(INI))**

(2022/C 479/03)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Pohjois-Makedonian tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon Pohjois-Makedonian 22. maaliskuuta 2004 jättämän Euroopan unionin jäsenyyshakemuksen,
- ottaa huomioon liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta 15. syyskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529 ⁽²⁾,
- ottaa huomioon 19. ja 20. kesäkuuta 2003 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät ja Länsi-Balkania koskevan Thessalonikin toimintasuunnitelman,
- ottaa huomioon 16. joulukuuta 2005 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätöksen EU:n ehdokasvaltion aseman myöntämisestä Pohjois-Makedonialle,
- ottaa huomioon 28. kesäkuuta 2018 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 17.–18. lokakuuta 2019 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 1. elokuuta 2017 allekirjoitetun ja tammikuussa 2018 ratifioidun Bulgarian ja Pohjois-Makedonian välisen sopimuksen ystävyydestä, hyvästä naapuruudesta ja yhteistyöstä,
- ottaa huomioon myös Prespan sopimuksena tunnetun 17. kesäkuuta 2018 tehdyn lopullisen sopimuksen YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauseleissa 817 (1993) ja 845 (1993) kuvailtujen erimielisyyksien ratkaisemisesta, vuonna 1995 tehdyn väliaikaisen sopimuksen päättämisestä ja Kreikan ja Pohjois-Makedonian välisen strategisen kumppanuuden perustamisesta,
- ottaa huomioon 5. kesäkuuta 2020 annetut neuvoston päätelmät yhteistyön tiivistämisestä Länsi-Balkanin kumppaneiden kanssa muuttoliikkeen ja turvallisuuden alalla,
- ottaa huomioon laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista 18. kesäkuuta 2019, 25. maaliskuuta 2020 ja 14. joulukuuta 2021 annetut neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 5. helmikuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Liittymisprosessin tehostaminen – Uskottavat jäsenyysnäkökymät Länsi-Balkanin maille” (COM(2020)0057),
- ottaa huomioon 29. huhtikuuta 2020 annetun komission tiedonannon Länsi-Balkanin tukemisesta covid-19:n torjunnassa ja pandemian jälkeisessä elpymisessä (COM(2020)0315),
- ottaa huomioon 24. heinäkuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Ampuma-aseiden laittoman kaupan torjuntaa koskeva EU:n toimintasuunnitelma vuosiksi 2020–2025” (COM(2020)0608),
- ottaa huomioon 6. lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelma” (COM(2020)0641),

⁽¹⁾ EUVL L 84, 20.3.2004, s. 13.

⁽²⁾ EUVL L 330, 20.9.2021, s. 1.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- ottaa huomioon 14. huhtikuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva EU:n strategia vuosiksi 2021–2025” (COM(2021)0170),
- ottaa huomioon 19. lokakuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2021 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2021)0644) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan Pohjois-Makedoniaa koskevasta vuoden 2021 kertomuksesta (SWD(2021)0294),
- ottaa huomioon rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista sekä terrorismin rahoitusta koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODHIR) vaalitarkkailuvaltuuskunnan 2. lokakuuta 2020 antaman loppuraportin Pohjois-Makedoniassa 15. heinäkuuta 2020 pidetyistä ennenaikaisista parlamenttivaaleista sekä sen 25. maaliskuuta 2022 antaman loppuraportin maassa 17. ja 31. lokakuuta 2021 pidetyistä paikallisvaaleista,
- ottaa huomioon Venetsian komission 18. lokakuuta 2021 antaman lausunnon poikkeustilaa koskevasta lakiehdotuksesta sekä sen aiemmat lausunnot,
- ottaa huomioon vuonna 2018, 2020 ja 2021 Sofiassa, Zagrebissa ja Brdo pri Kranjussa pidetyt EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokoukset ja niiden julkilausumat,
- ottaa huomioon 10. marraskuuta 2020 Sofiassa pidetyn huippukokouksen sekä yhteisistä alueellisista markkinoista annetun julkilausuman ja Länsi-Balkanin vihreästä toimintaohjelmasta annetun julkilausuman,
- ottaa huomioon 17. toukokuuta 2018 pidetyssä EU:n ja Länsi-Balkanin maiden huippukokouksessa annetun Sofian julistuksen ja siihen liitetyn Sofian prioriteettiagendan,
- ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2021 pidetyn Berliinin prosessin kahdeksannen huippukokouksen,
- ottaa huomioon kahdeksannen Länsi-Balkanin kansalaisyhteiskuntafoorumin päätteeksi 1. lokakuuta 2021 annetun julkilausuman,
- ottaa huomioon 10. tammikuuta 2022 annetun Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 01/2022 ”EU:n tuki oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi Länsi-Balkanilla: perustavanlaatuiset ongelmat istuvat edistämisyrittämyksistä huolimatta sitkeässä”,
- ottaa huomioon 24. lokakuuta 2019 antamansa päätöslauselman liittymisneuvottelujen aloittamisesta Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa ⁽³⁾,
- ottaa huomioon 19. kesäkuuta 2020 antamansa suosituksen neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle Länsi-Balkanista vuoden 2020 huippukokouksen jälkeen ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon 25. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman aiheesta ”Tiedotusvälineiden vapauden vahvistaminen: toimittajien suojele Euroopassa, vihapuhe, disinformaatio ja alustojen rooli” ⁽⁵⁾,
- ottaa huomioon 15. joulukuuta 2021 antamansa päätöslauselman yhteistyöstä järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi Länsi-Balkanilla ⁽⁶⁾,
- ottaa huomioon 9. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman ulkomaisesta sekaantumisesta kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvästä disinformaatiosta ⁽⁷⁾,

⁽³⁾ EUVL C 202, 28.5.2021, s. 86.

⁽⁴⁾ EUVL C 362, 8.9.2021, s. 129.

⁽⁵⁾ EUVL C 425, 20.10.2021, s. 28.

⁽⁶⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0506.

⁽⁷⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0064.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselemansa Pohjois-Makedoniasta,
  - ottaa huomioon työjärjestyksensä 54 artiklan,
  - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0133/2022),
- A. ottaa huomioon, että yhdentymisen EU:hun edustaa Pohjois-Makedonian kansalaisten toiveita demokratiasta ja vauraudesta ja on voimakas vauhdittaja uudistuksille, joilla parannetaan elämänlaatua ja valtion instituutioiden toimintaa ja edistetään talouskasvua ja alueellista yhteistyötä; ottaa huomioon, että Pohjois-Makedonian mahdollisuus tulla unionin jäseneksi ansioidensa perusteella on unionin omien poliittisten, turvallisuuden liittyvien ja taloudellisten etujen mukaista;
- B. toteaa, että Pohjois-Makedonia on luotettava kumppani, joka on johdonmukaisesti edistynyt EU-jäsenyyden tiellä ja on täyttänyt liittymisneuvottelujen aloittamisedellytykset ja täyttää ne yhä, ja yhdenmukaistanut politiikkansa täysin EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan mukaiseksi, mukaan lukien Venäjää vastaan asetetut pakotteet;
- C. katsoo, että unionin on tarjottava EU-jäsenyyteen pyrkiville maille selkeä etenemispolku;
- D. toteaa, että Pohjois-Makedonia on ollut ehdokasvaltio vuodesta 2005; ottaa huomioon, että komissio on vuodesta 2009 jatkuvasti suosittanut liittymisneuvottelujen aloittamista, ja maa on edistynyt johdonmukaisesti ja osoittanut sitoutuneisuutensa tiellä kohti EU-jäsenyyttä, minkä seurauksena neuvosto päätti 26. maaliskuuta 2020 aloittaa liittymisneuvottelut;
- E. ottaa huomioon, että Prespan sopimus ja sopimus ystävyyydestä, hyvistä naapuruussuhteista ja yhteistyöstä ovat merkittäviä sopimuksia, jotka ovat vakauden ja sovinnon malli kaikkialla Länsi-Balkanin alueella ja ovat parantaneet hyvien naapuruussuhteiden ja alueellisen yhteistyön henkeä;
- F. katsoo, että Pohjois-Makedonia on jatkanut vakaasti ja määrätietoisesti EU:n uudistusten edistämistä keskittyen perusasioihin, että sen olisi jatkettava uudistusten vauhdittamista ja, että se on onnistunut parhaiten demokratiaan siirtymisessä koko Länsi-Balkanin alueella;
- G. katsoo, että liittymisprosessin väärinkäyttö kulttuuristen ja historiallisten kiistojen ratkaisemiseen muodostaa vaarallisen ennakkotapauksen tuleville liittymisprosesseille ja vaarantaa unionin uskottavuuden, vaikutuksen ja muutosvoiman;
- H. ottaa huomioon, että Naton jäsenyys on selkeä askel kohti vakautta, yhteentoimivuutta ja puolustuksen integroimista euroatlanttiseen yhteisöön;
- I. ottaa huomioon, että EU on edelleen täysin sitoutunut tukemaan Pohjois-Makedonian strategista tavoitetta, joka on yhdentymisen EU:hun, oikeusvaltioperiaatteen ja hyvien naapuruussuhteiden pohjalta, ja että se on edelleen Pohjois-Makedonian ylivoimaisesti suurin kauppa- ja investointikumppani ja suurin rahoitustuen antaja, erityisesti IPA III -välineen, Länsi-Balkanin talous- ja investointiohjelman ja makrotaloudellisen rahoitusavun kautta, mukaan lukien merkittävä tuki covid-19-pandemian torjumiseksi;
- J. ottaa huomioon, että yhdentymisen EU:hun on tehokas ulkopoliittinen väline, joka edistää rauhaa ja EU:n perusarvojen, kuten demokratian, ihmisoikeuksien, oikeusvaltion ja sananvapauden, leviämistä;
- K. ottaa huomioon, että suoran ja välillisen ulkomaisen sekaantumisen ja disinformaation avulla pyritään kylvämään eripuraa, lietsomaan väkivaltaa ja etnisten ryhmien välisiä jännitteitä ja horjuttamaan koko alueen vakautta;
1. toistaa selkeän tukensa Pohjois-Makedonian sitoutumiselle demokratiaan ja oikeusvaltioperiaatteeseen, jota vahvistaa sen strateginen Eurooppa-myönteinen linjaus ja horjumaton sitoutuminen eurooppalaisiin arvoihin, EU:hun liittyviin uudistuksiin ja yhdentymisprosessiin EU:n kanssa ja hyviin naapuruussuhteisiin ja alueelliseen yhteistyöhön;

Torstai 19. toukokuuta 2022

2. pitää valitettavana, että neuvosto ei ole aloittanut virallisesti viivästyneitä liittymisneuvotteluita Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa; korostaa täyttää solidaarisuuttaan ja myötätuntoaan näiden maiden kansalaisille ja katsoo, että tämä epäonnistuminen, joka horjuttaa kansalaisten asenteita EU:ta kohtaan ja muodostaa vakavan laajentumispolitiikalle, vahingoittaa EU:n mainetta luotettavana kumppanina ja vakavasti otettavana geopolittisena toimijana; kannustaa Bulgariaa ja Pohjois-Makedoniaa ratkaisemaan kulttuurihistorialliset kiistansa erillään Pohjois-Makedonian liittymisprosessista ja sallimaan välittömästi ensimmäisen hallitustenvälisen konferenssin järjestämisen, koska Pohjois-Makedonia on täyttänyt kaikki viralliset kriteerit;
3. vahvistaa Pohjois-Makedonian ja koko Länsi-Balkanin alueen geostrategisen merkityksen ja niiden tulevaisuuden osana EU:ta; muistuttaa jäsenvaltioita siitä, että laajentumispolitiikan on perustuttava objektiivisiin kriteereihin; toteaa, että unionin laajentumispolitiikka on ollut sen ulkopoliittikan vaikuttavin väline ja että Länsi-Balkanin täysimääräinen yhdentymisen on EU:n poliittisen, turvallisuuteen liittyvän ja taloudellisen edun mukaista geostrategisena investointina vakaaseen ja menestyvään unioniin; korostaa, että liittymisneuvottelujen virallinen käynnistäminen on investointi EU:n uskottavuuteen sekä alueen vakauteen, vaurauteen ja meneillään oleviin sovitteluprosesseihin;
4. kehottaa EU:ta ryhtymään Länsi-Balkanin yhdentymisessä konkreettisiin toimiin laajemmassa strategisessa ja turvallisuustilanteessa, johon liittyvät Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen turvallisuusvaikutukset, Venäjän mahdollinen vaikuttaminen alueella ja vihamieliset toimet, joilla pyritään heikentämään Länsi-Balkanin maiden poliittista vakautta ja yhdentymistä EU:hun; muistuttaa, että liittymisneuvottelut ovat muutosluonteisia ja että niitä käydään tarkistetun laajentumismenetelmän mukaisesti;
5. muistuttaa, että EU perustettiin ylittämään alueelliset kiistat ja vaikea menneisyys, jotta voidaan työskennellä paremman, rauhanomaisen ja vauraan tulevaisuuden puolesta; kehottaa Bulgariaa ja Pohjois-Makedoniaa tekemään pikaisesti sopimuksen, jolla ratkaistaan kahdenväliset kysymykset, jotta voidaan estää uudet viivästykset ja esteet liittymisen edistymiselle;
6. kehottaa neuvostoa osoittamaan täyttää poliittista sitoutumista laajentumiseen ja vauhdittamaan EU:hun yhdentymisen tahtia ja vahvistaa sen uskottavuutta aloittamalla virallisesti liittymisneuvottelut Albanian ja Pohjois-Makedonian kanssa, erityisesti geostrategisessä tilanteessa, joka liittyy suhteisiin Venäjään ja sen Ukrainaan kohdistamaan hyökkäykseen, koska Albania ja Pohjois-Makedonia ovat täyttäneet tarvittavat edellytykset ja saavuttaneet kestäviä tuloksia, mukaan lukien kaikilla perusasioiden aloilla;
7. antaa Pohjois-Makedoniale tunnustusta sen vakaasta edistymisestä kohti EU-jäsenyyttä, sen sitoutumisesta Ohridin puitesopimuksen täytäntöönpanoon monikulttuurisuuden ja etnisten ryhmien välisen sovun varmistamiseksi sekä sen jatkuvista myönteisistä ja johdonmukaisista toimista jäljellä olevien kahdenvälisten kysymysten ratkaisemiseksi; pitää myönteisenä strategista lähestymistapaa EU:hun liittyviin uudistuksiin, myös Eurooppa kotona -ohjelman ja yhteisön säännösten hyväksymistä koskevan kansallisen suunnitelman mukaisesti;
8. korostaa, että EU:hun liittymisen tahdin pitäisi määräytyä demokraattisten instituutioiden moitteettoman, oikeusvaltioperiaatteeseen, hyvään hallintoon ja perusoikeuksien kunnioittamiseen perustuvan toiminnan edistymisen mukaan; onnittelee Pohjois-Makedoniaa sen jatkuvista toimista oikeusvaltioperiaatteen ja oikeuslaitoksen riippumattomuuden vahvistamiseksi, vähemmistöjen oikeuksien parantamiseksi, korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi, julkishallinnon uudistamiseksi ja tiedotusvälineiden vapauden lujittamiseksi; kannustaa maata jatkamaan ja tehostamaan näitä toimia;

Demokraattisten instituutioiden toiminta

9. pitää myönteisenä, että Pohjois-Makedonia näyttää edelleen onnistuneen parhaiten demokratiaan siirtymisessä Länsi-Balkanin alueella, sillä avoimuus, poliittinen vuoropuhelu ja vaalien kilpailullisuus ovat parantuneet huomattavasti;
10. pitää myönteisinä kaikkia pyrkimyksiä vähentää polarisoitumista ja tehostaa rakentavaa poliittista vuoropuhelua ja kehottaa poliittisia puolueita toimimaan rakentavammin tässä suhteessa, mikä auttaa vahvistamaan demokraattisia instituutioita parantamalla edelleen niiden hallintoa, lahjomattomuutta ja vastuuvellisuutta;

Torstai 19. toukokuuta 2022

11. pitää tarpeellisenä ylläpitää hallituksen ja opposition välistä rakentavaa sitoutumista EU:hun liittyviin uudistuksiin, joista puolueiden on oltava laajasti yksimielisiä, kehittämällä edelleen Pohjois-Makedonian parlamentin (Sobranie) lainsäädäntö-, valvonta- ja budjettivalmiuksia; pitää myönteisenä Pohjois-Makedonian jatkuvaa puoluerajat ylittävää poliittista sitoutumista Jean Monnet -vuoropuheluun, poliittisten johtajien valmiuksien vahvistamiseen todellisen puolueiden välisen vuoropuhelun kehittämiseksi ja demokraattisen parlamentaarisen kulttuurin ja luottamuksen rakentamisessa tarvittavan yhteisymmärryksen luomiseksi; kehottaa lainsäätäjiä panemaan pikaisesti täytäntöön Jean Monnet -vuoropuhelun yhteydessä antamansa sitoumuksen tarkistaa työjärjestystään ja tehostamaan vuoropuhelua Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien kanssa;

12. pitää myönteisenä Pohjois-Makedonian parlamentin lisääntyneitä avoimuutta ja vastuuvollisuutta ja kehottaa sitä parantamaan lainsäädännön laatua, muun muassa toteuttamalla asianmukaisia kuulemisia ja vaikutustenarviointeja keskeisestä lainsäädännöstä, ja pitämään nopeutettujen menettelyjen käytön tiukasti minimissä ja vähentämään polarisaatiota parlamentissa; pitää myönteisenä puoluerajat ylittävää tukea syrjinnän ehkäisemistä ja siltä suojelua, naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan lainsäädännön hyväksymiselle sekä lapsen oikeuksista annetun lain muutosten hyväksymiselle;

13. korostaa, että vaaliuudistukset on saatettava päätökseen oikea-aikaisesti, avoimesti ja osallistavasti Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) ja Venetsian komission suositusten mukaisesti; pitää myönteisenä 17. ja 31. lokakuuta 2021 pidettyjen paikallisvaalien sujuvaa ja kilpailtua toimittamista vapaalla ja oikeudenmukaisella tavalla;

14. kehottaa Pohjois-Makedonian puolueita lisäämään puoluerahoitusta koskevaa avoimuutta ja puolueiden sisäistä kilpailullista demokratiaa ja lahjomattomuutta;

15. kehottaa jatkamaan uudistamista kohti ansioihin perustuvaa vastuuvollista julkishallintoa siten, että ammatillista riippumattomuutta ja vastuunjakoa parannetaan, virtaviivaistamaan institutionaalista kehystä, EU:hun yhdentymistä ja siihen liittyviä uudistuksia koskevaa yksiköiden sisäistä koordinoitua ja yksinkertaistamaan hallinnollisia menettelyjä ja parantamaan paikallishallintoa; panee merkille toimet, joita on toteutettu palvelujen tehokkuuden ja laadun parantamiseksi ja korruption poistamiseksi digitalisaation avulla;

16. suhtautuu myönteisesti siihen, että vuoden 2021 väestölaskenta on asiaankuuluvien YK:n normien ja EU:n tilastolainsäädännön mukainen, minkä pitäisi johtaa parempaan näyttöön perustuvaan päätöksentekoon; pitää myönteisenä sen tulosten julkaisemista ja odottaa niiden täytäntöönpanoa poliittisessa päätöksenteossa;

17. kehottaa toteuttamaan lisätoimia, joilla varmistetaan julkisten laitosten systeminen vastuu toteuttamalla mielekäs julkisten sidosryhmien kuuleminen, ja pitää myönteisenä alalla tähän mennessä saavutettua edistystä;

18. kehottaa Pohjois-Makedonian hallitusta varmistamaan riippumattomien elinten ja virastojen, kuten oikeus-asiamiehen, riittävän rahoituksen ja niiden päätösten ja suositusten johdonmukaisen täytäntöönpanon;

19. suhtautuu myönteisesti syrjinnän ehkäisemistä ja torjumista käsittelevän valiokunnan perustamiseen ja sen työhön; kehottaa hallitusta osoittamaan tarvittavat resurssit, jotta siitä voi tulla täysin toimiva;

Tiedotusvälineet ja kansalaisyhteiskunta

20. muistuttaa, että verkkomediaa ja muita tiedotusvälineitä koskevaa oikeudellista kehystä on edelleen yhdenmukaistettava osallistavalla ja avoimella tavalla EU:n säännösten ja EU:n normien mukaisesti yhteistyössä ammattialajärjestöjen, kansalaisyhteiskunnan ja asiantuntijoiden kanssa, jotta voidaan vahvistaa niiden riippumattomuutta poliittisesta, yksityisestä ja muusta ulkopuolisesta vaikuttamisesta ja varmistaa omistajuuden, rahoituksen kestävyys ja itsesääntelyn avoimuus; kehottaa Pohjois-Makedonian hallitusta osoittamaan riittävät resurssit julkisen yleisradioyhtiön ammattimaisuuden ja riippumattomuuden varmistamiseksi;

21. kehottaa jälleen parantamaan sääntöjä, jotka koskevat valtion myöntämää rahoitusta ja puolueiden mainontaa tiedotusvälineissä, jotta varmistetaan julkisen rahoituksen kilpailullinen ja tasapuolinen jakautuminen ja turvataan oikeudenmukainen kilpailu ja toimituksellinen riippumattomuus;

Torstai 19. toukokuuta 2022

22. kannustaa toteuttamaan nopeita toimia, joilla lisätään yleisradioyhtiöiden ja tiedotusvälineiden sääntelyviranomaisten toimituksellista ja taloudellista riippumattomuutta, puolueettomuutta ja ammattimaisuutta, ja pitää myönteisenä näiden kahden tahon meneillään olevaa nykyaikaistamista;

23. kehottaa panemaan täytäntöön toimenpiteitä, joilla parannetaan media-alan ammattilaisten turvallisuutta ja torjutaan yrityksiä pelotella heitä; korostaa, että on tärkeää toteuttaa nollatoleranssi toimittajiin kohdistuvan pelottelun, uhkailun ja väkivallan osalta; huomauttaa, että on tutkittava tällaiset teot ja nostettava niistä syytteitä ja että toimittajien työ- ja elinoloja on parannettava, jotta varmistetaan laadukas journalismi;

24. muistuttaa tarpeesta lisätä riippumatonta tutkivaa journalismia, puolueetonta faktantarkistusta ja medialukutaitoa keinoina torjua vihapuhetta, disinformaatiota ja ulkomaisia vaikuttamispyrkimyksiä, jotka ovat vahvistuneet covid-19-häätälanteen ja Venäjän Ukrainaa vastaan käymän sodan aikana; korostaa institutionaalisen yhteistyön merkitystä tehokkaan kehyksen luomisessa manipuloivan disinformaation torjumiseksi; kehottaa tehostamaan toimia tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja riippumattomuuden varmistamiseksi sekä sellaisen mediaympäristön edistämiseksi, joka on vapaa ulkoisesta vaikuttamisesta ja joka edistää ammattimaista mediakäyttämistä Pohjois-Makedoniassa; ilmaisee tukensa tiedotusvälineiden ja kulttuurisen moniarvoisuuden edistämiseksi kulttuuritietoisuuden ja -vaihdon edistämiseksi ja keskinäisen yhteisymmärryksen parantamiseksi;

25. antaa tunnustusta hallituksen ponnisteluille parantaa yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa ja kehottaa luomaan kehyksen, jolla varmistetaan kansalaisyhteiskunnan järjestöjen rahoituspohjan kestävyys, myös niiden, jotka puolustavat eri etnisten yhteisöjen oikeuksia; muistuttaa, että tarvitaan lisätoimia, jotta varmistetaan oikea-aikaisempi, merkityksellisempi ja avoimempi kuulemisprosessi kansalaisyhteiskunnan kanssa tässä yhteydessä; panee tyytyväisenä merkille myönteiset esimerkit kansalaisyhteiskunnan ja instituutioiden välisestä synergiasta, kuten hlbt+ -henkilöiden oikeuksia käsittelevän puolueiden välisen parlamentaarisen ryhmän perustaminen;

Perusoikeudet

26. panee merkille edistyksen naisten oikeuksien toteutumisessa ja sukupuolinäkökohtien huomioimisessa toimintapolitiikassa; pitää myönteisenä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä koskevan lain hyväksymistä ja kannustaa maata tehostamaan Istanbulin yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanoa koskevan kansallisen toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa; kehottaa Pohjois-Makedoniaa jatkamaan kaikkia sukupuolten tasa-arvoon ja naisten oikeuksiin tähtäviä toimia muun muassa asettamalla etusijalle sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen ja yhteistyön lisäämisen kansalaisyhteiskunnan ja erityisesti naisjärjestöjen kanssa;

27. kehottaa Pohjois-Makedoniaa toteuttamaan toimia, joilla varmistetaan naisten riittävä edustus kaikissa päätöksentekoketäivissä, ja puuttumaan edelleen naisten työelämäoikeuksien täytäntöönpanon puutteeseen, sukupuolistereotyyppisiin, sukupuolten väliseen epätasapainoon ja sukupuolten välisiin palkkaeroihin työvoimassa; viittaa merkittäviin sukupuolieroihin osallistumisessa ja työn laadussa, seksuaalista häirintää työpaikalla koskevien toimien riittämättömyyteen, äitiyslomaan liittyvien säännösten syrjivyyteen sekä lastenhoidon ja esikoulukapasiteetin puutteeseen; panee merkille muutokset lapsen oikeuksista annettuun lakiin ja laitoshoidosta luopumisen päätökseen saattamisen;

28. kannustaa ponnistelemaan jatkuvasti luottamuksen lujittamiseksi edelleen yhteisöjen keskuudessa ja monietnisen yhteiskunnan ja demokratian toimivuuteen ja muistuttaa samalla, että on tärkeää vaalia kaikkien yhteisöjen oikeuksia ja puuttua tehokkaasti kaikkiin syrjintätapauksiin; kannustaa hallitusta varmistamaan kaikkien etnisten yhteisöjen oikeuksien yhtäläisen perustuslaillisen suojelun tarvittaessa lainsäädäntömuutoksilla sekä suojelemaan ja edistämään niiden kulttuuriperintöä, kieliä ja perinteitä koulutuksen ja tiedotusvälineiden yhtäläisen, osallistavan ja syrjimättömän saatavuuden avulla;

29. kehottaa viranomaisia kehittämään uuden strategian romaniyhteisön ongelmien ratkaisemiseksi ja korvaamaan edellisen, vuonna 2020 päättyneen strategian sekä harkitsemaan uudelleen päätöstä vähentää romanien osallistamiseen tarkoitettuja määrärahoja, joita olisi itse asiassa lisättävä;

30. pitää myönteisenä vuonna 2021 pidetyn toisen Skopjen Pride-kulkueen onnistumista; kehottaa Pohjois-Makedonian parlamenttia hyväksymään kiireellisesti hlbt+ -henkilöitä koskevan kansallisen toimintasuunnitelman ja varmistamaan riittävien määrärahojen myöntämisen sen täytäntöönpanoa varten; kehottaa kaikkia poliittisia toimijoita muuttamaan väestörekisteriä koskevaa lakia ja varmistamaan nopean ja esteettömän oikeudellisen sukupuolen tunnustamisen itsemäärittämisoikeuden perusteella;

Torstai 19. toukokuuta 2022

31. kehottaa parantamaan edelleen vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien toteutumista, mukaan lukien itsemäärittelyoikeus ja osallistava kulttuurienväläinen koulutus; korostaa, että on tärkeää päivittää ja hyväksyä koulutusta koskevia lakeja, joilla poistetaan syrjivä ja leimaava sisältö ja jotka on yhdenmukaistettu syrjinnän ehkäisemistä ja siltä suojelua koskevan lain kanssa;

32. korostaa, että on saatava aikaan lisää edistystä vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi; suhtautuu myönteisesti oikeusasiamiehen toimiston yhteyteen perustettuun mekanismiin vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanon seuraamiseksi; korostaa tarvetta torjua vammaisiin kohdistuvaa sekä suoraa että välillistä syrjintää, joka johtuu infrastruktuuriin liittyvistä esteistä, tiedon ja palvelujen puutteesta, syrjivistä asenteista ja sosiaalisesta syrjäytymisestä; kehottaa viranomaisia saattamaan laitoshoidosta luopumisen viipymättä päätökseen; korostaa, että tarvitaan riittävät resurssit ja infrastruktuuri tarvittavan sosiaalisen suojelun ylläpitämiseksi ja ihmisarvoisten elinolojen varmistamiseksi vammaisille henkilöille Pohjois-Makedoniassa;

33. kehottaa asianomaisia elimiä ehkäisemään aktiivisesti vihapuhetta, viharikoksia ja pelottelua ja ryhtymään jokaisessa tapauksessa järjestelmällisesti syytetoimiin, tutkimaan perusteellisesti niihin liittyvät hyökkäykset ja huolehtimaan niiden kohteiden, kuten toimittajien, vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, turvallisuudesta; kehottaa jälleen asianomaisia viranomaisia parantamaan institutionaalisia valmiuksia, jotta voidaan ehkäistä ja torjua vihapuhetta, viharikoksia ja kaikenlaista syrjintää kansainvälisten normien mukaisesti;

34. kehottaa kaikkia poliittisia toimijoita lopettamaan ja tuomitsemaan riippumattomiin kansalaisjärjestöihin kohdistuvan vihapuheen, mustamaalauskampanjat ja häirinnän, ja kehottaa toimivaltaisia viranomaisia toteuttamaan nollatoleranssin toimittajiin ja ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuvan pelottelun, uhkailun ja väkivallan osalta ja varmistamaan, että rikoksenteijät saatetaan oikeuden eteen;

35. on huolestunut hlbt+-henkilöihin ja ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuvan väärän tiedon ja syrjivän puheen jyrkästä lisääntymisestä tiedotusvälineissä ja politiikassa; tuomitsee hlbt+-henkilöihin ja oikeuksien puolustajiin kohdistuvan ahdistelun, vihapuheen, viharikokset ja tappouhkaukset ja kehottaa tutkimaan tehokkaasti nämä tapaukset ja toimeenpanemaan seuraamuksia niiden johdosta;

36. muistuttaa, että on tehostettava poliisin riippumatonta valvontaa, ehkäistävä poliisin rankaisemattomuus marginalisoituneita yhteisöjä, kuten romaneja, kohtaan ja varmistettava vastuuvollisuus sekä parannettava pidätettyjen kohtelua ja vankiloaloja panemalla asiaa koskevat suositukset täysimääräisesti täytäntöön;

37. suhtautuu myönteisesti Bulgarian ja Pohjois-Makedonian viranomaisten jatkuviin pyrkimykseen rakentaa kunnioittava suhde, joka perustuu keskinäiseen luottamukseen, lähentymiseen ja ihmisten välisten yhteyksien tiivistämiseen; tuomitsee jyrkästi provosoivan kielenkäytön ja kehottaa tehostamaan keskinäisiä toimia kaikenlaisen kansalliseen tai etniseen alkuperään perustuvan vihapuheen ja viharikosten ehkäisemiseksi ja niistä syyteeseen asettamiseksi;

38. pitää myönteisenä Pohjois-Makedonian jäsenyyttä holokaustin muistoa kunnioittavassa kansainvälisessä liitossa;

39. muistuttaa tarpeesta avata Jugoslavian salaisen palvelun (UDBA) ja Jugoslavian kansanarmeijan salaisen palvelun KOSin arkistot, jotta voidaan puuttua kommunismin ajan rikoksiin ja rikollisjärjestöihin alueella ja tutkia niitä perusteellisesti; katsoo, että totalitaaristen rikosten avoin käsittely, johon kuuluu näiden arkistojen avaaminen, on askel kohti demokratiakehitystä, vastuuvollisuutta ja vahvoja instituutioita;

40. kehottaa EU:ta lisäämään alueella antamaansa tukea humanitaariselle avulle ja rajavalvonnalle, jotka tulisi toteuttaa perusoikeuksia täysin kunnioittaen; antaa tunnustusta Pohjois-Makedonian pyrkimyksille ottaa vastaan pakolaisia ja maan jatkuvasta rakentavasta roolista laittoman muuttoliikkeen hallinnassa; kehottaa jälleen maata parantamaan turvapaikan saatavuutta ja vastaanotto-olosuhteita ja ottamaan käyttöön asianmukaisen muuttoliikkeen hallinta- ja rekisteröintijärjestelmän; muistuttaa tarpeesta omaksua järjestelmällinen lähestymistapa ihmisten salakuljetuksen torjumiseen ja laittomaan muuttoliikkeeseen puuttumiseen; pitää tässä yhteydessä myönteisenä kansainvälistä yhteistyötä ja toteaa, että Euroopan raja- ja merivartioston (Frontex) kanssa tehtyä asemaa koskevaa sopimusta ei ole vielä allekirjoitettu avoimena olevien kahdenvälisten kysymysten vuoksi;

Torstai 19. toukokuuta 2022

Oikeusvaltioperiaate

41. panee merkille saavutetun edistyksen, mutta korostaa samalla, että oikeusvaltioon liittyviä uudistuksia on jatkettava tinkimättä sellaisen demokraattisen muutoksen tukirankana, jolla varmistetaan oikeusvarmuus, avoimuus, oikeussuojan saatavuus ja syrjimättömyys;

42. kehottaa komissiota panemaan täytäntöön Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 01/2022 suositukset ja varmistamaan näin rahoitustuen tehokkaan vaikutuksen oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen Länsi-Balkanilla, myös Pohjois-Makedoniassa;

43. pitää myönteisinä lisätoimia korruptioon ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvien tapausten tutkintaa, niihin liittyvää syytteenpanoa ja tuomioita koskevien tulosten vakiinnuttamiseksi, myös korkeaan tasoon liittyvissä tapauksissa, sekä riippumattomien valvontaelinten ja oikeusjärjestelmien vahvistamiseksi;

44. muistuttaa, että rikoslain päivitysten olisi katettava muun muassa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, talousrikoksia, rahanpesua, korruptiota, varojen takavarikointia ja disinformaation levittämistä koskevat säännökset sekä järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan tehostaminen, mukaan lukien laittomat hakkuut;

45. korostaa tarvetta edistää edelleen oikeuslaitoksen uudistusta, ja siten vahvistaa sen institutionaalista riippumattomuutta, rahoitusta, laatua, koordinoitua ja avoimuutta ja sen itsehallintoelinten toimintaa; kehottaa poliittisia voimia sopimaan nopeasti perustuslakituomioistuimen tuomareiden nimittämisestä sen kunnollisen toiminnan varmistamiseksi;

46. pitää myönteisenä korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa saavutettua huomattavaa edistystä ja tukee asiassa toteutettuja toimia korruption vastaisen "Action 21" -suunnitelman mukaisesti, mukaan lukien valtion korruptiontorjuntakomission ja järjestäytyneen rikollisuutta ja korruptiota käsittelevän syyttäjänviraston ennakoivien tutkintojen kautta, joissa asetetaan etusijalle tuomiot ja rikollisten varojen menetetyksi tuomitseminen korkean tason tapauksissa; kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan rajat ylittävää rikosasioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä Länsi-Balkanin maiden kanssa kunnioittaen samalla täysimääräisesti EU:n tietosuojaa koskevaa säännöstöä;

47. kehottaa saattamaan päätökseen turvallisuus- ja tiedustelualan uudistustoimenpiteet ja varmistamaan alan riippumattomuuden ja mielekkään parlamentaarisen valvonnan; kehottaa ajantasaistamaan väärinkäytösten paljastajien suojelumekanismia, parantamaan yhdenmukaistamista väärinkäytösten paljastajia koskevan EU:n direktiivin⁽⁸⁾ ja väärinkäytösten paljastajia koskevan Euroopan neuvoston suosituksen kanssa ja niiden täytäntöönpanoa ja varmistamaan äskettäin muutetun edunvalvonnasta annetun lain tehokkaan täytäntöönpanon;

48. pitää tärkeänä jatkaa oikeudellisen vastuuvollisuuden vahvistamista muun muassa kaikissa merkittävässä oikeudenkäynneissä, jotka liittyvät virka-aseman väärinkäyttöön, poliisin rankaisemattomuuteen, korruptioon, Pohjois-Makedonian parlamenttiin vuonna 2017 tehtyihin hyökkäyksiin, laittomaan salakuunteluun ja kiristykseen;

49. korostaa, että korkean tason korruptiotapauksissa on tärkeää jatkaa johdonmukaista ja ennakoivaa tutkintaa, syytteenpanoa ja lopullisten tuomioiden langettamista;

50. kehottaa jatkamaan päätäväisiä toimia rahanpesun ja talousrikollisuuden torjumiseksi tehostamalla koordinoitua, myös Europolin kanssa, noudattamalla samalla EU:n tietosäännöstöä täysin yhdenmukaisella tavalla; kehottaa vahvistamaan lainvalvontaviranomaisten valmiuksia torjua järjestäytyneen rikollisuutta, terrorismia ja radikalisoitumista; kehottaa viranomaisia hyväksymään ja panemaan täytäntöön tarvittavan lainsäädännön, jolla säännellään varojen takaisinperintätoimiston toimintaa ja tehostetaan kansallisen varojen takaisinperintäjärjestelmän tehokkuutta;

51. pitää myönteisenä tähän mennessä saavutettua jatkuvaa edistystä, jonka on määrä johtaa systeemiin parannuksiin ihmiskaupan, huumausaineiden, ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden kaupan sekä kyberrikollisuuden ja -valvonnan, väkivaltarikosten, ääriliikkeiden ja terrorismien torjunnassa; antaa tunnustusta kansainvälisten rikollisverkostojen hajottamista koskeville tutkinnoille ja meneillään olevalle kahdenväliselle ja kansainväliselle yhteistyölle, myös

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1937, annettu 23. lokakuuta 2019, unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17).

Torstai 19. toukokuuta 2022

kansainvälisten ja EU:n oikeus- ja sisäasiainvirastojen, kuten Eurojustin, Europolin ja Frontexin kanssa, jotka ovat tehostaneet toimintaansa ihmiskaupan, huumeiden ja laittomien aseiden sekä radikalisoitumisen vaaran torjumiseksi; panee merkille Pohjois-Makedonian poliittisen, operatiivisen ja logistisen tuen Frontexille ja jäsenvaltioiden raja- ja merivartiopalveluille; kehottaa Pohjois-Makedoniaa vahvistamaan resilienssiään hybridiuhkien, disinformaation ja valeutisten suhteen; pitää valitettavana maan instituutioihin kohdistettuja verkkohyökkäyksiä;

Sosioekonomiset uudistukset

52. panee merkille covid-19-kriisin vakavat taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset ja ilmaisee tukensa useille toimenpiteille, joita viranomaiset ovat toteuttaneet kansanterveyden suojelemiseksi ja kriisin sosioekonomisten vaikutusten lieventämiseksi, mukaan lukien EU:n antaman merkittävän rahoitusavun, lääkinnällisten laitteiden ja rokotteiden hyödyntäminen; pitää myönteisenä Pohjois-Makedonian odotettua nopeampaa elpymistä vuonna 2021 ja talouskasvun lisääntymistä;

53. suositaa, että Pohjois-Makedonia jatkaa kasvun vauhdittamista koskevan rahoitussuunnitelman mukaisia toimia liiketoimintaympäristön ja infrastruktuurin parantamiseksi, toimia verovilpin torjumiseksi, koulutuksen nykyaikaistamiseksi, sosiaaliturvan laajentamiseksi ja digitalisaation edistämiseksi, energia- ja liikennemarkkinoiden uudistamiseksi sekä pandemian ja energian ja ruoan hintojen nousun vaikutuksia lieventävien lyhytaikaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi;

54. suhtautuu myönteisesti toimiin, joilla luodaan progressiivisiin verokantoihin perustuva suora henkilökohtainen verotusjärjestelmä; panee merkille paluun kiinteään veromalliin; kannustaa hallitusta nykyaikaistamaan verolainsäädäntöä keskittymällä enemmän progressiiviseen tuloverotukseen, kiinteistöverotukseen ja ympäristötekijöihin, jotta voidaan tuottaa riittävästi arvoa sosiaalisten uudistusten toteuttamiseksi ja eriarvoisuuden torjumiseksi;

55. kannustaa viranomaisia vähentämään köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä parantamalla sosiaali-, koulutus- ja terveydenhuoltopalvelujen yleistä saatavuutta erityisesti huonommassa asemassa olevien väestöryhmien ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien osalta;

56. kannustaa Pohjois-Makedoniaa jatkamaan nuorisoon ja koulutukseen liittyvien uudistusten täytäntöönpanoa; kehottaa tarkistamaan toisen asteen koulutusta koskevaa lakia osallistavalla prosessilla, johon osallistuvat asiantuntijat, ammattilaiset ja kansalaisyhteiskunta ja jossa kiinnitetään erityistä huomiota vammaisten opiskelijoiden oikeuksiin;

57. kannustaa Pohjois-Makedoniaa hyödyntämään jatkossakin digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia nykyaikaistaa hallinto-, vaali-, oikeus-, sosiaali-, terveys-, vero- ja talousprosesseja, lisätä avoimuutta ja vastuuvollisuutta sekä torjua korruptiota ja epävirallista taloutta EU:n säännösten mukaisesti; korostaa tarvetta lisätä EU:n tukea oikeusvaltioperiaattele, kestäväälle vihreälle kasvulle, biologiselle monimuotoisuudelle, innovoinnille, kilpailukyvyille, omistusoikeuksille ja aivoviennin ja väestön vähenemisen suunnan kääntämiselle; korostaa tarvetta panostaa entistä enemmän nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen ja osallistamiseen sekä laatimaan toimenpiteitä, joilla vähennetään korkeaa nuorisotyöttömyyttä;

58. pitää myönteisenä nuorisotakuun täytäntöönpanoa Pohjois-Makedoniassa nuorisotyöttömyyden vähentämishjelmana, jossa otetaan erityisesti huomioon nuorten taloudellinen epävarmuus ja työllistymismahdollisuuksien heikkeneminen covid-19-pandemian vuoksi; toistaa, että on tärkeää, että Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelmasta myönnetään varoja lippulaivahankkeisiin, kuten nuorisotakuuseen Pohjois-Makedoniassa;

59. muistuttaa, että IPA III -välineen ja Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelman mukainen EU:n rahoitus, johon se suhtautuu myönteisesti, perustuu tiukkoihin ehtoihin; korostaa, että IPA III -välineen mukaisesti rahoitusta on mukautettava tai se on jopa keskeytettävä, jos perusasioiden, erityisesti oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien, mukaan lukien korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, sekä tiedotusvälineiden vapauden alalla tapahtuu merkittävää taantumista tai jos edistyminen keskeytyy pysyvästi; korostaa, että on EU:n omien turvallisuusasetusten mukaista ja EU:n vastuulla taata, ettei EU:n varoilla lisätä korruptiota; kehottaa tässä yhteydessä EU:ta ja Länsi-Balkanin maita tehostamaan

Torstai 19. toukokuuta 2022

rajat ylittävää oikeudellista yhteistyötä ja luomaan puitteet tehokkaalle yhteistyölle Euroopan syyttäjänviraston kanssa erityisesti IPA III -varojen osalta; korostaa tarvetta parantaa EU:n rahoituksen näkyvyyttä ja varmistaa, että kaikki investoinnit ovat Pariisin sopimuksen tavoitteiden ja hiilestä irtautumista koskevien EU:n tavoitteiden mukaisia;

60. pitää myönteisenä talous- ja investointisuunnitelman ja Länsi-Balkanin vihreän toimintaohjelman hyväksymistä ja toteaa, että niiden tavoitteena on edistää alueen pitkän aikavälin talouden elpymistä, tukea vihreää ja digitaalista siirtymää, edistää alueellisia yhteyksiä ja yhdentymistä ja lähentymistä Euroopan unioniin; muistuttaa eurooppalaisen yhteistyön potentiaalista muun muassa vesihuollon, jätevesien ja jätteiden käsittelytekniikan, uusiutuvan energian, maatalous- ja elintarviketeknologian, tieto- ja viestintätekniikan, lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden aloilla; korostaa, että on tärkeää tehostaa koordinoitua kansainvälisten järjestöjen, kuten YK:n ympäristöohjelman kanssa ilmastomuutoksen torjumiseksi ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi;

Ympäristö, energia ja liikenne

61. kehottaa hallitusta tiukentamaan merkittävästi tavoitteitaan ja lisäämään poliittista tahtoa panna täytäntöön viime vuonna annetut vihreää siirtymää koskevat suositukset, erityisesti Länsi-Balkanin vihreän toimintaohjelman yhteydessä, ja hyödyntämään Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelman tarjoamia mahdollisuuksia tältä osin;

62. panee tyytyväisenä merkille Pohjois-Makedonian päivitetyn ilmastositoumuksen, jonka mukaan saavutetaan kasvihuonekaasujen 82 prosentin nettovähennys vuoteen 2030 mennessä, ja kehottaa samalla panemaan täytäntöön Pariisin sopimuksen muun muassa hyväksymällä kattavan ilmastostrategian ja EU:n vuoteen 2030 ulottuvan ilmasto- ja energiapolitiikan kehityksen mukaisen lain; muistuttaa, että energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa, toimitusvarmuutta ja päästövähennyksiä koskevien tavoitteiden saavuttaminen edellyttää lisäponnisteluja; kehottaa EU:ta tehostamaan tukeaan, jotta voidaan torjua pyrkimyksiä estää kestävää hiilestä irtautumista, ja luopumaan asteittain fossiilisista energialähteistä maailmanlaajuisen energiakriisin oloissa; kehottaa viranomaisia yhdenmukaistamaan ympäristöalalla annetun ja ilmastomuutokseen liittyvän lainsäädännön EU:n säännösten kanssa ja varmistamaan sen täytäntöönpanon;

63. korostaa, että ilmanlaatua on kiireesti parannettava, erityisesti kaupunkialueilla; vaatii viranomaisia tehostamaan toimenpiteitä, jotka koskevat biologista monimuotoisuutta, veden, ilman ja ilmaston suojelua, kierrätystä sekä alueellista jätehuoltoa, muun muassa kattavien vaikutustenarviointien, asianmukaisten julkisten kuulemisten, eri alojen välisen paremman koordinoinnin, taloudellisten resurssien lisäämisen ja ympäristöriskosten huolellisen syytteenespanon avulla;

64. kehottaa viranomaisia parantamaan merkittävästi strategisten ympäristöarviointiensä laatua ja panemaan täytäntöön strategista ympäristöarviointia koskevan direktiivin⁽⁹⁾ ja valvomaan sen noudattamista, jotta voidaan tehokkaasti estää kielteiset ekologiset vaikutukset sekä kitkeä korruptio tällä alalla; kehottaa viranomaisia ottamaan täysimääräisesti huomioon ympäristöjärjestöjen ja riippumattomien asiantuntijoiden suosituksen kaupungistumista koskevaan lakiin ehdotetuista muutoksista;

65. kannustaa komissiota tarjoamaan täyden tuen Pohjois-Makedonialle sellaisen toimintasuunnitelman laatimisessa ja täytäntöönpanossa, jonka tarkoituksena on vähentää riippuvuutta Venäjältä tuoduista energialähteistä, jotta voidaan parantaa kestävyyttä ja energiavarmuutta sekä antaa maalle mahdollisuudet noudattaa ilmastoneutraaliutta koskevia EU:n pyrkimyksiä; antaa tunnustusta sille, että maa on yhdenmukaistanut politiikkaansa EU:n kolmannen energiapaketin kanssa, ja kehottaa saattamaan päätökseen kaasunsiirron eriyttämisen ja panemaan täytäntöön energiatehokkuutta koskevan lainsäädännön;

66. kehottaa maata tehostamaan toimia liikenne- ja energiainfrastruktuurin kuten myös alueellisten yhteyksien parantamiseksi; muistuttaa, että on tärkeää saattaa nopeasti päätökseen suuret alueelliset infrastruktuurihankkeet noudattaen samalla asianmukaisia menettelyjä vaadittujen perusteellisten vaikutustenarviointien tekemiseksi, mukaan lukien rautatie- ja valtatiekäytävät VIII ja X, kaasuyhdysjohdot Bulgariaan, Kosovoon ja Serbiaan sekä sähköyhdysjohdot Albaniaan;

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/42/EY, annettu 27. kesäkuuta 2001, tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30).

Torstai 19. toukokuuta 2022

67. suhtautuu myönteisesti Skopjen ja Sofian välisen lentoyhteyden avaamiseen ja kannustaa parantamaan muita liikenneyhteyksiä ja avaamaan uusia rajatarkastusasemia naapurimaiden kanssa;

68. suhtautuu myönteisesti verkkovierailumaksujen poistamiseen Pohjois-Makedonian ja viiden muun Länsi-Balkanin valtion väliltä 1. heinäkuuta 2021 alkaen; kehottaa tältä osin laatimaan nopeutetun etenemissuunnitelman verkkovierailumaksujen vähentämiseksi ja poistamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa;

Alueellinen yhteistyö ja ulkopolitiikka

69. kehottaa EU:ta arvioimaan kriittisesti historiallisesti merkittäviä turvallisuusvaikutuksia Euroopan mantereen ja Länsi-Balkanin vakauteen ja yhtenäisyyteen Venäjän hyökättyä Ukrainaan; kehottaa jäsenvaltioita osoittamaan Euroopan yhtenäisyyden aloittamalla virallisesti liittymisneuvottelut Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa, ottaen huomioon sekä geopoliittiset vaikutukset että virallisten kriteerien täyttymisen, investoimalla luottamukseen, vakauteen, vaurauteen ja käynnissä olevaan sovintoprosessiin alueella;

70. pitää myönteisenä Pohjois-Makedonian sitoutumista solidaarisuuteen, monenvälisyyteen ja hyviin naapuruussuhteisiin; ilmaisee tukensa EU:hun yhdentymiselle ja jatkuville toimille, joilla edistetään ihmisten välisiä yhteyksiä Kaakkois-Euroopassa ja osallistuvaa alueellista yhdentymistä, jolla koko alue tuodaan lähemmäksi EU:ta kehittämällä Länsi-Balkanin yhteisiä alueellisia markkinoita; ilmaisee tukensa osallistaville taloudellisen yhteistyön alueellisille järjestelmille, joilla luodaan tasavertainen yhteistyö kaikkien kuuden maan kesken, vahvistetaan yhdenmukaistamista EU:n normien ja EU:n säännösten kanssa ja edistetään EU:n yhdentymisprosesseja;

71. odottaa Pohjois-Makedonian Etyjin puheenjohtajuutta vuonna 2023 osoituksena sen kansainvälisestä vastuusta ja luotettavuudesta Naton jäsenenä ja tulevana EU:n jäsenenä, ja keinona edistää Etyjin peruseriaatteita turvallisuuden, ihmisoikeuksien ja demokratian alalla; antaa tunnustusta Pohjois-Makedonian esimerkillisen nopealle yhdentymiselle Naton rakenteisiin ja korostaa sen strategisia turvallisuusvalintoja, jotka edistävät ja tuottavat vakautta Länsi-Balkanilla;

72. pitää myönteisenä Pohjois-Makedonian jatkuvaa sitoutumista euroatlanttiseen turvallisuuskehukseen; antaa maalle tunnustusta täysipainoisesta lähentymisestä EU:n yhteiseen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan; pitää myönteisenä sen jatkuvaa osallistumista EU:n kriisinhallintaoperaatioihin ja Nato-johtoihin operaatioihin; antaa tunnustusta Pohjois-Makedonian nopealle osallistumiselle pakotteisiin, jotka määrättiin tilanteessa, jossa Venäjä oli hyökännyt Ukrainaan ja uhkasi sen alueellista koskemattomuutta ja suvereniteettia, ja näin ollen maa on yhdenmukaistanut ulkopoliittikkansa EU:n kanssa sataprosenttisesti;

73. panee merkille riskit, jotka liittyvät koko alueen taloudellisen ja energiariippuvuuden lisääntymiseen Kiinasta ja Venäjästä; on huolissaan Kiinan rahoittamiin investointilainoihin liittyvästä haavoittuvuudesta ja riippuvuudesta; suhtautuu myönteisesti Pohjois-Makedonian sitoumukseen varmistaa rajaturvallisuus sekä tietosuoja ja turvallisuus puhdasta verkkoa koskevan aloitteen puitteissa;

74. pitää myönteisenä käynnissä olevaa hyvien naapuruussuhteiden vahvistamisprosessia naapurimaiden kanssa ja tehostettua alueellista yhteistyötä, joita ilmentävät Kreikan kanssa tehty Prespan sopimus ja Bulgarian kanssa tehty ystävyystä, hyvää naapuruutta ja yhteistyötä koskeva sopimus; kehottaa kaikkia osapuolia jatkamaan rakentavaa vuoropuhelua, jotta varmistetaan sopimusten täysimääräinen ja johdonmukainen täytäntöönpano vilpittömässä mielessä, ja pidättymään toimista, jotka voisivat heikentää EU:hun yhdentymistä ja EU:n laajempia etuja ulkomaisen sekaantumisen edessä; kehottaa komissiota tehostamaan pyrkimyksiään helpottaa vuoropuhelua ja siten tasoittaa tietä toteuttamiskelpoiselle ja kestäväälle sopimukselle;

75. kannustaa Bulgariaa ja Pohjois-Makedoniaa löytämään molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun avoimna oleviin kahdenvälisiin kysymyksiin; panee erittäin tyytyväisenä merkille poliittisen pontimen niiden laaja-alaiselle ja rakentavalle sitoutumiselle, jolla etsitään uutta yhteistä perustaa useilla yhteistä etua koskevilla aloilla sen sijaan, että luotaisiin lisää jakolinjoja; kannustaa kumppaneita nopeuttamaan tätä sitoutumista vilpittömässä mielessä ja ystävyystä, hyvää naapuruutta ja yhteistyötä koskevan sopimuksen mukaisesti ja aloittamaan liittymisneuvottelut ja ratkaisemaan samalla 4

Torstai 19. toukokuuta 2022

+ 1-toimenpiteisiin sisältyvät keskeneräiset kahdenväliset kysymykset, jotka on pantava riittävästi täytäntöön ja joita on käsiteltävä EU:hun yhdentymisprosessin aikana; kehottaa kumppaneita pyrkimään vilpittömästi löytämään molempia osapuolia tyydyttävät, tasapainoiset ja kestävät ratkaisut avoimna oleviin kahdenvälisiin kysymyksiin mahdollisimman nopeasti; pitää myönteisenä Bulgarian ja Pohjois-Makedonian historiallisia ja koulutuksellisia kysymyksiä käsittelevän yhteisen monialaisen asiantuntijakomitean työn jatkamista ja siten yhteiskuntien lähentämistä mahdollistamalla yhteisen tulevaisuuden EU:ssa ilman, että sillä on vaikutusta Pohjois-Makedonian liittymisprosessiin;

76. toistaa kehoituksensa historialliseen sovintoon, joka perustuu määriteltyyn yhteiseen historiaan, kuten ystävyyttä, hyvää naapuruutta ja yhteistyötä koskevassa sopimuksessa määrätään;

77. toistaa antavansa täyden tukensa Kreikan kanssa tehdyn Prespan sopimuksen johdonmukaiselle ja nopeutetulle vastavuoroiselle täytäntöönpanolle tärkeänä osana kahdenvälisiä suhteita, mukaan lukien maiden välillä allekirjoitettujen yhteisymmärryspöytäkirjojen tuleva ratifiointi;

78. onnittelee Pohjois-Makedoniaa Prespa-foorumien vuoropuhelun käynnistämisestä alueellisenä foorumina, joka innoittaa ja edistää vuoropuhelua, sovintoa, hyviä naapuruussuhteita ja alueellista yhteistyötä EU:n yhdentymisen hengessä;

79. kehottaa jälleen kaikkia alueellisia poliittisia johtajia perustamaan alueellinen komissio (RECOM), jonka tehtävänä on selvittää tosiasiat kaikista entisen Jugoslavian alueella tehtyjen sotarikosten ja muiden vakavien ihmisoikeusloukkausten uhreista RECOM-liittouman tekemän merkittävän työn pohjalta;

80. kehottaa painokkaasti jatkamaan koulun historian oppikirjoja koskevaa työtä Bulgariassa ja Pohjois-Makedoniassa; korostaa, että tekstien olisi vastattava molempien kansojen yhteisen historian historiallisten faktojen ja lukujen tulkintaa aitojen historiallisten asiakirjojen/lähteiden perusteella; katsoo, että tämä on perusta, jolle näiden kahden maan olisi kehitettävä suhteitaan, ja että Pohjois-Makedonian ja Bulgarian tulevien sukupolvien väliset suhteet ilmentävät näiden kahden maan koulutusprosesseja;

81. tuomitsee kaikki yritykset korvata historiallisia muistomerkkejä ja/tai esineitä, kuten aidon kulttuuriperinnön tuhoaminen ja yritykset kirjoittaa historiaa uudelleen; korostaa, että tällaiset tapaukset herättävät vakavaa huolta muun muassa vuoden 2017 ystävyydestä, hyvästä naapuruudesta ja yhteistyöstä tehdyn sopimuksen puuttuvan täytäntöönpanon osalta;

o

o o

82. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle/ unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Pohjois-Makedonian tasavallan presidentille, hallitukselle ja parlamentille.

Torstai 19. toukokuuta 2022

P9_TA(2022)0214

Albaniaa koskeva vuoden 2021 kertomus**Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 Albaniaa koskevasta komission vuoden 2021 kertomuksesta (2021/2244(INI))**

(2022/C 479/04)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon Albanian 24. huhtikuuta 2009 jättämän Euroopan unionin jäsenyyttä koskevan hakemuksen,
- ottaa huomioon liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta 15. syyskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529 ⁽²⁾,
- ottaa huomioon 19. ja 20. kesäkuuta 2003 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät ja Länsi-Balkania koskevan Thessalonikin toimintasuunnitelman,
- ottaa huomioon 26.–27. kesäkuuta 2014 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät, joihin sisältyi päätös EU:n ehdokasvaltion aseman myöntämisestä Albanialle,
- ottaa huomioon 28. kesäkuuta 2018 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 17.–18. lokakuuta 2019 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista 18. kesäkuuta 2019, 25. maaliskuuta 2020 ja 14. joulukuuta 2021 annetut neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 5. helmikuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Liittymisprosessin tehostaminen – Uskottavat jäsenyysnäykymät Länsi-Balkanin maille” (COM(2020)0057),
- ottaa huomioon 29. huhtikuuta 2020 annetun komission tiedonannon Länsi-Balkanin tukemisesta covid-19:n torjunnassa ja pandemian jälkeisessä elpymisessä (COM(2020)0315),
- ottaa huomioon 24. heinäkuuta 2020 annetun komission tiedonannon ampuma-aseiden laittoman kaupan torjuntaa koskevasta EU:n toimintasuunnitelmasta vuosiksi 2020–2025 (COM(2020)0608),
- ottaa huomioon 6. lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelmasta (COM(2020)0641),
- ottaa huomioon 14. huhtikuuta 2021 annetun komission tiedonannon järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevasta EU:n strategiasta vuosiksi 2021–2025 (COM(2021)0170),
- ottaa huomioon 19. lokakuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2021 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2021)0644) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Albania 2021 Report” (SWD(2021)0289),
- ottaa huomioon rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista ja terrorismin rahoitusta koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen,

⁽¹⁾ EUVL L 107, 28.4.2009, s. 166.

⁽²⁾ EUVL L 330, 20.9.2021, s. 1.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- ottaa huomioon marraskuussa 2021 julkaistun Euroopan neuvoston raportin ”Beyond Definitions: a call for action against hate speech in Albania – a comprehensive study”,
- ottaa huomioon 26. heinäkuuta 2021 annetun Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODHIR) loppuraportin vaalitarkkailuvaltuuskunnasta Albanian tasavallassa 25. huhtikuuta 2021 järjestetyissä parlamenttivaaleissa,
- ottaa huomioon 14. joulukuuta 2021 annetun Venetsian komission lausunnon tuomarien ja syyttäjien uudelleenarvioinnista vastaavien siirtymäkauden elinten toimikauden pidentämisestä,
- ottaa huomioon 11. joulukuuta 2020 annetun Venetsian komission ja Etyj/ODIHR:n yhteisen lausunnon Albanian perustuslakiin 30. heinäkuuta 2020 tehdyistä muutoksista ja vaalilakiin 5. lokakuuta 2020 tehdystä muutoksesta,
- ottaa huomioon Venetsian komission kaikki muut lausunnot Albaniasta,
- ottaa huomioon 10. marraskuuta 2020 Sofiassa pidetyn huippukokouksen sekä yhteisistä alueellisista markkinoista annetun julkilausuman ja Länsi-Balkanin vihreästä toimintaohjelmasta annetun julkilausuman,
- ottaa huomioon 17. toukokuuta 2018 Sofiassa pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin maiden huippukokouksen julkilausuman ja Sofian prioriteettiagendan,
- ottaa huomioon 6. toukokuuta 2020 Zagrebissa pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksen ja sen julkilausuman,
- ottaa huomioon 6. lokakuuta 2021 Brdo pri Kranjussa pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksen ja sen julistuksen,
- ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2021 pidetyn Berliinin prosessin kahdeksannen huippukokouksen,
- ottaa huomioon 1.–3. joulukuuta 2021 Brdo pri Kranjussa pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin oikeus- ja sisäasioiden ministerifoorumin ja sen yhteisen lehdistötiedotteen,
- ottaa huomioon kahdeksannen Länsi-Balkanin kansalaisyhteiskuntafoorumin 1. lokakuuta 2021 päivätyn loppujulistuksen,
- ottaa huomioon 10. tammikuuta 2022 annetun tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 1/2022 ”EU:n tuki oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi Länsi-Balkanilla: perustavanlaatuiset ongelmat istuvat edistämispyrkimyksistä huolimatta sitkeässä”,
- ottaa huomioon 24. lokakuuta 2019 antamansa päätöslauselman liittymisneuvottelujen aloittamisesta Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa ⁽³⁾,
- ottaa huomioon neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle 19. kesäkuuta 2020 antamansa suosituksen Länsi-Balkanista vuoden 2020 huippukokouksen jälkeen ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon 25. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman tiedotusvälineiden vapauden vahvistamisesta: toimittajien suojele Euroopassa, vihapuhe, disinformaatio ja alustojen rooli ⁽⁵⁾,
- ottaa huomioon 15. joulukuuta 2021 antamansa päätöslauselman yhteistyöstä järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi Länsi-Balkanilla ⁽⁶⁾,
- ottaa huomioon 9. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman ulkomaisesta sekaantumisesta kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvästä disinformaatiosta ⁽⁷⁾,

⁽³⁾ EUVL C 202, 28.5.2021, s. 86.

⁽⁴⁾ EUVL C 362, 8.9.2021, s. 129.

⁽⁵⁾ EUVL C 425, 20.10.2021, s. 28.

⁽⁶⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0506.

⁽⁷⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0064.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Albaniasta,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
  - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0131/2022),
- A. katsoo, että laajentuminen on yksi EU:n tehokkaimmista ulkopoliittisista välineistä, sillä se auttaa ulottamaan laajemmalle ihmisarvon kunnioittamista, vapautta, demokratiaa, oikeusvaltiota, rauhanrakentamista ja ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevia unionin perusarvoja;
- B. ottaa huomioon, että yhdentymisen EU:hun edustaa Albanian kansalaisten pyrkimyksiä kohti demokratiaa ja vaurautta ja toimii sellaisten uudistusten voimakkaana vauhdittajana, joilla parannettaisiin valtion suorituskykyä ja elämän laatua;
- C. ottaa huomioon, että Albanian mahdollisuus tulla unionin jäseneksi ansioidensa perusteella on unionin omien poliittisten, turvallisuuden liittyvien ja taloudellisten etujen mukaista;
- D. ottaa huomioon, että Albania on ollut ehdokasvaltio vuodesta 2014 lähtien ja että komissio on tässä yhteydessä suositellut liittymisneuvottelujen aloittamista vuodesta 2018 lähtien ja esittänyt lopulta neuvottelupuitteita koskevan luonnoksen Albanialle 1. heinäkuuta 2020;
- E. katsoo, että EU:n on tarjottava EU-jäsenyyttä hakeville maille selkeä ja luotettava etenemispolku; katsoo, että maassa tarvittavien uudistusten laadun olisi määritettävä liittymisaikataulu; ottaa huomioon, että Albania on lisännyt toimiaan ja tuottanut konkreettisia ja kestäviä tuloksia keskeisillä aloilla, jotka neuvosto on katsonut tarpeellisiksi neuvottelukehityksen hyväksymiseksi ennen ensimmäistä hallitustenvälistä konferenssia;
- F. katsoo, että Albanian on jatkettava demokratiaa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksia vahvistavia toimia, mukaan lukien vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden suojeleminen, sekä korruption torjuntaa keskeisinä vertailuarvoina arvioitaessa edistymistä kohti EU-jäsenyyttä;
- G. ottaa huomioon, että EU on edelleen täysin sitoutunut tukemaan Albanian EU:hun yhdentymistä koskevaa strategista valintaa hyvien naapuruussuhteiden pohjalta ja on edelleen Albanian ylivoimaisesti suurin kauppa- ja investointikumppani ja sen suurin rahoitustuen antaja; toteaa, että maa on vuodesta 2007 lähtien saanut 1,24 miljardia euroa liittymistä valmistelevaa EU:n rahoitusta liittymistä valmistelevasta tukivälineestä (IPA I) ja IPA II -välineestä;
- H. ottaa huomioon, että EU on osoittanut olevansa sitoutunut Länsi-Balkanin maiden jäsenyyssnäkyymiin ja asettanut käyttöön 3,3 miljardia euroa covid-19-pandemian aiheuttaman välittömän terveyskriisin ratkaisemista ja taloudellisten ja sosiaalisten seurausten lieventämistä varten;
- I. ottaa huomioon, että suoran ja välillisen ulkomaisen sekaantumisen ja disinformaation avulla pyritään kylvämään eripuraa, lisäämään väkivaltaa ja etnisten ryhmien välisiä jännitteitä ja horjuttamaan koko alueen vakautta;
- J. ottaa huomioon, että Albania on edelleen tärkeä geopoliittinen liittolainen ja luotettava ulkopoliittikan kumppani, että se on yhdenmukaistanut täysin politiikkansa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kanssa ja että se pyrkii edistämään alueellista yhteistyötä ja hyviä naapuruussuhteita;
- K. ottaa huomioon, että Albania liittyi EU:n pyrkimyksiin tukea Ukrainaa määräämällä Venäjälle pakotteita, äänestämällä samoin kuin EU:n jäsenvaltiot YK:n yleiskokouksessa ja toimimalla YK:n turvallisuusneuvoston jäsenenä;
- L. ottaa huomioon, että Albania on toteuttanut jatkuvasti toimia täyttääkseen kaikki ehdot ensimmäisen hallitusten välisen konferenssin suunnittelemiseksi, kuten on jo vahvistettu Euroopan parlamentin mietinnössä Albaniaa koskevista komission vuosien 2019 ja 2020 kertomuksista, ja että se etenee liittymisprosessissaan;
- M. ottaa huomioon, että Albanian kansalaiset ovat voineet matkustaa ilman viisumia Schengen-alueelle joulukuusta 2010 lähtien ja ovat voineet osallistua opiskelija-, tiede- ja nuorisovaihtoon Erasmus+-ohjelman puitteissa vuodesta 2015 lähtien;

Torstai 19. toukokuuta 2022

1. toistaa selkeän tukensa Albanian demokraattiselle muutokselle, jota vahvistaa sen strateginen linjaus ja horjumaton sitoutuminen Euroopan yhdentymiseen, mukaan lukien hyvät naapurisuhteet ja osallistava alueellinen yhteistyö; vahvistaa jälleen Albanian ja koko Länsi-Balkanin alueen eurooppalaiset tulevaisuudennäkymät;
2. pitää valitettavana, että pitkään viivästyneitä liittymisneuvotteluja Albanian ja Pohjois-Makedonian kanssa ei ole vielä aloitettu; korostaa täyttä solidaarisuuttaan ja myötätuntoaan näiden maiden kansalaisille ja katsoo, että tämä epäonnistuminen, joka horjuttaa kansalaisten asenteita EU:ta kohtaan ja muodostaa vakavan vaaran koko EU:n laajentumispolitiikalle, vahingoittaa EU:n mainetta luotettavana kumppanina ja vakavasti otettavana geopoliittisena toimijana;
3. kehottaa neuvostoa säilyttämään Euroopan yhdentymisen uskottavuuden aloittamalla pikaisesti liittymisneuvottelut Albanian ja Pohjois-Makedonian kanssa, kuten komissio on toistuvasti suosittanut, koska molemmat maat ovat täyttäneet Eurooppa-neuvoston asettamat edellytykset ja saavat yhä aikaan kestäviä tuloksia kaikilla keskeisillä aloilla; kehottaa jäsenvaltioita osoittamaan täyttä poliittista sitoutumista laajentumiseen ja antamaan uskottavan sysäyksen uudistuspyrkimyksille muissa laajentumismaissa aloittamalla liittymisneuvottelut Albanian ja Pohjois-Makedonian kanssa;
4. toteaa, että tarkistetun laajentumismenetelmän mukaisilla liittymisneuvotteluilla on muutosvoimainen luonne ja että niitä käydään laajemmassa geostrategisessä kontekstissa, johon on luettava myös vihamieliset toimet, joilla pyritään horjuttamaan Länsi-Balkanin syvempää EU:hun yhdentymistä ja Länsi-Balkanin maiden vakautta;
5. palauttaa mieliin, että Albanian lopullinen liittyminen EU:hun riippuu pysyvistä, perusteellisista ja peruuttamattomista uudistuksista kaikilla keskeisillä aloilla, alkaen oikeusvaltioperiaatteesta ja demokraattisten instituutioiden toiminnasta; korostaa, että sen ansioihin perustuvan EU:hun liittymisen tahdin olisi määrädyttävä kaikkien instituutioiden moitteettomassa toiminnassa saavutetun edistyksen mukaan ja perustuttava oikeusvaltioperiaatteen, hyvään hallintoon ja perusoikeuksien kunnioittamiseen; kehottaa Albaniaa jatkamaan ja tehostamaan toimia, joilla parannetaan oikeuslaitoksen toimintaa, vahvistetaan demokratiaa, oikeusvaltiota ja taloutta, lisätään kansalaisyhteiskunnan vaikutusmahdollisuuksia, torjutaan korruptiota ja järjestäytyneitä rikollisuutta, varmistetaan tiedotusvälineiden vapaus ja taataan vähemmistöjen, myös hlbtqi+-yhteisön oikeuksien suojeleminen; palauttaa mieliin, että ehdokasmaat muuttuvat perinpohjaisesti täyttääkseen jäsenyyksikriteerit liittymisneuvottelujen aikana ja että liittymisneuvottelut kestävät niin kauan kuin on tarpeen tarvittavien uudistusten toteuttamiseksi;

Demokraattiset instituutiot, tiedotusvälineet ja kansalaisyhteiskunta

6. vahvistaa, että Albanian poliittiset voimat ovat yhdessä vastuussa rakentavan poliittisen vuoropuhelun ja yhteistyön vahvistamisesta ja maan demokraattisten instituutioiden tehokkaan toiminnan mahdollistamisesta jatkamalla hallinnon parantamista, lisäämällä avoimuutta ja vaalimalla moniarvoisuutta sekä antamalla kansalaisyhteiskunnalle aktiivisen mahdollisuuden osallistua; ilmaisee vakavan huolensa polarisoituneesta poliittisesta ilmapiiristä ja puolueiden välisen kestävän yhteistyön puutteesta, jotka edelleen haittaavat demokraattista prosessia; muistuttaa, että on tärkeää rakentaa kaikkien poliittisten toimijoiden välille tarvittava yhteisymmärrys Albanian demokraattisen parlamentaarisen kulttuurin, rakentavan parlamentaarisen perinteen, luottamuksen ja todellisen puolueiden välisen vuoropuhelun vahvistamiseksi; kannustaa käyttämään tässä yhteydessä Jean Monnet -vuoropuhelua;
7. panee tyytyväisenä merkille kaikki toimet, joilla vähennettiin polarisaatiota ennen vuoden 2021 parlamenttivaaleja, joissa oppositio puolueet palasivat poliittiseen prosessiin parlamentissa; pitää valitettavana kiistelyjä perustuslain ja vaalilain muutoksia, joita valtaapitävä enemmistö teki ennen parlamenttivaaleja; kehottaa Albanian poliittisia puolueita osoittamaan poliittista kypsyyttä yleistä etua koskevien asioiden käsittelyssä ja edistämään kilpailullista demokratiaa ja lahjomattomuutta puolueiden sisällä moniarvoisuuden ja demokraattisen muutoksen lähtökohtana;
8. muistuttaa, että jäljellä olevat vaalijärjestelmän puutteet on korjattava Etyjin/ODIHR:n ja Venetsian komission suositusten mukaisesti hyvissä ajoin ennen seuraavia parlamenttivaaleja parantamalla edelleen mahdollisuuksia osallistua vaaleihin ja vaalien luotettavuutta ja estämällä äänten ostaminen ja hallinnollisten resurssien väärinkäyttö muun muassa digitalisaation, avoimuuden, tietosuojan, tiedotusvälineiden tasapuolisen saatavuuden sekä poliittisten puolueiden rahoitusta ja toimintaa koskevan tarkistetun lainsäädännön ja sääntöjen avulla; panee merkille, että näistä puutteista ja

Torstai 19. toukokuuta 2022

ongelmista huolimatta vuoden 2021 parlamenttivaalien järjestelyt hoidettiin yleisesti ottaen hyvin ja ne perustuivat kilpailuun; pitää valitettavana, että korkean tason ääntenostamistapauksissa ei ole annettu lopullisia tuomioita; ehdottaa EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan lähettämistä Albaniaan ennen seuraavia parlamenttivaaleja;

9. pitää huolestuttavana jatkuvaa provosoivaa kielenkäyttöä, johon myös korkean tason poliitikot, virkamiehet ja muut julkisuuden hahmot syyllistyvät ja joka edistää pelottelukulttuuria ja yllyttää loanheittokampanjoihin, väkivaltaan ja mellakointiin; kehottaa poliittisia toimijoita näyttämään esimerkkiä yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistämässä ja kehottaa varmistamaan toimittajia vastaan hyökkäävien henkilöiden lopulliset tuomiot;

10. korostaa tarvetta tehostaa Albanian parlamentin (Kuvendi) osallistumista EU:hun yhdentymisprosessiin ja edistää edelleen sen lainsäädäntö-, valvonta- ja budjettivalmiuksia; kehottaa Kuvendia edistämään vaali- ja alueuudistuksia ja pitää myönteisenä asiaankuuluvien parlamentin valiokuntien perustamista;

11. kehottaa hallitusta nopeuttamaan tulevien liittymisneuvottelujen hallinnollisia valmisteluja ja hyödyntämään parhaalla tavalla EU:n jäsenvaltioiden tältä osin tarjoamaa apua ja taitotietoa; korostaa johdonmukaisten ja tehokkaiden hallintorakenteiden tärkeyttä, jotta voidaan tehokkaasti koordinoida EU:hun liittymiseen liittyviä asioita ottamalla mukaan kansalaisyhteiskunta ja asiaankuuluvat sidosryhmät ja varmistamalla avoimuus suureen yleisöön nähden;

12. painottaa, että on tarpeen parantaa hallinnon sisäisten EU:hun liittyvien uudistusten koordinoitua, arviointia ja seuranta, jotta voidaan edistää julkishallinnon hajauttamista, maanlaajuista nykyaikaistamista ja epäpolitisointia ja jotta voidaan luoda edellytykset tulevan väestönlaskennan toteuttamiselle luottamuksellisuutta ja avoimuutta koskevien kansainvälisten normien mukaisesti, jotta kaikki kansalliset vähemmistöt voidaan laskea tarkasti ilman pelkoa pelottelusta; toteaa jälleen, että alueellista hallintouudistusta on tarpeen vahvistaa entisestään osana laajempaa hajauttamisohjelmaa, jotta voidaan taata paikallinen verotuksellinen riippumattomuus ja antaa kunnille mahdollisuus tarjota laadukkaita julkisia palveluja;

13. muistuttaa, että kansalliset ja paikalliset viranomaiset ovat vastuussa avoimuuden, vastuuvetollisuuden ja osallistavuuden edistämisestä ja että niiden on järjestettävä ennakoivia, merkityksellisiä ja säännöllisiä julkisia sidosryhmien kuulemisia ja vahvistettava Albanian kansalaisyhteiskuntaneuvoston kykyä tuoda kansalaisyhteiskunnan järjestöjen painopisteet julki; kehottaa vakiinnuttamaan asianmukaiset julkiset kuulemismenettelyt ja vuoropuhelun yleisön kanssa, mukaan lukien nuoret ja vähemmistöt, muun muassa ympäristökysymyksistä sekä jälleenrakennus- ja kaupungistumishankkeista; korostaa tarvetta vahvistaa osallistavaa demokratiaa muun muassa hyväksymällä tasapainoinen kansanäänestyslaki; kehottaa viranomaisia varmistamaan riippumattomien elinten ja virastojen riittävän rahoituksen ja tehokkaan ja puolueettoman toiminnan sekä niiden päätösten ja suositusten johdonmukaisen täytäntöönpanon;

14. toistaa, että on tarpeen vahvistaa vastuuvetollisuuden kulttuuria, puolueetonta julkisen tiedon saantia ja julkisten instituutioiden valvontaa erityisesti suotuisalla verotus- ja turvallisuusympäristöllä sekä yhteistyöllä tiedotusvälineiden ja kansalaisyhteiskunnan kanssa; kehottaa lisäämään konkreettista edistystä valtiosta riippumattoman alan ja media-alan, myös verkkomedian oikeudellisen ja taloudellisen kestävyuden parantamisessa sekä itsesääntelyssä;

15. panee merkille, että sananvapautta, tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja moniarvoisuutta on kiireellisesti parannettava, ja on huolissaan siitä, että tällä alalla ei ole edistytty, sillä Albania on pudonnut kahdeksan sijaa Toimittajat ilman rajoja -järjestön maailman lehdistönvapausindeksissä vuodesta 2018;

16. pyytää viranomaisia toteuttamaan nollatoleranssipolitiikkaa ja ryhtymään päättäväisiin toimiin riippumattomien tiedotusvälineiden ja toimittajien syrjimisen ja pelottelun ja toimittajiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi toteuttamalla toimia strategisia häirintäkanteita, joilla torjutaan yleisön osallistumista, mustamaalauskampanjoita ja epäsuoraa poliittista ja taloudellista painostusta vastaan, jotka tukahduttavat vakavasti tiedotusvälineiden vapautta, yllyttävät itsensuuriin ja

Torstai 19. toukokuuta 2022

heikentävät vakavasti pyrkimyksiä paljastaa rikoksia ja korruptiota ja raportoida asioista riippumattomasti; kehottaa poliittisia vaikuttajia lopettamaan sanalliset hyökkäykset, mustamaalauskampanjat ja pelottelutoimet, kuten toimittajiin kohdistetut kunnianloukkaukset, joilla pyritään heikentämään journalismin ja tiedotusvälineiden riippumattomuuden merkitystä tai horjuttamaan sitä;

17. kehottaa jälleen parantamaan toimittajien työoloja vahvistamalla albanialaisten toimittajien työoikeuksien ja sosiaalisten oikeuksien suojelua ja hyväksymään säännöksiä, joilla lisätään tiedotusvälineiden omistusta, rahoituslähteitä ja julkista mainontaa koskevaa avoimuutta ja niiden julkistamista;

18. muistuttaa, että Kuvendin tekemien medialakien mahdollisten tarkistusten olisi oltava Venetsian komission suositusten mukaisia ja ne olisi toteutettava avoimella ja osallistavalla tavalla ja mediajärjestöjä kuullen, jotta parannetaan tiedotusvälineiden vapautta ja itsesääntelyä sekä vähennetään niiden keskittymistä, väärinkäyttöä, ulkopuolista häirintää ja itsesensuuria; toistaa vakavan huolensa aiemmin ehdotetusta kunnianloukkauksen vastaisesta paketista ja pitää myönteisenä, että Kuvendi on käynnistänyt prosessin, jolla tarkistetaan kunnianloukkausten torjuntaa koskevaan kehukseen liittyviä nykyisiä lakeja;

19. muistuttaa tarpeesta lisätä tutkivaa journalismia, faktantarkistusta ja medialukutaitoa keinoina torjua vihapuhetta, disinformaatiota ja valeutisia; kannustaa tukemaan tiedotusvälineiden itsesääntelymekanismia ja korostaa tarvetta varmistaa audiovisuaalista mediaa valvovan viranomaisen sääntelytoiminnan puolueettomuus; kehottaa uudistamaan julkisen yleisradioyhtiön toimituksellista ja taloudellista riippumattomuutta, puolueettomuutta ja ammattimaisuutta;

20. korostaa, että äskettäin perustetun audiovisuaalista mediaa valvovan viranomaisen olisi toimittava avoimemmin ja hajautettava toimintaansa, eikä se saa millään tavalla estää toimittajien tasapuolista tiedonsaantia hallituksen lähteistä; kehottaa hallitusta parantamaan pääsyä työtään koskevaan raportointiin ja valvontaan virallisten ja muodollisten kanavien, kuten lehdistökokousten ja haastattelujen kautta;

21. kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa ja komissiota parantamaan koordinoitua ja puuttumaan disinformaatioon ja hybridiuhkiin, joilla pyritään heikentämään EU-jäsenyyssäkymiä, korostamalla strategisemmin EU:n merkitystä Länsi-Balkanin ihmisille;

Perusoikeudet

22. kehottaa asianomaisia elimiä estämään järjestelmällisesti ja ennakoivasti kaikenlaisen vihapuheen, viharikokset, sanalliset ja fyysiset hyökkäykset ja pelottelun, myös toimittajia, ihmisoikeuksien puolustajia sekä haavoittuvassa asemassa oleviin ja vähemmistöryhmiin, kuten hlbt+-yhteisöön tai romaneihin, kuuluvia henkilöitä vastaan verkossa ja sen ulkopuolella ja nostamaan niistä syytteitä, jotta varmistetaan heidän turvallisuutensa; kannustaa syrjinnältä suojelusta vastaavan valtuutetun toimistoa torjumaan ennakoivammin erityisesti hlbt+-henkilöihin kohdistuvaa syrjivää vihapuhetta ja kehittämään asiaa koskevan eritellyn tiedon keruuta; kannustaa hallitusta harkitsemaan vihapuheen määrittämistä rikoslaissa;

23. panee tyytyväisenä merkille edistyksen yhtäläisten mahdollisuuksien turvaamisessa ja kehottaa parantamaan edelleen sukupuolten välisen tasa-arvon, omistusoikeuksien, tietosuojan, vammaisten henkilöiden oikeuksien ja vähemmistöjen oikeuksien toteutumista opetuksen, kielen, itsemäärittelyn ja kulttuuriperinnön suojelun alalla; kehottaa viranomaisia varmistamaan hlbt+- ja romanivähemmistöjen yhdenvertaisen kohtelun ja puuttumaan näiden ryhmien moniperusteiseen syrjintään järjestelmällisen ja tehokkaan institutionaalisen lähestymistavan avulla; suhtautuu myönteisesti vähemmistöjen opetusta koskevien sääntöjen hyväksymiseen ja kehottaa hallitusta hyväksymään pikaisesti kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaan vuoden 2017 puitelakiin liittyvän jäljellä olevan täytäntöönpanolainsäädännön, myös itsemäärittelyn ja vähemmistökielten käytön osalta; kehottaa viranomaisia varmistamaan syrjimättömän pääsyn koulutukseen ja kehottaa Albaniaa varmistamaan, että kaikkien etnisten ja kansallisten vähemmistöjen omistusoikeuksia ja kulttuuriperintöä suojellaan tehokkaasti ja että vähemmistöryhmillä on yhtäläiset mahdollisuudet ja riittävä edustus poliittisessa ja kulttuurielämässä, julkisissa tiedotusvälineissä, hallinnossa ja oikeuslaitoksessa;

Torstai 19. toukokuuta 2022

24. kehottaa toteuttamaan lisätoimia sen varmistamiseksi, että kaikki vammaiset henkilöt, joihin covid-19-pandemia vaikutti eniten, voivat hyödyntää täysimittaisesti kaikkia ihmisoikeuksia ja perusvapauksia; pitää valitettavana, että huhtikuussa 2021 järjestettyjen vaalien aikana vammaisilla henkilöillä oli vaikeuksia äänestämässä; kehottaa toteuttamaan lisätoimia vammaisiin henkilöihin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi, yleisen esteettömyyden parantamiseksi (mukaan lukien palvelut ja tiedotus) ja työllisyyden edistämiseksi; huomauttaa, että vammaisten ja erityisesti kuulovammaisten lasten koulutuksen laatu herättää edelleen huolta; toteaa, että Albania ei ole ratifioinut vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen valinnaista pöytäkirjaa;

25. katsoo, että hiv-tartuntamäärät, jotka ovat raporttien mukaan kaksinkertaistuneet viime vuodesta, ovat erittäin huolestuttavia; palauttaa mieliin, että hivin kantajia koskevan kansallisen strategian voimassaolo päättyi vuonna 2020; kehottaa hallitusta toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta voidaan puuttua hiv-tartuntojen kasvavaan määrään ja varmistaa heikoimmassa asemassa olevien pääsy terveydenhuoltoon;

26. suhtautuu myönteisesti uuden hlbt+henkilöitä koskevan kansallisen toimintasuunnitelman 2021–2027 hyväksymiseen ja kannustaa panemaan sen kaikilta osin täytäntöön ja noudattamaan asianmukaista budjetointia toimintasuunnitelmaa valvovan koordinointi- ja valvontaelimen kautta; palauttaa mieliin tarpeen poistaa vallitseva syrjintä, hyökkäykset ja vihapuhe ja varmistaa hlbt+-henkilöiden yhtäläiset oikeudet erityisesti terveydenhuollon, koulutuksen, oikeussuojan, työllisyyden ja asumisen saatavuuden osalta;

27. kehottaa Albaniaa panemaan täysimääräisesti täytäntöön Venetsian komission suositukset edistämällä kattavaa maauudistusta vahvistamalla avoimesti kiinteistöjen rekisteröintiä ja korvauksia;

28. ilmaisee vakavan huolensa laajamittaisista henkilötietojen vuototapauksista; kehottaa Albanian viranomaisia tehostamaan datan väärinkäytön estämistä, varmistamaan sitä koskevan vastuuvollisuuden ja nopeuttamaan mukauttamista EU:n henkilötietosäätöihin;

29. panee merkille Istanbulin yleissopimuksen täytäntöönpanossa saavutetun edistyksen; kehottaa viranomaisia tehostamaan sukupuolistuneen väkivallan ja naismurhien ennaltaehkäisyä ja niihin vastaamista, tehostamaan taloudellista, yhteiskuntaan sopeutumiseen tarkoitettua ja oikeudellista tukea eloonjääneille ja lisäämään rahoitusta asiaankuuluville naisten kansalaisjärjestöille; korostaa tarvetta edistää syytöksiä häirintää, perheväkivaltaa ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevissa tapauksissa, myös lisäämällä asianmukaisesti koulutettujen ja sukupuolisensitiivisten lainvalvontaviranomaisten ja tuomarien määrää; kehottaa viranomaisia ryhtymään toimiin kaiken seksuaalisen hyväksikäytön torjumiseksi, erityisesti lasten ja etenkin erittäin haavoittuvassa asemassa olevien pakolais- ja maahanmuuttajalasten sekä vammaisten lasten kohdalla, koska suurin osa kaikista seksuaalista hyväksikäyttötapauksista Albaniassa kohdistuu tyttöihin; kehottaa viranomaisia myös vahvistamaan lapsityövoiman ja muiden hyväksikäytön muotojen seuranta- ja torjuntajärjestelmää; toteaa, että on parannettava edelleen naisten edustusta julkisissa viroissa;

30. muistuttaa tarpeesta varmistaa tosiasiallisesti oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ilman mielivaltaisia tai syrjiviä toimia ja huomauttaa, että on tärkeää puuttua poliisin väitettyihin väärinkäyttöihin ja tutkia kohtuutonta voimankäyttöä sekä nostaa sen johdosta syytteitä; ilmaisee tukeaan korkea-arvoisten poliisivirkamiesten riippumattomille taustaselvityksille ja ehdottaa, että Albania harkitsee poliisiviranomaisten lahjomattomuutta koskevia säännöllisiä tarkastuksia; kehottaa edistämään vankeinhoitouudistusta, jotta parannetaan edelleen vankilaoja ja vankien kohtelua kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen eurooppalaisen komitean suositusten mukaisesti; palauttaa mieliin, että on puututtava kommunismin ajan rikoksiin, tutkittava tahdonvastaisia katoamisia, asetettava vastuussa olevat henkilöt syytteeseen ja maksettava korvauksia eloonjääneille ja heidän perheilleen;

31. panee tyytyväisenä merkille Albanian kauan jatkuneen ja todennetun sitoutumisen pakolaisten vastaanottamiseen; muistuttaa viranomaisten velvollisuudesta varmistaa asianmukainen turvapaikkahakemusten käsittely ja ottaa huomioon pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja muuttajien tarpeet; kehottaa EU:ta lisäämään tukeaan humanitaariselle avustustyölle ja muuttoliikkeen hallinnalle alueella; panee tyytyväisenä merkille Albanian päätöksen ottaa väliaikaisesti vastaan Afganistanin ja Ukrainan kansalaisia, jotka hakevat turvapaikkaa lähdettyään kotimaastaan;

Torstai 19. toukokuuta 2022

Oikeusvaltioperiaate

32. korostaa, että oikeusvaltioperiaate ja oikeuslaitoksen uudistukset ovat sellaisen demokraattisen muutoksen tukiranka, jolla varmistetaan oikeusvarmuus, avoimuus, oikeussuojan saatavuus ja syrjimättömyys; kehottaa komissiota panemaan täytäntöön Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 01/2022 suositukset varmistamalla, että EU:n rahoituksella edistetään oikeusvaltioperiaatetta Länsi-Balkanilla, myös Albaniassa;

33. korostaa, että Albanian viranomaisilla on velvollisuus jatkaa korruption ja rikollisen toiminnan kitkemistä kaikilta julkisen elämän aloilta, myös julkisista hankintamenettelyistä ja poliittisten puolueiden rahoituksesta; toteaa, että Albania on pudonnut vuoden 2016 jälkeen 27 sijaa Transparency Internationalin vuoden 2021 korruptioindeksissä; on huolissaan julkisten hankintojen ja ulkomaanavun käytön valvonnan ja vastuuvollisuuden heikkenemisestä pandemian aikana ja kehottaa korjaamaan puutteet nopeasti;

34. on tyytyväinen jatkuvaan edistykseen kattavan oikeusuudistuksen toteuttamisessa, jossa tärkeässä asemassa on ollut vahvistunut lainsäädäntökehys ja ennennäkemätön taustaselvitysprosessi, jotka ovat tuottaneet edelleen konkreettisia tuloksia; pitää myönteisenä puoluerajat ylittävää tukea, joka mahdollisti Kuvendin päätöksen jatkaa taustaselvityselinten toimeksiantoa 31. joulukuuta 2024 saakka, ja kehottaa kaikkia osapuolia nopeuttamaan taustaselvitysprosessin loppuun saattamista; korostaa, että on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla poistetaan taustaselvitysten tekemisen sivuvaikutukset, kuten pitkät menettelyt, alhainen selvitysaste ja tapausten merkittävä ruuhkautuminen; pitää myönteisenä perustuslakituomioistuimen ja korkeimman oikeuden toimintakyvyn palauttamista, jonka pitäisi parantaa kansalaisten oikeussuojan saatavuutta ja nopeuttaa oikeusmenettelyjä;

35. muistuttaa, että on erittäin tärkeää yhä parantaa ja lujittaa oikeusjärjestelmän valmiuksia, jotta voidaan saada aikaan peruuttamatonta kehitystä kohti vastuullisia, riippumattomia ja toimivia oikeusinstituutioita ja hallintoelimiä; korostaa tarvetta varmistaa riittävät taloudelliset ja tekniset resurssit ja henkilöresurssit sekä oikeus- ja lainvalvontaelinten taloudellinen ja toiminnallinen riippumattomuus; pitää myönteisenä, että oikeuslaitoksen ammattimaisuuden, puolueettomuuden ja vastuuvollisuuden parantamisessa on edistytty ja että näin pyritään varmistamaan oikeuslaitoksen riippumattomuus epäasianmukaisesta vaikuttamisesta ja ratkaisemaan tapausten kasvava ruuhkautuminen; palauttaa mieliin velvollisuuden taata oikeudellisten itsehallintoelinten tehokas toiminta;

36. panee tyytyväisenä merkille korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntayksikön työn, mukaan lukien siihen kuuluvien tuomioistuinten työn korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumisessa; toteaa, että tarvitaan lisätoimia korruption liittyvistä rikoksista saatujen rikollisten varojen takavarikoinnin ja menetetyksi tuomitsemisen lisäämiseksi entisestään ja tähän liittyvien parempien tulosten saavuttamiseksi korkean tason tapauksissa; pitää valitettavana, että korkean tason virkamiehiä koskeissa tapauksissa määrätään edelleen vain vähän tuomioita, mikä edistää rankaisemattomuuden kulttuuria;

37. panee tyytyväisenä merkille, että on annettu kymmenen lakia, joiden tarkoituksena on entisestään vahvistaa oikeusjärjestelmän tehokkuutta, ja korostaa lisätoimenpiteiden, kuten tuomioistuinverkoston toteuttamisen, uuden integroidun oikeusasiodien hallintajärjestelmän ja tehostetun oikeudellisen koulutusjärjestelmän, merkitystä; korostaa, että uuden tuomioistuinverkoston mukaisessa tuomioistuinjärjestelmän uudistuksessa olisi otettava huomioon sidosryhmien mielipiteet ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien sosioekonomiset olosuhteet ja parannettava oikeussuojan saatavuutta ja asianmukaista oikeusprosessia;

38. korostaa, että on tärkeää toteuttaa päättäväisiä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisia toimia ja varmistaa johdonmukaiset tulokset ennakoivissa tutkimuksissa, syytetoimissa ja lopullisissa tuomioissa korkean tason korruptiossa sekä rikoksella saadun omaisuuden menetetyksi tuomitsemisessa; kannustaa korjaamaan nopeasti puutteet rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän toimintasuunnitelman ja Moneyval-komitean suositusten käsittelyssä ja panemaan täysimääräisesti täytäntöön äskettäin muutetun lainsäädännön asiaa koskevien EU:n sääntöjen mukaisesti;

39. palauttaa mieliin, että digitalisaatio tarjoaa merkittävät mahdollisuudet edistää oikeuden toteutumista sekä kitkeä rikollista toimintaa ja eturistiriitoja varallisuudesta ja sidonnaisuuksista tehtävän ilmoituksen ja sen todentamisen avulla; kehottaa hallitusta toteuttamaan toimenpiteitä epävirallisen työn vähentämiseksi mahdollisuuksien mukaan;

Torstai 19. toukokuuta 2022

40. kannustaa Albaniaa olemaan perustamatta järjestelmää, jossa kansalaisuus tarjotaan vastineeksi sijoituksista, sillä se voisi aiheuttaa vakavia turvallisuuteen, rahanpesuun, korruptioon ja veronkiertoon liittyviä riskejä;

41. pitää myönteisenä Yhdysvaltojen uudistettua rakentavaa sitoumusta Länsi-Balkanilla, muun muassa keskittymistä korruption torjuntaan; korostaa tässä yhteydessä Yhdysvaltojen presidentin asetusta seuraamusten määräämisestä henkilöille, jotka myötävaikuttavat Länsi-Balkanin epävakaiseen tilanteeseen, sekä Yhdysvaltojen toimia, jotka koskevat korruptioon syyllistyneitä henkilöjä ja yhteisöjä; kehottaa EU:ta arvioimaan perusteellisesti mahdollista liittymistä tällaisiin toimiin;

42. pitää myönteisinä meneillään olevia toimia, joiden on määrä johtaa systeemiin parannuksiin järjestäytyneen rikollisuuden, mukaan lukien ihmiskaupan, huumausaineiden, ampuma-aseiden ja kulttuuri- ja muiden tarvikkeiden salakuljetuksen sekä kyberrikollisuuden, väkivaltarikosten, ääriliikkeiden ja terrorismin torjunnassa; antaa tunnustusta meneillään olevasta kahdenvälisestä, alueellisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä kansainvälisten rikollisverkostojen purkamisessa muun muassa EU:n oikeus- ja sisäasiainvirastojen, kuten Europolin, Eurojustin ja Frontexin kanssa, yhteistyöstä, joka kattaa tehostetut toimet huumausaineiden ja laittomien aseiden tuotannon ja järjestyneen kaupan sekä ihmissalakuljetuksen torjumiseksi;

43. korostaa, että Albania on ainoa alueen maa, joka on allekirjoittanut yhteistyösopimuksia kaikkien EU:n oikeus- ja sisäasiainvirastojen kanssa ja että ensimmäinen täysimittainen yhteinen operaatio Euroopan raja- ja merivartioston (Frontex) kanssa EU:n ulkopuolella suoritettiin Kreikan ja Albanian välisellä rajalla toukokuussa 2019; antaa tunnustusta siitä, että Albania on sallinut EU:n jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ilmavalvonnan huumausaineiden tuotannon havaitsemiseksi; suosittaa, että Albania saattaa huumausaineiden lähtöaineita koskevan lain ajan tasalle;

44. ilmaisee huolensa ampuma-aseiden suuresta määrästä Albaniassa; korostaa tarvetta parantaa vakiomenettelyjä ja -mekanismeja pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan torjumiseksi sekä tehostaa niiden laittomaan kauppaan liittyvää tutkimusta ja syytteenpanoa;

45. korostaa, että Albanian osallistuminen Euroopan unionin ulkorajojen suojeluun ja rajat ylittävän rikollisuuden ehkäisemiseen on ratkaisevan tärkeää, ja sen on edelleen oltava ensisijaista ja se on toteutettava kunnioittaen kaikilta osin sovellettavissa kansainvälisissä ja alueellisissa laeissa ja periaatteissa vahvistettuja perusoikeuksia;

46. toteaa, että Länsi-Balkanin maat ovat yhä muuttoliikkeen kauttakulkukäytävä ja että pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja muuttajien laajamittainen liikkuminen asettaa haasteen alueelle ja EU:n jäsenvaltioille; panee merkille, että Albaniaan on edelleen tullut yhä enemmän lähinnä laittomia muuttajia, jotka ovat kauttakulumatkalla; kehottaa tehostamaan toimia haavoittuvassa asemassa olevien muuttajien suojelemiseksi, myös ihmissalakuljetuksen ja erityisesti ilman huoltajaa olevien alaikäisten salakuljetuksen torjumiseksi; ottaa huomioon Albanian kansalaisten perusteettomien turvapaikkahakemusten jatkuvan vähenemisen, joka edellyttää edelleen ponnisteluja Albanian viranomaisilta, ja viisumivapauden vertailuarvojen täyttymisen;

Sosiaalis-taloudelliset uudistukset

47. korostaa EU:n rahoituksen merkitystä maanjäristysten ja pandemian jälkeisen kestävän elpymisen kannalta ja tukee meneillään olevia toimia Albanian demokraattisen, vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi; suhtautuu myönteisesti EU:n tukeen jälleenrakentamiselle, mukaan lukien koulujen ja päiväkotien sekä kulttuuriperintökohteiden jälleenrakentaminen Together4Albania-lahjoittajakonferenssin päätösten mukaisesti marraskuussa 2019 tapahtuneen tuhoisan maanjäristyksen jälkeen; korostaa tarvetta lisätä EU:n tukea ja rahoitusta oikeusvaltion liittyville parannuksille sekä kannustaa kestävää vihreää kasvua, biologista monimuotoisuutta, innovointia, kilpailukykyä, omistusoikeuksia ja väestön vähenemisen suunnan kääntämistä;

48. korostaa, että verojärjestelmän yksinkertaistaminen ja nykyaikaistaminen sekä veronkannon parantaminen helpottaisivat julkisten menojen hallintaa ja energian ja elintarvikkeiden hintojen nousuun liittyvää alijäämää;

49. korostaa, että hallinnon, avoimuuden, oikeusvarmuuden, osallisuuden ja työmarkkinaosapuolten välisen vuoropuhelun parantaminen on olennaisen tärkeää ulkomaisten suorien investointien kannustamiseksi ja ammattitaitoisten työntekijöiden pysyttämiseksi maassa; kehottaa ottamaan kansalaisyhteiskunnan ja muut asiaankuuluvat sidosryhmät merkityksellisesti mukaan politiikkatoimia koskevaan keskusteluun;

Torstai 19. toukokuuta 2022

50. korostaa, että on tärkeää lisätä nuorten vaikutusmahdollisuuksia, ja panee tyytyväisenä merkille, että Tirana on nimetty Euroopan nuorisopääkaupungiksi 2022; painottaa Länsi-Balkanin ohjelman merkitystä tilaisuutena edistää Euroopan yhdentymisen arvoja ja hyviä naapurisuhteita eri puolilta Eurooppaa kotoisin olevien nuorten keskuudessa ja samalla edistää kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta;

51. kannustaa Albanian viranomaisia vähentämään köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riskiä parantamalla sosiaali-, koulutus- ja terveydenhuoltopalvelujen saantia erityisesti epäedullisessa asemassa olevien väestöryhmien, kuten romanien ja ”egyptiläisten” yhteisöjen, vähemmistöryhmien, vammaisten henkilöiden ja vähävaraisten, osalta; kehottaa määrittämään vähimmäiselintason keinona vähentää köyhyysriskiä; pitää valitettavana, että vuonna 2021 koulutukseen kohdennettiin vain 2,7 prosenttia Albanian BKT:stä; kehottaa lisäämään investointeja koulutusjärjestelmän nykyaikaistamiseen ja varmistamaan sen laadun ja osallistavuuden;

52. kehottaa Albaniaa lisäämään sukupuolten tasa-arvoon ja naisten oikeuksiin tähtäviä toimia muun muassa asettamalla etusijalle sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen ja yhteistyön lisäämisen kansalaisyhteiskunnan ja erityisesti naisjärjestöjen kanssa; kehottaa Albanian lainsäätäjiä toteuttamaan toimia, joilla varmistetaan naisten riittävä edustus kaikissa päätöksentekotehtävissä, ja puuttumaan edelleen naisten työelämäoikeuksien täytäntöönpanon puutteeseen, sukupuolistereotypioihin, sukupuolten väliseen epätasapainoon ja sukupuolten välisiin palkkaeroihin työvoimassa; suhtautuu tältä osin myönteisesti siihen, että nykyisessä hallituksessa on ensimmäistä kertaa naisenemmistö; viittaa merkittäviin sukupuolieroihin osallistumisessa ja työn laadussa, seksuaalista häirintää työpaikalla koskevien toimien riittämättömyyteen, äitiyslomaan liittyvien säännösten syrjivyyteen sekä lastenhoidon ja esikoulukapasiteetin puutteeseen;

53. tunnustaa IPA III-välineen ja Länsi-Balkania koskevan talous- ja investointisuunnitelman merkityksen uudistusprosessin, kestävien yhteyksien, inhimillisen pääoman, kilpailukyvyyn ja osallistavan kasvun tukemisessa sekä alueellisen ja rajat ylittävän yhteistyön vahvistamisessa; korostaa, että kaikkien investointien on oltava sopusoinnussa Pariisin sopimuksen ja EU:n hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden kanssa;

54. muistuttaa, että IPA III-välineessä asetetaan tiukkoja ehtoja, että rahoitusta on mukautettava tai se on jopa keskeytettävä, jos perusasioiden, erityisesti oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien, mukaan lukien korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, sekä tiedotusvälineiden vapauden alalla tapahtuu merkittävää taantumista tai jos edistyminen keskeytyy pysyvästi; korostaa, että on EU:n omien turvallisuusasetusten mukaista ja EU:n vastuulla taata, että EU:n varoista ei aiheudu haittaa siten, että niillä lisätään korruptiota; kehottaa tässä yhteydessä EU:ta ja Länsi-Balkanin maita tehostamaan rajat ylittävää oikeudellista yhteistyötä ja luomaan puitteet tehokkaalle yhteistyölle Euroopan syyttäjänviraston kanssa erityisesti IPA III -varojen alalla;

55. korostaa, että EU:n rahoituksen näkyvyyttä ja siihen liittyvää tiedottamista on parannettava Albaniassa; muistuttaa tässä yhteydessä EU:n Länsi-Balkanille antamasta merkittävästä tuesta covid-19-pandemian torjumiseksi ja siitä johtuvien taloudellisten seurausten hillitsemiseksi;

Ympäristö, energia ja liikenne

56. vaatii viranomaisia tehostamaan toimenpiteitä, jotka koskevat biologista monimuotoisuutta, veden, ilman ja ilmaston suojelua sekä alueellista jätehuoltoa, muun muassa kattavien ympäristövaikutustenarviointien ja strategisten vaikutustenarviointien, asianmukaisten julkisten kuulemisten, menettelyjen avoimuuden kaikilla ekologisesti herkillä aloilla ja ympäristörikoksiin liittyvän kurinalaisen syytteenpanon avulla;

57. suhtautuu myönteisesti Vjosa-joen nimeämiseen luonnonpuistoksi ⁽⁸⁾ ja kehottaa Albanian viranomaisia perustamaan mahdollisimman pian Vjosan kansallispuiston ⁽⁹⁾, joka ulottuu koko joen pituudelle, mukaan lukien sen vapaasti virtaavat sivujoet;

⁽⁸⁾ Määritelty luokkaan IV: Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) luontotyyppien/lajien hoitoalue.

⁽⁹⁾ IUCN:n luokka II: Kansallispuisto.

Torstai 19. toukokuuta 2022

58. ilmaisee huolensa suojelualueiden verkoston kartan tarkistamisen johdosta ja toteaa, että sen ei pitäisi edistää ympäristön pilaantumista Albanian uhanalaisilla ja biologisesti monimuotoisilla rannikko- ja kosteikkoalueilla;
59. kehottaa viranomaisia asettamaan etusijalle ilman pilaantumista, melusaastetta ja pintaveden laatua koskevan seurannan ja vuosittaisen raportoinnin; toteaa, että on tarpeen tiedottaa väestölle säännöllisesti ympäristön pilaantumisen tilasta;
60. kehottaa tarkistamaan vuosia 2018–2035 koskevaa kansallista jätehuoltostrategiaa keskittymällä kehittyneimpiin kierrätysmenetelmiin EU:n standardien mukaisesti; korostaa tarvetta käyttää nykyaikaista suodatinteknologiaa polttolaitoksissa, kunnes käytössä on täydellinen kierrätysstrategia, jotta vähennetään terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia vaaroja;
61. kehottaa toteuttamaan lisätoimia maatalouden ja maaseudun kehittämisen alalla muun muassa luomalla vakaan järjestelmän maaseutualueiden eri eturyhmien kuulemista varten; korostaa tarvetta kehittää nykyaikaista, ekologista ja ilmastoystävällistä pienviljelyä ja keskisuurta viljelyä, jolla varmistetaan viljelijöiden toimeentulo ja Albanian luonnonvarojen suojelu sekä biologinen monimuotoisuus;
62. kehottaa Albanian viranomaisia edistämään Länsi-Balkanin vihreän toimintaohjelman täytäntöönpanoa ottaen huomioon Euroopan vihreän kehityksen ohjelman painopisteet ja Brdon julistus, joka hyväksyttiin EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksessa Brdo pri Kranjussa 6. lokakuuta 2021;
63. muistuttaa, että tarvitaan oleellisia toimia energiahuollon ja liikenteen tehokkuuteen, turvallisuuteen, monipuolistamiseen ja vihertymiseen liittyvien tavoitteiden toteuttamiseksi panemalla täytäntöön eurooppalainen ilmastolaki⁽¹⁰⁾, kehittämällä hiilen hinnoitteluvälineitä ja puuttamalla energiaköyhyyteen; muistuttaa, että on lisättävä vesivoiman ekologista kestävyyttä, minimoitava sen kielteiset vaikutukset ja lopetettava sen kehittäminen suojelualueilla;
64. pitää myönteisenä 3,2 miljardin euron investointipaketin käyttöönottoa osana Länsi-Balkania koskevaa EU:n talous- ja investointisuunnitelmaa ja korostaa näiden investointien roolia muutosvoimana; toteaa tyytyväisenä, että yksi rahoitetuista hankkeista koskee Albanian ensimmäistä kelluvaa aurinkovoimalaa, joka sijaitsee Vau i Dejës in tekojärvessä; vahvistaa uudelleen tulevan Tirana–Podgorica-rautatietyhteyden, Elbasan–Bitola-sähköyhdysjohdon ja Fier–Vlora-kaasuputken roolia alueellisten ja Euroopan laajuisten yhteyksien kohentamisen kannalta; suhtautuu myönteisesti Pohjois-Makedonian ja Albanian sähkönsiirtojärjestelmien yhdysjohtoa koskevien töiden aloittamiseen; muistuttaa, että infrastruktuurihankkeiden, myös Durrësin satamassa, on oltava vakautus- ja assosiaatiosopimukseen sisältyvien julkisia hankintoja koskevien EU:n normien mukaisia;
65. suhtautuu myönteisesti verkkovierailumaksujen poistamiseen kuuden Länsi-Balkanin valtion välillä; kehottaa kaikkia asianomaisia osapuolia neuvottelemaan suunnitelman, joka johtaisi verkkovierailumaksujen lopulliseen poistamiseen Albanian ja EU:n jäsenvaltioiden välillä;

Ulkopolitiikka ja turvallisuusasiat

66. kiittää siitä, että Albania on edelleen luotettava ja sitoutunut ulkopolitiikan kumppani, joka toimii täysin EU:n ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan periaatteiden mukaisesti ja osallistuu aktiivisesti EU:n kriisinhallintatehtäviin ja -operaatioihin;
67. antaa tunnustusta Albanian voimakkaalle reaktiolle ja nopealle mukautumiselle EU:n toimiin Venäjään ja sen poliittiseen johtoon kohdistetuissa pakotteissa sen Ukrainaa vastaan kohdistaman hyökkäyksen johdosta, mukaan lukien ilmatilaan pääsyn epääminen; suhtautuu myönteisesti sen jatkuvaan täydelliseen mukautumiseen EU:n rajoittaviin toimenpiteisiin;

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

Torstai 19. toukokuuta 2022

68. korostaa, että Naton jäsenvaltiona Albanian osallistuminen EU:n ulkorajojen suojeluun on ratkaisevan tärkeää, ja kehottaa EU:ta tehostamaan tukeaan alueen rajavalvonnalle;

69. kiittää maan sitoutumisesta solidaarisuuteen ja monenvälisyyteen, myös sen toimiessa YK:n turvallisuusneuvoston jäsenenä vuosina 2022–2023;

70. kehottaa EU:ta arvioimaan kriittisesti historiallisesti merkittäviä turvallisuusvaikutuksia Euroopan mantereen ja Länsi-Balkanin vakauteen ja yhtenäisyyteen Venäjän hyökättyä Ukrainaan; kehottaa jäsenvaltioita osoittamaan Euroopan yhtenäisyyden aloittamalla virallisesti liittymisneuvottelut Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa, ottaen huomioon sekä geopoliittiset vaikutukset että virallisten kriteerien täyttämisen;

71. palauttaa mieliin, että vahingoittamistarkoituksissa toimivat ulkomaiset toimijat käyttävät yleensä hyväkseen etnisiä jännitteitä Länsi-Balkanilla, myös Albaniassa, myös testatakseen tiedon manipulointia ja hybridisodankäyntitekniikoita, joiden tarkoituksena on heikentää EU:ta; suosittelee, että EU ja Albania vaihtavat edelleen parhaita käytäntöjä ja koordinoivat toimia, jotka koskevat ulkomaista sekaantumista ja disinformaatiota; korostaa, että EU:n ja Yhdysvaltojen on vahvistettava kumppanuuttaan ja koordinointiaan Länsi-Balkanilla;

72. kehottaa Albanian hallitusta edistämään edelleen hyviä naapuruussuhteita ja tehostamaan osallistavaa alueellista yhdentymistä, jolla luodaan tasavertainen yhteistyö kaikkien kuuden maan kesken, ja vahvistamaan edelleen yhdenmu-kaistamista EU:n normien ja unionin säännösten kanssa panemalla täytäntöön ja kehittämällä yhteisiä alueellisia markkinoita ja siten tukeutumalla Länsi-Balkanin alueellisen talousalueen saavutuksiin alueellisten yhteyksien ja yhdentymisen parantamisessa; pitää myönteisenä, että Albania on hyväksynyt Keski-Euroopan vapaakauppasopimuksen lisäpöytäkirjoja;

o

o o

73. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Albanian tasavallan presidentille, hallitukselle ja parlamentille.

Torstai 19. toukokuuta 2022

P9_TA(2022)0215

Oppositiojohtajien syytteesenpano ja ammattiliittojen johtajien pidättäminen Valko-Venäjällä**Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 oppositiojohtajien syytteesenpanosta ja ammattiliittojen johtajien pidättämisestä Valko-Venäjällä (2022/2664(RSP))**

(2022/C 479/05)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Valko-Venäjästä,
  - ottaa huomioon 21.–22. lokakuuta 2021 pidetyn Eurooppa-neuvoston päätelmät,
  - ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan viimeaikaiset julkilausumat, etenkin 10. marraskuuta 2021 annetun julkilausuman tilanteesta Euroopan unionin rajalla ja 28. helmikuuta 2022 annetun julkilausuman perustuslakia koskevasta kansanäänestyksestä,
  - ottaa huomioon 4. maaliskuuta 2022 päivätyn YK:n ihmisoikeusneuvoston raportin Valko-Venäjän ihmisoikeus-tilanteesta vuoden 2020 presidentinvaalien alla ja niiden jälkeen,
  - ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kaikki ihmisoikeussopimukset, joiden sopimuspuoli Valko-Venäjä on,
  - ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön (ILO) perussäännön johdanto-osan, joka koskee tarvetta tunnustaa yhdistymisvapauden periaate, ILO:n yleissopimuksen ammatillisesta järjestäytymisvapaudesta ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelusta ja ILO:n yleissopimuksen järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvottelu-oikeuden periaatteiden soveltamisesta,
  - ottaa huomioon Valko-Venäjän tasavallan perustuslain 36 ja 41 artiklan, jotka koskevat yhdistymisvapautta ja oikeutta perustaa ammattiliittoja,
  - ottaa huomioon 29. huhtikuuta 2022 annetun Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) tiedottajan julkilausuman Valko-Venäjällä toteutettavista uusista pakkotoimenpiteistä, joilla laajennetaan kuolemanrangaistuksen käyttöä,
  - ottaa huomioon 4. toukokuuta 2021 päivätyn Valko-Venäjän ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan Anaïs Marinin raportin YK:n ihmisoikeusneuvostolle,
  - ottaa huomioon 14. toukokuuta 2022 annetun G7-ryhmän julkilausuman Venäjän sodasta Ukrainaa vastaan,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Lukašenkan hallinto Valko-Venäjällä antaa Venäjälle suoraan mahdollisuuden sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaa vastaan muun muassa antamalla Venäjän hyökätä Ukrainaan esimerkiksi laukaisemalla ballistisia ohjuksia Valko-Venäjän alueelta, mahdollistamalla venäläisen sotilashenkilöstön sijoittamisen ja kuljetuksen sekä sotilaskaluston ja aseiden, myös raskaiden aseiden, varastoinnin ja kuljettamisen, antamalla Venäjän sotilaskoneiden lentää Valko-Venäjän ilmatilan kautta Ukrainaan ja tarjoamalla tankkauspisteitä;
- B. ottaa huomioon, että Valko-Venäjä lavasti 27. helmikuuta 2022 sorron ilmapiirissä niin kutsutun kansanäänestyksen ja että siinä hyväksyttiin uusi perustuslaki, joka vaarantaa maan puolueettomuuden ja jolla se luopuu asemastaan ydinaseettomana valtiona ja jolla myönnetään presidentille elinikäinen syytesuoja hänen virkakautensa päätyttyä;

Torstai 19. toukokuuta 2022

- C. ottaa huomioon, että EU hyväksyi 2. joulukuuta 2021 viidennen pakotepakettin Valko-Venäjää vastaan jatkuvien ihmisoikeusloukkausten ja muuttajien välineellistämisen vuoksi;
- D. ottaa huomioon, että vastauksena Valko-Venäjän osallistumiseen Venäjän ilman edeltävää provokaatiota toteuttamaan, perusteettomaan ja laittomaan hyökkäyssotaan Ukrainaa vastaan EU hyväksyi vuonna 2022 useita toimenpiteitä, joihin kuuluu henkilö- ja taloudellisia pakotteita;
- E. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän naapureina olevat EU:n jäsenvaltiot Puola, Latvia ja Liettua ovat hybridisodankäynnin kohteena, sillä Valko-Venäjän valtio tukee EU:n ulkorajoilla laittomia rajanylityksiä, joiden tarkoituksena on edelleen uhkailla ja horjuttaa EU:ta;
- F. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän parlamentin ylähuone hyväksyi 4. toukokuuta 2022 rikoslain 289 artiklan muutoksen, jolla otetaan käyttöön kuolemanrangaistus ”terroritekojen yrityksestä”, mikä on vastoin maailmanlaajuisia suuntausta luopua kuolemanrangaistuksesta, ja että yli 30:tä poliittista vankia vastaan on nostettu syyte tai heidät on tuomittu pitkiin vankeusrangaistuksiin rikoslain saman säännöksen nojalla ja että muita demokraattisen opposition edustajia tai poliittisia aktivisteja etsitään vastaamaan terrorismia koskeviin syytteisiin; ottaa huomioon, että Valko-Venäjä on ainoa Euroopan maa, jossa kuolemanrangaistus on vielä käytössä;
- G. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän viranomaiset ovat lopettaneet ainakin 275 kansalais- ja ihmisoikeusjärjestön toiminnan ja estäneet useiden riippumattomien tiedotusvälineiden toiminnan niiden raportoitua sodasta ja ilmoittaneet syyksi ”ääriliikkeisiin liittyvän materiaalin” ja ”väärän tiedon” levittämisen; ottaa huomioon, että Valko-Venäjän yleinen syyttäjä ilmoitti 5. huhtikuuta 2022, että pääsy Human Rights Watchin verkkosivustolle oli estetty; ottaa huomioon, että Aljaksandr Lukašenka on laajentanut ihmisoikeusaktivistien ja toimittajien vastaista kampanjaansa vangitsemalla tunnetun toimittajan ja puolalaisvähemmistöaktivistin Andžei Patšobutin, joka joutui valheellisiin historiallisiin narratiiveihin perustuvan propagandakampanjan uhriksi; toteaa, että yli 60 tiedotusvälineiden edustajaa on asetettu syytteeseen; toteaa, että heistä 26 on vangittuna;
- H. ottaa huomioon, että presidenttiehdokas Viktor Babaryka tuomittiin 6. heinäkuuta 2021 vankeuteen 14 vuodeksi, hänen presidentinvaalikampanjansa päällikkö ja Euroopan parlamentin vuoden 2020 Saharov-mielipiteenvapauspalkinnon saaja Maryja Kalesnikava 11 vuodeksi ja tämän asianajaja Maksim Znak 10 vuodeksi;
- I. ottaa huomioon, että 14. joulukuuta 2021 Valko-Venäjän opposition johtohahmot Sjarhei Tsihanouski ja Mikalai Statkevits, jotka saivat vuoden 2020 Euroopan parlamentin Saharov-mielipiteenvapauspalkinnon, sekä Ihar Losik, Artsjom Sakau, Uladzimir Tsyhanovitš ja Dzmitryi Papou tuomittiin pitkiin vankeusrangaistuksiin tekaistuilla syyteillä, joiden mukaan he olisivat yrittäneet nousta valtaan, lietsoneet vihaa ja yhteiskunnallista levottomuutta ja yllyttäneet ääriajatteluun; panee merkille, että Sjarhei Tsihanouski, joka pidätettiin toukokuussa 2020 hänen ilmoitettuaan aikomuksestaan asettua presidenttiehdokkaaksi Valko-Venäjän pitkäaikaista diktaattoria Aljaksandr Lukašenkaa vastaan ja joka on siitä lähtien ollut vangittuna, tuomittiin 18 vuodeksi vankeuteen; panee merkille, että veteraanipoliitikko Mikalai Statkevits, joka johtaa rekisteröimätöntä poliittista Narodnaja Hramada -puoluetta ja oli ehdokkaana vuoden 2010 presidentinvaaleissa, tuomittiin 14 vuodeksi vankeuteen ja että Ihar Losik sai 15 vuoden, Artsjom Sakau 16 vuoden, Uladzimir Tsyhanovitš 15 vuoden ja Dzmitryi Papou 16 vuoden tuomion vastaavilla tekaistuilla syyteillä;
- J. ottaa huomioon, että ammattiliitoilla on perustavanlaatuinen rooli pyrittäessä varmistamaan asianmukaisesti toimiva demokratia sekä kansalaisten ja työntekijöiden edustus ja puolustamaan heidän oikeuksiaan;
- K. ottaa huomioon, että 19. huhtikuuta 2022 pidätettiin ainakin 18 ammattiyhdistysjohtajaa ja Valko-Venäjän riippumattoman ammattiyhdistysliikkeen edustajaa ja heitä syytettiin rikoslain 342 artiklan nojalla, joka liittyy sellaisten toimien järjestämiseen ja valmisteluun, jotka rikkovat räikeästi yleistä järjestystä, tai aktiiviseen osallistumiseen tällaisiin toimiin, ja jonka mukaan määrätään 2–5 vuoden pidätys tai vapaudenmenetys tai enintään neljän vuoden vankeusrangaistus; ottaa huomioon, että pidätettyjen joukossa olivat Valko-Venäjän demokraattisten työntekijäjärjestöjen kongressin (BKDP) puheenjohtaja Aljaksandr Jarašuk, joka on myös Ammattiyhdistysliikkeen maailmanjärjestön varapuheenjohtaja ja ILO:n hallintoneuvoston jäsen, BKDP:n varapuheenjohtaja Sjarhei Antusevitš, BKDP:n kansainvälisten asioiden sihteeri Aleh Padalinski, BKDP:n juristi Alena Jaskova ja Valko-Venäjän vapaan ammattiliiton puheenjohtaja Mikalai Šarah;

Torstai 19. toukokuuta 2022

- L. ottaa huomioon, että kahden viimeksi kuluneen kuukauden aikana hyökkäykset ammattiliittojen aktivisteja ja johtajia vastaan ovat voimistuneet ennen kaikkea siksi, että monet heistä ovat ilmaisseet vastustavansa Valko-Venäjän tukea Venäjän Ukrainaa vastaan käymälle hyökkäyssodalle, ja myös siksi, että he ovat pitkään tukeneet demokratiaa ja vastustaneet Lukašenkan hallintoa; panee merkille, että viimeisin hyökkäys riippumatonta ammattiyhdistysliikettä vastaan tapahtui 19. huhtikuuta 2022; ottaa huomioon, että BKDP:n toimistossa ja siihen kuuluvien Valko-Venäjän vapaan ammattiliiton, metallityöntekijöiden vapaan ammattiliiton ja Valko-Venäjän radio- ja elektroniikkateollisuuden työntekijöiden liiton (REP) toimistoissa Minskissä ja sen lähialueilla sekä ammattiliittojen johtajien ja aktivistien kodeissa on tehty etsintöjä;
- M. panee merkille, että Valko-Venäjän valtion viranomaiset pidättivät Maksim Pazniakoun 17. toukokuuta 2022; ottaa huomioon, että sitä ennen 13. toukokuuta 2022 BKDP:n neuvoston edustajat olivat valinneet Pazniakoun (joka on Valko-Venäjän kaivostyöntekijöiden ja kemianteollisuuden työntekijöiden riippumattoman ammattiliiton puheenjohtaja) BKDP:n varapuheenjohtajaksi, joten hän toimi perussäännön mukaisesti BKDP:n puheenjohtajana; ottaa huomioon, että BKDP:n neuvosto laati 13. toukokuuta 2022 julkisen lausuman, jossa se tuomitsi jälleen kerran tovereidensa pidätykset ja ilmoitti Pazniakoun allekirjoittamassa ja 16. toukokuuta 2022 julkistetussa lausumassa jatkavansa BKDP:n työtä pidätyksistä huolimatta;
- N. toteaa, että riippumattomien ammattiliittojen ja niiden johtajien vaino on viime aikoina ollut järjestelmällistä ja se on esimerkki ammattiliittojen vastaisesta kampanjasta Valko-Venäjällä, kuten myös parlamentti korosti 7. lokakuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa;
- O. ottaa huomioon, että monia ammattiliittojen aktivisteja on yhä vangittuna, että heidän joukossaan ovat johtavan riippumattoman ammattiliittojen yhteenliittymän BKDP:n puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ja että heidän oikeusturvansa on rajallinen eikä heillä ole mahdollisuutta tavata perheenjäseniään tai kollegoitaan ammattiliitoissa; ottaa huomioon, että pidätetyt henkilöt eivät saa tavata perheitään tai kollegoitaan ammattiliitoissa ja että heidän turvallisuutensa, terveytensä ja henkinen hyvinvointinsa herättävät edelleen suurta huolta;
- P. ottaa huomioon, että riippumaton ammattiyhdistysliike on ollut Valko-Venäjällä vakavan hyökkäyksen kohteena useiden vuosien ajan; ottaa huomioon, että ammattiliittojen tiloja valvotaan, työntekijöiden oikeuksia puolustavia aktivisteja häiritään, irtisanotaan laittomasti ja pidätetään ja ammattiliittojen jäseniä pelotellaan, jotta he eroaisivat liitosta; ottaa huomioon, että johtajien ja jäsenten yksityisasunnoissa on tehty etsintöjä ja että Valko-Venäjän valtion turvallisuuskomitea KGB (Komitet Gosudarstvennoy Bezopasnosti) on äskettäin nimennyt eräitä ammattiliittoja ”ääriryhmiksi”, muun muassa REP:n 7. huhtikuuta 2022;
- Q. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän viranomaiset ovat poistaneet oikeudellisen aseman Valko-Venäjän riippumattoman ammattiliiton (BKDP:n jäsen) organisaatioilta Grodno Azot- ja Naftan-öljynjalostamoissa ja Mazyrin öljynjalostamossa, jolloin työntekijät menettävät edustuksensa ja oikeuksiansa suojelun; toteaa, että Naftanin öljynjalostamon (OJSC) riippumattoman ammattiliiton puheenjohtaja Olga Britikova on tuomittu viidennen kerran peräkkäin;
- R. toteaa, että Valko-Venäjän riippumaton ammattiyhdistysliike on jo pitkään ollut etulinjassa puolustamassa demokratiaa ja vuoropuhelua Valko-Venäjällä; ottaa huomioon, että ammattiliittojen johtajien pidätykset vaikuttavat ammattiyhdistysoikeuksien käyttöön Valko-Venäjällä ja niillä on työntekijöihin lamaanuttava vaikutus;
- S. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän viranomaiset nostavat jatkuvasti syytteitä kansalaisia vastaan poliittisen perustein, kuten sodanvastaisista mielenosoituksista, ja että rauhanomaisia mielenosoittajia pidätetään edelleen ja ihmisiä pidätetään mielivaltaisesti valko-puna-valkoisten symbolien esittämisestä, myös yksityisasunnoissa ja -alueilla; toteaa, että ihmisoikeuskeskus Vjasnan mukaan toukokuussa 2022 Valko-Venäjällä noin 1 200 henkilön katsotaan olevan poliittisia vankeja; ottaa huomioon, että elokuun 2020 jälkeen lähes 40 000 henkilöä on pidätetty ja Valko-Venäjän kansalaisia vastaan on nostettu yli 5 500 rikossyytettä, kun taas järjestelmällisistä ihmisoikeusloukkauksista vastuussa olevia tai niihin osallisia henkilöitä vastaan ei ole nostettu yhtään syytettä;

Torstai 19. toukokuuta 2022

- T. katsoo rikossyytteiden nostamisen olevan vakava sorron muoto ja toteaa sen olevan Valko-Venäjällä edelleen summittaista ja laajalle levinnyttä; katsoo, että oikeuslaitoksesta on tullut tehokas väline oikeuksien ja vapauksien tukahduttamisessa Valko-Venäjällä, kun tuomarit osallistuvat aktiivisesti sortotoimiin; toteaa, että tekaistua näyttöä ei arvioida puolueettomasti ja kriittisesti, että epädemokraattista lainsäädäntöä sovelletaan sokeasti ja että syytettyjä tuomitaan valikoivasti mahdollisimman ankariin rangaistuksiin; ottaa huomioon, että laajalle levinnyt ihmisoikeusloukkausten rankaisemattomuus pahentaa Valko-Venäjän kansan epätoivoista tilannetta;
- U. ottaa huomioon, että YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston tutkimuksessa havaittiin, että yksityishenkilöihin kohdistui johdonmukaisesti tarpeetonta tai suhteetonta voimankäyttöä, pidätyksiä, vangitsemisia – myös eristysvankeutta – kidutusta tai pahoinpitelyä, raiskauksia ja seksuaalista ja sukupuolistunutta väkivaltaa ja että oikeus oikeudenmukaiseen menettelyyn ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin evättiin järjestelmällisesti; ottaa huomioon, että tuhansia valkovenäläisiä on pakotettu tai muutoin ajettu lähtemään kotimaastaan ja hakemaan turvaa ulkomailta;
- V. toteaa, että valkovenäläinen tuomioistuin tuomitsi 6. toukokuuta 2022 European Humanities University -yliopiston opiskelijan ja Venäjän kansalaisen Sofja Sapegan kuudeksi vuodeksi vankeuteen yhteiskunnallisen vihan lietsomisesta, ja huomauttaa, että hänet pidätettiin viime vuonna sen jälkeen, kun reittilentokone, jolla hän matkusti kahden EU:n jäsenvaltion pääkaupungin välillä, pakotettiin laskeutumaan Valko-Venäjälle;
- W. ottaa huomioon, että Valko-Venäjä käynnisti Astravetsissä maan ydinvoimalan kaupallisen toiminnan ottamatta huomioon kaikkia EU:n vuoden 2018 stressitestiraporttiin sisältyneitä turvallisuussuosituksia; ottaa huomioon, että Valko-Venäjä ei ole avoin osapuoli eikä anna luotettavaa tietoa ydinvoimalan tapahtumista, mikä vahvistaa, että Valko-Venäjän ydinvoimala ei ole turvallinen ja muodostaa vakavan ydinturvallisuushkan Valko-Venäjän kansalle, naapurimaille ja koko Euroopalle;
1. toistaa solidaarisuutensa Valko-Venäjän kansalle, joka puolustaa edelleen suvereenia, vapaata ja demokraattista Valko-Venäjää ja vaarantaa vapautensa ja yhä useammin myös henkensä, ja vaatii vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki poliittiset vangit ja kaikki mielivaltaisesti vangitut ja pidätetyt ja poliittisin perustein tuomitut henkilöt ja luopumaan kaikista heitä vastaan nostetuista syytteistä sekä palauttamaan heidän asemansa täydellisesti ja maksamaan rahallisia korvauksia vahingoista, joita heille on aiheutunut laittomasta vangitsemisesta; vaatii lopettamaan valtion harjoittaman väkivallan;
2. tuomitsee Lukašenkan hallinnon siviilejä vastaan harjoittaman järjestelmällisen sorron, joka on 9. elokuuta 2020 pidettyjen vilpillisten vaalien jälkeen pakottanut tuhannet valkovenäläiset pakenemaan maasta; muistuttaa, että tämä jatkuva järjestelmällinen sortokampanja ja siviilien pakkomuutto ovat vakavia ihmisoikeusloukkauksia;
3. kehottaa järjestämään uudet vapaat ja oikeudenmukaiset vaalit, joissa Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Ety) demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimisto (ODIHR) toimii kansainvälisenä tarkkailijana; muistuttaa, että Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot eivät tunnustaneet vuoden 2020 presidentinvaalien tuloksia, koska vaaleissa tapahtui laajamittaista vilppiä ja väärentämistä, eivätkä ne tunnusta Aljaksandr Lukašenkaa Valko-Venäjän presidentiksi;
4. muistuttaa Valko-Venäjää sen kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden mukaisista velvoitteista ja korostaa tarvetta varmistaa perusvapaudet ja ihmisoikeudet, oikeusvaltioperiaate ja toimiva riippumaton oikeuslaitos Valko-Venäjällä; kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia tekemään täysimääräistä yhteistyötä asiaankuuluvien kansainvälisten elinten, kuten YK:n pakolaisvaltuutetun toimiston, Etyjin ja ILO:n, kanssa, myös sallimalla esteettömän pääsyn ja panemalla suositukset täytäntöön, sekä noudattamaan kansallisen ja kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteitaan; korostaa tarvetta lopettaa kaikki sorto, vaino, pahoinpitely, seksuaalinen ja sukupuolistunut väkivalta, tahdonvastaiset katoamiset ja kidutus; vaatii lopettamaan nautintojen ja haavoittuvien väestöryhmiin, mukaan lukien vammaiset henkilöt ja hltiq-henkilöt, kohdistuvan syrjinnän;

Torstai 19. toukokuuta 2022

5. pitää valitettavana, että poliittisia oikeudenkäyntejä pidetään suljetuin ovin ilman oikeudenmukaista menettelyä, mikä on vastoin maan kansainvälisiä velvoitteita ja sitoumuksia, ja pitää valitettavana, että niiden tuloksena on määrätty ankaria ja perusteettomia tuomioita oppositiojohtajille, etenkin Sjarhei Tsihanouskille, Mikalai Statkevitsille, Viktor Babarykalle, Maryja Kalesnikavalle, Maksim Znakille, Ihar Losikille, Artsjom Sakaulle, Uladzimir Tsyhanovitsille ja Dzmitryi Papoulle; panee merkillä Valko-Venäjän pidätyskeskusten epäinhimilliset olosuhteet, mukaan lukien fyysinen ja psyykinen hyväksikäyttö sekä liian täyteen ahdetut ja epähygieeniset sellit;
6. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan ja suojelemaan Valko-Venäjällä toimivia ihmisoikeuksien puolustajia ja kansalaisyhteiskuntaa, joihin kohdistuu ankara ajojahti, muun muassa myöntämällä tarvittaessa hätäviisumeja Valko-Venäjältä poistumista varten;
7. kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki pidätetyt ammattiliittojen johtajat ja edustajat ja luopumaan kaikista heitä vastaan nostetuista syytteistä; vaatii lopettamaan riippumattomien ammattiliittojen johtajien ja aktivistien pelottelun sekä riippumattomien ammattiliittojen toiminnan häiritsemisen Valko-Venäjällä; vaatii Valko-Venäjän viranomaisia poistamaan kaikki sekä oikeudelliset että käytännön esteet riippumattomien ammattiliittojen järjestäytymiseltä ja niihin osallistumiselta; kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia saattamaan maan lainsäädännön sen työoikeutta koskevien kansainvälisten sitoumusten sekä yleissopimusten soveltamista käsittelevän ILO:n asiantuntijakomitean ja yhdistymisvapautta käsittelevän ILO:n komitean asiaa koskevien päätelmien mukaiseksi ja tekemään yhteistyötä ILO:n kanssa tutkintakomitean suositusten täytäntöön panemiseksi kaikilta osin ja viipymättä;
8. tuomitsee Valko-Venäjän viranomaisten äskettäin tekemät ammattiliittojen johtajien ja edustajien pidätykset ja säilöönotot ja toteaa niiden olevan hyökkäys sekä ihmisoikeuksia että perusoikeuksia vastaan, jotka on vahvistettu kansainvälisissä yleissopimuksissa, mukaan lukien ILO:n yleissopimukset, jotka koskevat työntekijöiden oikeutta järjestäytyä ja osallistua julkisiin toimiin;
9. kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia antamaan selkeää tietoa poliittisin perustein pidätettyjen olinpaikasta ja terveystilanteesta, vapauttamaan heidät välittömästi ja varmistamaan heidän oikeutensa saattaa asia riippumattoman tuomioistuimen käsiteltäväksi;
10. toteaa jälleen, että oikeus osoittaa mieltä ja lakko-oikeus ovat perusoikeuksia, ja kehottaa Valko-Venäjää poistamaan kaikki näitä vapauksia haittaavat lainsäädännölliset ja käytännön rajoitukset ja palauttamaan välittömästi niiden riippumattomien ammattiliittojen oikeudellisen aseman, joilta se on äskettäin evätty monissa yrityksissä, kuten Grodno Azot- ja Naftan-öljynjalostamossa ja Mazyrin öljynjalostamossa, ja peruuttamaan REP:n luokittelun äärijärjestyksi;
11. kannustaa ammattiliittoja kaikissa jäsenvaltioissa lisäämään edelleen yhteyksiään valkovenäläisiin liittoihin, vaihtamaan tietoja ammattiliittojen aktivistien tilanteen kehittymisestä Valko-Venäjällä ja niiden kohtaamista hallinnon toteuttamista tukahduttamistoimista, helpottamaan yhteistyötä ja tarjoamaan niille aineellista ja psykologista tukea;
12. kehottaa komissiota lisäämään valmiuksien kehittämistä koskevaa tukea Valko-Venäjän riippumattomille ammattiliitoille, vapaille tiedotusvälineille, kansalaisyhteiskunnalle ja demokratia-aktivisteille sekä Valko-Venäjällä että maanpaossa;
13. korostaa, että Valko-Venäjän viranomaisten toimet riippumattomia ammattiliittoja vastaan ovat vastoin maan kansallista lainsäädäntöä ja sen kansainvälisiä velvoitteita; kehottaa ILOa keskeyttämään Valko-Venäjän hallitusta tukevien ammattiliittojen jäsenyyden, sillä ne eivät edusta työntekijöiden riippumattomia näkemyksiä eivätkä suojele heidän oikeuksiaan;
14. korostaa Valko-Venäjän demokraattisten työntekijäjärjestöjen kongressin tärkeää koordinoitiroolia edustettaessa Valko-Venäjän riippumattomien ammattiliittojen jäseniä kansallisissa ja kansainvälisissä instituutioissa ja kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia lopettamaan sortotoimet ja luomaan demokraattisten ja riippumattomien ammattiliittojen kanssa työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun perustuvan toimivan suhteen keinona kehittää vuoropuhelua viranomaisten, valtion toimielinten, työnantajien ja työntekijöiden sekä yleisesti kansalaisyhteiskunnan kesken;

Torstai 19. toukokuuta 2022

15. ilmaisee syvän huolensa riskeistä, joita aiheutuu siitä, että Valko-Venäjä luopuu puolueettomuudestaan, päästää maahan Venäjän asevoimien joukkoja ja järjestää niiden kanssa yhteisiä sotaharjoituksia; panee merkille Venäjän kasvaneen roolin Valko-Venäjällä ja sen taloudellisen vaikutusvallan, mikä herättää vakavia epäilyjä Valko-Venäjän kyvystä tehdä itsenäisiä päätöksiä;
16. on tyrmistynyt Lukašenkan hallinnon Venäjän Ukrainassa ilman edeltävää provokaatiota aloittamalle sodalle antamasta tuesta, johon sisältyy niin kutsuttu kansanäänestys, jolla palautetaan maan asema ydinasevaltiona, sekä myös joukkojen ja aseiden siirtojen, maan ilmatilan käytön, tankkauksen ja sotilaskäyttöön tarkoitettujen ampumatarvikkeiden varastoinnin salliminen;
17. tuomitsee ankarasti sen, että Venäjän armeija käyttää Valko-Venäjän aluetta; tuomitsee sen, että Valko-Venäjä ja sen asevoimat ja tiedustelupalvelu tukevat Venäjän ilman edeltävää provokaatiota käynnistämää laitonta ja perusteetonta hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan; katsoo Valko-Venäjän olevan yhteisesti vastuussa hyökkäyksestä, joten sen on myös vastattava kaikista tähän liittyvistä kansainvälisen oikeuden mukaisista oikeudellisista seurauksista;
18. korostaa, että 27. helmikuuta 2022 pidettyä perustuslakia koskevaa kansanäänestystä, jonka Valko-Venäjän laittomat viranomaiset järjestivät tilanteessa, jota leimasivat laajalle levinneet ihmisoikeusloukkaukset, julmat sortotoimet ja disinformaation tahallinen käyttö, ei voida pitää Valko-Venäjän kansan oikeutettuna demokraattisena tahdonilmaisuna eikä sen voida katsoa oikeuttavan Aljaksandr Lukašenkan laittoman presidenttikauden jatkoa; kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia panemaan täytäntöön Moskovan mekanismin puiteissa toimivan riippumattoman asiantuntijavaltuuskunnan suosituksen;
19. tuomitsee disinformaatiokampanjat ja Venäjän johdon sotapropagandan levittämisen Valko-Venäjällä;
20. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota varmistamaan, että tarvittavat toimenpiteet ovat käytössä, jotta voidaan lujittaa kykyä torjua kaikenlaista ulkomaista sekaantumista, jota Lukašenkan hallinto voi toteuttaa, mukaan lukien esimerkiksi kyberhyökkäykset ja disinformaatio Venäjän hyökkäyksen jatkuessa Ukrainassa;
21. panee huolestuneena merkille, että Venäjän ja Valko-Venäjän jatkuva integroituminen useilla aloilla ja erityisesti Valko-Venäjän ja koko alueen asteittainen militarisoituminen on haaste Euroopan mantereen turvallisuudelle ja vakaudelle ja erityisesti niille EU:n itäisen naapuruston maille, joiden kanssa Venäjällä on jo konflikti;
22. ilmaisee arvostavansa ja tukevansa Valko-Venäjän kansalaisia, jotka ovat lähteneet kaduille oman turvallisuutensa uhalla tuomitsemaan Venäjän federaation käynnistämän ja Valko-Venäjän laittoman diktaattorin tukeman sodan, sekä niitä, jotka ovat harjoittaneet sabotaasia estääkseen ja häiritäkseen Venäjän sotilaallista logistiikkaa Valko-Venäjän alueella;
23. pitää valitettavana, että Valko-Venäjä on tällä hetkellä ainoa Euroopan maa, jossa kuolemanrangaistus pannaan vielä täytäntöön, ja että se on laajentanut kuolemanrangaistuksen käyttöä; tuomitsee Valko-Venäjän rikoslakiin tehdyn muutoksen, jolla otetaan käyttöön kuolemanrangaistus ”terroritekojen yrityksestä”; katsoo, että hallinto voi helposti käyttää tätä väärin nujertaakseen poliittiset vastustajansa; muistuttaa, että monia poliittisia vankeja vastaan on nostettu syyteitä tai heidät on jo tuomittu pitkiin vankeusrangaistuksiin Valko-Venäjän rikoslain terrorismisäännösten nojalla; kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia poistamaan välittömästi kuolemanrangaistuksen pysyvästi;
24. korostaa, että on tärkeää puuttua Valko-Venäjän Astravetsin ydinvoimalan aiheuttamiin ydinturvallisuushikkiin; vaatii Valko-Venäjää käsittelemään täysin avoimesti maan ydinvoimalan ydinturvallisuuskysymystä ja sitoutumaan Euroopan ydinturvallisuusviranomaisten ryhmän voimalla koskevassa vertaisarvioinnissa esitettyjen suositusten täysimääräiseen täytäntöönpanoon; kannattaa Valko-Venäjän ydinvoimalasta peräisin olevan energian tuonnin kieltämistä EU:n markkinoille ja tämän kannan huomioon ottamista EU:n hiilirajamekanismissa, kunnes edellä esitetyt vaatimukset on täytetty; kehottaa ottamaan käyttöön tehokkaat takeet siitä, että Astravetsin ydinvoimalassa tuotettua valkovenäläistä sähköä ei myydä suoraan eikä välillisesti EU:n markkinoille, ja pysäyttämään EU:n jäsenvaltioiden investoinnit energiainfrastruktuurihankkeisiin Valko-Venäjällä;
25. suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen kuudenneksi Venäjän ja Valko-Venäjän vastaiseksi pakotepaketiksi ja kehottaa neuvostoa varmistamaan sen kattavan ja nopean täytäntöönpanon; kehottaa ottamaan kaikki Venäjää vastaan asetetut pakotteet tarkasti huomioon Valko-Venäjän tapauksessa ja panemaan ne asianmukaisesti täytäntöön, myös kaikilla tulevilla pakotekierroksilla;

Torstai 19. toukokuuta 2022

26. korostaa, että Lukašenkan hallinnon Valko-Venäjän kansaa vastaan tekemistä rikoksista on tehtävä kattava tutkinta; kehottaa jäsenvaltioita soveltamaan aktiivisesti tuomioistuimen yleistoimivallan periaatetta ja valmistelemaan oikeusprosesseja väkivallasta ja sorrosta vastuussa tai niihin osallisina olevia Valko-Venäjän viranhaltijoita, myös Aljaksandr Lukašenkaa, vastaan;
27. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja EUH:ta tekemään yhteistyötä kansainvälisten kumppanien, kuten Etyjin Moskovan mekanismin ja YK:n ihmisoikeusneuvoston sekä paikallisten ihmisoikeuksien puolustajien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta varmistetaan ihmisoikeuksien loukkausten tarkkailu, dokumentointi ja niistä raportointi ja teoista kannetaan tämän seurauksena vastuu ja uhrit saavat oikeutta;
28. kehottaa EU:n toimielimiä toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet kansainvälisissä instituutioissa ja menettelyissä sekä Kansainvälisessä rikostuomioistuimessa tai muissa asianmukaisissa kansainvälisissä tuomioistuimissa, jotta voidaan tukea tutkintaa, joka koskee Valko-Venäjällä poliittisessa vastuussa olevien tahojen, etenkin Aljaksandr Lukašenkan, Venäjän Ukrainaa vastaan aloittaman hyökkäyssodan yhteydessä toteuttamia toimia sotarikoksina ja rikoksina ihmisyyttä vastaan ja niitä koskevien syytteiden nostamista;
29. antaa tunnustusta Valko-Venäjällä ja maanpaossa toimivien Valko-Venäjän demokraattisten voimien, erityisesti demokraattisen opposition johtajan Svjatlana Tsihanouskajan, koordinoituneuvoston ja kansallisen kriisinhallintaelimen, tekemästä järjestelmällisestä ja johdonmukaisesta työstä; toistaa, että on kiireellisesti ylläpidettävä ja laajennettava yhteyksiä ja yhteistyötä näiden voimien kanssa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan Valko-Venäjän demokraattista poliittista oppositiota antamalla tarvittavaa apua sen valmiuksien vahvistamiseksi;
30. pitää valitettavana, että jäsenvaltiot eivät toimineet yhtenäisesti ja koordinoitusti, kun ne kutsuivat takaisin diplomaattiset edustustonsa Valko-Venäjältä;
31. kehottaa komissiota, EUH:ta ja EU:n jäsenvaltioita lisäämään suoraa tukea Valko-Venäjän oppositiolle, kansalaisyhteiskunnalle, ihmisoikeuksien puolustajille, ammattiliittojen edustajille ja riippumattomille mediaorganisaatioille Valko-Venäjällä ja sen ulkopuolella; pitää tärkeänä pitää yllä yhteyksiä näihin henkilöihin, seurata yksittäisten poliittisten vankien tilannetta ja oikeudenkäyntejä paikan päällä, helpottaa viisumivaatimuksia, parantaa turvapaikkamenettelyjä ja tarjota tilapäistä suojaa EU:n jäsenvaltioissa Valko-Venäjältä tuleville turvaa hakeville henkilöille; sitoutuu tehostamaan omaa demokratiatukitoimintaansa; kehottaa jälleen laatimaan kohdennetun EU:n tukiohjelman, jolla autetaan kansalaisyhteiskuntaa, riippumattomia tiedotusvälineitä ja tiedeyhteisöä, mukaan lukien antamalla jatkuvaa tukea European Humanities University -yliopistolle, joka on maanpaossa olevien valkovenäläisten opiskelijoiden ja opposition koulutuslaitos, sekä poliittisen sorron ja poliisiväkivallan uhreja ja sortohallintoa pakenevia;
32. tukee EU:n johtaman kansainvälisten avunantajien konferenssin valmistelua Valko-Venäjän demokraattisten voimien auttamiseksi; kehottaa EU:ta pitämään operatiivisella tasolla yhteyttä Valko-Venäjän demokraattisten voimien edustajiin, jotta saadaan päätökseen työ sellaisen etenemissuunnitelman hyväksymiseksi, jonka tarkoituksena on panna täytäntöön komission jo kaavailema kolmen miljardin euron tuki- ja investointipaketti Valko-Venäjän kansan demokraattisten pyrkimysten edistämiseksi; peräänkuuluttaa EU:n ja Valko-Venäjän demokraattisten voimien välistä poliittista vuoropuhelua, jotta voidaan saada aikaan tätä tukisuunnitelmaa koskeva yhteinen visio; korostaa, että tarvitaan asiakysymyksiä koskevaa julkista keskustelua, jotta EU:n tuntuvalle osallistumiselle saadaan yleisön tuki;
33. korostaa, että on tärkeää perustaa Valko-Venäjän kansan suurlähetystöjä eri puolille maailmaa, ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita antamaan lisätukea ulkomailla olevien Valko-Venäjän kansalaisten oikeuksien ja etujen ja demokraattisen Valko-Venäjän etujen suojelemiseksi esimerkiksi selvittämällä tapoja rahoittaa Valko-Venäjän kansan suurlähetystöjä;
34. kehottaa jäsenvaltioita parantamaan yhteistyötään rajaturvallisuuden ylläpidossa, ihmiskaupan ja muiden Valko-Venäjän hallinnon luomien tai pahentamien turvallisuushaasteiden torjunnassa;
35. kehottaa komissiota, neuvostoa, varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita jatkamaan Valko-Venäjän tilanteen nostamista esille kaikissa asiaankuuluvissa eurooppalaisissa ja kansainvälisissä järjestöissä, kuten Etyjissä, YK:ssa ja sen erityiselimissä ja ILOssa, jotta voidaan vahvistaa ihmisoikeusloukkausten kansainvälistä valvontaa, tehostaa Valko-Venäjän tilannetta koskevia kansainvälisiä toimia ja selviytyä siitä, että Venäjä ja muut maat pyrkivät estämään tällaisen toiminnan;

Torstai 19. toukokuuta 2022

36. kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita järjestämään säännöllisesti huippukokouksia Valko-Venäjän demokraattisten voimien korkea-arvoisten edustajien kanssa; katsoo, että tältä pohjalta voitaisiin hyväksyä yhteisiä toimintapoliittisia suuntaviivoja EU:n ja demokraattisen Valko-Venäjän suhteiden tulevaisuudesta;

37. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan neuvostolle, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle, Valko-Venäjän tasavallan viranomaisille ja Valko-Venäjän demokraattisen opposition edustajille.

Torstai 19. toukokuuta 2022

P9_TA(2022)0217

Eurooppalaisen koulutusalueen perustaminen vuoteen 2025 mennessä – mikrotutkinnot, yksilölliset oppimistilit ja oppiminen kestävää ympäristöä varten**Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 eurooppalaisen koulutusalueen perustamisesta vuoteen 2025 mennessä – mikrotutkinnot, yksilölliset oppimistilit ja oppiminen kestävää ympäristöä varten (2022/2568(RSP))**

(2022/C 479/06)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 ja 166 artiklan,
  - ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 3 kohdan ja toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan N:o 2,
  - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 14 artiklan,
  - ottaa huomioon toimielinten välisen julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista ⁽¹⁾,
  - ottaa huomioon 1. heinäkuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Euroopan osaamishjelma kestävän kilpailukyvyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi” (COM(2020)0274),
  - ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma” (COM(2019)0640),
  - ottaa huomioon 17. tammikuuta 2018 annetun komission tiedonannon ”Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma” (COM(2018)0022),
  - ottaa huomioon joulukuussa 2020 julkaistun komission lopullisen raportin eurooppalaisesta lähestymistavasta mikrotutkintoihin ”A European approach to micro-credentials – output of the micro-credentials higher education consultation group”,
  - ottaa huomioon 11. marraskuuta 2021 antamansa päätöslauselman ”Eurooppalainen koulutusalue: yhteinen kokonaisvaltainen lähestymistapa” ⁽²⁾,
  - ottaa huomioon komissiolle ja neuvostolle esitetyt kysymykset, joiden aiheena oli ”Eurooppalaisen koulutusalueen perustaminen vuoteen 2025 mennessä – mikrotutkinnot, yksilölliset oppimistilit ja oppiminen kestävää ympäristöä varten” (O-000011/2022 – B9-0013/2022 ja O-000012/2022 – B9-0014/2022),
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 2 kohdan,
  - ottaa huomioon kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan päätöslauselmaesityksen,
- A. toteaa, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin mukaisesti laadukkaan ja osallistavan koulutuksen ja elinikäisen oppimisen saatavuus on kaikille kuuluva perusoikeus ja olennainen edellytys taitojen hankkimiselle ja ylläpitämiselle, täysimääräiselle ja aktiiviselle osallistumiselle yhteiskuntaan ja tosiasiallisen kehittyville työmarkkinoille pääsyn varmistamiselle;
- B. ottaa huomioon, että komissio aikoo perustaa eurooppalaisen koulutusalueen vuoteen 2025 mennessä;
- C. toteaa, että työmarkkinoiden muutokset ovat johtaneet taitojen nopeampaan vanhentumiseen ja lisänneet joustavien oppimismahdollisuuksien kysyntää; toteaa, että motivaatio, aika ja rahoitus ovat keskeisiä ammatilliseen täydennys- ja uudelleen koulutukseen vaadittavia tekijöitä;

⁽¹⁾ EUVL C 428, 13.12.2017, s. 10.⁽²⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0452.

Torstai 19. toukokuuta 2022

1. suhtautuu myönteisesti komission ehdotuksiin mikrotutkintoja, yksilöllisiä oppimistilejä ja oppimista ekologista kestävyttä varten koskevan eurooppalaisen lähestymistavan kehittämisestä osana vuoteen 2025 mennessä perustettavaa eurooppalaista koulutusalueetta ja toteaa, että tällä voitaisiin tehdä oppimisväylistä joustavampia, laajentaa oppimismahdollisuuksia, syventää vastavuoroista tunnustamista, luoda yhteyksiä digitaaliseen ja vihreään siirtymään ja vahvistaa sekä korkeakoulutuksen että ammatillisen koulutuksen oppilaitosten elinikäiseen oppimiseen liittyvää roolia;
2. korostaa, että mikrotutkinnot ja yksilölliset oppimistilit voivat olla tärkeitä ihmisille, jotka haluavat hankkia ammatillista täydennys- ja uudelleen koulutusta ja virallisesti tunnustetun tutkinnon pysyäkseen yhteiskunnan nopeiden muutosten ja yhä digitalisoituneempien työmarkkinoiden tahdissa sekä vaihtaa urapolkuja ja tavoitella henkilökohtaista kehitystä tai sosiaalista nousua;
3. kehottaa neuvostoa hyväksymään mikrotutkintojen ja yhteisten normien eurooppalaisen koulutusalueen yhteisen määritelmän, jota voitaisiin käyttää laadunvarmistuksen, pätevyyksien tunnustamisen, avoimuuden ja siirrettävyyden perustana;
4. kehottaa komissiota luomaan vahvan välineen, jolla kannustetaan jäsenvaltioita ottamaan käyttöön kuitenkin vapaaehtoisina säilytettävät mikrotutkinnot; panee merkille, että nykyiseen ehdotukseen neuvoston suositukseksi ei sisälly tällaista välinettä, ja nostaa tässä yhteydessä esiin Eurooppalaiset yliopistot -aloitteen onnistuneen kokeilun tarjoaman mallin;
5. painottaa, että on tärkeää tarjota EU-portaalin kautta nähtävissä olevat ja helposti löytyvät käyttäjäystävälliset ja säännöllisesti päivitettävät kansalliset rekisterit, jotta voidaan varmistaa mikrotutkintojen laatu ja niiden saatavuus digitaalisessa muodossa ja siten tukea täydennys- ja uudelleen koulutusta ja uusien taitojen hankkimista, lisätä avoimuutta ja parantaa rajatylittävää ja kansainvälistä liikkuvuutta, vaihtoja ja yhteistyötä;
6. korostaa, että eurooppalaisia mikrotutkintoja tarvitaan erityisesti lyhyempien oppimisjaksojen eri alojen ja valtioiden rajat ylittävään tunnustamiseen, joka on olennainen keino liikkuvuuden edistämiseksi Euroopassa; pyytää komissiota arvioimaan mikrotutkintojen käyttöä sellaisten taitojen ja osaamisen tunnustamisessa, jotka on hankittu Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen ohjelmien puitteissa suoritetun eurooppalaisen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ja kansalaistoiminnan kautta, ja raportoimaan tästä;
7. korostaa, että mikrotutkinnoilla olisi tuettava epävirallisen ja arkioppimisen yhdistämistä muodolliseen koulutukseen; kehottaa kehittämään ja ottamaan käyttöön yhteisen kehyksen epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankittujen taitojen, osaamisen ja menetelmien tunnustamiseksi;
8. kehottaa komissiota ehdottamaan psykososiaalisia ja pehmeitä taitoja koskevaa yhteistä lähestymistapaa, joka on yhdenmukainen Maailman terveysjärjestön ja Unescon määritelmien kanssa; painottaa, että tämän lähestymistavan mallina olisi käytettävä EU:n ohjelmista rahoitettavia nykyisiä aloitteita ja hankkeita sekä yhteisen tutkimuskeskuksen elinikäisen oppimisen taitoja koskevaa kertomusta^(?) ja että lähestymistavan laatimisessa olisi kuultava jäsenvaltioita, oppilaitoksia, opettajia ja työmarkkinatoimijoita esimerkiksi sen täytäntöönpanon käytännön näkökohtien käsittelemiseksi;
9. toteaa, että mikrotutkintojen automaattinen vastavuoroinen tunnustaminen eurooppalaisella koulutusalueella voisi olla askel kohti yleisempää tutkintojen automaattisen tunnustamisen helpottamista; katsoo, että olennaiset sidosryhmät osallistavan yhtenäisen eurooppalaisen mikrotutkintojärjestelmän perustaminen vahvistaisi Euroopan koulutuksen voimaa ja maailmanlaajuisia kilpailukykyä;
10. muistuttaa viranomaisia niiden olennaisen tärkeästä roolista sen varmistamiseksi, että aikuisille tarjotaan tasapainoisesti koulutusta erilaisissa taidoissa, ja toteaa erityisesti, että vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta perustaidot ja monialaiset, psykososiaaliset ja pehmeät taidot ovat yhtä tärkeitä kuin tekniset taidot;

^(?) Yhteinen tutkimuskeskus, Science for Policy Report, *LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence*, Luxemburg: Euroopan unionin julkaisu- ja tiedustelu, 2020.

Torstai 19. toukokuuta 2022

11. kehottaa korkeakouluja kehittämään mikrotutkintoja, jotta ne voivat tarjota oppijoille yhteiskunnallisesti vaikuttavia, laadukkaita ja osallistavia kokemuksia, kuten opintojensaikaista vapaaehtoistyötä, mentorointia ja nuorisotyötä;
12. korostaa, että on tärkeää tarjota ohjaus- ja neuvontapalveluille resursseja, jotta aikuisia ja nuoria voidaan auttaa tunnistamaan ja todistamaan arkioppimisen kautta hankitut taidot ja osaaminen ja jotta heille voidaan kertoa mahdollisuuksista osaamisen jatkokehittämiseksi, niin että mikrotutkinnoilla edistetään osallisuutta eikä pahenneta tai vakiinnuteta nykyisiä eroja täydennys- ja uudelleenkoulutuksen saatavuudessa; vaatii, että mikrotutkintoja käytetään alempaa korkeakoulututkintoa vastaavalla tasolla, jotta voidaan varmistaa, että niistä ensisijaisesti hyötyvät oppijat eivät ole ryhmistä, jotka nauttivat jo koulutukseen tai ammattiasemaan liittyvistä hyödyistä;
13. pitää myönteisenä, että yksilölliset oppimistilat ja mikrotutkinnot on suunniteltu tekemään elinikäisestä oppimisesta osallistavampaa, saavutettavampaa ja edullisempaa; muistuttaa, että näiden aloitteiden on tarkoitus hyödyttää kaikkia iästä, sukupuolesta, ammattiasemasta, tulo- tai koulutustasosta riippumatta; korostaa, että nuoria on kannustettava omaksumaan elinikäisen oppimisen asenne;
14. korostaa, että yksilöllisten oppimistilien kautta käytettävissä olevat vaihtoehdot eivät saisi määrittyä liian tiukasti työmarkkinoiden tarpeiden mukaan vaan niiden olisi voimaannutettava kansalaisia antamalla heille tilaisuuden yksilöllisiin valintoihin ja tarjoamalla itsensä työllistämiseen ja yrittäjyyteen liittyviä mahdollisuuksia;
15. kannustaa jäsenvaltioita myöntämään koulutus oikeuksia ensisijaisesti vähemmän koulutettujen aikuisten, vammaisten henkilöiden, muita heikommassa asemassa olevien oppijoiden, haavoittuviin tai syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvien henkilöiden, pakolaisten ja syrjäisillä tai maaseutualueilla asuvien henkilöiden yksilöllisille oppimistileille sekä määrittämään selkeät kriteerit koulutus oikeuksien jakamiselle;
16. varoittaa, että mikrotutkintojen ja yksilöllisten oppimistilien käyttöönotolla ei pitäisi luoda tahattomia esteitä aikuisoppijoille, joiden on katettava pidempikestoisten ja/tai muodollisten koulutusohjelmien kulut;
17. katsoo, että oppiminen ekologista kestävyyttä varten olisi valtavirtaistettava kaikissa opetusohjelmissa eri puolilla EU:ta, myös eurooppalaisessa kansalaiskasvatuksessa ja maailmankansalaisuuteen kasvattamisessa, ja että tässä olisi sovellettava elinikäisen oppimisen näkökulmaa, jotta oppijoiden vaikutusmahdollisuuksia lisätään ja he voivat aktiivisesti osallistua osallistavampien ja kestävämpien yhteiskuntien rakentamiseen;
18. korostaa kaikkien kolmen aloitteen lukuisia mahdollisia hyötyjä ja muistuttaa, että aikuiskoulutusohjelmiin osallistumisen lisääntyminen parantaa ympäristötietoisuutta, lisää kansalaisosallistumista, parantaa luontosuhdetta ja hyvinvointia ja lisää tyytyväisyyttä elämään;
19. korostaa, että on tärkeää hyödyntää kulttuurialaa ja uovia aloja, jotta talouden realiteettien uudistamisessa voidaan edistää kestävä kehityksen mukaisia asenteita, mistä eräät Euroopan kulttuuripääkaupungit ja uuden eurooppalaisen Bauhausin tarjoamat uudet mahdollisuudet tarjoavat hyvän esimerkin;
20. vaatii, että näille aloitteille, niiden eurooppalaiselle ulottuvuudelle ja lisäarvolle annetaan runsaasti näkyvyyttä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla, jotta EU-kansalaiset voivat selvästi todeta niiden tarjoamat hyödyt ja tiedostaa eurooppalaisen koulutusalueen hyvät puolet;
21. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle ja neuvostolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

Torstai 19. toukokuuta 2022

P9_TA(2022)0218

Ukrainassa tehtyjen sotarikosten rankaisemattomuuden torjuminen

Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 Ukrainassa tehtyjen sotarikosten rankaisemattomuuden torjumisesta (2022/2655(RSP))

(2022/C 479/07)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa ja mietintönsä Ukrainasta ja Venäjältä,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan,
- ottaa huomioon vuonna 1949 tehdyt Geneven sopimukset ja niiden lisäpöytäkirjat,
- ottaa huomioon Haagin sopimukset vuosilta 1899 ja 1907,
- ottaa huomioon 9. joulukuuta 1948 tehdyn YK:n yleissopimuksen joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi ja sen lisäpöytäkirjat,
- ottaa huomioon 17. heinäkuuta 1998 hyväksytyt Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön ja siihen vuonna 2010 tehdyt hyökkäysrikosta koskevat Kampalan muutokset,
- ottaa huomioon Nürnbergin tuomioistuimen peruskirjassa ja sen tuomiossa tunnustetut YK:n kansainvälisen oikeuden toimikunnan laatimat kansainvälisen oikeuden periaatteet (Nürnbergin periaatteet), joissa määritellään, mikä on sotarikos,
- ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1820 (2008) seksuaalisesta väkivallasta sodankäynnin välineenä ja päätöslauselman 1888 (2009) seksuaalista väkivaltaa konflikteissa käsittelevän erityisedustajan nimittämisestä,
- ottaa huomioon Ruandan kansainvälisen rikostuomioistuimen ja entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen vuonna 1998 vahvistaman määritelmän "raiskauksesta" sodan aikana,
- ottaa huomioon 2. maaliskuuta 2022 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman Ukrainaa vastaan tehdystä hyökkäyksestä ja 24. maaliskuuta 2022 annetun päätöslauselman Ukrainaa vastaan tehdyn hyökkäyksen humanitaarisista seurauksista,
- ottaa huomioon 4. maaliskuuta 2022 annetun YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöslauselman, jossa käsitellään Ukrainan ihmisoikeustilannetta Venäjän hyökkäyksen jälkeen ja jossa se päätti perustaa riippumattoman kansainvälisen tutkintakomission,
- ottaa huomioon 28. huhtikuuta 2022 annetun Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen (PACE) päätöslauselman Venäjän federaation hyökkäyksestä Ukrainaa vastaan ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vakavia loukkauksia ja muita kansainvälisiä rikoksia koskevan vastuuvetvöllisyyden varmistamisesta,
- ottaa huomioon 11. maaliskuuta 2022 annetun Versailles'n julistuksen,
- ottaa huomioon puhemies Metsolan 1. huhtikuuta 2022 tekemän vierailun Ukrainaan ja hänen julkilausumansa Ukrainassa tapahtuvista kansainvälisistä sotarikoksista,
- ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 4. huhtikuuta 2022 EU:n puolesta antaman julkilausuman Venäjän julmuuksista Butšassa ja muissa ukrainalaiskaupungeissa,

Torstai 19. toukokuuta 2022

- ottaa huomioon Kansainvälisen rikostuomioistuimen syyttäjän Karim A. A. Khan QC:n Ukrainan tilanteesta 2. maaliskuuta 2022 antaman julkilausuman Ukrainan tilanteesta ja 39 sopimusvaltiolta vastaanotetuista tutkintapyynnöistä ja tutkinnan aloittamisesta,
  - ottaa huomioon 13. huhtikuuta 2022 annetun Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) raportin Ukrainassa 24. helmikuuta 2022 jälkeen tehdyistä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuksia koskevan oikeuden loukkauksista, sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan,
  - ottaa huomioon vuonna 2006 tehdyn Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja Euroopan unionin välisen yhteistyö- ja avunantosopimuksen,
  - ottaa huomioon siviiliturvallisuusalan uudistamista koskevasta Euroopan unionin neuvontaoperaatiosta Ukrainassa (EUAM Ukraina) annetun päätöksen 2014/486/YUTP muuttamisesta 13. huhtikuuta 2022 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2022/638⁽¹⁾, jolla muutettiin operaation toimeksiantoa tuen antamiseksi Ukrainan viranomaisille ja Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen yhteydessä tehtyjen kansainvälisten rikosten tutkinnan ja syytteenpantamisen helpottamiseksi,
  - ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2018/1727 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse joukkotuhontaa, ihmisyyteen kohdistuvia rikoksia ja sotarikoksia koskevien todisteiden keräämisestä, säilyttämisestä ja analysoinnista Eurojustissa (COM(2022)0187),
  - ottaa huomioon Human Rights Watch -järjestön 3. ja 21. huhtikuuta 2022 antamat raportit Ukrainasta ja Amnesty International -järjestön 6. toukokuuta 2022 antaman raportin,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että sen jälkeen, kun Venäjä aloitti 24. helmikuuta 2022 uuden vaiheen laittomassa, provosoimattomassa ja perusteettomassa hyökkäyssodassa Ukrainaa vastaan, Venäjän armeija ja sen rinnalla toimivat tahot ovat tehneet siviilejä vastaan summittaisia hyökkäyksiä, mukaan lukien sieppaukset, laittomat teloitukset ja kidutus, sekä äskettäin valloitetuilla että jo aiemmin miehityillä alueilla Ukrainassa;
- B. ottaa huomioon, että tuhannet ihmiset ovat menettäneet henkensä tai haavoittuneet, noin 7,7 miljoonaa Ukrainan kansalaista on joutunut siirtymään maan sisällä ja lähes kuusi miljoonaa on paennut naapurimaihin; ottaa huomioon, että Ukrainan parlamentin ihmisoikeusvaltuutetun mukaan 400 000 ukrainalaista siviiliä, joista yli 200 000 on lapsia, on pakkosiirretty Ukrainasta Venäjän federaation alueelle 24. helmikuuta 2022 lähtien; ottaa huomioon, että Venäjän joukot ja niiden rinnalla toimivat tahot ovat useaan otteeseen estäneet humanitaaristen käytävien luomisen ja siten estäneet siviiliväestön evakuoinnin piiritetyiltä alueilta tai vaikeuttaneet sitä;
- C. ottaa huomioon, että Venäjän joukkojen ja niiden rinnalla toimivien tahojen julmuudet saavuttivat uuden tason, kun sunnuntaina 3. huhtikuuta 2022 löydettiin siviilien ruumiita Butšan kadulta, kaupungista, johon Ukrainan armeijalla ei ollut pääsyä lähes kuukauteen; ottaa huomioon, että raportoitujen tietojen mukaan erinäisistä aiemmin miehitettyinä olleista mutta sittemmin Ukrainan armeijan vapauttamista kaupungeista, kuten Butšasta, Irpenistä, Hostomelistä ja Ivankivista, sekä muista paikoista on löytynyt satojen ihmisten joukkohautoja ja niiden kadulta siviilien, heidän joukossaan naisten, lasten ja vanhusten, ruumiita, osa kädet sidottuina selän taakse; ottaa huomioon, että edellä mainittujen tapausten kaltaisia julmuuksia esiintyy hyvin todennäköisesti säännöllisesti Venäjän ja sen rinnalla toimivien tahojen valtaamissa ja edelleen miehittämissä Ukrainan kaupungeissa ja kylissä ja että sotarikosten todellinen laajuus on todennäköisesti paljon suurempi kuin tähän mennessä on dokumentoitu;
- D. ottaa huomioon, että lukuisat raportit, joita valokuvat ja videot täydentävät, todistavat siviilien summittaisista teloituksista kylien ja kaupunkien venäläismiehityksen aikana, siviilien pidätyksistä ilman asianmukaista menettelyä ja epäinhimillisestä kohtelusta, joka on verrattavissa kidutukseen, Venäjän armeijan ja sen rinnalla toimivien tahojen syyllistymisestä siviilien, myös lasten, raiskauksiin sekä ohjaamattomien tykistöaseiden, rypäleammusten ja jalkaväkimiinojen käytöstä Venäjän asutusalueille tekemien iskujen aikana; ottaa huomioon, että Venäjä käyttää seksuaalista väkivaltaa sodankäynnin välineenä ukrainalaisten taistelutahdon murtamiseksi ja kidutuksen muotona saadakseen tunnustuksia raiskauksen, pakkoaltistamisen ja lapsiin, naisiin ja miehiin tai heidän sukulaisiinsa kohdistuvan seksuaalisen väkivallan uhan kautta; ottaa huomioon, että raiskaus sotarikoksena on rikoksista vaikeimmin

⁽¹⁾ EUVL L 117, 19.4.2022, s. 38.

Torstai 19. toukokuuta 2022

dokumentoitavissa siten, että siitä voidaan nostaa syyte, joka pitää oikeudenkäynnissä; ottaa huomioon, että seksuaalisten sotarikosten uhreihin voi kohdistua fyysisten haittojen lisäksi erilaisia syrjinnän ja leimaantumisen riskejä; ottaa huomioon, että aika on ratkaisevan tärkeä todisteiden ja todistanlausuntojen keräämisessä sekä lääketieteellisen ja psykologisen avun tarjoamisessa seksuaalisen väkivallan uhreille;

- E. ottaa huomioon, että Venäjän armeija ja sen rinnalla toimivat tahot ovat pidättäneet, siepanneet, ottaneet kohteekseen ja tappaneet toimittajia, pormestareita ja ihmisoikeuksien puolustajia; ottaa huomioon, että Geneven sopimusten ensimmäisen lisäpöytäkirjan 79 artiklalla suojellaan toimittajia ja media-alan työntekijöitä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden nojalla; ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston foorumi journalismin suojelun ja toimittajien turvallisuuden edistämiseksi on ilmoittanut, että tähän mennessä ainakin 10 ukrainalaista ja kansainvälistä tiedotusvälineiden työntekijää on saanut surmansa ja monia muita on haavoittunut;
- F. ottaa huomioon, että Venäjän armeija ja sen rinnalla toimivat tahot ovat osallistuneet siviiliomaisuuden, kuten ruoan, vaatteiden, kodinkoneiden, polttopuun ja suuren määrän viljaa ryöstämiseen sekä siviili-infrastruktuurin tuhoamiseen, mukaan lukien haavoittuvassa asemassa olevien yhteiskuntaryhmien tarpeisiin tarkoitettu infrastruktuuri, asuinrakennukset, koulut ja sairaalat; ottaa huomioon, että Venäjän armeija ja sen rinnalla toimivat tahot ovat järjestelmällisesti vieneet taideteoksia ja -esineitä ja muita kulttuuriarvoltaan merkittäviä esineitä; ottaa huomioon, että Ukraina on syyttänyt Venäjän varastaneen useita satoja tuhansia tonneja viljaa ja että YK:n vahvistamien tietojen mukaan on yhä enemmän näyttöä siitä, että Venäjän joukot ovat ryöstäneet Ukrainan viljavarastoja ja tuhonneet viljan varastointipaikkoja, mikä on pahentanut maailmanlaajuisia ruokakriisiä ja saattaa aiheuttaa nälänhätää Ukrainassa; ottaa huomioon, että Ukrainassa on jumissa edelleen lähes 25 miljoonaa tonnia viljaa, koska Venäjä on tuhonnut logistisen infrastruktuurin ja saartanut maan mereltä; ottaa huomioon, että sodan ympäristö- ja terveysvaikutukset tulevat myös olemaan tuhoisia;
- G. ottaa huomioon, että neljässä Geneven sopimuksessa ja ensimmäisessä lisäpöytäkirjassa, joiden sopimuspuolia Ukraina ja Venäjän federaatio ovat, vahvistetaan, että kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vakavat loukkaukset ja törkeät rikokset ovat sotarikoksia; ottaa huomioon, että jokainen, joka määrää tekemään tai tekee tällaisia tekoja tai auttaa tai avustaa niissä, on vastuussa näistä rikoksista;
- H. ottaa huomioon, että Venäjä päätti marraskuussa 2016 perua allekirjoituksensa Rooman perussäännöstä; ottaa huomioon, että Ukraina ei ole Rooman perussäännön sopimusvaltio, mutta se on käyttänyt kahdesti oikeuksiaan hyväksyä Kansainvälisen rikostuomioistuimen toimivalta sen alueella väitetyistä tapahtuneiden Rooman perussäännössä tarkoitettujen rikosten suhteen perussäännön 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- I. ottaa huomioon, että Kansainvälisen rikostuomioistuimen syyttäjä ilmoitti 2. maaliskuuta 2022 aloittaneensa tutkinnan Ukrainan tilanteesta sopimusvaltioiden esittämien tutkintapyyntöjen perusteella⁽²⁾;
- J. ottaa huomioon, että 3. maaliskuuta 2022 Ukraina vetosi 45 osallistujavaltion tuella Etyjin Moskovon mekanismiin, jotta voitaisiin puuttua ihmisoikeusloukkauksiin ja Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen humanitaarisiin vaikutuksiin;
- K. ottaa huomioon, että sodan kolmen ensimmäisen kuukauden aikana Ukrainan valtakunnansyyttäjä käynnisti yli 9 300 tutkintaa ja tunnisti satoja venäläisiä epäiltyjä väitetyistä sotarikoksista, joita ovat muun muassa ryöstely, murhat, kidutus ja raiskaukset;

⁽²⁾ Syyttäjän toimisto vastaanotti 1. maaliskuuta 2022 tutkintapyyntöä Liettuan tasavallalta. Seuraavien sopimusvaltioiden koordinoitu ryhmä esitti 2. maaliskuuta 2022 yhteisen tutkintapyyntönsä: Albanian tasavalta, Australian yhteisö, Itävallan tasavalta, Belgian kuningaskunta, Bulgarian tasavalta, Kanada, Kolumbian tasavalta, Costa Rican tasavalta, Kroatian tasavalta, Kyproksen tasavalta, Tšekin tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Viron tasavalta, Suomen tasavalta, Ranskan tasavalta, Georgia, Saksan liittotasavalta, Helleenien tasavalta, Unkari, Islanti, Irlanti, Italian tasavalta, Latvian tasavalta, Liechtensteinin ruhtinaskunta, Luxemburgin suurherttuakunta, Maltan tasavalta, Uusi-Seelanti, Norjan kuningaskunta, Alankomaiden kuningaskunta, Puolan tasavalta, Portugalin tasavalta, Romania, Slovakian tasavalta, Slovenian tasavalta, Espanjan kuningaskunta, Ruotsin kuningaskunta, Sveitsin valaliitto sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- L. ottaa huomioon, että valtiolliset ja kansainväliset oikeuselimet ovat käynnistäneet useita vastuuseen saattamista koskevia toimia, joihin kuuluvat muun muassa Kansainvälisen rikostuomioistuimen virallisen tutkinnan aloittaminen sekä Ranskan, Saksan, Liettuan ja Ruotsin aloittamat tuomioistuimen yleistöimivallan periaatteen mukaiset rikostutkinnat;
- M. ottaa huomioon, että YK:n ihmisoikeusneuvosto äänesti 4. maaliskuuta 2022 riippumattoman kansainvälisen tutkintakomission perustamisesta tutkimaan ihmisoikeusloukkauksia ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksia Venäjän vuonna 2022 Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen yhteydessä; ottaa huomioon, että YK:n turvallisuusneuvoston toiminta on lamaantunut Ukrainan tilanteesta, koska Venäjällä on veto-oikeus konkreettisen toiminnan osalta;
- N. ottaa huomioon, että 25. maaliskuuta 2022 Puola, Liettua ja Ukraina ilmoittivat perustavansa yhteisen tutkintaryhmän todisteiden keräämiseksi ja sotarikosten ja ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten tutkimiseksi Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) tuella ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen syyttäjän toimiston avustuksella, kuten 25. huhtikuuta 2022 ilmoitettiin; katsoo, että Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja valtiollisten elinten ja muiden mekanismien tutkimusten välinen koordinointi on olennaisen tärkeää, jotta saadaan oikeutta nopeasti;
- O. ottaa huomioon, että Kansainvälisellä rikostuomioistuimella ei ole tässä tilanteessa toimivaltaa hyökkäysrikoksen osalta, koska Ukraina ja Venäjän federaatio eivät ole kumpikaan ratifioineet Rooman perussääntöä ja siihen tehtyjä hyökkäysrikosta koskevia muutoksia; katsoo, että tämä puute olisi korjattava perustamalla kansainvälinen erityistuomioistuin, jolle annettaisiin toimivalta tutkia hyökkäysrikoksia, joita Venäjän ja sen liittolaisten poliittisten johtajien ja sotilaskomentajien on väitetty tehneen Ukrainaa vastaan, ja nostaa niistä syytteitä;
1. tuomitsee jälleen mitä jyrkimmin Venäjän laittoman, provosoimattoman ja perusteettoman hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan ja hyökkäyksen Ukrainaan ja vaatii Venäjää lopettamaan välittömästi kaikki sotatoimet Ukrainassa ja vetämään ehdotta kaikki joukot ja sotilaskaluston Ukrainan koko kansainvälisesti tunnustetulta alueelta, kuten Kansainvälinen tuomioistuin määräsi 16. maaliskuuta 2022;
  2. ilmaisee äärimmäisen tyrmistyksensä ja paheksuntansa ilmitulleista julmuuksista, joita ovat muun muassa kaupunkien summittaiset tulitukset, pakkosiirrot, kiellettyjen ammusten käyttö, konfliktialueilta ennalta sovittujen humanitaaristen käytävien kautta pakenemaan pyrkiviin siviileihin kohdistetut iskut, siviilien teloitukset, seksuaalinen väkivalta, pakkomuutot ja asuinalueiden ja siviili-infrastruktuurin, kuten sairaaloiden, terveydenhoitolaistosten, koulujen, väestönsuojien ja ambulanssien, tahallinen ryöstely ja niihin kohdistetut tahalliset iskut, joissa kaikissa on kyse kansainvälisen humanitaarisen oikeuden räikeästä rikkomisesta, joita voidaan mahdollisesti pitää Venäjän federaation ja sen rinnalla toimivien tahojen tekeminä sotarikoksina ja joista ei toistaiseksi ole asetettu ketään syytteeseen eikä kukaan ole saanut rangaistusta;
  3. tuomitsee jyrkästi Venäjän armeijan ja sen rinnalla toimivien tahojen harjoittaman seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan kauhistuttavan ja järjestelmällisen käytön sodankäynnin välineenä, palauttaa mieliin YK:n päätöslauselman 1820 (2008) seksuaalisesta väkivallasta sodankäynnin välineenä ja toteaa, että raiskaus ja muut seksuaalisen väkivallan muodot voivat olla sotarikoksia, rikoksia ihmisyyttä vastaan tai joukkotuhonnan tunnusmerkit täyttävää toimintaa ja sen vuoksi niistä olisi nostettava syyte kansainvälisen oikeuden ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön ja erityisesti sen 7 ja 8 artiklan nojalla; pitää valitettavana, että Kansainvälisessä rikostuomioistuimessa on edistytty vain vähän seksuaalirikoksia ja sukupuoleen perustuvia rikoksia koskevissa syytetoimissa; katsoo, että Ukrainaan tehdyn laittoman hyökkäyksen uhrien tapaukset saattavat muodostaa ennakkotapauksen tässä suhteessa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista kaikissa meneillään olevissa ja tulevilla tutkinnoissa;
  4. antaa täyden tukensa Kansainvälisen rikostuomioistuimen syyttäjän käynnistämälle tutkinnalle, joka koskee väitettyjä sotarikoksia, rikoksia ihmisyyttä vastaan ja joukkotuhontarikosta Ukrainassa, YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston alaisen riippumattoman tutkintakomission työlle sekä riippumattomien kansalaisjärjestöjen pyrkimyksille kerätä ja säilyttää todisteita sotarikoksista; korostaa nopean työn ja edistymisen merkitystä, jotta voidaan varmistaa tarvittavat todisteet sotarikosten ja muiden ihmisoikeusloukkausten ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkausten tutkimiseksi ja niiden sallimisesta, niihin syyllistymisestä ja niiden salaamisesta vastuussa olevien kaikkien henkilöiden asettamiseksi syytteeseen; korostaa, että on olemassa vakava vaara, että sotarikoksiin liittyvät todisteet tuhoataan eikä niitä voida kerätä ja

Torstai 19. toukokuuta 2022

säilyttää turvallisesti Ukrainassa tapahtuneiden sotarikosten tutkintaa varten meneillään olevien vihamielisyyksien vuoksi; katsoo, että nopea toiminta on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Ukrainassa ihmisoikeusloukkauksiin ja sotarikoksiin syyllistyneet saatetaan vastuuseen teoistaan;

5. kehottaa antamaan tukea Kansainvälisen rikostuomioistuimen syyttäjälle sotarikoksiin, rikoksiin ihmisyyttä vastaan ja mahdollisesti joukkotuhontaan syyllistyneiden tutkimista ja syytteeseen asettamista varten tarjoamalla poliittista tukea, asettamalla saataville kaikki hallussa olevat todisteet, mukaan lukien avoimen lähdekoodin tiedustelutiedot, muut tiedot ja data, satelliittikuvat ja siepatut viestit, sekä tarjoamalla Kansainvälisen rikostuomioistuimen yleiseen talousarvioon riittävästi taloudellisia ja henkilöresursseja, jotta voidaan täysin suojella sen riippumattomuutta ja puolueettomuutta;

6. suhtautuu myönteisesti ukrainalaisten syyttäjien ja tutkijoiden pyrkimykseen saattaa sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan vastuussa olevat oikeuden eteen ja antaa täyden tukensa näille pyrkimyksille; kehottaa EU:n jäsenvaltioita, kansainvälistä yhteisöä ja asiaankuuluvia elimiä avustamaan Ukrainan viranomaisia kaikilta osin tässä prosessissa;

7. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota antamaan kaiken tarvittavan avun Ukrainan oikeuslaitoksen valmiuksien ja resurssien vahvistamiseksi, jotta se voi tehokkaasti tutkia sotarikoksia ja käsitellä niitä tuomioistuimissa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan Ukrainan viranomaisia, jotta Ukraina täyttää keskeiset kriteerit vakavien kansainvälisten rikosten, mukaan lukien sotarikokset ja rikokset ihmisyyttä vastaan, rankaisemattomuuden torjumiseksi maan sisäisesti;

8. kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet kansainvälisissä instituutioissa ja menettelyissä sekä Kansainvälisessä rikostuomioistuimessa tai muissa asianmukaisissa kansainvälisissä tuomioistuimissa ja tukemaan Venäjän ja Valko-Venäjän johdon asettamista syytteeseen sotarikoksista, rikoksista ihmisyyttä vastaan, joukkotuhontarikoksista ja hyökkäysrikoksista; kehottaa laajentamaan nämä tutkinnat ja niistä seuraavat syytetoimet myös kaikkiin sotarikoksiin osallistuneisiin Venäjän armeijan henkilöstön jäseniin ja hallituksen virkamiehiin; panee siksi tyytyväisenä merkille tutkinnat ja tutkimukset, joita useat jäsenvaltiot ovat käynnistäneet tuomioistuimen yleistoimivallan periaatteen mukaisesti ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen työn tukemiseksi; panee myös tyytyväisenä merkille EUAM Ukraina -operaation muutetun toimeksiannon, jonka avulla se voi tukea Ukrainan viranomaisia Venäjän hyökkäyksen yhteydessä tehtyjen kansainvälisten rikosten tutkinnassa ja syytteeseenpanossa;

9. kehottaa Venäjän viranomaisia lopettamaan välittömästi Ukrainan kansalaisten pakkosiirrot ja sallimaan Venäjän federaation alueelle siirrettyjen Ukrainan kansalaisten palata turvallisesti Ukrainaan;

10. kehottaa jäsenvaltioita keräämään todisteita ja tukemaan Kansainvälisen rikostuomioistuimen syyttäjän suorittamaa tutkintaa sen selvittämiseksi, onko Venäjän joukkojen ja niiden rinnalla toimivien tahojen Ukrainassa tekemissä sotarikoksissa ja rikoksissa ihmisyyttä vastaan kyse joukkotuhonnasta;

11. korostaa tarvetta tehostaa Ukrainassa tehtyjen sotarikosten rankaisemattomuuden torjumiseksi perustettujen eri mekanismien koordinoitua muun muassa järjestämällä kansainvälinen kokous, jonka tarkoituksena on koordinoitua todisteiden keräämistä ja siten parantaa vastuuseen saattamista koskevien menettelyjen tehokkuutta; kehottaa EU:n toimielimiä tukemaan näitä koordinoituita;

12. kehottaa EU:n toimielimiä ja erityisesti komissiota tukemaan asianmukaisen oikeusperustan luomista viipymättä YK:n ja Euroopan neuvoston kaltaisten vakiintuneiden monenvälisten foorumien tuella, jotta voidaan perustaa kansainvälinen erityistuomioistuin määräämään rangaistus Venäjän ja sen liittolaisten poliittisten johtajien ja sotilaskomentajien Ukrainaan kohdistamasta hyökkäysrikoksesta; kehottaa EU:n toimielimiä ja erityisesti komissiota tarjoamaan mahdollisimman pian kaikki tarvittavat henkilö- ja talousarvioresurssit sekä kaiken tarvittavan hallinnollisen, tutkinnallisen ja logistisen tuen tämän tuomioistuimen perustamiseksi;

Torstai 19. toukokuuta 2022

13. kehottaa EU:n toimielimiä ja erityisesti komissiota hakemaan poliittista tukea samannimisiltä kansainvälisiltä kumppaneilta ja järjestöiltä, erityisesti YK:n yleiskokoukselta, tämän tuomioistuimen perustamiseksi;

14. pitää myönteisenä, että Liettua, Puola ja Ukraina ovat perustaneet yhteisen tutkintaryhmän, jota Eurojust koordinoi, johon Kansainvälisen rikostuomioistuimen syyttäjävirsto osallistuu ensimmäistä kertaa ja jonka tarkoituksena on helpottaa tutkinta- ja syytetoimia osallistuvissa valtioissa sekä niitä, joita voitaisiin viedä eteenpäin Kansainvälisessä rikostuomioistuimessa; kannustaa jäsenvaltioita liittymään yhteiseen tutkintaryhmään;

15. suhtautuu myönteisesti komission 25. huhtikuuta 2022 tekemään ehdotukseen laajentaa Eurojustin toimeksiantoa ja operatiivisia tehtäviä, jotka liittyvät todisteiden keräämiseen, analysointiin, säilyttämiseen ja jakamiseen kansainvälisten rikosten, erityisesti joukkotuhonnan, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten, sotarikosten ja niiden liitännäisrikosten tutkinta- ja syytetoimien tueksi⁽³⁾; kehottaa Eurojustia käyttämään näitä uusia valtuuksia tukeakseen jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia todisteiden analysoinnissa, jotta voidaan auttaa varmistamaan tällaisten todisteiden hyväksyttävyyttä kansallisissa tai kansainvälisissä tuomioistuimissa tai vastaavissa mekanismeissa; korostaa, että toimeksiannon laajentamisen myötä Eurojustin rahoitusta olisi lisättävä riittävästi;

16. korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on hyödynnettävä kaikilta osin valmiuksiaan ja käytettävissä olevia oikeudellisia keinoja sotarikoksiin syylistyneiden saattamiseksi vastuuseen; panee tässä yhteydessä tyytyväisenä merkille Europolin valmiuden tukea yhteistä tutkintaryhmää ja kehottaa Europolia tekemään pyydettyä tiivistä yhteistyötä Eurojustin kanssa;

17. muistuttaa, että yleistoimivallan periaatteella pyritään välttämään sotarikollisten jääminen rankaisematta antamalla kaikille valtioille mahdollisuus täyttää velvollisuutensa asettaa rikoksentehtäjät syytteeseen ja rangaista heitä; pitää tärkeänä, että jäsenvaltioiden lainvalvonta- ja oikeusviranomaisille annetaan asianmukaiset välineet, joiden avulla ne voivat tehokkaasti kerätä tarvittavat todisteet sotarikollisten tuomitsemiseksi; kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään tehokkaasti yleistoimivallan periaatetta Ukrainassa tehtyjen sotarikosten tutkimisessa ja niistä syytteeseen asettamisessa ja tehostamaan keskinäistä yhteistyötään siten, että komissio on mukana koordinoimassa ja edistämässä sitä;

18. kehottaa jälleen komissiota esittämään rankaisemattomuutta koskevan EU:n toimintasuunnitelman ja laatimaan erityisen Ukrainaa koskevan luvun;

19. kehottaa komissiota tekemään tiivistä yhteistyötä Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja Eurojustin kanssa sen tarkistetun toimeksiannon mukaisesti sodanaikaisten raiskausten, hyväksikäytön ja muiden seksuaalisen väkivallan muotojen dokumentoimiseksi Ukrainassa, muun muassa keräämällä tilastollista tai malliin perustuvaa näyttöä asiaankuuluvilta asiantuntijoilta sekä potilas- ja lääketietoja ja etsimällä ja dokumentoimalla Ukrainan sotaraiskauksia koskevia kuvauksia, jotka ovat verkossa joko tiedotusvälineissä tai sosiaalisessa mediassa ja jotka voivat johtaa tutkijat raiskauksen ja seksuaalisen väkivallan uhrien luo; kehottaa täydentämään tätä työtä vastaavilla toimilla pakolaisleireillä ja mahdollisuuksien mukaan paikan päällä Ukrainassa; kehottaa EU:ta ja isäntä- ja kauttakulkumaita takaamaan seksuaali- ja lisääntymisröyhteyden ja -oikeuksiin liittyvien palvelujen saatavuuden, erityisesti jälkiehkäisyyn, altistumisen jälkeisen estolääkityksen ja aborttihoidon, myös raiskauksista selvinneiden tapauksessa;

20. kehottaa kansainvälistä yhteisöä myös tutkimaan vakavissaan ympäristör rikoksia, erityisesti laajamittaista ympäristön pilaantumista, mukaan lukien rajatylittävät ympäristöhaitat, ja rankaisemaan niistä, sillä Venäjä kohdistaa edelleen iskuja teollisuus- ja polttoainelaitoksiin, sähkön- ja vedenjakeluverkkoon, viemärijärjestelmiin ja muihin laitoksiin ja aiheuttaa näin laajamittaista pilaantumista ja tuhoaa kosteikkoja, metsiä, kansallispuistoja, suojelualueita, mukaan lukien Tšernobylin 30 kilometrin mittainen suljettu alue, ja erittäin uhanalaisten ja uhanalaisten lajien elinalueita, millä on vakavia pitkän aikavälin vaikutuksia;

21. kehottaa tutkimaan Venäjän joukkojen ja niiden rinnalla toimivien tahojen väitettyä elintarvikevarastojen ryöstelyä ja hävittämistä sekä arvioimaan tarkoituksenmukaisesti tämän maailmanlaajuisia vaikutuksia erityisesti elintarvikkeita tuoviin kehitysmaihin;

⁽³⁾ Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2018/1727 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse joukkotuhontaa, ihmisyyteen kohdistuvia rikoksia ja sotarikoksia koskevien todisteiden keräämisestä, säilyttämisestä ja analysoinnista Eurojustissa (COM(2022)0187).

Torstai 19. toukokuuta 2022

22. korostaa laaja-alaisten EU:n tietojärjestelmien merkitystä sen varmistamisessa, että sotarikolliset eivät voi paeta ja tulla EU:n alueelle huomaamatta; on vakuuttunut siitä, että lainvalvontaviranomaisten välistä tietojenvaihtoa koskevan EU:n oikeudellisen kehityksen meneillään oleva uudistus nopeuttaa eri jäsenvaltioiden poliisitietokantoissa olevien sotarikollisia koskevien asiaankuuluvien tietojen kokoamista;
23. pitää valitettavana, että Interpolin perussäännössä ei määrätä mahdollisuudesta keskeyttää jäsenyys, ja kehottaa Interpolia ainakin keskeyttämään Venäjän kansallisen keskustoimiston pääsyn Interpolin tietokantoihin;
24. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan toimia, joilla helpotetaan ihmisoikeuksien puolustajien sekä tuomareiden ja syyttäjien kouluttamista ja heidän tietoisuutensa lisäämistä digitaalisesta todistusaineistosta ja ihmisoikeusloukkausten digitaalisesta rekisteröinnistä, jotta voidaan lisätä selvyyttä tutkittavaksi ottamisen edellytyksistä kansallisissa ja kansainvälisissä tuomioistuimissa;
25. pitää myönteisenä, että Ukrainan parlamentti hyväksyi lakiesityksen nro 7304, jossa hyväksytään Kansainvälisen rikostuomioistuimen työskentely Ukrainassa, ja kehottaa Ukrainan viranomaisia tukemaan vastuuseen saattamista koskevia toimia ratifioimalla kiireellisesti Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön ja liittymällä virallisesti tuomioistuimen jäseneksi; kehottaa Ukrainan viranomaisia yhdenmukaistamaan Ukrainan kansallisen lainsäädännön ja kansalliset menettelyt kansainvälisen oikeuden kanssa ja siten vahvistamaan maan oikeudellisia mekanismeja tällaisten rikosten rankaisemattomuuden torjumiseksi, yhdenmukaistamaan kansallisen lainsäädännön ja erityisesti rikoslain kansainvälisen rikosoikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kanssa ja hyväksymään selkeän käytännön kehityksen yhteistyölle Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja muiden Ukrainassa tehtyjä rikoksia tutkivien elinten kanssa; muistuttaa, että kaikkien konfliktin osapuolten on noudatettava tiukasti kansainvälistä humanitaarista oikeutta;
26. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja kansainvälistä yhteisöä tarjoamaan lisää taloudellisia resursseja ja teknistä apua, jotta voidaan kerätä ja säilyttää todisteita, joita on valtava määrä, kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksista, sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan Ukrainassa; kehottaa EU:ta tässä yhteydessä tukemaan tätä prosessia antamalla enemmän varoja naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä – Globaali Eurooppa;
27. panee tyytyväisenä merkille Venäjään kohdistetut pakotepaketit ja korostaa, että niiden täysimääräisen ja tehokkaan täytäntöönpanon kaikkialla EU:ssa ja EU:n kansainvälisten liittolaisten keskuudessa on nyt oltava ensisijainen tavoite; kehottaa hyväksymään pikaisesti kuudennen pakotepaketin; kehottaa komissiota perustamaan kiireellisesti oikeudellisen välineen, jonka avulla olisi mahdollista takavarikoida Venäjän jäädytetyt pääomat ja varat, jotta niitä voitaisiin käyttää korvauksiin ja Ukrainan jälleenrakentamiseen;
28. toteaa arvostavansa ja kunnioittavansa suuresti Ukrainan kansalaisyhteiskunnan työtä ja ponnisteluja, kuten sen työtä Ukrainassa parhaillaan tapahtuvien rikkomusten dokumentoimiseksi ja sen toimintaa rankaisemattomuuden torjunnan tukemiseksi Ukrainassa; panee merkille, että Ukrainan alueella on monia kansalaisjärjestöjä, jotka pyrkivät dokumentoimaan sotarikoksia, mukaan lukien sodan aikana tapahtuneita joukkoraiskauksia, ja katsoo, että niiden toimia on tuettava ja vahvistettava; kehottaa kaikkia vastuuseen saattamisen alan kansainvälisiä ja kansallisia toimijoita tekemään tiivistä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa ja avustamaan oikeusprosesseissa muun muassa parantamalla tiedonsaantia ja uhrien ja asianomaisten yhteisöjen tavoittamista ja varmistamalla julkisuus, prosessin avoimuus ja kansalaisyhteiskunnan osallistuminen vastauksena julmuuksiin, joihin Venäjän federaatio on syyllistynyt;
29. kehottaa jäsenvaltioita – muun muassa osallistumalla YK:n yleiskokouksen viidenteen komiteaan – ja Yhdistyneitä kansakuntia varmistamaan, että YK:n ihmisoikeusneuvoston tutkintakomissiolla on riittävät taloudelliset resurssit hoitaa kaikki toimeksiantoonsa kuuluvat seikat riippumattomasti;
30. pitää erittäin valitettavana päätöstä lakkauttaa Etyjin erityistarkkailuoperaatio Ukrainassa sen seurauksena, ettei Etyjin pysyvässä neuvostossa päästy 31. maaliskuuta 2022 yhteisymmärrykseen operaation toimeksiannon jatkamisesta, ja kehottaa jäsenvaltioita selvittämään kaikkia vaihtoehtoja, joiden avulla voidaan palauttaa erityistarkkailuoperaation toimeksianto;
31. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Yhdistyneille kansakunnille, Euroopan neuvostolle, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle, Ukrainan presidentille, hallitukselle ja parlamentille, Venäjän federaation presidentille, hallitukselle ja parlamentille sekä Kansainvälisen rikostuomioistuimen syyttäjälle.

Torstai 19. toukokuuta 2022

P9_TA(2022)0219

Venäjän Ukrainassa käymän sodan sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset EU:hun – EU:n toimintavalmiuksien vahvistaminen**Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2022 Venäjän Ukrainassa käymän sodan sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista EU:hun – EU:n toimintavalmiuksien vahvistaminen (2022/2653(RSP))**

(2022/C 479/08)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 7. huhtikuuta 2022 antamansa päätöslauselman Eurooppa-neuvoston 24.–25. maaliskuuta 2022 pidetyn kokouksen päätelmistä, mukaan lukien Ukrainaa vastaan käytävän sodan viimeisin kehitys ja EU:n pakotteet Venäjälle ja niiden täytäntöönpano ⁽¹⁾,
  - ottaa huomioon 25. maaliskuuta 2022 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
  - ottaa huomioon 8. maaliskuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”REPowerEU: Kohtuuhintaisempaa, varmempaa ja kestävämpää energiaa koskevat yhteiset eurooppalaiset toimet” (COM(2022)0108),
  - ottaa huomioon 27. toukokuuta 2020 annetun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Identifying Europe’s recovery needs” (SWD(2020)0098),
  - ottaa huomioon 22. huhtikuuta 2022 julkaistun Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) alueellisia talousnäkömiä koskevan raportin ”Europe: War Sets Back the European Recovery”,
  - ottaa huomioon 24. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman EU:n kiireellisen toimintasuunnitelman tarpeesta elintarviketurvan varmistamiseksi EU:ssa ja sen ulkopuolella Venäjän hyökättyä Ukrainaan ⁽²⁾,
  - ottaa huomioon 5. toukokuuta 2022 antamansa päätöslauselman Ukrainan sodan vaikutuksista naisiin ⁽³⁾,
  - ottaa huomioon talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi, 16. joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen ⁽⁴⁾,
  - ottaa huomioon 8. heinäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman makrotaloudellisten lainsäädäntöpuitteiden uudelleentarkastelusta Euroopan reaalitalouteen kohdistuvien vaikutusten sekä päätöksenteon avoimuuden ja demokraattisen vastuuvälillisyyden parantamiseksi ⁽⁵⁾,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Venäjä on käynyt 24. helmikuuta 2022 lähtien laitonta, provosoimatonta ja perusteetonta hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan;

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0121.

⁽²⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0099.

⁽³⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0206.

⁽⁴⁾ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽⁵⁾ EUVL C 99, 1.3.2022, s. 191.

Torstai 19. toukokuuta 2022

- B. ottaa huomioon, että Venäjän hyökkäys Ukrainaan on merkittävä humanitaarinen kriisi, joka vaikuttaa miljooniin ihmisiin ja johtaa väistämättä vakavaan, kestoaltaan ja laajuudeltaan epävarmaan talouden häiriöön EU:ssa;
- C. ottaa huomioon, että Ukrainan sodan tärkein seuraus on ihmishenkien menetys ja humanitaarinen kriisi, joka liittyy valtavaan määrään piiritetyillä alueilla eläviä ja asuinsijoiltaan siirtymään joutuneita ihmisiä; ottaa huomioon, että YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun tietojen mukaan Ukrainasta oli 5. toukokuuta 2022 mennessä paennut yli 5,7 miljoonaa ihmistä ja että yli 85 prosenttia heistä on tällä hetkellä jossakin EU-maassa; ottaa huomioon, että humanitaariseen kriisiin liittyvän taakan kantavat suurelta osin Ukrainan naapurivaltioina olevat jäsenvaltiot;
- D. ottaa huomioon, että konfliktista pommitusten, öljy-/kaasuvuotojen sekä kemiallisissa tehtaissa tai ydinvoimaloissa tapahtuneiden hätätilanteiden seurauksena ilmenevät ympäristövaikutukset aiheuttavat suurta huolta sekä Ukrainan että EU:n väestölle; katsoo, että EU:n on autettava suojelemaan ympäristöä ja korjaamaan sodan aiheuttamia ympäristövahinkoja ja määrättävä seuraamuksia ympäristörikoksista, koska niillä on väistämättä pitkäaikaisia seurauksia;
- E. ottaa huomioon, että Venäjä on yksipuolisesti päättänyt katkaista kaasun toimitukset Bulgariaan ja Puolaan; ottaa huomioon, että yhä useammat EU:n jäsenvaltiot ovat jo ilmaisseet tukevansa Venäjää koskevan täydellisen energiasaarron täytäntöönpanoa näiltä kiristystoimilta välttymiseksi;
- F. ottaa huomioon, että pakotteilla on vakavia vaikutuksia Venäjän talouteen (IMF:n mukaan sen BKT kutistuu 8,5 prosenttia ja inflaatio on 21,3 prosenttia vuonna 2022); toteaa, että EU-maat maksavat fossiilisten polttoaineiden toimituksista Venäjälle 800 miljoonaa euroa päivässä ja tarjoavat näin Venäjältä tehtävillä hankinnoillaan maan hallinnolle edelleen varoja, joiden avulla se voi rahoittaa sotaa; ottaa huomioon, että komissio on esittänyt kunnianhimoisen suunnitelman venäläisöljyn tuonnin kieltämiseksi kuuden kuukauden kuluessa ja jalostettujen tuotteiden tuonnin kieltämiseksi vuoden loppuun mennessä;
- G. ottaa huomioon, että taloudellinen tilanne yhdistettynä tarvittavien pakotteiden vaikutuksiin vaikuttaa vakavasti yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen tilanteeseen, kuten EU:n työmarkkinoihin ja elinoloihin; ottaa huomioon, että sodasta johtuva kriisi uhkaa vaikuttaa kielteisesti kasvuun ja työllisyyteen muun muassa rahoitusmarkkinoihin kohdistuvien vaikutusten, energiapulan, energian hintapaineiden lisääntymisen, toimitusketjun jatkuvien pullonkaulojen ja luottamusvaikutusten kautta;
- H. ottaa huomioon, että EU:n kuluttajahintainflaatio on saavuttanut tason, jota monessa maassa ei ole nähty 1970-luvun jälkeen ja joka oli 7,5 prosenttia huhtikuussa 2022 eli korkeimmillaan sitten yhteisen rahan käyttöönoton, mikä johtuu suurimmalta osin fossiilisen energian hintojen noususta; ottaa huomioon, että tämä on johtanut maataloustuotteiden hintojen nousuun; ottaa huomioon, että EKP:n tuoreimman euroalueen ennusteen mukaan inflaatiovauhdin (yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi) odotetaan hidastuvan keskimäärin 5,1 prosentista vuonna 2022 2,1 prosenttiin vuonna 2023 ja 1,9 prosenttiin vuonna 2024;
- I. ottaa huomioon, että inflaation kiihtyminen ja erityisesti elintarvikkeiden ja energian hintojen nopea nousu kaikkialla EU:ssa vaikuttavat kaikkein haavoittuvimpiin väestöryhmiin, lisäävät entisestään eriarvoisuutta ja pahentavat köyhyyttä ja energiaköyhyyttä; ottaa huomioon, että palkkojen ei odoteta nousevan yhtä nopeasti kuin inflaatio, minkä vuoksi työntekijät menettävät ostovoimaansa ja heidän elinolosuhteensa voivat heikentyä lähikuukausina; ottaa huomioon, että tämä tulee myös lisäämään paineita, jotka kohdistuvat sosiaalipolitiikan valmiuksiin sekä automaattisiin vakauttajiin, kuten kansallisiin työttömyysjärjestelmiin; toteaa, että komission käyttöön ottama eurooppalainen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukiväline (SURE) on ollut menestys;
- J. ottaa huomioon, että Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) huhtikuussa 2022 julkaiseman maailman talousnäkyymiä koskevan raportin mukaan maailmantalouden kasvun ennustetaan hidastuvan vuoden 2021 arvioidusta 6,1 prosentista 3,6 prosenttiin vuosina 2022 ja 2023, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä alhaisempi vuonna 2022 ja 0,2 prosenttiyksikköä alhaisempi vuonna 2023 kuin tammikuussa ennakoitiin; ottaa huomioon, että kasvun euroalueella ennustetaan hidastuvan vuoden 2021 5,3 prosentista 2,8 prosenttiin vuonna 2022 ja 2,3 prosenttiin vuonna 2023;

Torstai 19. toukokuuta 2022

- K. ottaa huomioon, että komission yhteistä työllisyysraporttia 2022 koskevan ehdotuksen mukaan työpaikkojen säilyttämiseen tähtäävien järjestelmien laajamittainen käyttö pandemian aikana vaikutti siihen, että työttömyys kasvoi suhteellisen vähän vuonna 2021 eli vain 0,4 prosenttia, kun se vuonna 2020 oli kasvanut 6 prosenttia ⁽⁶⁾;
- L. ottaa huomioon, että pienillä ja keskisuurilla yrityksillä (pk-yrityksillä) on enemmän vaikeuksia saada rahoitusta kuin suurilla yrityksillä; toteaa, että pk-yritysten on hallinnollisten menettelyjen vuoksi erityisen vaikeaa saada julkista rahoitusta; katsoo, että kaikissa ehdoissa, joita pk-yritysten taloudellisen tuen saannille asetetaan, olisi sen vuoksi otettava huomioon tarvittava menettelyjen yksinkertaistaminen;
- M. ottaa huomioon, että Euroopalla on edessään uusia haasteita, kuten sukupolvien välisen eriarvoisuuden lisääntyminen, sosiaalisten, taloudellisten, terveyteen ja ympäristöön liittyvien mahdollisuuksien ja resurssien väheneminen, alueelliset erot sekä perustavaa laatua olevien sosiaali- ja terveystaloudellisten, työpaikkojen ja liiketoimintamahdollisuuksien sekä sosiaalisen infrastruktuurin epätasa-arvoinen saatavuus; ottaa huomioon, että vuonna 2020 EU:ssa oli 96,5 miljoonaa ihmistä, joita uhkasi köyhyys tai sosiaalinen syrjäytyminen, mikä on 21,9 prosenttia EU:n väestöstä; ottaa huomioon, että köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen ovat vähentyneet viime vuosikymmenen aikana; toteaa, että niitä on edelleen vähennettävä; toteaa, että eriarvoisuuden vähentäminen on sekä EU:n että jäsenvaltioiden vastuulla; katsoo, että pitkän aikavälin taloudellisen ja sosiaalisen epätasapainon perimmäisiin syihin olisi puututtava;
- N. ottaa huomioon, että noin 34 miljoonaa eurooppalaista ilmoitti vuonna 2018, etteivät he voineet pitää kotejaan riittävän lämpiminä, ja 6,9 prosenttia unionin väestöstä totesi vuonna 2019 tehdyssä EU:n laajuudessa tutkimuksessa, ettei heillä ollut varaa lämmittää kotejaan riittävästi;
- O. toteaa, että vankat sosiaalisen suojelun järjestelmät ovat olennaisen tärkeitä sosiaalisen selviytymiskyvyn kannalta kriisi-aikoina; ottaa huomioon, että tärkein sosiaalinen seuraus Euroopassa on elinkustannusten nousu sekä tavaroiden ja palvelujen kohtuuhintaisuuden heikkeneminen, mikä vaarantaa ihmisoikeudet, kuten ruoan, asunnon, vaatehoidon, koulutuksen, suotuisien työolojen ja työttömyysturvan sekä sairaanhoidon saatavuuden;
- P. ottaa huomioon, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa asetettiin EU:n tavoitteeksi vähentää köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten määrää vähintään 15 miljoonalla ja hyväksyttiin joukko ehdotuksia tämän tavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä; ottaa huomioon, että nykytilanteessa tavoitteen saavuttaminen on käymässä entistä haastavammaksi, sillä köyhyyden ja työttömyyden ennustetaan lisääntyvän tulevina kuukausina; ottaa huomioon, että sosiaalisen suojelun järjestelmiin kohdistuu kovia paineita lieventää kriisin sosiaalisia vaikutuksia, antaa tukea pakolaisille ja varmistaa ihmisarvoiset elinolot kaikille sekä laadukkaiden keskeisten palvelujen, kuten terveydenhuollon, koulutuksen ja asunnon, saatavuus;
- Q. ottaa huomioon, että kansainvälisen energijärjestön mukaan ylijäämävoittojen määrä on arviolta 200 miljardia euroa ⁽⁷⁾ vuonna 2022; ottaa huomioon sen todenneen myös, että windfall-voittoja koskevia väliaikaisia finanssipoliittisia toimenpiteitä voitaisiin asettaa saataville julkisia tuloja varten kohonneiden energiahintojen osittaiseksi kompensoimiseksi; ottaa huomioon, että komissio esitti windfall-voittoja koskevien tilapäisten verotoimenpiteiden käyttöönottoa koskevia ohjeita maaliskuussa 2022 ⁽⁸⁾;
- R. ottaa huomioon, että Venäjän sota Ukrainassa on tuonut esiin EU:n päättäväisyyden, yhtenäisyyden ja vahvan tahdon puolustaa demokraattisia arvoja; ottaa huomioon, että se on myös osoittanut, että EU:n on toteutettava taloudellisia, sosiaalisia ja institutionaalisia uudistuksia Venäjän sotilaallisen hyökkäyksen maailmanlaajuisista seurauksista selviytymiseksi; katsoo, että on ehdottoman välttämätöntä säilyttää unionin tähänastinen vaikuttava yhtenäisyys ja solidaarisuus kaikkien ei-sotilaallisten välineiden käytössä Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen lopettamiseksi yhteisin keinoin, joilla puututaan välittömiin vaikutuksiin EU:ssa, sekä jatkamalla käynnissä olevaa lainsäädäntöohjelmaa, jonka tavoitteena on parantaa unionin sosiaalista, taloudellista ja ympäristöön liittyvää häiriönsietokykyä huolimatta Putinin halusta hajottaa meidät ja suistaa raiteilta nämä ponnistelut;

⁽⁶⁾ Komission 24. marraskuuta 2021 antama ehdotus yhteisestä työllisyysraportista 2022 (COM(2021)0743).

⁽⁷⁾ <https://www.iea.org/reports/a-10-point-plan-to-reduce-the-european-unions-reliance-on-russian-natural-gas>

⁽⁸⁾ Komission 8. maaliskuuta 2022 antama tiedonanto ”REPowerEU: Kohtuuhintaisempaa, varmempaa ja kestävämpää energiaa koskevat yhteiset eurooppalaiset toimet” (COM(2022)0108).

Torstai 19. toukokuuta 2022

- S. katsoo, että on tarpeen varmistaa sosiaalisen markkinatalouden ja sisämarkkinoiden toiminta myös kriisiaikoina ja saada käyttöön niiden koko potentiaali eurooppalaisten kuluttajien hyväksi ja tuottavuuden sekä eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyyn lisäämiseksi ja laadukkaiden työpaikkojen aikaansaamiseksi;
- T. ottaa huomioon, että komissio on esittänyt konkreettisia toimenpiteitä REPowerEU-välineen toteuttamiseksi;
- U. katsoo, että EU:sta on tultava todellinen maailmanlaajuinen voimatekijä, jolla on valmiudet toimia ja tehdä päätöksiä itse, erityisesti puolustuksen, energian, maatalouden, vesiviljelyn ja teollisuuden aloilla;
- V. ottaa huomioon, että EU:hun saapuvien pakolaisten on myös yhä vaikeampaa saada seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluja ja käyttää seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyviä oikeuksia; muistuttaa, että EU on sitoutunut edistämään, suojelemaan ja toteuttamaan jokaisen yksilön ja jokaisen naisen ja tytön oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisoikeuksiinsa liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai sukupuolistunutta väkivaltaa;

Yleisiä huomioita

1. ilmaisee solidaarisuutensa Ukrainan kansaa kohtaan ja toteaa, että aktiivisella sodalla aivan EU:n rajoilla on vakavia sosiaalisia ja taloudellisia seurauksia Euroopalle; on täysin tietoinen siitä, että demokratiaa ja vapautta ei voida mitata rahalla tai sosiaalisella hyvinvoinnilla; tuomitsee jälleen mitä jyrkimmin Venäjän federaation laittomat, provosoimattomat ja perusteettomat sotatoimet ja hyökkäyksen Ukrainaan sekä Valko-Venäjän osallistumisen niihin;
2. korostaa, että Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaa vastaan ja EU:n Venäjälle ja Valko-Venäjälle asettamat perustellut pakotteet vaikuttavat EU:n talouden pandemian jälkeiseen elpymiseen ja muodostavat vakavan uhan sen elpymis- ja palautumisstrategialle sekä sisämarkkinoiden eheydelle;
3. korostaa, että nykyinen sota Ukrainaa vastaan on pahentanut jo ennestään jyrkkää energian hintakriisiä kaikkialla Euroopassa, mikä heikentää suoraan kaikkien unionin kansalaisten ostovoimaa sekä vaikuttaa kielteisesti pk-yrityksiin; palauttaa mieliin, että nykyiset korkeat kaasun ja sähkön hinnat vaikuttavat lähes kaikkiin jäsenvaltioihin, vaikkakin vaihtelevassa määrin ja eri aikoina, ja että tämänhetkinen hintapiikki edellyttää nopeita toimenpiteitä, jotta voidaan tunnistaa, välttää ja torjua sosioekonomiset seuraukset koordinoituilla talous- ja sosiaalipoliittisilla vastatoimilla;
4. korostaa, että on tärkeää varmistaa energiaomavaraisuus ja riippumattomuus Venäjän energiatoimituksista sekä strategisempi riippumattomuus ja energiaturvallisuus parantamalla EU:n energiainfrastruktuuria ja varmistamalla merkittävät investoinnit siihen, mukaan lukien yhteenliitännät ja rajat ylittävä infrastruktuuri uusiutuvan energian tuotantoa varten, sekä parantamalla energiatehokkuutta ja varmistamalla se;
5. on vakuuttunut tarpeesta vahvistaa entisestään unionin solidaarisuusvalmiuksia kriisiaikoina; kehottaa komissiota ja neuvostoa siinä tapauksessa, että kriisin kielteisiin vaikutuksiin ei voida riittävästi puuttua nykyisillä ohjelmilla, olemaan valmiina ja reagoimaan päättäväisesti, yhtenäisesti ja nopeasti tähän uuteen vakavaan kriisiin ja osoittamaan solidaarisuutta siitä kärsiville, jotta voidaan auttaa kotitalouksia ja yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä; korostaa, että päättäväinen, koordinoitu ja yhteisvastuuseen perustuva eurooppalainen toiminta on olennaisen tärkeää, jotta voidaan rajoittaa kriisin leviämistä tunnistamalla, ehkäisemällä ja lieventämällä sen taloudellisia ja sosiaalisia seurauksia ja siten säilyttää unionin kansalaisten tuki Venäjän vastaisille toimille ja muille toimille, joita tarvitaan ukrainalaisten tukemiseksi heidän puolustaessaan maataan; kehottaa EU:n toimielimiä myöntämään Ukrainalle välittömästi EU:n ehdokasvaltion aseman Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 49 artiklan mukaisesti ja ansioiden perusteella;
6. korostaa antavansa täyden tukensa Ukrainalle ja Ukrainan kansalle; korostaa, kuinka tärkeää viiden Venäjää koskevan pakotepaketin hyväksyminen Eurooppa-neuvostossa on ollut, ja kehottaa panemaan ne nopeasti ja tehokkaasti täytäntöön; kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään pikaisesti kuudennen pakotepaketin, johon sisältyy venäläisen öljyn tuontikielto komission ehdotuksen mukaisesti; vaatii jälleen asettamaan Venäjän öljyn, hiilen, ydinpolttoaineen ja kaasun välittömään ja täydelliseen tuontikieltoon ja luopumaan täysin Nord Stream 1- ja Nord Stream 2 -kaasuputkista; kehottaa hyväksymään kiireellisesti toimia pakotteiden aiheuttamien vahinkojen hallitsemiseksi, jotta varmistetaan, että työntekijät ja kotitaloudet eivät joudu kantamaan näiden poliittisten päätösten aiheuttamaa taakkaa;

Torstai 19. toukokuuta 2022

7. tukee maailmanlaajuisia pyrkimyksiä auttaa Ukrainaa erityisesti G7-ryhmän kautta ja kehottaa myöntämään Ukrainalle velkahelpotuksia; pyytää komissiota ja jäsenvaltioita johtamaan Ukrainan solidaarisuusrahastoon ja Ukrainan jälleenrakentamista sodan jälkeen koskevaan strategiaan liittyvää työtä; muistuttaa pitkäaikaisesta kannastaan, jonka mukaan parlamentin on voitava osallistua täysimääräisesti EU:n erityisrahastojen perustamiseen ja valvontaan ja niihin liittyvään operatiiviseen päätöksentekoon;

8. kehottaa neuvostoa laajentamaan luetteloa henkilöistä, joihin kohdistetaan suoraan EU:n pakotteita ja joihin kuuluu muun muassa venäläisiä oligarkkeja, ja ottamaan huomioon Navalnyin säätiön esittämän 6 000 henkilön luettelon; kehottaa ulottamaan EU:n pakotteet koskemaan EU:ssa toimivia Venäjään sidoksissa olevia tiedotusvälineitä, erityisesti InfoRos-nimistä "uutistoimistoa", joka on yhteydessä GRU:hun;

9. panee merkille, että eräät entiset poliitikot, kuten Esko Aho, François Fillon ja Wolfgang Schäuble, ovat äskettäin eronneet tehtävistään venäläisissä yrityksissä, ja vaatii painokkaasti muita, kuten Karin Kneisslia ja Gerhard Schröderiä, tekemään samoin; kehottaa lisäksi neuvostoa laajentamaan EU:n pakotteiden kohteena olevien henkilöiden luetteloa siten, että se kattaa merkittävien venäläisten yritysten hallitusten eurooppalaisjäsenet ja venäläisrahaa edelleen vastaanottavat poliitikot;

Talous- ja sosiaalikiäriin vastaaminen koordinoitulla tavalla

10. on vakuuttunut siitä, että tehokkaiisiin toimiin kuuluu kotitalouksille ja yrityksille koituvien korkeiden energianhintojen lievittäminen ja ostovoiman, laadukkaan työllisyyden ja julkisten palvelujen ylläpitäminen samalla, kun jatketaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja oikeudenmukaisen ja vihreän siirtymän täytäntöönpanoa sekä vahvistetaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevaa toimintasuunnitelmaa; kehottaa vahvistamaan energian sisämarkkinoita, jotta voidaan poistaa riippuvuussuhteet luomatta uusia;

11. korostaa jälleen, että on tärkeää monipuolistaa energiavaroja, teknologioita ja toimitusreittejä sekä välttää lukkiutumisvaikutukset sen lisäksi, että laaditaan laajamittainen suunnitelma julkisille ja yksityisille investoinneille energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan sekä ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja toimitusvarmuusongelman ratkaisemiseksi tehtäville kestäville pitkän aikavälin julkisille investoinneille; kehottaa komissiota siksi lisäämään energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian, erityisesti vihreän vedyn, suunnittelun ja rahoituksen koordinoitua; kehottaa luopumaan pikaisesti fossiilisten polttoaineiden tuista;

12. muistuttaa komission esittämästä arviosta, että vuosittain tarvitaan kolminumeroisia miljardiluokkaa olevia julkisia lisäinvestointeja⁽⁹⁾, jotta voidaan vastata digitalisaation, vihreän ja oikeudenmukaisen siirtymän sekä taloudellisen ja sosiaalisen elpymisen haasteisiin ja tarttua niiden tarjoamiin mahdollisuuksiin; korostaa siksi, että investointien määrän lisääminen on vakautettava ja EU:ssa on tehostettava ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä useiden vuosien ajan;

13. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita asettamaan julkisten investointien ja taloudellisen tuen, mukaan lukien valtiontukisääntöjen joustavoittamisen puitteissa myönnettävä julkinen rahoitustuki yrityksille, ehdoksi asiaankuuluvat vaatimukset, jotka liittyvät julkisen politiikan tavoitteisiin, erityisesti sosiaalisiin, ympäristöä koskeviin ja taloudellisiin vaatimuksiin, jotka edunsaajien olisi täytettävä niin kauan kuin ne saavat julkista tukea, ja varmistamaan samalla oikeudenmukainen ja avoin kilpailu, tasapuoliset toimintaedellytykset yritysten välillä ja sisämarkkinoiden perustana olevien perusperiaatteiden noudattaminen;

14. toteaa, että on olennaisen tärkeää lieventää energian hinnannousun vaikutuksia haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin, jotta köyhyysaste voidaan pitää kurissa; kehottaa jäsenvaltioita toimimaan tehokkaasti ja kohdenetusti lisätessään sosiaalimenojaan, tulotuki mukaan luettuna, jotta voidaan lieventää energian hinnannousun vaikutuksia erityisesti pienituloisiin kotitalouksiin, ja rahoittaessaan julkisia toimia energiatehokkuuden parantamiseksi ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseksi; korostaa, että palkkoja nostettaessa olisi otettava huomioon pitkän aikavälin inflaatio ja tuottavuuden kasvu kotitalouksien ostovoiman ylläpitämiseksi;

⁽⁹⁾ Komission yksiköiden 27. toukokuuta 2020 annettu valmisteluasiakirja "Identifying Europe's recovery needs" (SWD(2020)0098), s. 16 jne.).

Torstai 19. toukokuuta 2022

15. pyytää neuvoston tavoin komissiota esittämään ehdotuksia, joissa puututaan tehokkaasti liian korkeiden sähkön hintojen ongelmaan samalla kun säilytetään sisämarkkinoiden eheys; palauttaa mieliin komission esittämät nykyiset lyhyen aikavälin vaihtoehdot (suora tuki kuluttajille arvovetoteiden avulla, verohelpotukset tai aggregaattimalli ja yksi ainoa ostaja, valtiontuki, verotus, hintakatot ja sääntelytoimenpiteet, kuten hinnanosopimukset), joiden tarkoituksena on vähentää erittäin korkeiden hintojen vaikutusta kansalaisiin ja yrityksiin ja puuttua sähkömarkkinoihin kohdistuvaan leviämismuutokseen; on huolissaan mahdollisesta markkinoiden väärinkäytöstä; kehottaa komissiota arvioimaan kaasun hintojen vaikutusta sähkömarkkinoiden toimintaan ja erityisesti sitä, miten kaasun hinta vaikuttaa lopullisen hinnan määräytymiseen;

16. on erittäin huolissaan Venäjän Ukrainaa vastaan käymän sodan seurauksista EU:n elintarviketurvan kannalta; korostaa kiireellistä tarvetta tehostaa elintarviketurvaa koskevaa EU:n lähestymistapaa ja lisätä tarvittaessa kestävää tuotantokapasiteettia, jotta voidaan vähentää EU:n elintarvikejärjestelmän yleistä riippuvuutta ja parantaa elintarvikeketjun häiriönsietokykyä; kiinnittää huomiota siihen, että tuotantokustannusten jyrkällä kasvulla on merkittävä vaikutus maatalouselintarvikealaan, kuten on todettu parlamentin 24. maaliskuuta 2022 antamassa päätöslauselmassa EU:n kiireellisen toimintasuunnitelman tarpeesta elintarviketurvan varmistamiseksi EU:ssa ja sen ulkopuolella Venäjän hyökättyä Ukrainaan; varoittaa, että monien maiden ilmoittamat vientirajoitukset voivat johtaa hintojen nousuun, horjuttaa markkinoita, lisätä nälkää ja edistää keinottelua;

Ukrainasta tilapäisesti siirtymään joutuneiden kotouttaminen

17. korostaa, että Ukrainan sota ja siitä aiheutunut elinkustannusten nousu ja työttömyyden uhka voivat pahentaa entisestään köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien perheiden, pakolaisten, naisten ja lasten sekä laadukkaan hoidon tarpeessa olevien henkilöiden tilannetta, jos ei panna täytäntöön asianmukaisia lisäsuojelutoimenpiteitä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita keskittämään toimensa eurooppalaisen lapsitakuun täytäntöönpanoon, jotta varmistetaan, että Ukrainasta pakeneville lapsille tarjotaan maksuttomia ja laadukkaita palveluja tasavertaisesti EU:ssa sijaitsevilla isäntämaissa olevien lasten kanssa, ja lisäämään kiireellisesti eurooppalaisen lapsitakuun rahoitusta asianmukaisella budjetilla;

18. katsoo, että kaikille sotarikosten uhreiksi joutuneille ihmisille ja erityisesti naisille ja tytöille, jotka ovat joutuneet sotarikosten uhreiksi ja ovat pakolaisina EU:ssa, on taattava pääsy kattaviin terveydenhuoltopalveluihin kaikissa jäsenvaltioissa; kehottaa jäsenvaltioita auttamaan tilapäisesti siirtymään joutuneita ukrainalaisia naisia, jotta voidaan varmistaa laadukkaan seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon yleinen saatavuus ilman syrjintää, pakottamista ja hyväksikäyttöä, käsitellä oikeussuojakeinoihin liittyvää kysymystä ja ehkäistä heihin kohdistuvia ihmisoikeusloukkauksia; panee tyytyväisenä merkille komission ilmoituksen 1,5 miljoonan euron rahoituksesta erityishankkeelle, jolla tuetaan YK:n väestörahaa naisten ja tyttöjen auttamiseksi Ukrainassa tarjoamalla seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluja;

19. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota Ukrainasta tulleiden ilman huoltajaa olevien alaikäisten, huoltajastaan eroon joutuneiden lasten ja hoitolaitoksista saapuvien lasten tilanteeseen sen varmistamiseksi, että heidän välittömät tarpeensa täytetään, että heidät tunnistetaan ja heitä seurataan asianmukaisesti ja että tietoja jaetaan jäsenvaltioiden kesken, jotta heidät voidaan yhdistää perheidensä kanssa tai myöhemmin integroida uudelleen Ukrainan yhteiskuntaan, samalla kun taataan heidän suojelunsa hyväksikäytöltä ja ihmiskaupalta, erityisesti nuorten naisten ja tyttöjen tapauksessa;

20. korostaa, että covid-19-kriisi on osoittanut siirtotyöläisten ratkaisevan tärkeän panoksen Euroopan talouksien tukemisessa; varoittaa kuitenkin, että siirtotyöläiset päätyvät hyvin usein heikkoihin työ- ja elinoloihin, jäävät ilman sosiaalista suojelua, yhdistymisvapautta ja työntekijöiden oikeuksia sekä kohtaavat syrjintää ja muukalaisvihaa, ja on huolissaan tiedoista, joiden mukaan on tapauksia, joissa Ukrainasta tulleet ihmiset ovat joutuneet työvoiman hyväksikäytön kohteeksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita puuttumaan näihin tapauksiin ja varmistamaan, että ukrainalaisten työntekijöiden oikeuksia suojellaan ja että heidän integroinnissaan noudatetaan kaikilta osin lakia, tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä; katsoo, että ammattiliittoa ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjä kaikkialla EU:ssa on tuettava myös toteutettaessa toimia, joilla turvataan pakolaisten työhön liittyvät perusoikeudet ja sosiaaliset oikeudet, pakolaistyöntekijöiden järjestäytymisoikeudet ja vaikutusmahdollisuudet;

Torstai 19. toukokuuta 2022

21. kehottaa komissiota myös antamaan oikeusvaltioperiaatetta noudattaville jäsenvaltioille taloudellista tukea pakolaisten vastaanottoon ja yhteiskuntaan ja työmarkkinoille integroimiseen, muun muassa hoitopalveluja, asumista, ruokaa, aineellista apua, koulutusohjelmia ja julkisia työvoimapalveluja varten; korostaa tarvetta tarjota erityissuojelua ja -hoitoa Ukrainasta tuleville vammaisille henkilöille; kehottaa jäsenvaltioita tukemaan kansallisia viranomaisia, vastaanotto-, koulutus- ja työllisyyskeskuksia, kansalaisjärjestöjä ja hyväntekeväisyysjärjestöjä kolmansien maiden kansalaisille tarkoitettua EU:n taitoprofilityökalun käyttämisessä;

22. huomauttaa, että Euroopan mielenterveysjärjestelmiä olisi rahoitettava enemmän ja että väestön voi ylipäättään olla vaikeaa saada hoitoa ja että sitä olisi parannettava; korostaa, että tilanne on vieläkin haastavampi pakolaisten ja muiden maahanmuuttajien tapauksessa; katsoo, että on ratkaisevan tärkeää lisätä merkittävästi rahoitusta kliinisille mielenterveyspalveluille, joilla tuetaan pakolaisia selviytymään traumaista, ei-kliinisten lähestymistapojen ohella yhteistyössä koulujen, yhteisöperustaisten järjestöjen ja muiden organisaatioiden kanssa;

Uusi selviytymis- ja palautumiskyypaketti Euroopalle

Sosiaalinen selviytymis- ja palautumiskyypaketti ihmisille

23. korostaa, että on odotettavissa, että taloudellinen ja sosiaalinen tilanne EU:ssa heikkenee entisestään tulevina kuukausina ja että tilanne tulee vaikeutumaan sen yhteisvaikutuksesta, että energiahinnat nousevat entisestään ja lämmityksenotot sen vuoksi kasvavat ja muiden tuotteiden inflaatio kiihtyy; muistuttaa, että terveysriskien seuraamista olisi edelleen jatkettava; pitää tärkeänä, että EU ennakoisi tätä ja ottaa kesään 2022 mennessä käyttöön toimintapoliittisen kehyksen ja jäsenvaltioille tarkoitettuja konkreettisia aloitteita, jotka olisi kohdennettava niiden haavoittuvimpien väestöosien tukemiseen; kehottaa neuvoston tavoin jäsenvaltioita ja komissiota perustamaan kiireellisesti tarvittavat solidaarisuus- ja korvausmekanismit seuraavaa talvikautta silmällä pitäen ja työstämään yhdessä yhteisiä toimenpiteitä;

24. kehottaa laatimaan tilapäisen eurooppalaisen sosiaalisen selviytymis- ja palautumiskyypaketin, jolla koordinoidaan toimenpiteitä ja keinoja, joilla vahvistetaan sosiaaliturvajärjestelmiä ja sosiaalisen suojelun järjestelmiä EU:ssa, mukaan lukien SURE-välineen jatkaminen ja jälleenrahoitus niin kauan kuin sodan sosioekonomiset seuraukset vaikuttavat edelleen kielteisesti työmarkkinoihin, sekä sosiaalisen pelastusjärjestelyn, jossa lisätään julkista tukea nykyisille välineille, jotka on suunnattu yhteiskunnan köyhimmille; kehottaa lisäksi hyväksymään pikaisesti sosiaalisen ilmastonrahaston; kehottaa lisäämään investointeja sosiaalisiin ilmastotoimiin; kehottaa jäsenvaltioita harkitsemaan tarvittaessa kansallisten vuokrien indeksikorotusjärjestelmien väliaikaista keskeyttämistä;

25. kehottaa komissiota järjestämään Porton sosiaalialan huippukokouksen jatkokokouksen, jossa olisivat mukana EU:n toimielimet ja työmarkkinaosapuolet, jotta voidaan keskustella inflaation kiihtymisen aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen haasteista ja sen sosiaalisista seurauksista, erityisesti sen vaikutuksista elinoloihin, vaurauden oikeudenmukaiseen uudelleenjakoon yhteiskunnan eri ryhmien kesken ja kunnollisiin palkkoihin, ja työskentelemään Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman päivittämiseksi, jotta voidaan varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan hyväksymällä tarvittaessa mahdollisesti lisäehdotuksia ja/tai taloudellisia resursseja;

26. korostaa, että komissio on esittämässä neuvoston suosituksen vähimmäistulojärjestelmiä koskevasta kehyksestä, jotta voitaisiin turvata oikeus ihmisarvoiseen elämään ja poistaa köyhyys sekä käsitellä riittävyttä ja kattavuutta koskevia kysymyksiä, myös heikentämiskieltoa koskevaa lauseketta, koska sitä tarvitaan kiireellisesti; muistuttaa, että komissio on suositellut vähimmäistulojärjestelmiä maakohtaisissa suosituksissa ja todennut, että kaikki jäsenvaltiot eivät ole asettaneet näitä järjestelmiään köyhyysrajan yläpuolelle; vaatii lisäksi, että hyväksytään pätevyksien hankkimiseen liittyviä avustusjärjestelmiä, joiden avulla niille apua tarvitseville, jotka haluavat ilmoittautua ammatilliseen tai korkea-asteen koulutukseen, voidaan tarvittaessa korvata heidän koulutuskustannuksensa ja perustarpeensa;

27. muistuttaa, että covid-19-krisi on vaikuttanut erityisesti nuoriin työllisyyden, koulutuksen ja henkisen hyvinvoinnin osalta; on huolestunut siitä, että Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan johtuvan nykyisen kriisin taloudellisten seurauksien vuoksi yhä useammat nuoret uhkaavat jäädä työttömiksi Euroopassa, millä on pitkäaikaisia sosioekonomisia seurauksia;

Torstai 19. toukokuuta 2022

28. muistuttaa, että oikeus riittävään elintasoon, myös asumiseen, sisältyy ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen; varoittaa, että Euroopan asuntomarkkinoihin tulee kohdistumaan entistä enemmän paineita, ja kehottaa siksi komissiota ja jäsenvaltioita pyrkimään varmistamaan kunnollisten ja kohtuuhintaisten asuntojen saatavuuden kaikille kansallisiin uudistusohjelmiin sisältyvien kohtuuhintaista asumista koskevien suunnitelmien avulla; panee tässä yhteydessä tyytyväisenä merkille asunnottomuuden torjuntaa käsittelevän eurooppalaisen foorumin;

29. varoittaa meneillään olevan sodan vaikutuksista globaaleihin elintarvikeketjuihin ja elintarvikkeiden hintoihin sekä vaikutuksista ostovoimaan; korostaa elintarvikkeiden hintojen nousun vuoksi, että uudessa ESR+:ssa lisätään sosiaalista osallisuutta edistävien toimenpiteiden vähimmäismäärärahoja ja että FEAD:n toimenpiteisiin lisätään 3 prosenttia, ja kannustaa jäsenvaltioita osittamaan varoja enemmän kuin ESR+:n mukaisesti vaaditut määrät;

Yritysten taloudellinen tukipaketti

30. kehottaa jälleen toteuttamaan EU:n yhteisiä toimia Venäjän Ukrainaa vastaan käymän sodan ja määrättyjen pakotteiden taloudellisten ja sosiaalisten seurausten käsittelemiseksi; ehdottaa, että luodaan yritysten taloudellinen tukipaketti, joka sisältää talous-, budjetti- ja lainsäädäntötoimia, pk-yrityksiä ja julkisia investointeja varten vaarantamatta EU:n vuosien 2030 ja 2050 ilmastotavoitteita; katsoo, että tällaiseen pakettiin olisi sisällyttävä ainakin seuraavat toimet:

- a) komissio laatii analyysin, jossa yksilöidään alat, joihin korkeampien energian ja raaka-aineiden hintojen ja sodan vaikutusten yhteisvaikutus eniten kohdistuu, parempaa sääntelyä koskevien tavoitteiden mukaisesti;
- b) lisätään tukea tällaisten alojen yrityksille varmistamalla valtiontukisääntöjen joustava soveltaminen varmistuen samalla oikeudenmukainen kilpailu yritysten liiketoimintamalleihin sisällytetyjen asiaankuuluvien sitovien kestävyysvaatimusten mukaisesti, kuten joukkoirtisanomisten kieltäminen, energiatehokkuuden parantaminen, uusiutuvan energian käytön lisääminen ja ensimateriaalien vähentämistä koskevat tavoitteet;
- c) hyväksytään monipuolistamisstrategia perushyödykkeiden ja kriittisten raaka-aineiden, kuten harvinaisten maametallien, luotettavan tarjonnan varmistamiseksi, ja turvataan kestävä toimitusketjut Pariisin sopimuksen mukaisesti;
- d) varmistetaan riippumattomuus Venäjän energiatoimituksista sekä strategisempi riippumattomuus parantamalla EU:n energiainfrastruktuuria ja varmistamalla merkittävät investoinnit siihen, mukaan lukien yhteenliittännät ja rajat ylittävät infrastruktuuri, uusiutuvan energian tuotanto ja energiatehokkuus;
- e) korotetaan InvestEU-ohjelmaan sisältyvän EU:n takuun tasoa, jotta voidaan lisätä investointeja eurooppalaisten pk-yritysten tukemiseksi, myös pääomatukea varten, ja luodaan erityinen ikkuna yrityksille, joihin sodan seuraukset vaikuttavat, sekä energiaomavaraisuuteen liittyville hankkeille, joilla tuetaan tämän ohjelman energia- ja ilmastotavoitteita, ja rahoitetaan tämä uusin varoin;

31. tuo esille neuvoston äskettäiset päätelmät, joissa jäsenvaltioita ja komissiota kehoitetaan käyttämään edelleen parhaalla mahdollisella tavalla yhteistä valtiontukivälineistöä, muun muassa uutta valtiontuen väliaikaista kriisikehystä; korostaa tässä yhteydessä, että komission esittämä valtiontukikehyks ei sisällä kestävyttä koskevia eikä sosiaalisia ehtoja; vaatii EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita varmistamaan, että yrityksille pandemian ja sodan taloudellisten vaikutusten torjumiseksi myönnetyn julkisen taloudellisen tuen ehdoksi asetetaan se, että rahoitus käytetään työntekijöiden hyväksi ja että tukea saavat yritykset pidättyvät bonusten maksamisesta johdolle, veronkierrosta, osinkojen maksamisesta ja osakkeiden takaisinostojärjestelyiden toteuttamisesta sinä aikana, kun ne saavat tällaista tukea;

32. pitää myönteisenä, että komissio hyväksyy piakkoin sisämarkkinoiden hätäapuvälineen; kehottaa komissiota sisällyttämään tällaiseen lainsäädäntökehykseen säännöksiä, joilla vahvistetaan yrityksille rahoituslaitosten stressitestien kaltaiset kestävyysstressitestit ja joilla kartoitetaan, arvioidaan ja annetaan mahdollisia ratkaisuja yritysten toimitusketjuihin liittyviin riskeihin, kuten ulkoisvaikutukset sekä sosiaaliset, ympäristöön liittyvät ja poliittiset riskit.

Torstai 19. toukokuuta 2022

33. muistuttaa hyvin toimivien sisämarkkinoiden merkityksestä EU:n talouden selkärankana; korostaa, että Venäjän hyökkäys Ukrainaan on tuonut esiin erilaisia EU:n kysynnän ja tarjonnan häiriönsietokyvyn haasteita, jotka vaikuttavat teollisuuteen ja pirstaloivat sisämarkkinoita; pyytää komissiota esittämään uusia ehdotuksia, joilla kannustetaan yksityisiä toimijoita investoimaan EU:hun ja joiden tarkoituksena on erityisesti vahvistaa palvelujen sisämarkkinoita, edetä pääomamarkkinaunionin ja pankkiunionin toteuttamisessa sekä hyödyntää uusia julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien muotoja, joissa valtio kantaa rajalliset rahoitusriskit houkutellessaan enemmän yksityisen sektorin investointeja, kuten covid-tukijärjestelyjä pk-yrityksille;

EU:n toimintavalmiuksien vahvistaminen

34. korostaa, että EU:n toteuttaessa toimia covid-19-kriisin johdosta kansalaiset ovat tunteneet, että EU suojelee heitä ja avaa heille mahdollisuuksia erityisesti SURE-ohjelman ja Euroopan unionin elpymisvälineen (NextGenerationEU) perustamisen johdosta; painottaa, että NextGenerationEU-rahasto, sen elpymis- ja palautumistukiväline ja nykyisen monivuotisen rahoituskehysten 2021–2027 tarjoama jousto eivät riitä kattamaan täysin Ukrainan sodan aiheuttamia rahoitustarpeita; muistuttaa, että näitä välineitä ei suunniteltu eikä mitoitettu vastaamaan Venäjän hyökkäyksen ja tunkeutumisen Ukrainaan aiheuttamiin uusiin haasteisiin siten, että samalla ylläpidetään EU:n ohjelmien ja toimintapolitiikkojen mukaisia investointeja myös tärkeisiin painopisteisiin kuten oikeudenmukaiseen ja vihreään siirtymään sekä digitalisaatioon;

35. korostaa tarvetta hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla nykyisiä rahoitusmahdollisuuksia, joustavuutta ja muita säännöksiä, joista säädetään monivuotisesta rahoituskehyksestä annetussa asetuksessa ja varainhoitoasetuksessa; on kuitenkin vakuuttunut siitä, että EU:n talousarvion joustavuutta on lisättävä, muun muassa käyttämällä vapautetut määrärahat täysimääräisesti, jotta voidaan vastata odottamattomiin ja kiireellisiin tarpeisiin; kehottaa komissiota tarkastelemaan perusteellisesti nykyisen monivuotisen rahoituskehysten toimintaa ja esittämään lainsäädäntöehdotuksen monivuotisen rahoituskehysten kattavasta tarkistamisesta mahdollisimman pian ja viimeistään vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä; odottaa, että tarkistuksessa otetaan huomioon Ukrainan sodan pitkän aikavälin vaikutukset sekä toteutetut hätätoimenpiteet;

36. palauttaa mieleen valmiutensa aktivoida kaikki käytettävissä olevat EU:n talousarviovälineet, jotta Ukrainan sotaa pakeneville ihmisille voidaan antaa mahdollisimman vahvaa taloudellista tukea, ja varoittaa, että näiden välineiden käyttöönnotosta ei saisi koitua haittaa nykyisille ohjelmille ja toimille; kehottaa komissiota yksilöimään erityisesti aiemmista ohjelmasuunnitelmista jääneet kohdentamattomat lisäresurssit, jotka voidaan ottaa käyttöön Ukrainan tukemiseksi ja sodan seurausten käsittelemiseksi;

37. suhtautuu myönteisesti komission uudessa REPowerEU-ohjelmassaan esittämään suunnitelmaan tehdä Euroopasta riippumaton venäläisistä fossiilisista polttoaineista hyvissä ajoin ennen vuotta 2030 aloittaen kaasusta, kun otetaan huomioon Venäjän hyökkäys Ukrainaan; kehottaa komissiota tutkimaan, miten tätä ohjelmaa voitaisiin käyttää yhdessä kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien kanssa energiasiirtymään liittyvien investointien edistämiseen, muun muassa useiden maiden välisten energiaturvallisuuden alan hankkeiden rahoittamiseen;

38. kehottaa panemaan nopeasti täytäntöön kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat sekä kansallisella että EU:n tasolla, erityisesti energia-alalla; uskoo vahvasti, että tämän pitäisi lisätä EU:n strategista riippumattomuutta;

39. muistuttaa, että lainoja on vielä ottamatta yli 200 miljardin euron arvosta; pyytää siksi jäsenvaltioita käyttämään hakematta jääneitä elpymis- ja palautumistukivälineen lainoja sodan aiheuttamien tämänhetkisten kielteisten taloudellisten ja sosiaalisten kustannusten kattamiseen elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen mukaisesti;

40. panee merkille IMF:n päätelmät, joiden mukaan finanssipolitiikka soveltuu rahapolitiikkaa paremmin uusien häiriöiden käsittelyyn ja että automaattisten julkisen talouden vakauttajien olisi annettava toimia vapaasti, samalla kun osoitetaan lisämenoja muun muassa pakolaisille annettavaan humanitaariseen tukeen ja pienituloisille kotitalouksille tehtäviin siirtoihin sekä kohdennettuun tukeen heikossa asemassa oleville mutta elinkelpoisille yrityksille;

Torstai 19. toukokuuta 2022

41. panee merkille komission tiedonannon finanssipoliittisesta ohjauksesta vuodeksi 2023⁽¹⁰⁾ ja siinä esitetyn kehotuksen säilyttää tukeva finanssipoliittikan viritys ja olla samalla valmiina reagoimaan muuttuvaan taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen; odottaa komission esittävän sarjan finanssipoliittisia toimenpiteitä, joilla reagoidaan talouden häiriöihin ja köyhyyden selvään kasvuun; odottaa lisäksi, että tässä yhteydessä yleistä poikkeuslauseketta sovelletaan niin kauan kuin sen taustalla olevat perustelut pätevät; katsoo, että palaamisesta finanssipoliittisiin sääntöihin nykyisissä olosuhteissa voi aiheutua tahattomia seurauksia EU:n taloudelle ja jäsenvaltioiden kyvyllä selviytyä nykyisestä kriisistä;

42. käyttää nykyisten geopoliittisten haasteiden, kuten covid-19-pandemian ja Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen, aikana hyväkseen tilaisuutta harkita uudelleen EU:n talouden ohjausjärjestelmää, jotta voidaan parantaa sen valmiuksia selviytyä häiriöistä ja kriiseistä sekä vahvistaa sen sosiaalista ja energiatuottavuutta; kehottaa komissiota uudistamaan kattavaa talouspoliittista vastausta nykyiseen kriisiin, jotta voidaan puuttua tehokkaasti taloudelliseen ja sosiaaliseen eriarvoisuuteen, kun otetaan huomioon valtavat investointitarpeet;

43. kehottaa komissiota käynnistämään EU:n finanssipoliittisten sääntöjen uudelleentarkastelun; toteaa, että talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelussa on otettava huomioon pandemian seuraukset, sota ja vaikutukset energiasiirtymään;

44. kehottaa perustamaan uuden erityisen eurooppalaisen rahaston (Euroopan strategisen riippumattomuuden rahasto), josta rahoitetaan rajat ylittävää energiainfrastruktuuria välttämällä fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät lukkiutumisvaikutukset ja uusiutuvan energian tuotantoa ja energiatehokkuutta ja tuetaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman etenemistä sekä kyberturvallisuutta, teollisuuden kilpailukykyä, kiertotaloutta, elintarviketurvaa ja kestävästä kehityksestä ja siten turvataan Euroopan riippumattomuus ja suojellaan laadukkaita julkisia palveluja tulevina vuosikymmeninä; vaatii, että tällainen uusi rahasto perustetaan tavallista lainsäätämisympäristöstä noudattaen ja että se toimii täysin Euroopan parlamentin valvonnassa ja komissio hallinnoi sitä suoraan; korostaa, että sen kokonaismäärä olisi vahvistettava kustannusten selkeän arvioinnin ja investointivajeiden perusteella; pyytää, että se perustuisi kokonaan NextGenerationEU-välineestä saatuihin kokemuksiin;

45. korostaa, että samaan aikaan tarvitaan uusia EU:n omia varoja, jotta voidaan vähintään kattaa NextGenerationEU-välineen takaisinmaksukustannukset (pääoma ja korko) sekä varmistaa EU:n talousarvion kestävä rahoitus pitkällä aikavälillä, jotta vältetään EU:n uusien painopisteiden rahoittaminen nykyisten EU:n ohjelmien ja toimintapolitiikkojen kustannuksella; on vakaasti päättänyt seurata tiiviisti joulukuussa 2020 sovitun ja oikeudellisesti sitovan omia varoja koskevan etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa; kehottaa neuvostoa nopeuttamaan neuvotteluja EU:n omien varojen ensimmäisestä korista, johon sisältyvät hiilirajamekanismista, päästökauppajärjestelmästä ja suurimpien ja kannattavimpien monikansallisten yritysten voitoista saatavat tulot, jotta sopimukseen päästäisiin ennen vuoden 2023 talousarviomenettelyn päättymistä; toistaa vaatimuksensa ottaa viipymättä käyttöön uusien omien varojen toinen kori, mukaan lukien finanssitransaktiovero, ja kehottaa komissiota esittämään ehdotuksen ennen joulukuuta 2023; korostaa tarvetta toteuttaa lisätoimia, jos ehdotettuja uusia omia varoja ei hyväksytä tai jos ne eivät tuota ennakoitua määrää tuloja EU:n talousarvioon; korostaa omista varoista näiden kolmen toimielimen välillä käytävän säännöllisen vuoropuhelun merkitystä tässä yhteydessä;

46. korostaa Eurooppa-neuvoston tavoin, että windfall-voittojen tilapäinen verotus tai niitä koskevat sääntelytoimet voisivat olla kansallisen julkisen rahoituksen lähde; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita koordinoimaan windfall-voittojen verotusjärjestelmien tai muiden sääntelytoimenpiteiden suunnittelua, jotta niitä voidaan käyttää Ukrainan sodan EU:ssa aiheuttamien sosiaalisten ja taloudellisten seurausten lieventämiseen;

47. korostaa, että tehokasta vähimmäisverotusta koskeva OECD:n toisen pilarin sopimus on pantava pikaisesti täytäntöön ensimmäisen pilarin täytäntöönpanon lisäksi ja että siinä olisi keskityttävä voittojen oikeudenmukaisempaan jakamiseen ja verotusoikeuksien oikeudenmukaisempaan jakautumiseen maiden kesken suurimpien monikansallisten yritysten osalta, digitaalialan yritykset mukaan lukien⁽¹¹⁾;

⁽¹⁰⁾ Komission 2. maaliskuuta 2022 antama tiedonanto "Finanssipoliittinen ohjaus vuodeksi 2023" (COM(2022)0085).

⁽¹¹⁾ Ks. komission jäsenen Gentilonin 15. helmikuuta 2022 antama vastaus kirjalliseen kysymykseen E-005563/2021 jäsenvaltioiden ja EU:n verotuloista OECD:n sopimuksen jälkeen.

Torstai 19. toukokuuta 2022

48. muistuttaa, että veropetoksia, veronkiertoa ja aggressiivista verosuunnittelua on torjuttava kiireellisesti lisä uudistuksilla, myös yritysverotuksen käytäntösääntöryhmän uudistuksilla parlamentin suositusten mukaisesti; kehottaa neuvostoa pääsemään yhteisymmärrykseen komission ehdotuksista energiaverodirektiivin tarkistamiseksi ⁽¹²⁾ ja direktiiviksi säännöistä, joilla estetään kuoriryhtiöiden väärinkäyttö verotustarkoituksiin ⁽¹³⁾, parlamentin asiasta antaman lausunnon mukaisesti;

49. panee tyytyväisenä merkille, että komissio on pyytänyt EU:n omaisuusrekisteriä toteutettavuustutkimusta parlamentin erityisen pyynnön perusteella; toteaa, että tällaisen mekanismin avulla viranomaiset voisivat saada oikea-aikaisesti tietoja arvokkaiden omaisuuserien ja tavaroiden omistussuhteista kaikkialla EU:ssa ja se voisi siten hillitä tehokkaasti pyrkimyksiä kiertää kohdennettuja taloudellisia pakotteita ja torjua rahanpesua, veropetoksia ja veronkiertoa; katsoo lisäksi, että komission olisi pyydettävä, että EU:n ulkopuoliset lainkäyttöalueet julkistavat tiedot lainkäyttöalueellaan pakotteiden kohteena olevien henkilöiden ja yhteisöjen varojen omistuksesta;

50. kehottaa jälleen tukkimaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta lainsäädäntöpaketesta käytävien neuvottelujen yhteydessä nykyiset porsaanreiät, jotka mahdollistavat edunsaaja- ja omistusrakenteiden hämärtämisen, sekä varmistamaan, että kaikki luettelossa olevien venäläisoligarkkien pakotteiden piiriin kuuluva omaisuus EU:ssa takavarikoidaan EU:n oikeudellisen kehyksen mukaisesti; panee merkille komission jäädyttämistä ja takavarikointia käsittelevän työryhmän tähän liittyvän työn;

o

o o

51. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

⁽¹²⁾ Komission 14. heinäkuuta 2021 antama ehdotus neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehyksen uudistamisesta (COM(2021)0563).

⁽¹³⁾ Komission 22. joulukuuta 2021 antama ehdotus kuoriryhtiöiden verotustarkoituksiin tapahtuvan väärinkäytön estämisestä koskevista säännöistä (COM(2021)0565).

Torstai 19. toukokuuta 2022

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN PARLAMENTTI

P9_TA(2022)0208

EU:n ja Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukainen ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävä kaupan väliaikainen vapauttaminen ***I

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 19. toukokuuta 2022 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävästä kaupan väliaikaisesta vapauttamisesta (COM(2022)0195 – C9-0159/2022 – 2022/0138(COD))

(Tavallinen lainsäätämisyjärjestys: ensimmäinen käsittely)

(2022/C 479/09)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2022)0195),
  - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 207 artiklan 2 kohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0159/2022),
  - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
  - ottaa huomioon neuvoston edustajan 13. toukokuuta 2022 päivättyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 59 artiklan,
  - ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan mietinnön (A9-0146/2022),
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
  2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;
  3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

P9_TC1-COD(2022)0138

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 19. toukokuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/... antamiseksi Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävistä väliaikaisista kauppaa vapauttavista toimenpiteistä

(Euroopan parlamentin ja neuvoston päästyä sopimukseen parlamentin kanta vastaa lopullista säädöstä, asetusta (EU) 2022/870.)

Torstai 19. toukokuuta 2022

P9_TA(2022)0209

Joukkotuhontaa, ihmisyyttä vastaan tehtyjä rikoksia, sotarikoksia ja niiden liitännäisrikoksia koskevien todisteiden säilyttäminen, analysointi ja tallentaminen Eurojustissa ***I

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslausema 19. toukokuuta 2022 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2018/1727 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse joukkotuhontaa, ihmisyyteen kohdistuvia rikoksia ja sotarikoksia koskevien todisteiden keräämisestä, säilyttämisestä ja analysoinnista Eurojustissa (COM(2022)0187 – C9-0155/2022 – 2022/0130(COD))

(Tavallinen lainsäätämismenettely: ensimmäinen käsittely)

(2022/C 479/10)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2022)0187),
  - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 85 artiklan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0155/2022),
  - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
  - ottaa huomioon neuvoston edustajan 18. toukokuuta 2022 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä mainittu kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 59 ja 163 artiklan,
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
  2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;
  3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

P9_TC1-COD(2022)0130

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 19. toukokuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/... antamiseksi asetuksen (EU) 2018/1727 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse joukkotuhontaa, ihmisyyttä vastaan tehtyjä rikoksia, sotarikoksia ja niiden liitännäisrikoksia koskevien todisteiden säilyttämisestä, analysoinnista ja tallentamisesta Eurojustissa

(Euroopan parlamentin ja neuvoston päästyä sopimukseen parlamentin kanta vastaa lopullista säädöstä, asetusta (EU) 2022/838.)

Torstai 19. toukokuuta 2022

P9_TA(2022)0210

Asetus (EU) 2016/1628: delegoitujen säädösten antamista koskevien valtuuksien jatkaminen ***I

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 19. toukokuuta 2022 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2016/1628 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse delegoitujen säädösten antamista koskevien komission valtuuksien jatkamisesta (COM(2022)0113 – C9-0119/2022 – 2022/0080(COD))

(Tavallinen lainsäätämisympäristö: ensimmäinen käsittely)

(2022/C 479/11)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2022)0113),
  - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 114 artiklan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0119/2022),
  - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
  - ottaa huomioon ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 18. toukokuuta 2022 antaman lausunnon ⁽¹⁾,
  - ottaa huomioon neuvoston edustajan 11. toukokuuta 2022 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 59 ja 163 artiklan,
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
  2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;
  3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

P9_TC1-COD(2022)0080

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 19. toukokuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/... antamiseksi asetuksen (EU) 2016/1628 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse delegoitujen säädösten antamista koskevien komission valtuuksien jatkamisesta

(Euroopan parlamentin ja neuvoston päästyä sopimukseen parlamentin kanta vastaa lopullista säädöstä, asetusta (EU) 2022/992.)

⁽¹⁾ Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

Torstai 19. toukokuuta 2022

P9_TA(2022)0216

Monikansallisten konsernien vähimmäisverotaso *

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 19. toukokuuta 2022 ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi monikansallisten konsernien maailmanlaajuisen vähimmäisverotason varmistamisesta unionissa (COM(2021)0823 – C9-0040/2022 – 2021/0433(CNS))

(Erityinen lainsäätämisyjärjestys – kuuleminen)

(2022/C 479/12)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvostolle (COM(2021)0823),
  - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 115 artiklan, jonka mukaisesti neuvosto on kuullut parlamenttia (C9-0040/2022),
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 82 artiklan,
  - ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön (A9-0140/2022),
1. hyväksyy komission ehdotuksen sellaisena kuin se on tarkistettuna;
  2. pyytää komissiota muuttamaan ehdotustaan vastaavasti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 293 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
  3. pyytää neuvostoa ilmoittamaan parlamentille, jos se aikoo poiketa parlamentin hyväksymästä sanamuodosta;
  4. pyytää tulla kuulluksi uudelleen, jos neuvosto aikoo tehdä huomattavia muutoksia komission ehdotukseen;
  5. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 1

Ehdotus direktiiviksi

Johdanto-osan 6 kappale

Komission teksti

- (6) On tarpeen panna täytäntöön jäsenvaltioiden sopimat GloBE-mallissäännöt siten, että ne ovat mahdollisimman samanlaiset maailmanlaajuisen sopimuksen kanssa. Tässä direktiivissä noudatetaan **tarkasti** GloBE-mallissääntöjen sisältöä ja rakennetta. Jotta varmistetaan yhteensopivuus unionin primaarioikeuden ja erityisesti sijoittautumisvapauden kanssa, tämän direktiivin sääntöjä olisi sovellettava jossakin jäsenvaltiossa sijaitseviin yksiköihin sekä kyseisessä jäsenvaltiossa sijaitsevan emoyksikön unionin ulkopuolella sijaitseviin yksiköihin. Tätä direktiiviä olisi sovellettava myös erittäin suuriin täysin kotimaisiin konserneihin. Tällä tavoin oikeudellinen kehys suunniteltaisiin siten, että vältetään syrjinnän riski valtion rajat ylittävien ja kotimaisten tilanteiden välillä. Täydennysveroa kannettaisiin kaikista yksiköistä, jotka sijaitsevat alhaisen verotuksen jäsenvaltiossa, myös tuloksilukemisääntöä soveltavasta emoyksiköstä. Täydennysveroa sovellettaisiin myös saman emoyksikön konserniyksiköihin, jotka sijaitsevat toisessa, alhaisen veron jäsenvaltiossa.

Tarkistus

- (6) On tarpeen panna täytäntöön jäsenvaltioiden sopimat GloBE-mallissäännöt siten, että ne ovat mahdollisimman samanlaiset maailmanlaajuisen sopimuksen kanssa. **Sopimuksen onnistuminen riippuu täysin sen avoimesta ja johdonmukaisesta täytäntöönpanosta unionissa ja maailmanlaajuisesti.** Tässä direktiivissä noudatetaan **yleensä** GloBE-mallissääntöjen sisältöä ja rakennetta, **mutta se poikkeaa niistä tietyiltä osin, esimerkiksi sen osalta, miten tietyt sääntöjä sovelletaan unionissa.** Jotta varmistetaan yhteensopivuus unionin primaarioikeuden ja erityisesti sijoittautumisvapauden kanssa, tämän direktiivin sääntöjä olisi sovellettava jossakin jäsenvaltiossa sijaitseviin yksiköihin sekä kyseisessä jäsenvaltiossa sijaitsevan emoyksikön unionin ulkopuolella sijaitseviin yksiköihin. Tätä direktiiviä olisi sovellettava myös erittäin suuriin täysin kotimaisiin konserneihin. Tällä tavoin oikeudellinen kehys suunniteltaisiin siten, että vältetään syrjinnän riski valtion rajat ylittävien ja kotimaisten tilanteiden välillä. Täydennysveroa kannettaisiin kaikista yksiköistä, jotka sijaitsevat alhaisen verotuksen jäsenvaltiossa, myös tuloksilukemisääntöä soveltavasta emoyksiköstä. Täydennysveroa sovellettaisiin myös saman emoyksikön konserniyksiköihin, jotka sijaitsevat toisessa, alhaisen veron jäsenvaltiossa.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 2

Ehdotus direktiiviksi

Johdanto-osan 7 kappale

Komission teksti

- (7) Samalla kun on tarpeen varmistaa, että veron kiertämisen käytäntöjä ehkäistään, olisi vältettävä kielteisiä vaikutuksia sisämarkkinoilla toimiviin pienempiin monikansallisiin yrityksiin. Tämän vuoksi tätä direktiiviä olisi sovellettava ainoastaan sellaisiin unionissa sijaitseviin yksiköihin, jotka ovat monikansallisten konsernien tai suurten kotimaisten konsernien jäseniä ja jotka täyttävät vuotuisen kynnyksarvon, joka on **vähintään** 750 000 000 euroa konsolidoitua tulosta. Tämä kynnyksarvo olisi yhdenmukainen voimassa olevien kansainvälisten verosääntöjen, kuten maakohtaisen raportoinnin sääntöjen⁽⁹⁾, kanssa. Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia yksiköitä kutsutaan konserniyksiköiksi. Tietty yksiköt olisi jätettävä soveltamisalan ulkopuolelle niiden erityisen tarkoituksen ja aseman perusteella. Soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät yksiköt, jotka eivät tavoittele voittoa ja jotka harjoittavat yleisen edun mukaista toimintaa ja joita näistä syistä ei todennäköisesti veroteta siinä jäsenvaltiossa, jossa ne sijaitsevat. Näiden erityisten etujen suojaamiseksi on tarpeen jättää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle julkisen vallan yksiköt, kansainväliset järjestöt, voittoa tavoittelemattomat järjestöt ja eläkerahastot. Sijoitusrahastot ja kiinteistösijoitusvälineet olisi myös jätettävä soveltamisalan ulkopuolelle silloin, kun ne ovat omistusketjun huipulla, koska näiden niin kutsuttujen läpivirtaavien yksiköiden saamaa tuloa verotetaan omistajien tasolla.

⁽⁹⁾ Neuvoston direktiivi (EU) 2016/881, annettu 25 päivänä toukokuuta 2016, direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla (EUVL L 146, 3.6.2016, s. 8). [DAC 4].

Tarkistus

- (7) Samalla kun on tarpeen varmistaa, että veron kiertämisen käytäntöjä ehkäistään, olisi vältettävä kielteisiä vaikutuksia sisämarkkinoilla toimiviin pienempiin monikansallisiin yrityksiin. Tämän vuoksi tätä direktiiviä olisi sovellettava ainoastaan sellaisiin unionissa sijaitseviin yksiköihin, jotka ovat monikansallisten konsernien tai suurten kotimaisten konsernien jäseniä ja jotka täyttävät vuotuisen kynnyksarvon, joka on 750 000 000 euroa konsolidoitua tulosta. Tämä kynnyksarvo olisi yhdenmukainen voimassa olevien kansainvälisten verosääntöjen, kuten maakohtaisen raportoinnin sääntöjen⁽⁹⁾, kanssa, **ja sen vuoksi kaikkien jäsenvaltioiden olisi noudatettava sitä. Komission olisi seurattava, miten ja missä määrin jäsenvaltiot soveltavat GloBE-mallisääntöjä pienempiin yksiköihin, ja toteutettava aiheellisia toimenpiteitä, jos ne soveltavat niitä tavalla, joka on ristiriidassa unionin oikeuden periaatteiden kanssa tai joka heikentää sisämarkkinoiden eheyttä.** Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia yksiköitä kutsutaan konserniyksiköiksi. Tietty yksiköt olisi jätettävä soveltamisalan ulkopuolelle niiden erityisen tarkoituksen ja aseman perusteella. Soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät yksiköt, jotka eivät tavoittele voittoa ja jotka harjoittavat yleisen edun mukaista toimintaa ja joita näistä syistä ei todennäköisesti veroteta siinä jäsenvaltiossa, jossa ne sijaitsevat. Näiden erityisten etujen suojaamiseksi on tarpeen jättää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle julkisen vallan yksiköt, kansainväliset järjestöt, voittoa tavoittelemattomat järjestöt ja eläkerahastot. Sijoitusrahastot ja kiinteistösijoitusvälineet olisi myös jätettävä soveltamisalan ulkopuolelle silloin, kun ne ovat omistusketjun huipulla, koska näiden niin kutsuttujen läpivirtaavien yksiköiden saamaa tuloa verotetaan omistajien tasolla.

⁽⁹⁾ Neuvoston direktiivi (EU) 2016/881, annettu 25 päivänä toukokuuta 2016, direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla (EUVL L 146, 3.6.2016, s. 8). [DAC 4].

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 3
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 13 kappale

Komission teksti

- (13) Jotta jäsenvaltiot voisivat hyödyntää alueellaan sijaitsevilta aliverotetuilta konserniyksiköiltä kerättyjä täydennysverotuloja, **jäsenvaltioiden** olisi **voitava valita, soveltavako ne** kotimaista täydennysverojärjestelmää. Monikansalliseen konserniin kuuluvien konserniyksiköiden, jotka sijaitsevat jäsenvaltiossa, joka on päättänyt soveltaa tuloksilukemissääntöä ja aliverotettujen suoritusten sääntöä vastaavia sääntöjä omassa kansallisessa verojärjestelmässään, olisi maksettava täydennysveroa kyseiselle jäsenvaltiolle. Jäsenvaltioille jätetään jonkin verran joustovaraa kotimaisen **täydennysverojärjestelmän** teknisessä täytäntöönpanossa. **Tällaisella järjestelmällä** olisi kuitenkin **varmistettava konserniyksiköiden määritelyjen tulosten tai tappioiden tosiasiallinen vähimmäisverotus samalla tai vastaavalla tavalla kuin tämän direktiivin mukaisessa tuloksilukemissäännössä ja aliverotettujen suoritusten säännössä säädetään.**

Tarkistus

- (13) Jotta jäsenvaltiot voisivat hyödyntää alueellaan sijaitsevilta aliverotetuilta konserniyksiköiltä kerättyjä täydennysverotuloja, **jäsenvaltioilla** olisi **oltava mahdollisuus soveltaa** kotimaista täydennysverojärjestelmää. Monikansalliseen konserniin kuuluvien konserniyksiköiden, jotka sijaitsevat jäsenvaltiossa, joka on päättänyt soveltaa tuloksilukemissääntöä ja aliverotettujen suoritusten sääntöä vastaavia sääntöjä omassa kansallisessa verojärjestelmässään, olisi maksettava täydennysveroa kyseiselle jäsenvaltiolle. Jäsenvaltioille jätetään jonkin verran joustovaraa kotimaisen **täydennysveron** teknisessä täytäntöönpanossa. **Neuvoston käytäntösääntöryhmän (yritysverotus)** olisi kuitenkin **huolellisesti seurattava kyseisen veron soveltamista. Komission olisi tarjottava tässä apua.**

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 4
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 14 kappale

Komission teksti

- (14) Oikeasuhteisen lähestymistavan varmistamiseksi tässä arvioinnissa olisi otettava huomioon tietyt erityistilanteet, joissa BEPS-riskit ovat pienempiä. Sen vuoksi direktiiviin olisi sisällytettävä substanssipoikkeus, joka perustuu henkilöstömenoihin ja aineellisen omaisuuden arvoon tietyllä lainkäyttöalueella. Näin voitaisiin tietyssä määrin puuttua tilanteisiin, joissa monikansallisen konsernin tai suuren kotimaisen konsernin harjoittama taloudellinen toiminta edellyttää merkittävää läsnäoloa alhaisen verotuksen lainkäyttöalueella, sillä tällaisessa tapauksessa BEPS-käytännöt eivät todennäköisesti menesty. Olisi myös otettava huomioon niiden monikansallisten konsernien erityistapaus, jotka ovat kansainvälisen toimintansa alkuvaiheessa, jotta ei lannistettaisi monikansallisten konsernien valtion rajat ylittävän toiminnan kehittämistä niiden hyötyessä alhaisesta verotuksesta kotimaisella lainkäyttöalueellaan, jolla ne pääasiallisesti toimivat. Näin ollen tällaisten konsernien aliverotettu kotimainen toiminta olisi jätettävä sääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle **viiden** vuoden siirtymäkauden ajaksi edellyttäen, että monikansallisella konsernilla ei ole konserniyksiköitä useammalla kuin kuudella muulla lainkäyttöalueella. Jotta voidaan varmistaa suurten kotimaisten konsernien yhdenvertainen kohtelu, myös tällaisten konsernien toiminnasta saatavat tulot olisi jätettävä sääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle **viiden** vuoden siirtymäkauden ajaksi.

Tarkistus

- (14) Oikeasuhteisen lähestymistavan varmistamiseksi tässä arvioinnissa olisi otettava huomioon tietyt erityistilanteet, joissa BEPS-riskit ovat pienempiä. Sen vuoksi direktiiviin olisi sisällytettävä substanssipoikkeus, joka perustuu henkilöstömenoihin ja aineellisen omaisuuden arvoon tietyllä lainkäyttöalueella. Näin voitaisiin tietyssä määrin puuttua tilanteisiin, joissa monikansallisen konsernin tai suuren kotimaisen konsernin harjoittama taloudellinen toiminta edellyttää merkittävää läsnäoloa alhaisen verotuksen lainkäyttöalueella, sillä tällaisessa tapauksessa BEPS-käytännöt eivät todennäköisesti menesty. Olisi myös otettava huomioon niiden monikansallisten konsernien erityistapaus, jotka ovat kansainvälisen toimintansa alkuvaiheessa, jotta ei lannistettaisi monikansallisten konsernien valtion rajat ylittävän toiminnan kehittämistä niiden hyötyessä alhaisesta verotuksesta kotimaisella lainkäyttöalueellaan, jolla ne pääasiallisesti toimivat. Näin ollen tällaisten konsernien aliverotettu kotimainen toiminta olisi jätettävä sääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle **kolmen** vuoden siirtymäkauden ajaksi edellyttäen, että monikansallisella konsernilla ei ole konserniyksiköitä useammalla kuin kuudella muulla lainkäyttöalueella. Jotta voidaan varmistaa suurten kotimaisten konsernien yhdenvertainen kohtelu, myös tällaisten konsernien toiminnasta saatavat tulot olisi jätettävä sääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle **kolmen** vuoden siirtymäkauden ajaksi.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 5
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 16 kappale

Komission teksti

- (16) *Jotta saavutettaisiin tasapaino maailmanlaajuisista vähimmäisveroa koskevan uudistuksen tavoitteiden ja verohallinnoille ja verovelvollisille aiheutuvan hallinnollisen rasituksen välillä, tässä direktiivissä olisi säädettävä* de minimis -poikkeuksesta monikansallisille konserneille ja suurille kotimaisille konserneille, joiden keskimääräiset tulot ovat alle 10 000 000 euroa ja joiden keskimääräiset määritellyt tulokset tai tappiot ovat lainkäyttöalueella alle 1 000 000 euroa. Tällaisten monikansallisten konsernien tai suurten kotimaisten konsernien ei pitäisi maksaa täydennysveroa, vaikka niiden tosiasiallinen veroaste alittaisi kyseisen lainkäyttöalueen vähimmäisverokannan.

Tarkistus

- (16) *Veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevassa OECD:n ja G20-ryhmän osallistavassa kehyksessä saavutetun sopimuksen mukaisesti* tässä direktiivissä säädetään de minimis -poikkeuksesta monikansallisille konserneille ja suurille kotimaisille konserneille, joiden keskimääräiset tulot ovat alle 10 000 000 euroa ja joiden keskimääräiset määritellyt tulokset tai tappiot ovat lainkäyttöalueella alle 1 000 000 euroa. Tällaisten monikansallisten konsernien tai suurten kotimaisten konsernien ei pitäisi maksaa täydennysveroa, vaikka niiden tosiasiallinen veroaste alittaisi kyseisen lainkäyttöalueen vähimmäisverokannan.

Tarkistus 6
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 18 kappale

Komission teksti

- (18) Järjestelmän tehokkaan soveltamisen kannalta on ratkaisevan tärkeää, että menettelyjä koordinoidaan konsernitasolla. On tarpeen käyttää järjestelmää, jolla varmistetaan esteetön tiedonkulku monikansallisen konsernin sisällä ja veroviranomaisille, joiden toimialueella konserniyksiköt sijaitsevat. Päävastuu tietojen toimittamisesta olisi oltava konserniyksiköllä itsellään. Tällaisesta vastuusta vapauttamisesta olisi kuitenkin sovellettava, jos monikansallinen konserni on nimennyt toisen yksikön ilmoittamaan ja jakamaan tiedot. Se voi olla joko paikallinen yksikkö tai toiselta lainkäyttöalueelta oleva yksikkö, jolla on toimivaltaisia viranomaisia koskeva sopimus konserniyksikön oman jäsenvaltion kanssa. Komission olisi tarkasteltava tätä direktiiviä sen voimaantuloa seuraavien 12 kuukauden aikana uudelleen sen mukaisesti, mitä osallistavassa kehyksessä on sovittu GloBE:n täytäntöönpanokehyksen mukaisista tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista. Kun otetaan huomioon tämän järjestelmän edellyttämät määräysten noudattamista koskevat mukautukset, tämän direktiivin soveltamisalaan ensimmäistä kertaa kuuluville konserneille olisi myönnettävä 18 kuukautta aikaa noudattaa tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Tarkistus

- (18) Järjestelmän tehokkaan soveltamisen kannalta on ratkaisevan tärkeää, että menettelyjä koordinoidaan konsernitasolla. On tarpeen käyttää järjestelmää, jolla varmistetaan esteetön tiedonkulku monikansallisen konsernin sisällä ja veroviranomaisille, joiden toimialueella konserniyksiköt sijaitsevat. Päävastuu tietojen toimittamisesta olisi oltava konserniyksiköllä itsellään. Tällaisesta vastuusta vapauttamisesta olisi kuitenkin sovellettava, jos monikansallinen konserni on nimennyt toisen yksikön ilmoittamaan ja jakamaan tiedot. Se voi olla joko paikallinen yksikkö tai toiselta lainkäyttöalueelta oleva yksikkö, jolla on toimivaltaisia viranomaisia koskeva sopimus konserniyksikön oman jäsenvaltion kanssa. Komission olisi tarkasteltava tätä direktiiviä sen voimaantuloa seuraavien 12 kuukauden aikana uudelleen *asiaan liittyvillä delegoiduilla säädöksillä* sen mukaisesti, mitä osallistavassa kehyksessä on sovittu GloBE:n täytäntöönpanokehyksen mukaisista tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista. Kun otetaan huomioon tämän järjestelmän edellyttämät määräysten noudattamista koskevat mukautukset, tämän direktiivin soveltamisalaan ensimmäistä kertaa kuuluville konserneille olisi myönnettävä 18 kuukautta aikaa noudattaa tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 7
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 19 kappale

Komission teksti

- (19) Kun otetaan huomioon avoimuuden edut verotuksen alalla, on rohkaisevaa, että huomattava määrä tietoja toimitetaan veroviranomaisille kaikilla osallistuvilla lainkäyttöalueilla. Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat monikansalliset konsernit olisi velvoitettava antamaan kattavat ja yksityiskohtaiset tiedot voitoistaan ja tosiasiallisesta veroasteestaan kaikilla lainkäyttöalueilla, joilla niillä on konserniyksiköitä. Näin laajan raportoinnin voitaisiin odottaa lisäävän avoimuutta.

Tarkistus

- (19) Kun otetaan huomioon avoimuuden edut verotuksen alalla, on rohkaisevaa, että huomattava määrä tietoja toimitetaan veroviranomaisille kaikilla osallistuvilla lainkäyttöalueilla. Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat monikansalliset konsernit olisi velvoitettava antamaan kattavat ja yksityiskohtaiset tiedot voitoistaan ja tosiasiallisesta veroasteestaan kaikilla lainkäyttöalueilla, joilla niillä on konserniyksiköitä. Näin laajan raportoinnin voitaisiin odottaa lisäävän avoimuutta. **Suurempi avoimuus taloudellisten tietojen julkistamisessa hyödyttää verohallintoa ja lisää varmuutta veronmaksajien kannalta. Tässä yhteydessä neuvoston direktiivillä 2011/16/EU^(1 a) on oma tehtävänsä helpottaessa tämän direktiivin täytäntöönpanoa, ja direktiivin 2011/16/EU tulevasta tarkistamisesta tehdään vaikutustenarviointi ennen 31 päivää joulukuuta 2022.**

^(1 a) Neuvoston direktiivi 2011/16/EU, annettu 15 päivänä helmikuuta 2011, hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta (EUVL L 64, 11.3.2011, s. 1).

Tarkistus 8
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 19 a kappale (uusi)

Komission teksti

- (19 a) **Mahdollisesti haitallisia ja vääristäviä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on kompensoida mahdollinen yhteisöveron korotus, olisi seurattava, ja komission tiedonanto valtioneuvostojen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen olisi tarvittaessa saatettava ajan tasalle.**

Tarkistus

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 9

Ehdotus direktiiviksi

Johdanto-osan 19 b kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(19 b) *Neuvoston käytännesääntöryhmän (yritysverotus) olisi jatkuvasti seurattava tilinpäätösstandardien kehitystä ja niiden soveltamista vähimmäisverotuksessa. Sen olisi tarvittaessa tehtävä ehdotuksia voittojen määrittämistä koskevien sääntöjen mukauttamiseksi. Komission olisi tarjottava tässä apua.*

Tarkistus 10

Ehdotus direktiiviksi

Johdanto-osan 20 kappale

Komission teksti

Tarkistus

(20) Maailmanlaajuista vähimmäisveroa koskevan uudistuksen tehokkuus ja oikeudenmukaisuus riippuvat suuresti sen **maailmanlaajuisesta** täytäntöönpanosta. Näin ollen on erittäin tärkeää, että kaikki unionin tärkeimmät kauppakumppanit soveltavat joko ehdot täyttävää tuloksilukemissääntöä tai vastaavia vähimmäisverotusta koskevia sääntöjä. Tässä yhteydessä oikeusvarmuuden ja maailmanlaajuisten vähimmäisverosääntöjen tehokkuuden tukemiseksi on tärkeää määritellä tarkemmin edellytykset, joiden täytyessä sellaiselle kolmannen maan lainkäyttöalueelle, joka ei saata maailmanlaajuisen sopimuksen määräyksiä osaksi kansallista lainsäädäntöään, täytäntöönpanuille säännöille voidaan myöntää vastaavuus ehdot täyttävään tuloksilukemissääntöön nähden. Tätä varten tässä direktiivissä olisi säädettävä, että komissio arvioi tiettyihin parametreihin perustuvat vastaavuuskriteerit sekä laatii luettelon vastaavuuskriteerit täyttävistä kolmansien maiden lainkäyttöalueista. Luetteloa muutettaisiin delegoidulla säädöksellä kolmannen maan lainkäyttöalueen kansallisessa lainsäädännössään täytäntöönpanon oikeudellisen kehyksen myöhemmän arvioinnin perusteella.

(20) Maailmanlaajuista vähimmäisveroa koskevan uudistuksen tehokkuus ja oikeudenmukaisuus riippuvat suuresti sen **nopeasta ja johdonmukaisesta** täytäntöönpanosta **maailmanlaajuisesti ja jäsenvaltioissa vuoden 2023 loppuun mennessä**. Näin ollen on erittäin tärkeää, että kaikki unionin tärkeimmät kauppakumppanit soveltavat joko ehdot täyttävää tuloksilukemissääntöä tai vastaavia vähimmäisverotusta koskevia sääntöjä. Tässä yhteydessä oikeusvarmuuden ja maailmanlaajuisten vähimmäisverosääntöjen tehokkuuden tukemiseksi on tärkeää määritellä tarkemmin edellytykset, joiden täytyessä sellaiselle kolmannen maan lainkäyttöalueelle, joka ei saata maailmanlaajuisen sopimuksen määräyksiä osaksi kansallista lainsäädäntöään, täytäntöönpanuille säännöille voidaan myöntää vastaavuus ehdot täyttävään tuloksilukemissääntöön nähden. Tätä varten tässä direktiivissä olisi säädettävä, että komissio arvioi **alustavasti** tiettyihin parametreihin perustuvat vastaavuuskriteerit sekä laatii luettelon **hyvissä ajoin** vastaavuuskriteerit täyttävistä kolmansien maiden lainkäyttöalueista. Luetteloa muutettaisiin delegoidulla säädöksellä kolmannen maan lainkäyttöalueen kansallisessa lainsäädännössään täytäntöönpanon oikeudellisen kehyksen myöhemmän arvioinnin perusteella. **Tämän direktiivin täytäntöönpano edellyttää tietojenvaihdon lisäämistä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden lainkäyttöalueiden välillä. Tätä varten direktiiviä 2011/16/EU olisi tarkasteltava uudelleen OECD:n tulevan, vuoden 2022 loppuun mennessä laadittavaan toimivaltaista viranomaista koskevaan sopimukseen liittyvän työn mukaisesti.**

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 11

Ehdotus direktiiviksi

Johdanto-osan 21 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

- (21 a) *GloBE-mallisääntöjä todennäköisesti muutetaan, mikä koskee erityisesti safe harbour -järjestelyihin liittyviä sääntöjä, joiden tarkoituksena on yksinkertaistaa konserniyksiköiden ilmoitusvaatimuksia. Tällä direktiivillä olisi varmistettava, että käytössä on asianmukaiset suojaustoimet kyseisten yksiköiden valvontaa varten. Komissiolle olisi näin ollen siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä sen varmistamiseksi, että tämä direktiivi pysyy jäsenvaltioiden kansainvälisten sitoumusten mukaisena.*

Tarkistus 12

Ehdotus direktiiviksi

Johdanto-osan 23 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

- (23 a) *Tässä direktiivissä otetaan käyttöön uudelleentarkastelulauseke, jotta voidaan taata, että tämän direktiivin soveltamisesta tehdään asianmukainen arviointi viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Mainitussa uudelleentarkastelussa olisi arvioitava ja harkittava uudelleen edistymistä OECD:n sopimuksen ja GloBE-mallisääntöjen maailmanlaajuisessa täytäntöönpanossa sekä tiettyjä vapautuksia ja poikkeuksia, jotka koskevat erityisesti voitonjaon verotukseen perustuvia verojärjestelmiä ja substanssiperusteista tulon rajausta, kynnysarvon merkitystä soveltamisalaan kuuluvien monikansallisten konsernien ja suurten kotimaisten konsernien tapauksessa sekä vaikutusta kehitysmaiden verotuloihin. Osana uudelleentarkastelua GloBE-mallisääntöjen mukautuksia voitaisiin myös tarvittaessa sisällyttää unionin oikeuteen.*

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 13

Ehdotus direktiiviksi

Johdanto-osan 24 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(24 a) Veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevan OECD:n ja G20-ryhmän osallistavan kehyksen puitteissa niin kutsuttu pilari 2 koostuu niiden kahden säännön lisäksi, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön kansallisessa verolainsäädännössä, verosopimuksiin perustuvasta veronalaisuuden vaatimusta koskevasta säännöstä (Subject to Tax Rule, STTR), jonka mukaan lähdealueiden lainkäyttöalueet voivat soveltaa rajoitettua lähdeverotusta tiettyihin etuyhteydessä olevien osapuolten maksuihin, joita verotetaan alle vähimmäisverokannan. Komission olisi suositettava, että jäsenvaltiot muuttavat alhaisen tulotason maiden kanssa tekemiään kahdenvälisiä verosopimuksia niin, että niihin sisällytetään kyseinen sääntö.

Tarkistus 14

Ehdotus direktiiviksi

4 artikla – 1 kohta – 1 alakohta

Komission teksti

Tarkistus

Konserniyksikön, joka on muu kuin läpivirtaava yksikkö, katsotaan sijaitsevan sillä lainkäyttöalueella, jossa sen verotuksellisen kotipaikan katsotaan olevan sen johdon sijaintipaikan, perustamispaikan tai vastaavien kriteerien perusteella.

Konserniyksikön, joka on muu kuin läpivirtaava yksikkö, katsotaan sijaitsevan sillä lainkäyttöalueella, jossa sen verotuksellisen kotipaikan katsotaan olevan sen **tosiasiallisen** johdon sijaintipaikan, **eli sen paikan, jossa liiketoiminnan kannalta välttämättömät johtamista ja kaupallista toimintaa koskevat keskeiset päätökset tehdään**, perustamispaikan tai vastaavien **todellista taloudellista toimintaa kuvaavien** kriteerien perusteella **tämän direktiivin ja GloBE-mallisääntöjen mukaisesti**.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 15
Ehdotus direktiiviksi
4 a artikla (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

4 a artikla

Veron kiertämisen torjuntaa koskevat säännöt

1. Jäsenvaltioiden on jätettävä täydennysveroa laskettaessa huomioon ottamatta sellainen järjestely tai sellaiset järjestelyjen sarjat, joiden olennaisena tarkoituksena on tämän direktiivin tavoitteen tai tarkoituksen vastaisen veroedun saaminen ja jotka eivät ole aitoja kaikki asiaan liittyvät tosiseikat ja olosuhteet huomioon ottaen. Järjestelyyn voi sisältyä useampi kuin yksi vaihe tai osa.
2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa järjestelyä tai järjestelyjen sarjaa on pidettävä epäaitona siltä osin kuin se ei perustu päteviin liiketaloudellisiin syihin, jotka kuvaavat todellista taloudellista toimintaa.
3. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti huomioon ottamatta jätettyä järjestelyä tai järjestelyjen sarjaa on käsiteltävä veropohjan laskennassa sen taloudellisen sisällön perusteella.
4. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja sääddöksiä 52 artiklan mukaisesti veron kiertämisen torjuntaa koskevien yksityiskohtaisempien sääntöjen vahvistamiseksi, jotta voidaan ottaa huomioon erityisesti GloBE-mallisääntöjen tulevat mukautukset.

Tarkistus 16
Ehdotus direktiiviksi
10 artikla – 3 kohta

Komission teksti

Tarkistus

3. Jos ehdot täyttävää kotimaista täydennysveroa, joka otetaan huomioon laskettaessa 26 artiklan mukaista lainkäyttöalueen täydennysveroa tilikauden osalta, ei ole maksettu kokonaisuudessaan **kolmen** seuraavan tilikauden aikana, maksamaton kotimaisen täydennysveron määrä on lisättävä 26 artiklan 3 kohdan mukaisesti laskettuun lainkäyttöalueen täydennysveroon.

3. Jos ehdot täyttävää kotimaista täydennysveroa, joka otetaan huomioon laskettaessa 26 artiklan mukaista lainkäyttöalueen täydennysveroa tilikauden osalta, ei ole maksettu kokonaisuudessaan seuraavan tilikauden aikana, maksamaton kotimaisen täydennysveron määrä on lisättävä 26 artiklan 3 kohdan mukaisesti laskettuun lainkäyttöalueen täydennysveroon.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 17

Ehdotus direktiiviksi

13 artikla – 8 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

8 a. Komissio voi täytäntöönpanosäädöksillä täsmentää tämän artiklan 5 ja 6 kohdassa käytettyjen ilmaisujen merkitystä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 52 a artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Tarkistus 18

Ehdotus direktiiviksi

13 artikla – 8 b kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

8 b. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 52 artiklan mukaisesti tämän artiklan 5 kohdassa vahvistetun kaavan mukauttamiseksi, jotta voidaan ottaa huomioon erityisesti GloBE-mallisääntöjen vastaavat mukautukset.

Tarkistus 19

Ehdotus direktiiviksi

15 artikla – 11 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

11 a. Komissio voi antaa delegoituja säädöksiä 52 artiklan mukaisesti minkä tahansa tämän artiklan 1 kohdassa säädetyn määritelmän mukauttamiseksi tai minkä tahansa sellaisen erän muuttamiseksi, jonka osalta tämän artiklan 2, 3, 6, 7, 10 ja 11 kohdassa säädetään mukautuksista, jotta voidaan ottaa huomioon erityisesti GloBE-mallisääntöjen tulevat mukautukset.

Tarkistus 20

Ehdotus direktiiviksi

19 artikla – 3 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

3 a. Komissio voi täytäntöönpanosäädöksillä täsmentää tämän artiklan 1 kohdassa käytettyjen ilmaisujen merkitystä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 52 a artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 21

Ehdotus direktiiviksi

21 artikla – 7 kohta – 1 alakohta

Komission teksti

Laskennallinen verovelka, jota ei makseta tai joka ei purkaudu **viiden** seuraavan tilikauden aikana, on oikaistava siltä osin kuin se on huomioitu konserniyksikön laskennallisten verojen oikaisun kokonaismäärässä.

Tarkistus

Laskennallinen verovelka, jota ei makseta tai joka ei purkaudu **kolmen** seuraavan tilikauden aikana, on oikaistava siltä osin kuin se on huomioitu konserniyksikön laskennallisten verojen oikaisun kokonaismäärässä.

Tarkistus 22

Ehdotus direktiiviksi

21 artikla – 7 kohta – 2 alakohta

Komission teksti

Tilikaudelle määritettyä oikaistun laskennallisen verovelan määrää on käsiteltävä vähennyksenä huomioitavaan veroon **viidentenä** edeltävänä tilikautena, ja kyseisen tilikauden tosiasiallinen veroaste ja täydennysvero on laskettava uudelleen 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Tarkistus

Tilikaudelle määritettyä oikaistun laskennallisen verovelan määrää on käsiteltävä vähennyksenä huomioitavaan veroon **kolmantena** edeltävänä tilikautena, ja kyseisen tilikauden tosiasiallinen veroaste ja täydennysvero on laskettava uudelleen 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Tarkistus 23

Ehdotus direktiiviksi

21 artikla – 8 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

8 a. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 52 artiklan mukaisesti minkä tahansa sellaisen erän muuttamiseksi, johon sovelletaan tämän artiklan 8 kohdan mukaista laskennallisen verokulun kertymän oikaisua koskevaa poikkeusta, jotta voidaan ottaa huomioon erityisesti GLOBE-mallisääntöjen tulevat mukautukset.

Tarkistus 24

Ehdotus direktiiviksi

27 artikla – 9 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

9 a. Komissio voi täytäntöönpanosäädöksillä täsmentää tämän artiklan 1 kohdassa säädetyissä määritelmissä käytettyjen ilmaisujen merkitystä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 52 a artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 25

Ehdotus direktiiviksi

29 artikla – 5 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

5 a. Komissio voi antaa delegoituja säädöksiä 52 artiklan mukaisesti tämän artiklan 1 kohdassa säädettyjen määrien muuttamiseksi, jotta voidaan ottaa huomioon erityisesti GLOBE-mallissäätöjen tulevat mukautukset.

Tarkistus 26

Ehdotus direktiiviksi

31 artikla – 4 kohta – johdantokappale

Komission teksti

Tarkistus

4. Jos yksi monikansallinen konserni jakautuu kahteen tai useampaan konserniin, jäljempänä ”jakautunut konserni”, kunkin jakautuneen konsernin konsolidoitujen tuottojen kynnyksarvon katsotaan täyttyneen, jos se ilmoittaa

4. Jos yksi monikansallinen konserni jakautuu kahteen tai useampaan konserniin, jäljempänä ”jakautunut konserni”, kunkin jakautuneen konsernin konsolidoitujen tuottojen kynnyksarvon katsotaan täyttyneen **vähintään kuuden jakautumista seuraavan vuoden ajan**, jos se ilmoittaa

Tarkistus 27

Ehdotus direktiiviksi

41 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Tarkistus

1. Ilmoittavan konserniyksikön niin valitessa sijoitusyksikön omistava konserniyksikkö voi soveltaa voitonjaon verotukseen perustuvaa menetelmää omistusosuuteensa sijoitusyksikössä edellyttäen, että omistava konserniyksikkö ei ole sijoitusyksikkö ja että sen voidaan kohtuudella olettaa olevan velvollinen maksamaan sijoitusyksikön voitonjaosta veroa, jonka verokanta on vähintään vähimmäisverokanta.

1. Ilmoittavan konserniyksikön niin valitessa sijoitusyksikön **tai vakuutusyhtiön sijoitusyksikön** omistava konserniyksikkö voi soveltaa voitonjaon verotukseen perustuvaa menetelmää omistusosuuteensa sijoitusyksikössä edellyttäen, että omistava konserniyksikkö ei ole sijoitusyksikkö ja että sen voidaan kohtuudella olettaa olevan velvollinen maksamaan sijoitusyksikön voitonjaosta veroa, jonka verokanta on vähintään vähimmäisverokanta.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 28

Ehdotus direktiiviksi

42 artikla – 2 kohta – 2 a alakohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

Kun muut monikansalliseen konserniin kuuluvat konserniyksiköt eivät ole nimenneet konserniyksikköä, täydennysverotietoja koskevan ilmoituksen tekemisestä vastuussa oleva nimetty paikallinen yksikkö on samaan jäsenvaltioon sijoittautunut monikansallisen konsernin vuosituotoissa mitattuna suurin yksikkö kahden viimeisen peräkkäisen tilikauden osalta.

Tarkistus 29

Ehdotus direktiiviksi

42 artikla – 7 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

7 a. Neuvosto hyväksyy yksimielisesti komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamentin lausunnon saatuaan tarvittavat toimenpiteet tämän direktiivin mukaisten ilmoitusvelvollisuuksien täytäntöönpanemiseksi ja tarvittavan tietojenvaihdon varmistamiseksi.

Tarkistus 30

Ehdotus direktiiviksi

47 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Tarkistus

1. Täydennysvero, joka jäsenvaltiossa sijaitsevan konsernin ylimmän emoyksikön on maksettava 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti, alennetaan nollaan monikansallisen konsernin kansainvälisen toiminnan alkuvaiheen **viiden** ensimmäisen vuoden aikana, sanotun kuitenkin rajoittamatta V luvussa säädettyjen vaatimusten soveltamista.

1. Täydennysvero, joka jäsenvaltiossa sijaitsevan konsernin ylimmän emoyksikön on maksettava 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti, alennetaan nollaan monikansallisen konsernin kansainvälisen toiminnan alkuvaiheen **kolmen** ensimmäisen vuoden aikana, sanotun kuitenkin rajoittamatta V luvussa säädettyjen vaatimusten soveltamista.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 31

Ehdotus direktiiviksi

47 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Jos monikansallisen konsernin ylin emoyksikkö sijaitsee kolmannen maan lainkäyttöalueella, jäsenvaltiossa sijaitsevan yksikön 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti maksettavaksi tuleva täydennysvero alennetaan nolnaan kyseisen monikansallisen konsernin kansainvälisen toiminnan alkuvaiheen **viiden** ensimmäisen vuoden aikana, sanotun kuitenkin rajoittamatta V luvussa säädettyjen vaatimusten soveltamista.

Tarkistus

2. Jos monikansallisen konsernin ylin emoyksikkö sijaitsee kolmannen maan lainkäyttöalueella, jäsenvaltiossa sijaitsevan yksikön 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti maksettavaksi tuleva täydennysvero alennetaan nolnaan kyseisen monikansallisen konsernin kansainvälisen toiminnan alkuvaiheen **kolmen** ensimmäisen vuoden aikana, sanotun kuitenkin rajoittamatta V luvussa säädettyjen vaatimusten soveltamista.

Tarkistus 32

Ehdotus direktiiviksi

47 artikla – 4 kohta – 1 alakohta

Komission teksti

Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu **viiden** tilikauden jakso alkaa sen tilikauden alusta, jona monikansallinen konserni kuuluu ensimmäisen kerran tämän direktiivin soveltamisalaan.

Tarkistus

Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu **kolmen** tilikauden jakso alkaa sen tilikauden alusta, jona monikansallinen konserni kuuluu ensimmäisen kerran tämän direktiivin soveltamisalaan.

Tarkistus 33

Ehdotus direktiiviksi

47 artikla – 4 kohta – 2 alakohta

Komission teksti

Niiden monikansallisten konsernien osalta, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan sen tullessa voimaan, 1 kohdassa tarkoitettu **viiden** vuoden ajanjakso alkaa 1 päivänä tammikuuta 2023.

Tarkistus

Niiden monikansallisten konsernien osalta, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan sen tullessa voimaan, 1 kohdassa tarkoitettu **kolmen** vuoden ajanjakso alkaa 1 päivänä tammikuuta 2023.

Tarkistus 34

Ehdotus direktiiviksi

47 artikla – 4 kohta – 3 alakohta

Komission teksti

Niiden monikansallisten konsernien osalta, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan sen tullessa voimaan, 2 kohdassa tarkoitettu **viiden** vuoden ajanjakso alkaa 1 päivänä tammikuuta 2024.

Tarkistus

Niiden monikansallisten konsernien osalta, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan sen tullessa voimaan, 2 kohdassa tarkoitettu **kolmen** vuoden ajanjakso alkaa 1 päivänä tammikuuta 2024.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 35
Ehdotus direktiiviksi
50 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Jäsenvaltiossa sijaitsevan konsernin ylimmän emoyksikön 49 artiklan mukaisesti maksettavaksi tuleva täydennysvero alennetaan nolnaan **viiden** ensimmäisen tilikauden aikana alkaen sen tilikauden ensimmäisestä päivästä, jona suuri kotimainen konserni kuuluu ensimmäisen kerran tämän direktiivin soveltamisalaan.

Tarkistus

1. Jäsenvaltiossa sijaitsevan konsernin ylimmän emoyksikön 49 artiklan mukaisesti maksettavaksi tuleva täydennysvero alennetaan nolnaan **kolmen** ensimmäisen tilikauden aikana alkaen sen tilikauden ensimmäisestä päivästä, jona suuri kotimainen konserni kuuluu ensimmäisen kerran tämän direktiivin soveltamisalaan.

Tarkistus 36
Ehdotus direktiiviksi
50 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. *Niiden suurten kotimaisten konsernien osalta, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan sen tullessa voimaan, edellä mainittu viiden vuoden ajanjakso alkaa 1 päivänä tammikuuta 2023.*

Tarkistus

Poistetaan.

Tarkistus 37
Ehdotus direktiiviksi
52 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Komissiolle **siirretään** tämän direktiivin voimaantulopäivästä määräämättömäksi ajaksi 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

Tarkistus

2. **Siirretään** komissiolle tämän direktiivin voimaantulopäivästä määräämättömäksi ajaksi **4 a artiklan 4 kohdassa, 13 artiklan 8 b kohdassa, 15 artiklan 11 a kohdassa, 21 artiklan 8 a kohdassa, 29 artiklan 5 a kohdassa ja 51 artiklan 3 kohdassa** tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 38

Ehdotus direktiiviksi

52 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan **kyseisessä** päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.

Tarkistus

3. Neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa **4 a artiklan 4 kohdassa, 13 artiklan 8 b kohdassa, 15 artiklan 11 a kohdassa, 21 artiklan 8 a kohdassa, 29 artiklan 5 a kohdassa ja** 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan **tuossa** päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.

Tarkistus 39

Ehdotus direktiiviksi

52 artikla – 5 kohta

Komission teksti

5. Edellä **olevan** 51 artiklan 3 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos neuvosto on ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittanut komissiolle, että se ei vastusta säädöstä. Neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

Tarkistus

5. Edellä **olevien 4 a artiklan 4 kohdan, 13 artiklan 8 b kohdan, 15 artiklan 11 a kohdan, 21 artiklan 8 a kohdan, 29 artiklan 5 a kohdan ja** 51 artiklan 3 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos neuvosto on ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittanut komissiolle, että se ei vastusta säädöstä. Neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

Tarkistus 40

Ehdotus direktiiviksi

52 a artikla (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

52 a artikla

Komiteamenettely

1. **Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.**
2. **Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.**

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 41

Ehdotus direktiiviksi

53 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille delegoitujen säädösten antamisesta ja siitä, jos neuvosto on vastustanut niitä tai kumonnut säädösvallan siirron.

Tarkistus

Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille *hyvissä ajoin* delegoitujen säädösten antamisesta ja siitä, jos neuvosto on vastustanut niitä tai kumonnut säädösvallan siirron.

Tarkistus 42

Ehdotus direktiiviksi

53 a artikla (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

53 a artikla

Uudelleentarkastelu

Komissio tarkastelee viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [viiden vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta] uudelleen tämän direktiivin soveltamista ja antaa neuvostolle kertomuksen sen toiminnasta. Kertomuksessa on käsiteltävä sitä, onko tätä direktiiviä tarpeen muuttaa kansainvälisen verotuksen muutosten ja kehityksen perusteella, kun otetaan huomioon erityisesti GloBE-mallisääntöjen täytäntöönpano unionin ulkopuolella ja monikansallisten konsernien tosiasiallista vähimmäisverotusta koskevien muiden, yksipuolisten lähestymistapojen kehittäminen. Siinä olisi keskityttävä myös vapautusten ja poikkeusten käyttöön sekä niiden vaikutukseen sisämarkkinoiden yhtenäisyyteen.

Kertomuksessa on arvioitava substanssiperusteista tuloksilukemista koskevan säännöksen, valinnaisen ehdot täyttävän kotimaisen täydennysveron täytäntöönpanon ja voitonjaon verotukseen perustuvien verojärjestelmien kohtelun vaikutus tosiasiallisen vähimmäisverotason varmistamisen tuloksellisuuteen.

Kertomuksessa on käsiteltävä direktiivin vaikutusta vähiten kehittyneiden maiden ja jäsenvaltioiden verotuloihin, yritysten investointipäätöksiin sekä unionin kilpailukykyyn maailmantaloudessa. Siinä on arvioitava monikansallisiin konserneihin ja suuriin kotimaisiin konserneihin sovellettavan kynnysarvon alentamisen vaikutus. Kertomukseen liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotus.

Torstai 19. toukokuuta 2022

Tarkistus 43
Ehdotus direktiiviksi
53 b artikla (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

53 b artikla

Rajaamislauseke

1. Tämä direktiivi ei vaikuta sellaisten kansallisten tai sopimusperusteisten määräysten soveltamiseen jäsenvaltioissa, joiden tarkoituksena on varmistaa laajempi suoja kotimaiselle yhteisöveropohjalle ja jotka liittyvät neuvoston direktiivin (EU) 2016/1164 ^(1 a) 7 artiklassa tarkoitettuun ulkomaisia väliyh-tiöitä koskevaan sääntöön, erityisesti jos tiukemmat ulkomai-sia väliyh-tiöitä koskevat säännöt perustuvat OECD:n ja G20-ryhmän BEPS-hankkeen toimenpidettä 3 koskevan vuo-den 2015 loppuraportin suosituksiin.

2. Tämä direktiivi ei vaikuta kansallisten määräysten soveltamiseen kotimaisten konsernien tai yritysten vähim-mäisverotuksen vaihtoehtoiisiin muotoihin.

^(1 a) Neuvoston direktiivi (EU) 2016/1164, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2016, sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta (EUVL L 193, 19.7.2016, s. 1).

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

**Euroopan unionin
julkaisutoimisto**
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

FI